8882 t. 3

Bibl. Jag.

IV

O d p i s

Telegram . Kraków 2 godzina 3 listopada 1918. r. Do wszystkich Zwierzchności i Magistratów w Nowym Targu

Prezydyum Komisyi likwidacyjnej wzywa Zwierzchność aby najdalej w przeciągu 3 dni pod osobistą odpowiedzialnością utworzył miejską straż dla ochrony porządku oraz bezpieczeństwa mieszkańców jest obowiązkiem każdego obywatela polaka zaciągnąć się do służby narodowej z organizowanym oddziałem straży lokalne komendy wojskowe wydadzą broń naczelnik straży odbierze ślubowanie i działa w ścisłem porozumieniu z miejscowym komendantem wojskowym wszelkie koszta ponosi Gmina telegraficzna relacye przedłożyć komisyi do 5-tego listopada

Za prezydyum Skarbek mp.

L. 6347/18

Do

Wielkiej Komisyi Likwidacyjnej

Dział Administracyjny

w Krakowie.

Czyniąc zadość wezwaniu z d. 6. listopada ~~ob~~ l. 19 objąłem ~~na dziś~~ urzędowanie w Starostwie na dniu 9. listopada b. r. /

Od wszystkich urzędników starostwa, oddz. podatkowego i urzędu podatk. ... z wyjątkiem ~~dwóch~~ chorych / odebrałem przyrzeczenie stosowne ustne. ~~oraz~~ a nadto poleciłem ~~[illegible]~~ podpisać przygotowane formularze z przyrzeczeniem, które będą przechowane w zbiorze aktów.

Osobiście formularz z przyrzeczeniem stosownem dołączam.

W powiecie panuje dotąd spokój jakkolwiek ~~na~~ jest dużo nagromadzonego materyału palnego – w szczególności ~~[illegible]~~ wśród ludności ~~jest~~ jest nie przychylnej ~~[illegible]~~ uspokojonej. Jednak straże bezpieczeństwa w większości gmin utworzone. —

9 Kl. 6/ii 1.3.

7/ii l. 63416

W porozumieniu z Komendą wojskową ~~zamknięto~~ odwołano jarmarki w Krościenku i Czarnymdunajcu mające się odbyć dnia 11. b. m. ~~wydano~~ i ogłoszono w przyległych gminach. Posterunki żandarmerji w Czarnymdunajcu i Krościenku ~~polecono~~ nakazano dozorowanie zamknięcia [illegible] w pewnie w myśl wydanego zarządzenia.

~~Przedostawszy się sprawozdanie co do bezpieczeństwa i aprowizacji upadło.~~

9/ii 1918 [illegible signature]

Komisar P.K.L.

w sprawie ~~ponow~~ wyborów do Rady przybocznej w N. Targu.

Exp.

Do Polskiej Komisji Likwidacyjnej

Wydział administracyjny.

Na zebraniu rady przybocznej (wydziału Rady Powiatowej) odbytem na dniu 23. listopada zapadła jednogłośna uchwała, by Radę przyboczną uzupełnić ~~prze~~ reprezentantami z ~~[illegible] pracujących~~ ~~narodu społeczeństwa~~:

z właścicielstwa większego 2,
kolejowy " 1
robotników " 1
nauczycieli ludowych " 1
urzędników " 1
wolnych zawodów " 1
z handlu i rzemiosła " 1
8

Ponadto uchwalono przeprowadzić ponownie wybór ~~prze~~ zastępcy prezesa Rady powiatowej, który jakkolwiek wybrany swego czasu nie uzyskał zatwierdzenia rządu austryackiego, a tem samem nie wszedł w skład wydziału Rady Powiatowej. Niezatwierdzonym ~~dot~~ wybranym a niezatwierdzonym wiceprezesem jest Józef Rajski burmistrz Nowego Targu — Ponieważ w tej sprawie panują rozbieżne zapatrywania prawników czy mianowicie ma być nowy wybór ~~tego~~ wiceprezesa dokonany czy też można go wprost do wydziału powołać na tej podstawie, że już swego czasu był wybranym —

proszę o udzielenie mi wskazówek,

Przez wybór [illegible] to
z [illegible] wyjątkali by
przyjaźń reprezentanta
w Radzie przybocznej, którego
dotychczas nie miała.

~~Dotychczas w wydziale~~ ugrupowanie ~~wszystkich przedstawicieli~~ stronnictw było następujące:

~~Konserwatysta~~ 1,
wielka własność (konserwatysta) = 1
włościan 2 (ludowiec i bezpartyjny)
przemysłowiec 1 (bezpartyjny)
mieszczanin 1 (")
wreszcie duchowny 1 (" ")
i inne ważniejsze ~~[illegible]~~ istotniejsze nie miały w wydziale
swych przedstawicieli, których
dopiero w razie zatwierdzenia
proponowanych kandydatów
wyjątkają.

[signature]

24/ii 1918

Dis
[illegible]

ALEKSANDER FISCHHAB
Fabryka pieczęci kauczukowych
i drukarń domowych
Kraków, Grodzka 50
TELEFON 3256
Konto czek. poczt. Kasy oszcz. 110.530.

4

Kraków dnia 4.XII. 1918.

Rachunek

Dra. Jana Bednarskiego w N. Targu.

Płatny i do zaskarzenia
w miejscu wystawienia.

1	podpis		15.-
	przes. i opak.		1.-
			K. 16.-

Wobec tego, że poczta nie przyjmuje przesyłek za zaliczką, przeto proszę uprzejmie o łaskawe wyrównanie rachunku za pomocą przekazu.

74 p.

Kraków 4.XII. 16.

Delegat Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Bratkowski
Stanowisko
3422. R.

5

Warszawa

Zakładamy w Radzie protest przeciwko wrogim
Rosjanom wszelkim stop wystąpienie w tej
sprawie protest do ententy stop wzywamy
stanowisko o wystąpienie zgodnych oddziałów stop
przypadku bytyby deklaracje kierunku
przyłączenia się do Polski stop oczekujemy
dalszych wiadomości

Ministerstwo Spraw
Zagranicznych

Stempel des abfertigenden Amtes

Karte Nr. 13

Stempel des Bestimmungsamtes

Von

nach: *Abf.:*

abgefertigt am: ..... 191.. *um* ..... *Uhr* ..... *Min.*

eingelangt am: ..... 191.. *um* ..... *Uhr* ..... *Min.*

Bezeichnung und Nr. des Beutels: *Einschlüsse:* *Stück*

Bunde			Lose Stücke		Expreß				Bahnhofbriefe	Bahnavisos	
Rek.-	Geld-	Beutelstück-	Rek.-	Beutelstücke	Gew. Briefe	Rek. Briefe	Briefe m. W.	Pakete		Konsign.	einzeln

Stückzahl der					Wert	Aufgabe-		Bestimmungsort	Porto für Briefe mit Wert
rekommandierten Briefe	Briefe mit Wert	freilauf. Wertpakete	Wert- Beutelstücke	gew. Beutelstücke	K	Nummer	Postamt		

Verteilung.

Gruppen		Stück	Übernommen von
I. Rekom. Briefsendungen	a) Bestell- Sendung		
	b) Abhol- Sendung		
	c) Postauftragsbriefe		
	d) Rekom. Nachnahmesendungen		
	e) an das Amt lautende rek. Sendungen		
	f) weiter zu leiten		
	Summe		— Stück
II. Briefe m. W.	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		
III. Wertpakete	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		

IV. Beutelstücke			
Wert- gewöhnl.	a) zur Abgabe		
	b) weiter zu leiten		
	Summe		

D. S. Nr. 29 A. (VI. 1915.)

6

O d p i s :

č : 5319/918.

Vsetkým obecným predstavenstvám !

Dajte rozhlásit v Nasej obci nasledovný dnes doslý telegram násho československého ministra :

„Nech obce, které si poliaci samovolne privlastnujú nedajú jordanovskému notárovi žiadne osvedčenie žeby chcely patrit k Polsku, lebo su to obce naše. Československému státu patrí celá Orava až po starú hranicu uhorska. Minister Srobár "

Bułłat
hlavny služný

Trstena, 21 decbra 1918.

Sdb 30/12 1918 7

Na wiecu,zwołanym przez Związek Górali w Zakopanem 29.grudnia 1918 r. przy tłumnym udziale ludności góralskiej,mieszkańców Zakopanego ze wszystkich warstw społecznych i gości całej Polski przyjęto jednomyślnie następujące rezolucye.-

I.

W myśl zasady prezydenta Wilsona o samostanowieniu narodów utwierdzony- jako najbliżsi sąsiedzi naszych braci górali na Śpiszu,Orawie i Trenczyńskiem - przynależność tych ziem i ich ludności do Polski.Domagamy się od Rządu polskiego w Warszawie,od polskiego Komitetu Narodowego w Paryżu i od całego społeczeństwa wydatnej pomocy i poparcia w akcji zespolenia tychże ziem i ich ludności z Polską,zakładamy uroczysty protest przeciw zachłanności Czechów na ziemie polskie,jakoteż protestujemy przeciw próbom zajęcia zbrojnego tychże ziem na rzecz państwa czesko-słowackiego.-

II.

Ze względów na potrzebę zdwojonej względem zakusów czeskich pracy narodowej na Orawie,Śpiszu i Trenczyńskiem i w przekonaniu,że ziem tych i ludności Polskiej wyrzec się nie może,odwołujemy się do wszystkich czynników,instytucyi publicznych,jakoteż całego społeczeństwa polskiego o ofiarność pieniężną i wogóle materyalną,celem skutecznej obrony naszych XXXXXXXXXXX krewiów podtatrzańskich.-

III.

Wobec zbliżających się wyborów do Sejmu Polskiego w Warszawie,ważności zadań tego Sejmu w kierunku stworzenia podwalin przyszłego ustroju Polski,zebrani na wiecu w Zakopanem oświadczamy,że do wyborów powinni stanąć wszyscy wyborcy obojga płci pod hasłem odrodzenia i dobra Państwa.-

IV. Dobitniejszego zamanifestowania łączności Śpiszu i Orawy z Państwem polskiem i dla zagwarantowania przeciw zachłanności Czechów uważamy za wskazane i pożądane,by w liczbie 8-miu posłów naszego okręgu wyborczego znaleźli się przedstawiciele Orawy i Śpiszu,a przedewszystkiem ks.Ferdynand Machay,zasłużony działacz narodowy na Orawie.-

V.

Wobec faktu zajęcia zbrojnego przez Czechów 2/3 części polskiego Śpiszu zebrani na wiecu w Zakopanem dnia 29/XII 1918 przedstawiciele całej Polski, a przedewszystkiem ludu Podhalańskiego domagamy się od Rządu polskiego w Warszawie bezzwłocznych zarządzeń celem usunięcia okupacyi czeskiej,a zarazem pociągnięcia do surowej odpowiedzialności winnych tego,że Śpisz między 10 a 15 grudnia nie został przez wojsko polskie zajęty.-

Wobec tego,że czynniki miejscowe,pracujące nad Śpiszem i Orawą,uczyniły wszelkie kroki przygotowawcze i informacyjne u władz naczelnych,domagamy się publicznego wyświetlenia przyczyn zaniedbania zajęcia Śpiszu przez kierownicze sfery wojskowe.-

...oooOooo-..

Treść tych rezolucyi uchwalono przesłać do Prezydyum Ministrów i Ministerstwa spraw zagranicznych w Warszawie,do Rady Narodowej na Orawie i w Lubowli na Śpiszu oraz opublikować je w dziennikach.

Celem najrychlejszego poparcia sprawy Orawy i Śpiszu wobec państw koalicyi i Polskiego Komitetu narodowego w Paryżu,uchwalono wysłać delegacyę do Ignacego Paderewskiego .Na koszta delegacyi zebrani na wiecu złożyli kwotę..... koron,dalsza zbiórka na cele te sprawy odbędzie się w Zakopanem .1919 z inicyatywy komitetu góralek.-

Koniec wiecu

Przewodniczący.

L. 64319.
Powołanie do poboru
pospolitaków 1900, 1899, 1898.

Nowy Sącz 14. grudnia 1918.

Staroście
w Nowym Sączu

odnośnie do polecenia z 6. listopada b. r.
l. 63419. donoszę, że do Komisyi poborowej zgłosiło się ogółem 1642 pospolitaków, z czego za zdolnych do służby wojskowej uznano 702, za niezdolnych 940. Ze względów gospodarczych udzieliła Komisya poborowa z liczby 702, uznanych za zdatnych, 168 pospolitakom, jako jedynym siłom gospodarstwie polowem, odroczenia terminu zgłoszenia się do nowego do dnia 31. grudnia 1918.

J. Godlewski

Odnośnie do niedołężnie ~~wyprowadzonego~~ wyprawionego

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] przeciwko o 5. – pozwalam
sobie przesłać kilka krótkich spostrzeżeń, z
ostatnich dni – które mogły nie być już po
wyjeździe P. Brodkowskiego – gdyż wydarzenia
poprzednie opisać zapewne p. Brodkowski wyjeżdżając
zdał o nich ustną relację.

Zajęcie przez wojska [illegible] Spiszu naszego
miejscowości aż i dokonanie tych-że – aż do Hermanowa
było pewnym momentem ~~wzbudzenia~~ obecnej
przemiany sprzyjającej; ludności cała ~~[illegible] się~~ ucieszyła pomocy
niemieckiej i madziarskiej. Okazywała niektórą
radość z przybycia polskiego, a najważniejszym
motywem tej radości była nienawiść do Moskali –
Tymczasem radość ta trwała krótko. Nasze wojska
niedługo tam pozostały – gdyż już naciskane w przeprawie
moskalskiej cofnęły się aż do granicy galicyjskiej –
Urzędy były pełne [illegible] – ale jednak przy odwrocie
równając się [illegible] pomocy z [illegible] to
się także stało – ~~A niektórzy w to wchodzić – [illegible]~~
~~we tu mogłyby wyprawić tylko oddziały wojskowe –~~
w ~~[illegible]~~ tych dla niego czyniono to z Lubowli
popłochem i [illegible] przez [illegible] mieszczanie
nie zatrzymali się wcale [illegible] tego odwrotu gdzie
w Lubowli lub innej miejscowości – lecz
oparli się aż o granicę galicyjską –
w tym kierunku mogłyby być wyprawione
jedynie władze wojskowe —

~~Wreszcie jakto ten~~ wiadomość o odwrocie tym ~~wywo~~ wywarła przygnębiające wrażenie nie tylko u ludności polskiej ale i naszej – ~~można nawet~~ rzec powiedzieć – że w dziesiątkach ludzi [illegible] a odtąd ~~nie~~ jak można było się domyśleć – nie zwiedził wszystkie uwag pod adresem rządu centralnego –

Ale oto i nowe rozporządzenia wojskowe – wskazujące na nową offensywę – w którą już mało ludzi wierzyło – tworzono nową garstkę wojska z Nowego Sącza i Nowego Targu – która zajęła ~~kilka górni~~ wązki pas bo zaledwie kilka kilometrowy od granicy – Zrobiło to to wrażenie jakgdyby się rozciągano to kordon dla obrony Galicji przed inwazją – bo [illegible] i wydane rozkazy dowódcom przemawiały za tem a nie za [illegible] zajęcia tego kraju i przepędzeniem zuchwałego nieprzyjaciela – Gdy się to stało i odstawki miały dalej posunąć by zająć strategicznie ważne punkta a mianowicie Magórę panującą nad całą południową częścią, nagle 24/12 niespodziewany zjeżdża delegat generalnego sztabu Głównej Komendy z Krakowa major hr. Tyszkiewicz celem udania się do najbliższej komendy rosyjskiej dla pertraktacji z najeźdźcami – ~~[illegible]~~ zgodzono się na zawieszenie broni na przeciąg 4 dni i wyznaczono linię demarkacyjną

10

Linia ta przechodzi przez miejscowości już zajęte przez nasze wojska – tak że te dalej nie będzie można przesuwać – Major Lt. Tyszkiewicz uważał to za sukces wojskowy, – gdzie rozchodziło się nie o uzyskanie na czasie – ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Ja osobiście tego mniemania nie podzielam. Oświadczam też wyraźnie, że czas ten był raczej dla Czechów niż dla nas potrzebny – ~~[illegible]~~ Uważam, że zatrzymywane nasze wojska ani na krok nie mogą się dalej posunąć i ~~[illegible]~~ o tem samem zająć ~~[illegible]~~ [illegible] – Z czysto względów [illegible] [illegible]. Delegowany przez N.K.L. do wzięcia udziału wspólnie z delegatem armii polskiej w protokole spisanym w Popradzie w komendzie czeskiej zrobić mogłem tylko zastrzeżenie, ~~że~~ mniej więcej tej treści uwidocznione w protokole, że linia ta demarkacyjna nie odpowiadająca wielce etnograficznym stosunkom, nie może żadną miarą stanowić „fait accompli" zastrzegając oraz [illegible] definitywną ~~[illegible]~~ regulację granic rozstrzygnie Kongres pokojowy – ~~[illegible]~~ Ekspozowany [illegible] [illegible] oddanym nam do boku w osobie porucznika stawał nie mogłem ~~[illegible]~~ swobodnie się poruszać i rozmawiać z miejscową ludnością – [illegible] to udało mi się z kilkoma osobami poza nim zamienić

wodzić ani też wydać rozporządzeń pod wzglę-
dem administracyjnym — Ludności
pomagamy na razie przez dostarczanie
nafty, której tam jest zupełny brak a
nadto innych towarów w małej ilości
jak cukru, obuwia i przyodziewia —
z Kąt znów dostajemy ~~przez~~ artykuły żywności
jak, jaja i ~~[illegible]~~ nieco nabiału, ~~[illegible]~~ [illegible]
przez pojedyncze jednostki z naszej ludności
dotkniętej tej niewielkiej klęski niewodzenia —
Co do osobistych prośb, to mieszczanie powiatów
~~Ogólnie [illegible]~~ ~~[illegible]~~
Szczawnicka tej ~~na Spisz osobiście~~ Kluszo
odbyłem na Spisz, pozostało ~~[illegible]~~ niemniej
i przygotowane ~~ze sposobu [illegible] pana~~ Czechów —
rozpatrkowany r. ~~Komendant~~ Hrebeńsky mimo prośby
z naszej strony telefonicznie wyrażonej
by zostać zajęty nie był taktowny z Poprada przybyć do
Kieżmarku, ~~gdzie~~ rzekomo że „był zajęty" —
Małe to państewko — Czeskie — używane powodów
mam sama sobie pozwolić wobec ~~[illegible]~~
wielkiej sąsiedniej Polski na coś podobnego
jedynie w przeświadczeniu naszej
niemocy! —

Szkoda tej pięknej ziemi —
szkoda tego zdolnego ludu!

WOJSKOWE STAROSTWO
Okręgu Podhalańskiego
NOWY TARG.

L:836.

Do

Starostwa Polskiego

w Nowym Targu.-

Przedkłada się z wnioskiem o przychylne załatwienie i dostarczenie ludności w Matyaszowcach ~~potrzebnej~~ choć coś ~~ilości~~ nafty, której tam wcale niema.-

N.Targ. dnia 1/I.1919.

Kalicki
porucz.

DRUGI PUŁK STRZEL. PODH.[illegible]

I kompania. połów

Dienstzettel.

Mariespawnie, am 30. Grudnia 1918

Komenda stacyjna w Mariespawnicach prosi o przysłanie choćby kilku gminie choćby kilkoro małych, gdyż jest zupełnie świątka wieczornego pozbawiona.

Wachmeister.
Komdt plonu.

WOJSKOWE DOWÓDZTWO OKRĘGU PODHALAŃSKIEGO
[illegible]

Pod. dnia 2 stycznia 191 9 L. 836.

Lag.-Nr. ac 345. — Carl Ueberreuter (M. Salzer) Wien. 4-14

Depesza telefoniczna podyktowana ze Starej wsi przez p. Młodzika

Zarządzone spisy ludności [illegible] w gminach Starawieś, Hanuszowce i Maciaszowce według numerów domu i według głów.- W tych trzech gminach powołano Rady przyboczne.- Czy po naftę muszą przyjechać koniecznie z własnymi beczkami. Proszę o natychmiastowe zarządzenie by Urząd pocztowy w Starej wsi otrzymał urzędnika polaka ze względów na konieczność prowadzenia agend w języku polskim.- Telefonista polak żołnierz już jest.-

15

Do

Inspektoratu pocztowego

w Krakowie.

Z chwilą zajęcia części Spisza przez nowe wojska a raczej przez Czechów ustał wszelki prawie ruch pocztowy tak pomiędzy pojedynczemi urzędami pocztowemi ~~tak~~ na obszarze okupowanym jak i z zagranicą, ~~gdzie~~ z którą tylko istnieje jedno połączenie świeżo utworzone, a to z [illegible] – [illegible] — i to tylko co drugi dzień! ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. Te stosunki [illegible], na które ludności ~~[illegible]~~ ~~gdzie~~ pozbawiona jest dobrodziejstwa urzędu pocztowego ~~[illegible]~~ przed dniem 1 Listopada z [illegible] w całej pełni korzystała, ~~[illegible]~~ a gdy administrowanie na ~~[illegible]~~ zajętym obszarze w braku komunikacji pocztowej jest wprost niemożliwe, przeto upraszam, by Inspektorat ~~[illegible]~~ zechciał wysłać ~~tu~~ w te okolice swego Komisarza ~~[illegible]~~ z pełnomocnictwem

Ekspoz. 2.

(do orig. Ekspoz. I)

Naczelnej Komisji Likwid.

w Krakowie

przedstawiam z prośbą o poparcie.

Lwów 12/I 1919.

wydania ex commissione ministerstwa potrzebnych zarządzeń. Sprawa jest nagła z względów politycznych, uregulowanie jak najrychlejsze tych stosunków komunikacyjnych jest konieczne, przeto upraszam się o jak najspieszniejsze przysłanie tu swego delegata.

Przy tej sposobności nadmieniam, że należałoby wziąć pod rozwagę utworzenie połączenia pocztowego między Zbarażem a sąsiednimi miasteczkami oraz zaprowadzenia codziennego kursowania wózka między Tarnopolem a Zbarażem, a to równocześnie z zaprowadzeniem codziennego kursu pocztowego między Konstantynowem a Trościeńcem, oraz przywrócenia rzetelnie przerwanego połączenia telefonicznego między Trościeńcem a Zbarażem.

V Sp.

Do

Polskiej Komisyi Likwidacyjnej

w Krakowie.

Sprawa wyboru posłów z okręgu nowotarskiego napotyka na ogromne trudności a to z powodu wcielenia do tegoż obwodu ~~należących~~ Spisza i Orawy.

Pozwalam sobie nadmienić, że do obecnej chwili nie obsadziły wojska polskie ~~[illegible]~~ wcale Spisza a w Orawie mamy zaledwie dwa słabe posterunki w gminach Lachagóra i Jabłonka – a nie mamy dotąd wcale administracyi cywilnej.

~~Z tej przyczyny~~ Z ~~powyżej~~ wymienionych powodów nie ~~[illegible]~~ może mowy na ~~szybkie wcale~~ ~~przeprowadz~~ żadne [illegible] okręgi wyborczej, któraby jużby nabrało rozgłosu z powodu krótkiego czasu. Gdyby się nawet udało w pewnym obwodzie przeprowadzić szybko wybory komisyi itd. ~~to~~ na czas, to mogłaby to uczynić tylko zaledwie mała [illegible]

przytykającej do Galicyi,
~~gdy~~ podczas gdy dalsze znaczniej
sze miejscowości wysunięte
na południe i wschód, nie
mogłyby brać udziału
w wyborach. ~~z powodu~~
gdyż na ich bezwarunkowo
~~stale~~ musiałyby z Paryża ~~z przy-~~ z większem przy-
g~~otowaniem do~~ gotowaniem
~~wyborczej~~ ~~Z tego byłoby z krzywdą~~ Niezebranie udziału całej ludności w wyborach
~~z tych gmin~~, ~~co~~ byłoby z
krzywdą ~~tej~~ ludności zamieszkują-
cej te okolice ~~na~~ ~~Żadnej~~
Mam tu na myśli takie miejsco-
wości jak Kosmały, Spiska
Brzeg, Podolszyce, Lubowla
i inne — w których skupia
się cała inteligencja — ~~tz~~
najwięcej wrażliwa na
ewentualne pokrzywdzenie.

Z Orawy ~~mogłyby~~ mogłyby wziąć
udział w głosowaniu jedynie
miejscowości położone na
zachód od Białej góry w
liczbie 10 — 12 — i nadto
zaś położone na zachód
od tejże góry a sięgające
aż do granicy słowackiej
poza sferą naszego dzia-
łania, a zajęte, jak Czarny
zajęte są przez Czechów —
Między wyliczonymi gminami
zabranie w ~~obszarze~~ obszarze wyborczym
znajduje się także kilka
gmin czysto słowackich

17

porozkładających poza obrębem
naszej sfery współżycia —
wszelka akcya w tych gminach
okrywałaby nas tylko
ośmieszeniem i narażała
na drwiny tak ze strony
Szwabów, jak i Czechów.
~~Wobec~~ tak że trudności
i inne tu nie wymienione
pozwalam sobie zwrócić
uwagę oraz poddać
pod światłą rozwagę myśl
~~z~~aniechania wszelkiej
akcyi wyborczej tak
w Opawie, jak i Orawie
a to tem bardziej, że ~~mięs~~
nakt liczba ludności
jeden ~~mandat~~ jest
ustanowiono na mało-
[illegible], że bardzo
wątpliwem jest, czy przy
obecnych warunkach ludność
ta mogłaby wszędzie
przy wyborach swego
przedstawiciela. —
Wszystko tedy przemawia
zatem, żeby wybory
z tych obszarów ~~co dozwolić~~
~~odtąd na czas odpowiedni~~
~~stanowić przeprowadzać~~ lub wcale
~~odrzucone~~
nie wybierać — co będzie
w kierunku naszym ~~u nas~~
zresztą dla sprawy [illegible]

przeprowadzenia wyborów
wśród pewnych warunków.

18

SKŁADNICA I SKLEP KÓŁKA ROLNICZEGO

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

Rok założenia 1910. **W NOWYM TARGU.** Rok założenia 1910.

Handel towarów mieszanych, spożywczych oraz wszelkich wyrobów krajowych. — Hurtowne składy mąki, ryżu, cukru i otrąb. — Skład win krajowych i zagranicznych, herbat hińskich i rosyjskich, tudzież świec kościelnych, farb, lakierów, szczotek, pendzli i przyborów kancelaryjnych.

Własna palarnia kawy. SPRZEDAŻ HURTOWNA i CZĘŚCIOWA. Własna palarnia kawy.

Wyłączna sprzedaż specyalnych kos stalowych ze znakiem „brzyłwa".

Stacya kolei, poczta, telegr. w miejscu.

Nowy Targ 7. lutego 1919.

Liczba kop. .....

Niniejszem potwierdzamy odbiór pożyczonej kwoty Złoty czterdzieści siedm tysięcy (Zł 47000.–) z funduszu Spisko-orawskiego. – Kwotę powyższą zapisaliśmy na dobro Pk. Spisz i Orawy z Vo 15/5. 1919.

Z poważaniem

SKŁADNICA I SKLEP
KÓŁKA ROLNICZEGO
w Nowym-Targu
Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

19

Starostwo w Nowym Targu
pod. 22 LUT. 1919 L. 04564

Do Komisarza rządowego w sprawie
[illegible] o [illegible]
na sprzedaż drzewa przez
Okręgową Radę.

Komisja Rządząca
(Wydział administracyjny)
Kraków – Krzysztofory

Exp.

Wysoka Komisjo Rządząca,
(~~Wydział administracyjny~~)

Stosownie do ~~[illegible]~~ telefonicznego polecenia przedkładam załączone sprawozdanie do dalszego zarządzenia.

N. Targ 22/2 1919

[signature]

22/2

Exp. z.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie
(Biuro wł. Kancl. ~~tegoż Ministerstwa~~)

W załączeniu przedkładam odpis sprawozdania przedłożonego Komisji Rządzącej w Krakowie do ewentualnego użytku.

[signature]

25/2 1919

Mund.: 22/2
Kolac.

Mund.: 25/2
Kolac.
Exp.

Sprawozdanie Komisarza Rządowego w którego okręgu [illegible] o stosunkach na Spiszu i Orawie od chwili zajęcia tych obszarów przez Czechów po dzień 22. lutego 1919.

[illegible] wydanemi

Spisz i Orawa pod okupacją czeską.

Na skutek rozkazu jenerała Focha wojska polskie opuściły w terminie oznaczonym tj. 14. stycznia z zajętych części Spisza i Orawy. Władza nad zajętemi polskiemi wojskami przybyli Czesi zajmując opanowane obszary aż do samej dawnej granicy węgiersko-galicyjskiej przedwojennej. Fakt ten wywarł wrażenie na wszystkich polskiego [illegible] którzy się z Czechami [illegible]. Społeczeństwo odczuło bowiem nietylko krzywdę, jaką mu wyrządzono, ale a otrzymane, że zmienia [illegible] i to wywołało obawę i [illegible], które się na każdym kroku potęgowała w niem ból i depresję. Wśród dzisiejszego [illegible] nieprzychylne odzywały się głosy pod adresem [illegible] rządu polskiego.

Władza nad zajętemi wojskami polskiemi [illegible] na skutek rozkazu jenerała Focha, co miało miejsce 14. stycznia b. r., przybyły oddziały czeskie zajmując przez nowe wojska opanowane miejscowości aż do dawnej granicy węgiersko-galicyjskiej. Ludność z żalem żegnała wojska polskie odchodzące, i zanosiła do nich prośby, by jej nie opuszczały, obiecując nawet zbrojną pomoc celem stawienia oporu Czechom. Wojacy polscy pocieszali ludność, że wnet powrócą w większej sile itd., i że jej nie dadzą Czechom zagarnąć. Szczególnie serdeczny nastrój między polskiem wojskiem a ludnością panował na Orawie, bo wojska czeskiego [illegible] ludność z niechęcią, nieufnością, a nawet z krzywdami – i szyderstwem.

Część związana do mniejszych
odpryskami rozlokowani po wsiach
wiedziałi też niechcąc
i zachowali
też wszelkie środki ostrożności w obawie przed napadami
Przypuścili oni, że i oni
prawdopodobnie będą tak
uczciwi", jak polacy
"słowiańscy" na rozkaz ententy.
Wiadomość ta, przyjęta
przez ludność z wielką
radością, rozszerzyła się
lotem błyskawicy po
całym obszarze
Spiszu i Orawy, i Milówki,
dokąd się nie sprawdziła.
Jest pocieszeniem, że część
rozproszonych przedtem
Zelowa, nawet żeby ludności
uspokoić powrotnie, żeby jej
czynności uspokoić. Tyż też
okoliczności przyczyniło należy
że Ks. Eug. Lisikowa, który
przed przybyciem Czechów opuścił
Jabłonkę, powrócił nie
skutkiem tych wieści do swego
miejsca rodzinnego, gdzie
też z niewiedzy pozostał
zaaresztowany i cichaczem wywieziony.
Gdyby tamtej
ludności a teraz się nie
dowiedziała, że by też

/

warantował swobodę o nie
pozwolił. —
Czesi to znając tych przeraźliwie niejasnowrażliwych zaprowadzili zaraz administrację swoją – ~~usuwając osoby im nie~~ ~~odbierając~~ każdej sposobność służbowania dla ~~Rzeczypospolitej~~ Republiki czesko-słowackiej – usuwając urzędników i wyrzucając ustanowionych przez administrację polską. ~~Wobec~~ Charakterystycznem jest ~~wzmianka~~ jak czesi ~~pozbyli się polaków~~ określali i określają do polaków „najbardziej wrodzonymi" ~~narzucając~~ – bandą rabusiów – ~~polnisches Gesindel~~ ~~wogóle wyrzucić~~ Rokiczyce. [illegible]

„Banda rabusiów, polnisches Gesindel", to są wszystkie epitety, którymi się przez „braci" czesi posługują w odniesieniu do polaków.

w przemówieniach do polskiego języka, które są wszystkie świadczenia gorliwości przecież, zaraz po przybyciu rozpoczęły się rekwizycje ze strony czechów tak bydła jak i zboża, które częściowo na miejscu zużywano, częściowo na zachód wysyłano. Wtłaczano na zboże maksymalne ceny (węgierskie) bardzo niskie, było to zaś kupowano wprost za korcy i żyta korcy po 60 koron i t. d.

Za rekwirowane przedmioty
albo bojownicy mało albo
wcale nie płacono –
Żołnierze dopuszczali się
nadto bardzo często kradzieży
i rabunków –
~~Tra~~ I tak zrabowano spo-
sobem bandyckim sklep
Szecha w Kesmarku –
Janowi Pieczarczykowi –
z Jabłonki, internowanemu
w Koszycach zabrali 1400 koron
gotówki ze sklepu w Dziels(?)
ponadto zarekwirowano (?)
kilka tysięcy wartujące
świnie – za które ~~ani~~
pokwitowania nie zostawiono
Ignacemu Dziubkowi wójtowi
z Piekielnika zabrano wieprza
wartości 3.000 koron, ze składnicy
[illegible] ze sklepu Dziurki(?)
towarów za kil~~kaset~~ koron
[illegible] zapaski, prania, bobutki
Janowi Krupie z Piekielnika
przy rewizji za bronią zabrano
100 K. w srebrze i złocie –,
Annie Gogołtowej(?) wsi Odr(?)
Polskiemu podanemu(?) w 8-maja(?)
zarekwirowano krowę za berłey(?).
Za zarekwirowane rzeczy
z reguły zostawiano tylko
kwitki – często jednak
~~żadnych~~ i świadectwa papieru
nie dając.

Niszczenie ryb i zwierzyny

2

Sposobem barbarzyńskim wyniszczyli ryby w Dunajcu i Popradzie za pomocą granatów ręcznych. Ryby wywo~~łane~~ w ten sposób wystraszone wywożono ~~kołami~~ na furach a między innemi szlachetne gatunki jak łososie pstrągi lipienie — resztę zaś zwłaszcza drobne ryby i narybek spłynął na dół wodą. X

Ponieważ Dunajec ~~Pop~~ jest rzeką graniczną a prawo połowu ryb przysługuje tak polakom jak węgrom, przeto czesi dopuścili się nie tylko naruszenia granicy ale i wyrządzili szkodę materyalną obywatelom państwa polskiego.

Wśród owego niedługiego czasu pobytu wytępili czesi w lasach wszelką zwierzynę tak grubszą jak i drobniejszą — gdyż nawet drobne ptactwo, które zwabiali oni na pewne miejsca sypiąc dla nich zboże a potem rzucając w to miejsce granaty. Nie gardzą oni również ani psami i kotami, które zapiekając słoninką spożywają jako ~~specyały~~ smakołyki —

Internowanie

Zaraz natychmiast nie zdołano na podstawie relacyj różnych dziejąco poaresztowali najwybitniejszych działaczy polskich – ~~Zato wyprowadzili Ks. Eug. Sikorę z Jabłonki na Orawę~~, ale ktokolwiek ci żadną miarą nie mogli się dopuścić żadnych przewinień wobec czechów, gdyż ich tu jeszcze nie było.

Zato zaraz po wejściu Jabłonki wyprowadzili natychmiast Ks. Eug. Sikorę, a jakkolwiek oficer aresztujący go dał słowo honoru „czeskiego" że go za 4 godziny odstawi z powrotem, księdza wywieziono ~~wgł~~ natychmiast z Trzciany do Kubina i Trenczyna —

W Jabłonce aresztowano również Jana Piekarczyka, kupca i dyrektora Banku Ludowego i cz. prezesa Rady Narodowej Polskiej. W Kabicy aresztowano Ignacego Bendyka, — w Lubowli braci Kaczkowskich (trzej) a nadto 6 innych osób.

3.

23

wymierzono

~~W Łapaczu~~ ~~az~~ u innych
~~Profesora~~ Józefa Wierzmirskiego
profesora gimn. ze Lwowa
obywatela porządnego, który
tam przybył do ~~swej~~ matki żony
~~pochodzącej~~ z Łap -
a nadto Stanisława Szymona
~~pana~~ studenta VIII kl. gimn.
nowosądeckiego, brata tegoż
Pawła - wójta, i ojca
Pawła - Krzesielnego a
nadto ~~Józefa~~ Jana Ziemby, leśnego
Stolarza
i Jędrzeja Walasa. ~~Jędrzeja~~ -
Tolnej
~~żonami~~ W Zaborzycy usiłowano
aresztować Ignacego Sowiałka
zastępcę wójta, lecz ten zdołał
naczas jeszcze schronić się ~~przed~~
~~[illegible]~~ do Galicji. Aresztowanym nie szczędzono obelg
~~tratt~~, wiozono z miasta do
miasta - ~~w Kra~~ w końcu
osadzono wszystkich w
Korzycach, gdzie przebywali
wśród najwstrętniejszych warunków
w nieopalanych kaźniach,
ozięble i okrutnie, w ogóle
~~traktowano~~ jak zbrodniarzy.
~~przez~~ Uwięzionym powiedziano
~~Wszystkim~~ wytoczono sprawę
o zbrodnię stanu — Z [illegible]

~~to wprost śmieszna - gdyż~~
~~aresztowani tych [illegible] nawet~~
~~pojęcia, ~~[illegible]~~ nieznane~~
~~sobie ~~[illegible]~~ za czyny popełnione~~
~~~~[illegible]~~ jeszcze przed odzyskaniem~~
~~wolności - zatem~~

* Z Zaborzycy wymierzono Ignacego Benedykta Kurpca ~
~~~~

Czy przeliczono, że zwali-
dzą polakami i tego nie taili-
ci, „braci" czescy gnębili
ich za zbrodnię i jako
zbrodniarzy traktowali:
Na plebanii w Cieszynie dolnej
dwukrotnie urządzili rewizyę
żandarmi nasi poszukując
cia, aby ich ukarać
Kaiserami. ~~[illegible]~~ u panny Józefy
Machayówny zrodzonej Ks. Ferdynanda
i ~~[illegible]~~ Machaya, którą brutalnie
~~zdjął~~ zabrał oficer czeski
orzełka polskiego z czapki.
~~Zakazano im~~ ~~[illegible]~~ dzieciom
[illegible] nakazał ~~ks.~~ [illegible]
z Podgrodzia ~~ks.~~ Kormany (madziar) ~~wy-~~
~~głoszenia~~ ks. Karolowi Machay-
owi proboszczowi w Cieszynie
dolnej ~~kazań~~ wygłaszania kazań po polsku –
Na osiemdziesiąt kilka parafij
~~w polskiej~~ ~~[illegible]~~ w państwie czeskiem
~~[illegible]~~. Ta jedna parafia przed
kilku miesiącami została
obsadzona polakiem i.
a tymczasem, dzięki staraniom
„braci" czechów, i w tej parafii ~~kościele~~
polacy nie mogą słuchać
obecnie kazań w języku na-
szym ojczystym?

i w tej ~~jedno~~ jednej parafii lud mógł słu-
chać kazań w języku polskim

Naruszanie granicy. ~~Strzelanie~~ do ~~ludności polskiej~~

Naruszanie granicy przez Cze-chów było i jest na porządku dziennym. Żołn. widziano patrole czeskie: w Zebrzydowicach, Marklowicach, Łaziskach, Frolice, ~~Cz~~ Kaczycami, porządku w obrębie wsi Brzezi (koło czeskiego okna) gdzie nawet kawałek leśnego na Łąkach polanie zrobiono rewizję w pomieszkaniu na bramie i telefonem. Leśny jest właściciel hr. Władysława Zamojskiego, poddanego francuskiego – z powodu czego zrobiono dokładny protokół do ewentualnego użytku.

V Piotra Sikorra

Strzelanina do ludności polskiej

Czesi patrolując po węgierskim brzegu (pasa granicznego) tamując często posyłają kulki do ~~wsi~~ polskiej po drugiej stronie tamującej: ~~Żołn.~~ i nie dozwalając polskim rybakom wykonywać prawa rybołówstwa na terenie.

Żołn. z 26. stycznia strzelali do Jana Bańkowa, jadącego do ~~niebez~~ łódką (podanego Bańkowa) w niebez-. ~~pr~~ narażając się wskoczyć do wody i ~~prz~~ przyjął ~~co~~ dryfujące w drewnie łódki ~~w łódce~~ do brzegu i strzelano kule karabinowe. Żołnierz Michał Regiec ze Kończyc Michał Regiec ze Zdrowia? Sosnowiec prawie cudem uniknął śmierci od ~~kulek~~ strzałów karabinowych. —

Bańkowa

~~Zajścia~~ Zaburzenia w Piekielniku.

Dwa trupy.

W gminie Piekielnik na Orawie położonej tuż na granicy galicyjskiej ~~pod~~ (dnia 28. kwietnia) ~~[illegible]~~ wybuchły zaburzenia ~~[illegible]~~ skierowane przeciw b. wójtowi, powszechnie nielubianemu. W kuźni wójt. [illegible] któremu parobcy zabrali wino. Z powodu (zegarków) ~~[illegible]~~ zażądał interwencji i czechów z fabryki przybył patrol w liczbie czterech żołnierzy. Parobcy rozbroili ~~[illegible]~~ ich parobcy. ~~a oni~~ [illegible] ~~wypuścili~~. Nad ranem przybyło do wsi koło 40 żołnierzy celem aresztowania chłopów. Ci winni jednak parobków uciekli do [illegible]. Mimo to zdołali aresztować trzech gazdów i 7 parobków. i ~~przytem~~ przy sprzeciwieniu aresztowania [illegible] przebił bagnetem [illegible] Łazor? Magura lat 42 liczącą. Pokaleczył 19 z tyłu po łopatki bagnetem. Nieszczęśliwa na miejscu wyzionęła ducha —

[illegible]

4. Tamże żołnierze zastrzelili
Ignacego Krupę [illegible]
z Łowczowskiego(?), gdy ten wychodził
rano z domu na obory. Tam również
zupełnie niewinnie padł Krupa.
Ponadto aresztowali wójta
Dziubka i odstawili go do Korczyny.
Do Podkielnika w parę dni
później przybyli z Trzetrzewiny
żołnierze [illegible] (renegat) i
urzędnicy Bugaj celem
~~przeprowadzenia~~ przeprowadzenia
nowego wójta na urząd.
Ludność jednak solidarnie
odmówiła się przeciw
wyborom a urzędnicy
tedy już nie wykonawszy
~~[illegible]~~ opuścili wieś.
Porąbkę(?), którą wraz z [illegible]
wojskami zabrali – ~~[illegible]~~
schronili się do Błażkowej(?).
Urzędnicy [illegible] jednak
gdy im przyrzeczono bez-
pieczeństwo powrócili do wsi
lecz wszyscy zostali aresztowani.
~~[illegible]~~ Na granicy
Podkielnika i Żołnierzy(?)
[illegible] oddziałem
rozegrała się walka [illegible]
z [illegible]. Powstała strzelanina
Po stronie naszej
nie ma –
było kilku rannych żołnierzy, po
naszej stronie jeden lekko
ranny a jeden ciężko do
zmarł, z których następnie
[illegible] to w
Szpitalu(?). [illegible] o tych wypadkach
[illegible]

27

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.

Rodzaj: Państ. 1. Numer nadejścia:

Dr Bednarski
Komitet Spisko-Orawski
N. Targ

Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.

Służbowe zapiski:

Telegram

z

Przyjęty na przewodzie l. ...... dnia ...... 191 ... o godz ... m. ... poł. przez: ......

Kraków PKL L 206 ilość słów 19/13 (st. szyf.) nadany dnia 191 o godz. 11 min. 40 poł.

Według urzędowych informacji sprawa Śląska Cieszyńskiego z obszarem Czadcy Spiża i Orawy znajduje się w stadjum krytycznem i potrzeba wielkiego ruchu narodu jak niedawno w sprawie Gdańska. Należy tak samo w całym kraju urządzić wiece, uchwalić energiczne rezolucje z kategorycznem żądaniem przyznania tych ziem Polsce i wysłać je telegraficznie pod następującymi adresami: Prezydent Paderewski Warszawa, Ambasador Noulens

Druk Nr. 769.

28

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... 2 *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	*Przyjęty na przewodzie l.* .... *dnia* .... / .... *191* .... *o godz.* .... *m.* .... *poł.* *przez:* ....

.... L .... *ilość słów* .... (*st.* .... *szyf.* ....) *nadany dnia* .... / .... *191* .... *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

Warszawa, Misja aliantów Paryża. Komitet narodowy Polski Paryż, Prezydent ministrów Clemenceau Paryż. Wiece w Krakowie i Galicji odbędą się w sobotę 22 marca, tak samo powinny się odbyć w całej Polsce. Najpóźniejszy to termin. [illegible] muszą być miejscami ewentualnie co tydzień. Punkt ciężkości wysłanie telegramów z rezolucją francuską tłumaczoną z tekstu dołączonego — Towarzystwo obrony zachodnich kresów

Druk Nr. 769.

oddane
enia te-
alności.

poł.

poł.

29

3

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	Rodzaj: .... Numer nadejścia:	Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	Przyjęty na przewodzie l. .... dnia ..../.... 191.... o godz. .... m. .... poł. przez: ....

.... L .... ilość słów .... (st. .... szyf. ....) nadany dnia ..../.... 191.... o godz. .... min. .... poł.

polskich Franciszek Krzysiak Komitet Obrony
Śpisza i Orawy Kazimierz Tetmajer. Rezolucja:
Polacy wszystkich warstw i odcieni politycznych
zgromadzeni na wielkim wiecu (tu podać miejsco-
wość) oświadczają: Śląsk Cieszyński z okręgiem
Frysztackim jest prastarą ziemią Polski, jeszcze z czasów
Piastowskich i do dziś posiada ogromną większość
ludności plemienia Polskiego, w szczególności Polskie
Cieszyńskie jest zagłębie węglowe Karwińskie

Druk Nr. 769.

30

4.

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	*Telegram* z	*Przyjęty na przewodzie l.* .... *dnia* ..../.... *191* .. *o godz* .... *m.* .... *poł.* *przez:* ....

.... L .... *ilość słów* .... *(st.* .... *szyf.* ....*) nadany dnia* ..../.... *191* .... *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

zamieszkane w znacznej większości przez ludność
Polską — Spiż i Orawa się [illegible] żądanych przez nas
przyległych do Polski. W częściach tak samo zamieszk-
ałe przez ludność rdzennie Polską do dziś
mówiącą czystym językiem Polskim. Ziemie te
bezprawnie odebrane zostały Polsce przez Węgry
i Austrię gdyż [illegible] a sprzymierzone z
nami państwa Koalicji przy regulowaniu granic
z Niemcami w Poznańskim odcięły nam

Druk Nr. 769.

31

5,

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	*Przyjęty na przewodzie l.* .... *dnia* ..... / ..... *191* ..... *o godz* ..... *m.* ..... *poł.* *przez:* ....

.... *L* .... *ilość słów* .... *(st.* .... *szyf.* .... *) nadany dnia* ..... / ..... *191* ..... *o godz.* ..... *min.* ..... *poł.*

ze względów etnograficznych zgermanizowane
przez Prusy części Poznańskiego proste sprawie.
Słuszność wymaga aby Śląsk Cieszyński (Okręg
Czacy Spisz i Orawa) ziemie zamieszkałe
w przeważnej większości przez ludność polską przyz-
nane zostały Polsce przedewszystkiem ze
względów etnograficznych. Ludność Śląska
Cieszyńskiego (Okręgu Czacy) Spisz i Orawy
nie chce słyszeć o innych rządach nad sobą.

Druk Nr. 769.

32

6.

Daty zapodane w nagłówku telegramu zapomocą aparatu czcionkowego oznaczają: 1. nazwę urzędu nadawczego, 2. numer nadawczy, 3. ilość słów (ewentualnie w formie ułamka), 4. dzień miesiąca, 5. godzinę i minutę nadania.	*Rodzaj:* .... *Numer nadejścia:*	*Zarząd telegrafów nie bierze za oddane mu do wysyłki względnie doręczenia telegramy zgoła żadnej odpowiedzialności.*
Służbowe zapiski:	**Telegram** z	*Przyjęty na przewodzie l.* .... *dnia* ..../.... *191* .. *o godz.* .... *m.* .... *poł.* *przez:* ....

L .... *ilość słów* 6 *(st.* .... *szyf.* .... *) nadany dnia* ..../.... *191* .. *o godz.* .... *min.* .... *poł.*

jak Wielkopolskich całą duszą żąda przyłączenia
Ziem do Polski i oświadcza też że żadnego innego
rozstrzygnięcia nie uzna i bronić się będzie do upadłego.
Cała Polska słuszne żądania ludności tych ziem
gorąco popiera i od ~~[illegible]~~ tych żądań nie odstąpi.
Wobec tego prosi i żąda sprzymierzone z Polską państwa
koalicji żeby w tym duchu powzięły ostateczne
decyzje zapewniające Polsce pokój i zadowolenie po
wszystkie czasy.

Druk Nr. 769.

33

Prośba. . . . .

od Gmini Nowa Bela. . . . .

Do pana Welmoznego Starosti. Bednarski.

Mi gmina Nowa biala jesteśmi obtklacóni wojskem Čechomi prosime ich barzo pienkne abi bili tak łaskavi pre nas prośime 2 Metri Cukru. Nimozeme dostać Inaśej Strroni Od Jomnarodjona Ludia Ublagone v Tedi Dostali. 2 Metra. mi od nich Dostali 1 Metr ale ćosto dla 600 Duś jest v tej gmine. ićeś Tonijom Ludźe Wielo v gmine i Mozdij blaga prośy mne jako Vojta gmini. . . . . .

Ale ćoś ja mogam, mogam Zrobić ked mam Nod Sobom tenich Drabov Lonaś Z Nimi Netcom puśćić Do polskej Bidni mi Ludźej kola tejto granice lomi tu Urijźoni miśe porać nie Nimozeme Sami bośe bojime abi naś nezmiarnili. . . . . .

Tak śe obracami Kunim jako Kunesimu Velkamu Dobrodźejovi Dlanaś Spisa. . . . .

Nek bendam tak Łaskavi onek Nam posvolam tego. Cukru żebich mogl Jutro poslać furmanca; oni vonki Nedostalimi nic Treci mesonc nie; Doznalimi śe Że pana Kzera, Makoja doma Nima žobi naś spomocam ich Ratuvali; . . . . .

Tak ich prośim Imieniu Celej Gmini ostojime Vielkej Dlanich Słuzebnicy nova Biala dnia 10. Kvietnia 1919. . .

Jan Grida Wojt gmini

9/5

Ekspd.

Do Prezydyum Generalnego Delegata Rządu dla Galicyi w Krakowie.

Stosownie do rozporządzenia z d. 14. Kwietnia 1919 l. 1803/pres. Komitet zawiązany w Starej [illegible] ~~darów~~ celem rozdania darów polskich amerykańskich dla Szpitala powszechnego i Ochrony w naszej parafii w składzie: 1) Dr Bednarski 2) Ks. Ferdynand Machay 3) Profesor Ludwik Orzeł 4) Ks. Antoni Sitkowski ~~[illegible]~~ [illegible]; i Ks. Karol Machay, proboszcz z Lipnicy i [illegible] Komitetu w sprawie utworzenia Komitetu w ogóle [illegible] wszystkich [illegible] na Kalwarii [illegible] przyjezdnych na Kalwarii ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] wyjazdowe [illegible] Komitetu względnie dla każdej [illegible] zaufania ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] względnie ~~[illegible]~~ [illegible] Kalwarii jest to, że ~~[illegible]~~ tak na Kalwarii jak i Szpitalu niema ani ochronek ani szpitali ani domów dla dzieci, [illegible] [illegible] przydzielić pewną ilość artykułów [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] rozdzielić [illegible] pomiędzy najbiedniejszych [illegible] mających [illegible]

V Piotr Baranicz z Kalwarji

lub chore

dzieci. Wykazów takich nędzy
mogą dostarczyć albo księża albo
nauczyciele gminni. ~~Którzy~~ A sprawy
te ułatwi okoliczność, że w każdej
~~[illegible]~~ parafii na ~~[illegible]~~ i osobno istnieje spis
osób, którym ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ się
daje t.z. chleb św. Antoniego.
~~[illegible]~~ Ty i zapomogi pochodzące
ze składek parafian ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ zbieranych do specyalnych puszek zna-
chodzących się w każdym kościele.
Zebranie ~~takie~~ takich wykazów
nie będzie również tak trudnem do przeprowa-
dzenia — jednorazowo jest to
mem zdaniem jedyny sposób w jaki dary
te mogą się dostać w ręce
najgodniejszych i najwięcej
potrzebujących.

ODPIS

Do
Ministerjum Rolnictwa

Warszawa

W krótkim czasie ma się odbyć na Spiżu - Orawie plebiscyt, który rozstrzygnie o przynależności państwowej tych ziem czysto polskich. Srodkiem agitacyjnym oprócz cukru, nafty, mąki są u nas może najważniejszym - nawozy sztuczne. Potrzebowalibyśmy - jako minimum - jakich 30 wagonów. Zaznaczam jednak, że te nawozy /superfosfat, żużle/ muszą być tanie, jeżeli chcemy właściwy cel osiągnąć. O przydziale proszę telegraficznie zawiadomić starostę Spiżu - Orawy, Dr. Bednarskiego w Nowym Targu.

Warszawa, 11 maja 1919

Ks. Ferdynand Machay

Ministerjum Rolnictwa

W A R S Z A W A

W krytkim czasie ma się odbyć na Śląsku - trzecia plebiscyt, który rozstrzygnie o przynależności państwowej tych ziem czysto polskich. Środkiem agitacyjnym obrzęda cukru, mąki, mają się u nas może najwaźniejszym - nawozy sztuczne. Potrzebowalibyśmy - jako minimum - jakich 30 wagonów. Rozumiem jednak, że te nawozy /superfosfat, sub-/ muszą być tanie, jeżeli chcemy wpływu cel osiągnąć. O przydziale proszę telegraficznie zawiadomić starostę Śpiżu - wtedy, Dr. Bednarskiego w Nowym Targu.

Warszawa, 11 maja 1919 Ks. Ferdynand Machay

II. (4) 37

Spis ludności w rozporządzeniu z początkiem r. 1910 dał mniej więcej wyniki:

Słowaków	97.077
Rusinów	12.327
Niemców	38.434
Madziarów	18.658
	166.496

Przez prawdę w dalszym ciągu agitacyę celem nakłonienia ludności do oświadczenia się za Republiką czeską. ~~Steno~~ Na niedzielę 4/11 zapowiedział przybycie ~~sto~~ większej urzędników z Królestwa ~~Łotewskich~~ jednak nie przybyli.

~~Obecnie polatają się za pieniądze:~~ Pieniądze srebrne, złote i papierowe niestemplowane zaobiegają. ~~wymieniają~~ Warunkują równocześnie na Księstwach Kozy oznaczonych i do i podejmują z nich podawnej złotówej Korty na porządku czeskie.

Wszechodzącym przez granicę ~~obie-rają~~ odlepiają czeskie stemple z banknotów austryackich. Tak zrobiano niejednemu przekroczeniu granicy w Czarnohorze ~~przemyconym~~ ~~wygnan~~ Krzeczechów wygnanemu z Frankowej do Galicyi.

38

Okolny Notár v Batizovcah.-

Cislo : 11/1919.-

V I S V E C E N I A

Dosvecujem,hogy ku obci Stóla prisluhajuci kupel Visne-Hagi v tátrah pre hoscoh kolo 60 izbi ma a na osvetlenia sietkih budinkoh petroleum potrebuje.-

V Batizovcah,dna 19-teho mája 1919.-

SZEPESVÁRMEGYE BATIZFALVAI KÖRJEGYZŐSÉG 1910

Okolny Notár

39

Postanweisung Nr. — Przekaz pocztowy Nr. 705
Переказ почтовий ч.

an / do / до — [illegible]

in / w / в — [illegible]

Anmerkung / Uwaga / Замітка

Beamter / Urzędnik / Урядник

Betrag — Kwota — Квота

K K	h r
—500	—

27. V. 19
NOWY TARG

Kwotę

500 K / pięćset Kron / otrzymałem.

Nowy-Targ 1919 / VI

Józef Zemba.

41

Starostwo w Nowym Targu

L. 16615. Nowy Targ dnia 10. VII. 191 9.

Arkusz płatniczy

dotyczący państwowego zasiłku dla uchodźcy ewakuowanego ks. Eugeniusza Sikory z Żabianki { powiat politycz. Orawa

zamieszkałego w gminie Nowy Targ

Począwszy od dnia 8. lipca 191 9. należy się dziennie.

	Kor.	hal.
uchodźcy ewakuowanemu: Eugeniuszowi Sikorze	2	—
żonie:		
członkom rodziny:		
Słownie: Dwie Korony dziennie		
Razem dziennie	2	—

reskr. Namiest. z dn. 9. V. 919 L. 13537/II a.

Na podstawie ~~rozp. P. K. L. z dnia 17/12. 1918. L. 977/ost.~~ polecam Urzędowi podatkowemu w Nowym Targu, aby powyższy zasiłek t. j. od dnia 8. lipca do dnia 31. sierpnia 191 9. wypłacił zaraz, dalsze zaś zasiłki aż do odwołania wypłacał co 14 dni z góry, do rąk ks. Eugeniusza Sikory za okazaniem arkusza płatniczego i nieostemplowanem potwierdzeniem odbioru.

~~Komisarz P. K. L.~~
Kierownik Starostwa

STAROSTWO w Nowym Targu

verte!

U W A G A! W razie zgubienia lub zaginięcia arkusza płatniczego zgłosić natychmiast w Starostwie!

Czas, do którego odnosi się państwowy zasiłek uchodźczy	Kwota zasiłku	Data wypłaty	Podpis urzędnika kasowego	UWAGA
				Można wypłacać. Kierownik Starostwa [illegible] VIII. 919. [illegible] POLSKIE STAROST[illegible]

Polskie Starostwo w Nowym Targu.

Do

U R Z E D U G M I N N E G O

na rece.....wojta

w

.....

W dniu 3. sierpnia b.r.urzadza Komitet Narodowy dla obrony Spisza i Orawy,przy wspoludziale wszystkich organizacyi i komitetow podhalanskich,wielka manifestacyjna uroczystosc w Nowym Targu,połaczaną z szeregiem widowisk i zabaw,ktorych glownym celem bedzie sciągnięcie na ten dzien jaknajliczniejszych mas ludnosci do stolicy Podhala.

Osobnymi odczytami i pogadankami po gminach przedsiebierze nauczycielstwo ludowe w najblizszych tygodniach intenzywną agitacyę między ludnoscia w kierunku uswiadomienia jak wazną jest dla nas kwestya przyłączenia Spisza i Orawy doPolski

Przez tłumne stawienie sie w dniu 3.sierpnia b.r. w Nowym Targu dadzą Podhalanie wyraz swej woli połączenia się w jedną całosc z naszymi polskiemi dzielnicami Spiszem i Orawą.

Polecam Urzedowi Gminnemu zając się tą sprawą i :

1) uzyc całego swego wpływu,by na zapowiedziane przez nauczycieli zebrania nikt się nie ociągał przyjsc.

2)zachecac słowem i osobistym przykładem wszystkich obywateli gminy starszych i młodszych,mężczyzn i kobiety do jak najliczniejszego stawienia się w dniu 3. sierpnia b.r.w Nowym Targu.

3)przyczynic się osobiscie,jak przez nakłanianie innych do wzięcia czynnego udziału w przygotowaniu uroczystosci oraz w zaopatrzeniu Nowego Targu w potrzebne na ten dzien artykuły spozywcze jak:jaja,mleko,pieczywo i t,p.o ile tej współpracy względnie pomocy wymaszej zazada Komitet.

Jesten przekonany ze wszystkie gminy będą współzawodniczyły ze sobą pod względem gotowosci do wzięcia udziału w tej narodowej akcyi jak o tem,ze Podhale nowotarskie do i tym razem

niezbity dowod iz nie zawahn się ~~nigdy stanąć w szeregu tam~~ gdzie potrzeba Ojczysta pracy i ofiary żąda;a sprawa to dzis pierwszorzędnej wagi,sprawa narodowa!-...

Uchylac się od współpracy nikomu nie wolno.

.....

W Nowym Targu,dnia 12.lipca 1919.

Komitet spisko-orawski w Nowym Targu

Listop. 1919 43

Do

W i e l e b n e g o K s i ę d z a p r o b o s z c z a

w

.....

W najbliższych tygodniach przeprowadzamy wspólnie z nauczycielstwem ludowem akcję narodową na Podhalu, której zadaniem b. będzie przygotowanie przyłączenia do Polski drogich nam, a od 400-stu laty zapomnianych dzielnic Spisza i Orawy.

Na odwrotnej stronie podajemy kilka punktów wytycznych dla urządzanych przez nauczycielstwo po wsiach i miastach odczytów i pogadanek.

Obecnie przystępujemy również i do naszych księży, których tu na Podhalu bardziej może niż gdzieindziej w Polsce łączy z tą ziemią i tym ludem wspólnota duchowa i etniczna z prośbą, by wpływem swoim poparli tą pracę dla świętej sprawy.

Czesi taksamo jak przesiąknięty ideami antykatolickiemi bolszewizm stanowią dla ziem tych niebezpieczeństwo, przed którem sama ich ludność oczekuje od nas ratunku i pomocy.

Ludność Spisza i Orawy jest szczerze przywiązaną do Kościoła katolickiego; przygarniając ją do siebie uchronimy ją od zdeprawowania religijnego.

Tak Spiszacy jak Orawianie stoją dotychczas pod kierunkiem księży Słowaków i Madziarów, których wielokrotnie wcale nie rozumieją. Kler ten obcy narodowo nie posiada najmniejszego wpływu na uczucia religijne ludności. W wielu kościołach nie pozwala się na odprawianie modlitw w języku polskim a śpiew polski jest tam wszędzie wzbroniony.

Przygotowanie się do jaknajrychlejszego objęciasłużby tamże oraz użycie wszelkich kapłanom do dyspozycji stojących środków w celu uświadomienia ludności Podhala o ciążącym na niej obowiązku współpracy w rozpoczętej obecnie akcji spisko-orawskiej - oto zadania przypadające w udziale Wielebnemu klerowi Podhala.

Ponawiając prośbę o szczere zajęcie się tą sprawą, łączymy z góry serdeczne „Bóg zapłać".

Za komitet spisko-orawski

S p i s z i O r a w a

1) Ludność tych ziem jest góralska i przeważnie polska, a wiec zienie te należą etnograficznie do nas.

2) Tatry i Nowotarszczyzna są dziś tylko warunkowo nasze; utrzymanie ich dla Polski będzie dopiero wtedy zapewnionem, jeżeli posiądziemy strategicznie ogromnie dla nas ważne Tatry spiskie i Orawę.

3) Na połączeniu Spisza i Orawy z podhalem zyskuje przedewszystkiem Podhale samo pod względem ekonomicznym (handel, aprowizacja itd.)

4) Sprawa ta ważna jest także dla Polski, które nie może xyrzucić 150000 Górali na pastwę wynarodowienia.

5) Jeżeli teraz tych ziem nie odzyskamy przepadną na zawsze, a więc należy dziś pracować.

6) Potrzeba współpracy najszerszych mas a więc **Wszystkich !** Nikomu nie wolno uchylać się od pracy ni ofiary.

7) Do pracy wzywamy na dzień 3 sierpnia br.-

Komitet spisko-orawski w Nowym Targu

Do

Wł. Pana X w ..... Y .....

Przyłączenie Spisza i Orawy, tych drogich nam, a niestety od 4 400-stu lat zapomnianych ziem naszych do Polski, stało się dziś aktualnem. Wszyscy czujemy, że powinno ono w najbliższym czasie nastąpić, wszyscy pragniemy i spodziewamy się go już na najbliższe już dni, tygodnie, miesiące..... lecz czy wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że przyłączenie takie może nastąpić bez naszej pracy - bez pracy wszystkich społem?!

Od czterystu lat znajdują się te ziemie pod obcem panowaniem, a więc tak dawno, że nietylko one same zdołały już zapomnieć, iż kiedyś należały do Polski, lecz i w Polsce niewielu już z nas wie o tem, że lud tam zamieszkały jest z krwi i kości polskim - że walczy on tam ciężko, by język i obyczaje ojców utrzymać!

O obowiązku podania tym Braciom dłoni pomocnej nikt u nas nie myślał. Hasła „Polak, Węgier - dwa bratanki„ wpłynęło na to, iż zgodzono się z tą koniecznością polityczną, by tam polski szczep pozostał przy węgierskiej koronie. 150000 polskich górali rzucono na pastwę wynarodowienia!

Dziś, gdy nowe państwa powstają i kształtują się, ziemie te muszą powrócić do swej Polskiej Macierzy, i powrócą - przy wspólnym wysiłku wszystkich. Naród musi całą siłą swej woli poprzeć sprawę, zażądać i zmusić. O ile dziś tego nie zrobimy, ziemie te przepadną na zawsze dla Polski!

Do tego wysiłku, do współpracy w odzyskaniu Spisza i Orawy wzywamy Was wszystkich!

Dla Podhala będzie dzień 3.sierpnia br. dniem S p i s z a i O r a w y. W dniu tym mamy wszyscy stanąć do pracy i ofiary. Nikogo nie braknie, wszystkie stany, cała ludność Podhala zaznaczy przez masowy współudział w demonstracyjnym obchodzie w Nowym Targu, jak dalece jej na połączeniu z Braćmi po tamtej stronie Tatr zależy.

Podpisany komitet zwraca się do Szanownego P.T., by zechciało ze swej strony poprzeć naszą akcję przez zaagitowanie wśród członków.

Uświadomić, gdzie należy - nakłonić, gdzie trzeba i spełnić

obowiązek względem Ojczyzny !

Sprawa to narodowa, święta !

lipiec 1919

Za komitet spisko-orawski

ooooooooOoooooooo

Punkty wytyczne do odczytów i pogadanek:

S p i s z i O r a w a.

1)Ludność Spisza i Orawy jest góralska i przeważnie polska, a więc ziemie te należą etnograficznie do nas.

2)Tatry i Nowotarszczyzna są dziś tylko warunkowo nasze; utrzymanie ich dla Polski będzie dopiero wtedy zapewnionem, jeżeli posiądziemy strategicznie ogromnie dla nas ważne Tatry spiskie i Orawę.

3)Na połączeniu Spisza i Orawy z Podhalem zyskuje przedewszystkiem Podhale samo pod względem ekonomicznym (handel, aprowizacja itd.).

4)Sprawa ta ważna jest także dla Polski, która nie może rzucić 150000 Górali na pastwę wynarodowienia.

5)Jeżeli <u>teraz</u> tych ziem nie odzyskamy, przepadną na zawsze, a więc należy <u>dziś</u> pracować!

6)Potrzeba współpracy najszerszych mas, a więc <u>wszystkich</u>! Nikomu nie wolno uchylać się od pracy ni ofiary!

7)Do pracy wzywamy na dzień **3. sierpnia br.**

NARODOWY KOMITET
Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala
w NOWYM TARGU.

O d p i s :

Generalny Delegat Rządu dla Galicyi.

L: 739)Del. Lwów, dnia 30.lipca 1919.

Do Pana

Kazimierza T E T M A J E R A

w N O W Y M - T A R G U

Pan Minister Spraw wewnętrznych przydzielił Pana z dniem dzisiejszym reskryptem z dnia 21.lipca 1919 № PP. 103)477)1 do pomocy Komisarzowi dla spraw Spiżu i Orawy z miesięcznem wynagrodzeniem w kwocie 500(słownie: pięćset)koron. od dnia faktycznego objęcia służby.

Wyznaczone wynagrodzenie wypłacać Panu będzie Urząd podatkowy w Nowym Targu za kwitem ostemplowanym według skali II koramizowanym przez pana Komisarza dla spraw Spiżu i Orawy u którego zechce się Pan bezzwłocznie zgłosić.-

Generalny Delegat Rządu :

Gałecki m.p.

L:739)Del. Lwów, dnia 30.lipca 1919.

Wielmożnemu Panu Drowi B E D N A R S K I E M U

Komisarzowi dla spraw S p i ż u i O r a w y

w N o w y m - T a r g u

przesyłam do wiadomości z tem ,że o zgłoszeniu się p.Kazimierza T E T M A J E R A do objęcia urzędowania należy tu donieść.-

Generalny Delegat Rządu :

Gałecki

Odpis:

od dnia faktycznego objęcia urzędu

X

Gałecki m.p.

L:730)Del. Lwów, dnia 30.Lipca 1919.

Wielmożnemu Panu Drowi DEDUSZYCKIEMU

Komisarzowi dla spraw Spisu i Orszy

w Nowym-Targu

przesyłam do wiadomości z tem ,że o zgłoszeniu się p.Kazimierza TETMAJERA do objęcia urzędowania należy tu doniesć.-

Generalny Delegat Rządu :

46

Kwit

na kwotę czterytysiące Koron, które z Administracyi Spisza i Orawy na utrzymanie chłopców Spiskich w Tow. Bursie gimnazyalnej z roku 1918/1919 z dniem dzisiejszym otrzymałem. —

Nowytarg dnia 2 sierpnia 1919

Kierownik

[illegible]

Minister československej republiky s plnou mocou pre správu Slovenska.

Číslo 4397.Adm. Bratislava, dňa 2.augusta 1919

Predmet :

V Y P O V E D A N I E C U D Z I N C O V.

Všetkým pánom županom !

Vzhľadom na bytovú núdzu a vyživovacie ťažkosti na Slovensku, ako i vzhľadom na podobné nariadenia susedných štátov - nariaďujem ako nasleduje :

§ 1.

Osoby, ktoré dňa 1. augusta r. 1914. neboly štátnymi občanmi bývalého kráľovstva uhorského, a nemaly domovského práva v niektorej obci ležiacej na terajšom území Slovenska, majú územia československej republiky najneskôr do konca augusta opustiť. Túto lehotu môže župan / v Bratislave a v Košiciach hlavný mestský kapitán / až na 8 dni skrátiť.

§ 2.

Na odôvodnenú, hodnovernými dôkazmi opatrenú písomnú prosbu župan / v Bratislave a v Košiciach hlavný mestský kapitán / oprávnený je v § 1. určenú vystahovaciu lehotu vo zvlášť pozoruhodných, vynimečných pripadoch / ako je na pr. nemoc, vážna rodinná udalosť atď. / jedno po druhom dva razy po 8 - 8 dni predĺžiť.

§ 3.

Proti rozhodnutiu župa / hl. mestského kapitána / vo veci predĺženia pobytu niet odvolania .

§ 4.

Žiadosť o opätovné / druhé / predĺženie pobytu má byť pred uplynutím predošlej / prvej / predĺženej lehoty predostretá.

§ 5.

Za každú osobu, ktorej pobyt má byť predĺženy, ma strnka vopred do župnej / v Bratislave a v Košiciach do mestskej / pokladnice v hotovosti 10 korún cyplatiť, za opätovnú / druhú / prosbu za každu osobu 20 korún.

§ 6.

Prosba o predĺženie , ako i prílohy tejže majú byť dla platných pravidiel kolkované.

§ 7.

Nedostatočne vystrojena, alebo predošlým ustanoveniam nezodpovedajúca prosba má byť bezpodmienečne odmietnutá.

§ 8.

Osoba, ktora sa do terminu v § 1. ustanoveho potažne behom lehoty v smysle § 2. županom /hl.mestským kapitáňom / povolenej z územia čs. republiky nevystahuje , spacha priestupok nedovoleného zdržovania sa na území čs. republiky bude trestaná 2 mesačným zatvorením a peňažnou pokutou po výšku 600 korún siahať mohucou, a bude vykázana a postrkom vyvedená.

§ 9.

Na československých štátnych, samoprávnych obecných úradnikov a zamestnancov, dalej na príslušnikov Čiech, Moravy a Sliezska konečne na tých, ktori si nadobudli občianstvo čs. republiky, sa pritomné nariadenie nevztahuje.

§ 10.

Osoby, ktoré sa po vydaní tohoto nariadenia z oblasti bývalého Uhorsko - Horvatsko - Slavonska na územie Slovenska pristahujú, môžu sa tu len 8 dni zdržovat. Zdržovanie na dalších 8 dni môže im dovolit župan /hl. mestský kapitáň /. Zdržovanie dalšie dovoluje len minister s plnou mocou pre správu Slovenska.

§ 11.

Toto nariadenie nevztahuje sa na cudzincov, ktori na základe lekarskeho svedectva zo zdravotných príčin zdržujú sa i s potrebným osobnistvom / sprievodom / v niektorom kúpelnom mieste na Slovensku.

§ 12.

Toto nariadenie nabýva platnosti dnešnym dňom .

Minister :

Dr. Šrobár v.r.

OD ŽUPANA ŽUPY SPIŠSKEJ.

Číslo 4515- 1919.

Všetkým pánom hlavným slúžnym, slúžnym, policajným kapitáňom a krompaňskej slúžnovskej expositure.

Vyšne nariadenie velkej važnosti vydávam cielom vyhlásenia na plakátoch, dalej zvlastneho upovedomenia cudzincov a cielom prevedenia a súčasne ho uverejňujem i v úradnom časopise župy spišskej.

Aby sa nedorozume niam vyhlo, prizvukujem, že prevedenie tohoto nariadenia následkom rozpustenia pohraničnej policie prirodzene spadá všade do kruhu činnosti prvostupňových policajných vrchnosti, u ktorých majú byt aj pripadné prosby o predlženie terminu podávané. Policajné vrchnosti prvého stupňa- ktore sú v smysle 4- ho bodu 19 -ho §-uXXXIV. zák. čl. z roku 1897., aj ku posudzovaniu priestupkov z tohoto nariadenia vyplývajúcich povolané - predostrú bez meškania ku mne jednotlivé žiadosti opatrené svojim dobrozdanim; opozdené, nedostatočne vystrojené alebo nepripustné prosby už vo svojej kompetencii odmietnu výrokom, proti ktorému stránke ostáva právo jednostupňového rekursu.

Právo vyhradené mi v § -e 1 -om ohladom zkrátenia lehoty k výstahovaniu, použit' nechcem.

Prosbu o predlženie terminu má sice každý zainteressovaný zvlaste podat, ale prednosta rodiny može svoju prosbu rozprestret i na svoju manželku a maloleté, nezaopatrené dietky ; samo sebou sa rozumie, že sa ustálený poplatok od každeho člena rodiny má zaplatit do berného úradu prislušneho na bydlisko žiadatelovo i v páde spoločnej prosby prednostu rodiny, a poistenka berného úradu má byt ku žiadosti priložená.

Osoby, ktoré sa nezdržujú v kúpeloch, ale sú nútené zo zdravotnych ohladov na iných klimatických miestach bývat, môžu svoju nemoc dokázat len vysvedčenim vrchnostenského lekára.

Na tie osoby v 10 -tom § -e spomenuté, ktoré sú štátnymi občanmi československej republiky, sa toto nariadenie prirodzene nevztahuje.

V Levoči, dňa 16 .augusta 1919.

Dr. Rumann v.r.,

župan.

Rezolucya.

W dniu 3. Sierpnia 1919, w ruinach zamku Kmitów i Lubomirskich w Wiśniczu ~~nowym~~, licznie zebrani mieszkańcy tego miasta i okolicy, zaznaczają jednogłośnie, że im drogiemi są Tatry, i niezmiernie im zależy na połączeniu z braćmi po tamtej stronie tych gór, że Spisz, Orawa i Czadeckie jako polskie dzielnice do swej Polskiej Macierzy powrócić i tylko do Polski należeć mają. Odpierają oni i potępiają zachłanność Rządu Czeskiego na te dzielnice i przyrzekają uroczyście dzielnic tych polskich zawsze i wszędzie według sił i możności bronić! –

Wiśnicz nowy, 3.8.1919. –

Z Komitetu.

[illegible] Józef [illegible]
H. Dilecka
K. Serafinówna
H. Kiernowska
J. [illegible]

Józef Gruszka
prezes tow. straży ogniowej

J. Bygnas
pułkownik [illegible]

Do

Narodowego Komitetu

Obrony Spisza, Orawy, Cra-

kowskiego i Podhala w

Nowymtargu.

NARODOWY KOMITET
Obwody Spisza, Orawy, Czadeckiego i [illegible]
w NOWYM TARGU.

Nowy Targ dnia 23 sierpnia 1919.

Czesi zarządzili spis ludności na ziemi Spiskiej , Orawskiej i Czaczańskiej przyczem rozwinęli żywą agitacyą celem skłonienia polskiej ludności, by przy spisie przyznawała się do narodowości słowackiej. Tej podstępnej agitacyi musimy przeciwdziałać - i w tym celu prosimy o jak najrychlejsze i jak najszersze przesyłanie załączonych odezw na Spisz i Orawę.-

Łączymy pozdrowienie

Prezes Komitetu
Dr Tyszkowski

Starostwo dla Orawy i Spisza
w Nowym Targu

Nowy Targ dnia 2 września 1919.

Do

Komitetu Spisko - Orawskiego

w

Z wracam się z prośbą do Szanownego Komitetu, wobec okoliczności, iż sprawa przynależności państwowej Spisza i Orawy jest już bliska rozstrzygnięcia, aby zajął się obecnie jak najgorliwiej pracą nad odzyskaniem dla Polski tych najbardziej zapomnianych dotąd krajów naszej Ojczyzny. A że na Śpiszu i Orawie niewątpliwie zarządzi państwowe komisyi plebiscyt, praca nasza musi pójść w kierunku uświadamiania ludności tych ziem, oraz w kierunku pozyskiwania sobie dla polskiej sprawy osób wpływowych tam zamieszkałych jak księży i nauczycieli.

Proszę tedy nie szczędzić kosztów ni trudu, aby rozpoczęte przez nas dzieło chlubnie doprowadzić do końca.

Starosta dla Spisza i Orawy:

Jakkolwiek tylko do odpowiedzialności przemęczy —

Trebiczc. — uczą się po finansach

inteligentni przyjaciele jako

szumne koalicji —

dyktatura

i prawo zgromadzenia się

Versöhnungsunterhaltung

Dr Pollak – paradowiec

Senior ~~Pollatsch~~ — ~~sem~~

– dobry —

W Lipsku wielce pierwszy

wojskowa dyktatura —

— Depesza o przybyciu

~~delegacji~~ —

Jędrzej Moraczewski

Sędzia wielki

Komisarz na Ostrawę

Pan Janecek młodszy

52

La

Streszczenie protokołu posiedzenia w d.16/9 1919.

1. Koncentracja całej akcji w Nowym Targu.
2. Rządowi Polskiemu trzeba przedstawić żądania i zarys akcji.
3. Komitetom nadgranicznym trzeba dawać instrukcje.
4. Przyjąć tu w N.Targu delegację Niemców spiskich i wyprawić ich do Warszawy-Sprecyzować z nimi ich postulaty. W imieniu Rządu polskiego wydać do Niemców odezwę z gwarancjami ich żądań po porozumieniu się z Rządem.
5. Wysłać delegację do Warszawy celem otrzymania funduszów,aprowizacji itd. Do delegacji wejdzie prof.Czech i Dr Goetel.
6. Prosić ministerstwo wojny o uwolnienie i przysłanie ppor.Gwiżdża.
7. Kompanja spiska i orawska po usunięciu się Czechów przebrana po cywilnemu zaopatrzona w odezwy,pieniądze itd.pójdzie agitować na Spisz i Orawę.
8. Spisywanie zaufanych i sympatyków po wsiach,- wypełnianie formularzy.
9. Spisywanie tych,którzy mają krewnych po tamtej stronie. Użyć do tego nauczycieli i księży.
10. Wpływanie na żydów za pośrednictwem rabinów.
11. Objazdy granicznych wsi przez delegata wojskowego / Gwiżdża / i starosty / Czech,Goetel,Szajnocha,Borowy,Sikorowie,Buroń ,Machay /.
12. Wyjazdy na Spisz i Orawę po usunięciu się Czechów xx emigrantów.
13. Nauczycieli zdolniejszych wysłać wtedy na agitację.
14. Dwa automobile.
15. Odezwy po polsku,niemiecku,węgiersku i rusku.
16. Papier na odezwy,oraz dla gazet niemieckich i węgierskich na Spiszu.
17. Stałe zebrania w Nowym Targu z wojskiem i delegatami krakowskimi.
18. Osobna broszura polska i niemiecka wyjaśniająca plebiscyt.
19. Osobne odezwy o korzyściach materjalnych,uzdrowiskach.
20. Składnica broszur i odezw w N.Targu.
21. Biuro starosty spisko-orawskiego.
22. Kredyt i finansowanie potrzeb komitetów.
23. W każdej wsi orawskiej i spiskiej płatny agitator.W nadgranicznych podhalańskich również.
24. Komitet redakcyjny : Czech, / Gwiżdż/ ,Machay,Zborowski.
25. Podział terytorjalny : Galica ,Zborowski; porozumieć się z komitetami granicznymi,czy im taki podział odpowiada.

6

26. Komitet Krakowski da materjały dla podziału terytorjalnego.

27. Blacha ewent. dachówka dla Wyżnich Łaps. / gwoździe ? okucia ? itd./

~~28~~.

J.Zb.

Nowy Targ 18/9 1919.

53

L.

Wysokie Ministerstwo.

57

W ostatnich dniach przynieśli uczestnicy wojskowej kampanii spiskiej, ~~[illegible]~~ narodowości niemieckiej na piśmie od nich ~~do rządu polskiego~~ od wszystkich współobywateli narodowości niemieckiej na Spiszu, czego mogą się spodziewać od rządu polskiego w razie przyłączenia Spisza do Polski, a uznania ~~[illegible]~~ wyznania pod ~~[illegible]~~ opieką w gminach oraz języka w szkołach ~~niemieckich~~, co do dalszego losu dotychczasowych urzędników, nauczycieli i urzędników sądowych i ~~[illegible]~~, ~~oraz tych osób, które~~ którzy te posady na obszarze węgierskim w sprawie niepewności utracili i obecnie pozostają na bruku.

~~[illegible]~~

Podpisany po wysłuchaniu tych żądań, uważając że te sprawy są bardzo pilne i ważne ~~[illegible]~~ pozostawiając ostateczne rozstrzygnięcie władzy centralnej, mu przyrzekł odpowiedź, że my Polacy nie mamy zamiaru wprowadzać

wszystkich zmian w administracyi ~~bo~~ w razie przyłączenia tych ziem do Polski, że i nadal niemczyzna pozostawać mieć obowiązkową ~~wszędzie~~ się o ile - mają szkoła polska i w ogóle pozostawienie im autonomii w tym zakresie jaką dotychczas Żydzi za czasów węgierskich mieli i z tą zmianą, że w ~~sprawa~~ ~~język~~ stam, gdzie dotąd był używany język madziarski wprowadzony będzie język polski. — z warunkiem, że wszyscy funkcjonariusze w pewnym ściśle określonym terminie n.p. w przeciągu roku przyswoją sobie o tyle język polski, że by się w urzędowaniu mogli posługi- min

wać. — Po nadto przyobiecałem im, że urzędnicy ~~nowi~~ wojskowi ~~~~ i którzy wskutek rozpoczęcia się panowania węgierskiego utracili posady - mogą się starać o nie na nowo obierane pod rządem polskim i już obecnie mogą o nie kompetować. Rozchodzi się tu zwłaszcza o urzędników państwowych i wojskowych — ~~~~ ~~~~ a także i o oficerów. Żądzie co / oprócz znajomości języka niemieckiego i ...

54

dworskiego posiadają także znajomość języka słowackiego, ~~niej~~ ~~bo nie~~ ~~będą~~ względnie polskiego, o tyle, że będą mogli porozumiewać się ze stronami i że ~~pod~~ pod tym względem nie będą zachodzić trudności urzędnicze. —

~~Jest~~ Życzeniem niemców spiskich jest także, żeby cały Spisz przyłączyć do Polski a zatem razem z Lewoczą i doliną Popradu i Hornadu, gdzie są ~~liczne~~ i liczne kolonie niemieckie i ~~gęste~~ fabryki i ~~~~ targi niemieckie. —

Kwestya ta jest nieco sporniona, gdyż żądania polskie tak daleko nie idą, i że sprawa ~~ta~~ zależna jest od decyzyi koalicyi w Paryżu — która wyznaczy terytoryum, na którym się ~~ma~~ ma odbyć plebiscyt. — Odpowiedź daną wysłali interpelanci ~~delegaci~~ swym ziomkom na Spiszu. Wkrótce mają wysłać delegatów umyślnych celem szczegółowego omówienia poruszonych kwestyj. Była także mowa o tem, że delegaci udadzą się do Warszawy, o ile by

tu

w zwycięskie ich nadzieje
z Warszawy mające
zapewnienia. —
W tym kierunku proszę
o dalsze wskazówki —
Nadmieniam przytem
że mamy sprzyjające od samego
początku odnośnie nie
wielką sympatyą do
Polski i że przy plebiscycie
mogą nam oddać bardzo
wielkie usługi, oraz że
na miejscu mamy więcej
liczących się na mało
uświadomionych Spola-
ków. ~~dla~~
~~Spis ludn~~
Dla wyjaśnienia stosunków
narodowościowych ~~na Spiszu~~
podaję wynik spisu
ludności na Spiszu z
roku 1910 w którym
policzono:

Słowaków	97.077
Polaków	12.327
Niemców	38.434
Madziarów	18.658
Razem	166.496

Polacy jako tacy przy spisie
nie figurują, ~~ale~~ lecz
można ich liczbę przy-
jąć najmniej na
50.000 — natomiast
liczbę Słowaków zmniej-
szyć do połowy. —

Czesi jak wspominałem
przechodzili ~~[illegible]~~ wrogą akcją
zwłaszcza częścią miejską
wiejską – szczególnie przez bieżami
z czech.
Wśród ludności polskiej prawdziwą
naiwną agitacją nakłania-
jąc ją wszelkimi sposobami
~~do podpisywania~~ do oświad-
czenia się za nimi, rozgłasza-
jąc ~~[illegible]~~ potrzeby
jawnością, lub też ~~obro-~~
~~dając~~ ~~czeskiem~~ dyktandem,
czeskiem – ~~[illegible]~~ a wielko
obiecując im ~~na bary~~
na własność łany i
majątki – należące
jeszcze do niemców (Hohenlohe)
jak i do polaków (np.
Zamojski w Żabowli). V
~~jakkolwiek~~ wojska czeskie
składające się częściowo z
~~samych~~ czechów szczególnie
ze Śląska.
~~W ogólności zaś ludność~~ w wielu miejscowościach
Ludność polska ~~[illegible]~~
~~we wsiach~~ – nie chce odcze-
chów nie przyjmować ~~[illegible]~~
(zwłaszcza na Orawie), ~~i nie chce~~
i pragnie ~~[illegible]~~ usilnie, by
jak najprędzej ~~ją~~ ~~przy~~ przyłączono z Polską.
To samo życzenie wyraża
ludność całego Spisza – tak
polska jak słowacka a
nawet niemcy i węgrzy, –
Przykładem niemal spotkanie
~~[illegible]~~ odzywa się stereoty-
powe pytanie:

V Niemałą jest czechom w tej robocie
pomocą ~~[illegible]~~ słowaccy, nau-
czyciele i notariusze, którzy
najwięcej związani tamże przy-
przyczyniają się do zbała-
mucenia ludności –
~~[illegible]~~, jak mi świeżo
doniesiono, czesi stemplują
banknoty, zmuszają przytem
opornie ludność do
zatrzymywania polskiej
czeskiej –

„Kiedy mamusia przyjdzie
jakoby”? ——
Czy przyjdzie?

Stosunek Państwa Polskiego do polskich Niemców.

według odezwy Komisarjatu Nacz.Rady Lud.
z dn. 30 czerwca r.b. wydanej z pole-
cenia Rządu Rzeczypospolitej.

Wir richten daher an unsere deutschen Mitbürger die Aufforderung sich den Verhältnissen zu fügen und die Friedensbedingungen loyal zu erfüllen.

Im Einklang mit ihren freiheitlichen Traditionen wird die Republik Polen ihren Bürgern deutscher Nationalität volle Gleichberechtigung, völlige Glaubens- und Gewissensfreiheit, Zutritt zu den Staatsämtern, Freiheit der Pflege der Muttersprache und nationalen Eigenart sowie vollen Schutz des Eigentums gewähren. Für die Stellung im Staatsleben und für das Ausmass bürgerlicher Rechte ist in der Republik Polen weder das Glaubensbekenntnis noch die Muttersprache etntscheidend, sondern lediglich die persönliche Tüchtigkeit.

Deshalb fordern wird alle Zivilbehörden und ihre Beamten hiermit auf, auf ihren Posten zu verharren, denn sie können versichert sein, dass sie nach Möglichkeit in den polnischen Staatsdienst übernommen werden.

Alle wohlerworbenen Rechte der Bürger, wie Rechte aus Arbeiterversicherungen und den Gesetzen über die Versorgung kriegsbeschädigter Soldaten sowie der Witwen und Waisen gefallener Krieger, Rechte aus Rechtverträgen usw.werden hiermit gewährleistet.

Die deutschen Volksräte fordern wie hiermit auf, im Einvernehmen mit den polnischen Volksräten für die Zeit unmittelbar nach Abzug der deutschen Truppen zwecks Aufrechterhaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit gemeinsame und den örtlichen Verhältnissen entsprechende Bürgerwehren zu gründen.-

Minist. Spraw Zagranicznych
zd. 15. września 1919 L. 10199/III/19

W. dnia 20.IX. l.

58

Exp. I.

(do Minist. Spraw Wewnętrznych
w Warszawie)

Wysokie Ministerstwo!

Uwieńczona przez decyzję Naj-
wyższej Rady aljanckiej sprawa
Spisza Orawy i Czadeckiego
weszła w nowe stadjum, które
wymaga z powodu zarządzonego
plebiscytu wytężenia wszelkich
sił, a więc zorganizowanie pracy
najściślejszą dawać współpracę
o przynależności tych ~~wypadło jak najprędzej~~
ziem ~~pewnego~~ ~~[illegible]~~
tobie zwrócić się do
Wysokiego Ministerstwa
nawiązując się na pismo
Min. Spraw Zagranicznych
z d. 15. września nr. 10194/III/19
~~z niniejszym prośbą~~
~~wnioskiem:~~ z propozycją
1) do ~~kierownictwa~~ sytuacji na
z powodu zarządzonego
przeprowadzenie gruntownego
przekształcenia dotychczaso-
wego kierownictwa admi-
nistracji Spisza i Orawy
a to:
1) przez przydzielenie do
Kierownictwa ~~pow.~~ wybranej
siły konceptowej obezna-
nej z agendami ~~kabin~~ administracyj-

[illegible] ~~[illegible]~~

zeniu - doraźne [illegible]

na przyjęcie [illegible] pionowej

i do postaci!

2) ~~Udzielanie [illegible] wpływ [illegible] dla wszystkich biura; komitetu~~ ~~powiatowego~~

przy Dzielenie zasadach w zak[illegible]

zarządzie.

3) Wyasygnowanie pewnej większej kwoty ~~[illegible]~~ na cele propagandy jak na druki, kurier, podróże osób wyde~~[illegible]~~ zajmujących się propagandą -

4/ Wyasygnowanie pewnej kwoty na utrzymanie biura, ewentualnie najmu lokalu, oświetlenia, opału, ~~itd~~, potrzeby kancelaryjne itd.

Tu pozwalam sobie zaznaczyć, że dotychczas ~~biuro~~ z tych kwot [illegible] Kierownictwa administracji Spisza i Orawy, [illegible] ~~[illegible]~~ i sprawy tego opału, [illegible] nie ponosi [illegible] wydatków ani z tytułu wynagrodzenia personalu ani też lokalu.

Wobec [illegible] mianowany komisarzem dla Spisza i Orawy [illegible] że sprawy [illegible] jako komisarz P.K.L. na powiat [illegible] ~~[illegible]~~ następujące [illegible] ~~[illegible]~~ 16. Kierownictwa [illegible] z Kierownictwa [illegible] mianowany [illegible] Kierownikiem administracji Spisza i Orawy urzędował

w tym charakterze w
lokalu Powiatowej Rady
[illegible], która nie
objął ~~udziela gościny~~.
Jako jednemu ze swoich dy-
rektorów udziela gościny
nie widząc w tem niczego
niewłaściwego. Ponieważ
zaś personal nie mógł
nigdzie pobierać, przeto
Kierownictwo ~~[illegible]~~ zwane
także [illegible] społecz-
[illegible] było dotąd naj-
[illegible] łącznikiem ze wszystkiemi
[illegible] na całym obszarze
ziem polskich. ~~Wobec~~
~~tego, [illegible]~~
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Wobec zmiany
[illegible] sprawa przeprowadzenia reorganizacji
tego ~~jest~~ kierownictwa w
pewnym kierunku ~~jest~~
~~[illegible]~~ skończona a nawet
naglącą –
Sprawie sprawozdania ~~[illegible]~~
~~[illegible] papieru~~ odnosi
się również do
Ministerstwa Sprawiedliwości –
[illegible] 21/9 1919

Nowy Targ dnia 21 września 1919.

Odpis

Wysokie Ministerstwo!

Ponieważ przez decyzyę Najwyższej Rady aljantów sprawa Spisza, Orawy i Czaczanskiego weszła w nowe stadyum, które wymaga z powodu zarządzonego plebiscytu, wytężenia wszelkich sił, ażeby głosowanie powszechne mające zadecydować w przyszłości o przynależności tych ziem, wypadło jak najpomyślniej przeto pozwalam sobie zwrócić się do wysokiego ministerstwa a to powołując się na pismo Min. Spraw. zagranicznych z dnia 15 września Nr.10194 / III / 19. z powodu zmiany sytuacyi z propozycyą na przeprowadzenie gruntownego przekształcenia dotychczasowego kierownictwa administracyi Spisza i Orawy a to :

1 / Przez przydzielenie do kierownictwa wytrawnej siły konceptowej obeznanej z agendami administracyjnemi, jednej siły kancelaryjnej oraz zezwolenie na przyjęcie siły pisarskiej i do posługi.

2 / Uważam za rzecz wprost konieczną dla użytku biura Komitetu spisko-orawskiego, przydzielenie samochodu w raz z obsługą.

3 / Wyasygnowanie znaczniejszej kwoty pieniężnej na cele propagandy jak na druki, koszta podróży osób użyć się mających do propagandy.

4 / Wyasygnowanie pewnej kwoty na utrzymanie biura, ewentualnie najmu lokalu, oświetlenia, opału, potrzeby kancelaryjne i.t.d.

Tu pozwalam sobie zauważyć, że dotychczas z tytułu kierownictwa administracyi Spisza i Orawy, mimo że agend i spraw było sporo, rząd nie poniósł żadnych wydatków ani z tytułu wynagrodzenia personalu ani też lokalu. Podpisany bowiem zamianowany komisarzem dla Spisza i Orawy prowadził te sprawy równocześnie jako Komisarz P.K.L. na

powiat nowotarski, następnie zwolniony 16 kwietnia b.r. z kierownictwa powiatem nowotarskim i zamianowany kierownikiem administracyi Spisza i Orawy urzędował w tym charakterze w lokalu Powiatowej Kasy Oszczędności, która mu dotąd jako jednemu ze swych dyrektorów udziela gościny nie żądając za to żadnego wynagrodzenia. Ponieważ zaś i personal nie miał żadnych poborów, przeto kierownictwo, zwane także starostwem spisko - orawskiem było dotąd najtańszem ze wszystkich starostw na całym obszarze ziem polskich.

Wobec zmiany sytuacyi sprawa przeprowadzenia reorganizacyi kierownictwa w powyższym kierunku jest konieczną a nawet naglącą.-

W sprawie aprowizacyi odnoszę się równocześnie do Ministerstwa aprowizacyi.-

cyi
sy
iela
per-

-
wa

Erklährung

Hiermit erkläre ich in Namen der Regierung der polnischen Republik, dass die Regierung es sich zur Pflicht macht, sämtlichen jenen Zipsern welche in Interesse der Angliederung von Comitat Zipsen gearbeitet haben, und hiedurch bei der Cecho-Slovakischen Republik unmöglich geworden sind, Ihnen die rangmässige Existenz Möglichkeit in Ramen des polnischen Staates zugesichert wird.-

Nowy - Targ am 22 September 1919.

E r k l ä h r u n g

Hiermit erkläre ich in Namen der Regierung der polnischen Republik, dass im Falle der Angliederung des Comitates Zipsen an die Republik Polen, die polnische Regierung die vollkommene Autonomie jedem dort lebenden Volke zusichert.

Ausserdem verspreche ich dass die Herstellung der Eisenbahn - Verbindung zwischen Zipsen und übrigen Polen ehestens durchgeführt wird.-

Nowy - Targ am 22 September 1919.

Nowy Targ dnia 23 września 1919.

W y s o k i e M i n i s t e r s t w o !

Wobec okoliczności, iż zarządzony na Orawie i Spiszu ple - biscyt wypadnie najprawdopodobniej na naszą korzyść i ziemie te po długiem rozdzieleniu wrócą z powrotem do Macierzy Polskiej, koniecz - ną jest już dzisiaj rzeczą, aby dla ziem tych zorganizować służbę bezpieczeństwa publicznego. Materyał dla niej znaleźć by można w ochotnikach pochodzących z Orawy i Spisza, a służących w polskich legionach w Nowym Targu. Nadmieniam przytem iż w styczniu bieżące - go roku zaczęto już organizować u nas żandarmeryę dla Orawy i Spisza, jednak zajęcie krajów tych przez czechów udaremniło akcyę.-

Kierownik Administracyi Spisza i Orawy:

KIEROWNICTWO
Administracyi Spisza i Orawy.

Nowy Targ dnia 23 września 1919.

Wysokie Ministerstwo!

Jak już Wysokiemu Ministerstwu wiadomo ma się na Spiszu i Orawie w przeciągu trzech miesięcy odbyć plebiscyt, od wyniku którego zależeć będzie los tych ziem t.j. pozyskanie ich do Polski lub też utrata może na zawsze. - Obowiązkiem tedy naszym jest dołożyć wszelkich starań ażeby plebiscyt wypadł po naszej myśli.

Do powodzenia plebiscytu przyczyni się może, w wielkiej mierze sprawność aprowizacyi. Ludność Spisza i Orawy musi się naocznie przekonać, że w Polsce nie jest tak źle, jak to czesi przedstawiają, że można tu zaspokoić swoje najważniejsze potrzeby i nabyć potrzebne towary po cenach umiarkowanych. Już na podstawie doświadczeń dotychczasowych możemy stwierdzić, że przez akcyą aprowizacyjną choć na małą skalę prowadzoną zdołaliśmy sobie zjednać w wielkiej mierze nietylko ludność polską ale i niemiecką i słowacką, która odbywała tu formalne wędrówki by dostać czy mąki czy cukru czy wreszcie choćby liter nafty. Ten ostatni artykuł, którego czesi nie mieli, był najważniejszym atutem politycznym w rękach naszych. Można bez przesady powiedzieć, że cały Spisz po Lewoczę a Orawa do Żyliny swieciła polską naftą. Wobec ważności roli jaką aprowizacya odgrywa należałoby już dziś sprawę tę uregulować - a mianowicie w ten sposób ją urządzić, by pojedyńcze komitety spisko-orawskie położone na granicy, mogły towary potrzebne zgłaszającym się odsprzedawać, zaś rząd winien wydelegować specyalnych urzędników do kierowania tą sprawą i rozciągnięcia nadzoru - by zapobiedz

możliwym nadużyciom. Jako miejsca składowe w pierwszym rzędzie należałoby obrać Nowy Targ - a następnie Czarny-Dunajec, Ujsol, Zwardoń, Krościenko, Piwniczną i inne miejscowości w których się znajdują komitety spisko-orawskie.

Jako artykuły wchodziłyby w grę : nafta , swiece, sól kuchenna, cukier, tłuszcz, mąka, materye na ubrania, herbata, kawa i.t.d. Ponieważ komitety poszczególne nie posiadają gotówki, za któreby można nabyć wymienione towary należałoby tak akcyą przeprowadzić aby towary te Skarb Państwa kradytował a gotówkę uzyskaną w płacałyby komitety poszczególne dopiero po sprzedaniu towaru, przyczem na materye, sól, cukier, należałoby wyznaczyć cenę zniżoną przynajmniej 30 - 40 %. Należałoby nadto przynajmniej aż do ukończenia plebiscytu wstrzymać handel wymienny z czechami a przedewszystkiem zaniechać transakcyi z naftą która jest najważniejszym atutem agitacyjnym w rękach polskich. Tu muszę nadmienić, że czesi już obecnie zasypują ludność w okolicach, gdzie ma się odbyć plebiscyt różnymi towarami - my zaś w braku tychże mamy ręce związane. I tak mimo przyznanego nam przydziału wagonu nafty przed czterema tygodniami mimo licznych urgensów dotąd nafty jeszcze nie otrzymaliśmy. Niedomaganie to nie powinno mieć miejsca, gdyż zrażamy sobie ludność, która tu przyjeżdza na darmo po naftę z odległych gmin spiskich gdyż aż z pod Lewoczy i Podegrodzia. Niemniej ważną rzeczą byłoby zaprowiantowanie ludności w powiatach pogranicznych polskich, ażeby nie powtórzyły się jak to niedawno miało miejsce, gdy chwilowo czesi opuścili granicę po klęsce doznanej pod Miszkolcem, tłumne wędrówki polskiej ludności na Spisz celem zakupna artykółów żywności a które w prost fatalne nam oddały usługi.

Zaopatrzenie ludności granicznych powiatów w skóry i tytoń byłoby pożądanem. Na kierownika aprowizacyi w tym zakresie na czas plebiscytu proponuję profesora Ludwika Czecha dyrektora składnicy Kółka rolniczego w Nowym Targu , któremu należałoby wyrobić urlop w Ministerstwie Oświaty.-

KIEROWNICTWO
Administracyi Spisza i Orawy.

Nowy Targ dnia 24 wrzesnia 1919.

Dnia 27 września o godzinie 12 -tej w południe w biurze Generalnego Delegata / Krzysztofory /w Krakowie odbędzie się posiedzenie organizacyjne Centralnego Komitetu Plebiscytowego dla południowo zachodnich kresów Polski, na które niniejszem WPana na polecenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 20 wrzesnia L:10357 /III. zapraszam .-

Kierownik Administracyi Spisza i Orawy:

L. Zyromski

68

Meldung z pogranicy

Jwardoń dnia 11/10 919

spis Ludzi którzy chcą

przystać do Polski nastę=

pujące nazwiska Jakubik

Józef Harcek Jano

Polewka Jano Koman Józef

Koman Andrey Kluńka Jano

wszyjsky ze Zakopca.

po Zakopem jest 1 Komp.

Nawakow Luplawiacy

Spirozy 1. pólku

2 Komp. z nawósami

przesi w Skalitem

są Sławacy i czesi ale
więcej jest Sławaków niż
czechów w szystkich Sławaków
jest 1. Batalion
w Skalitem i w Oszczadnicy
po do Ludności cywilnej
bardzo sierninni osobnie
na obchodzą lepiej niż
czesi.

Trzyolka Franciszek
Słowak

K W I T

na 2.242 K. 20 h. - słownie dwa tysiące dwieście czterdzieści dwie korony i 20/100, - które od JWP. Dra. Jana Bednarskiego, a to 1000 K w formie zaliczki w dniu 23.XII.1918. zaś 1242 K 20 h. przekazem pocztowym w dniu dzisiejszym otrzymałem, z odbioru której to kwoty w sumie 2.242 K 20 h. niniejszem kwituję.-

Kraków, dnia 14. października 1919.

Władysław Hasan.

71

ZARZĄD ŻUPY SOLNEJ.

Wieliczka dn. 21/10 1919 r.

Starostwo Spisko-Orawskie dr. Jan Bednarski

w Nowym Targu

Zarząd Żupy Solnej wysłał dzisiaj pod adresem Panów na mocy zlecenia Państw. Urzędu Zak. Art. P. P:

№ wagonu	Ilość tonn.	Nr. listu przewoz.	Gatunek Soli	Opakowanie	Stacja odbiorcza
57763	10	95500	II sorta kamienna	luzem	Nowy Targ

F. Piestrak

Szyb św. Kingi

POCZTÓWKA.

Starostwo Spisko-Orawskie

dr. Jan Bednarski

w Nowym Targu

/: Małopolska :/

J. ULARIEWICZ WARSZAWA 8-19—5000.

Szanowny Komitet plebiscytowy dla Spisza i Orawy.w Nowym Targu

Przy rozdziale czynności około przygotowania plebiscytu na Spiszu i Orawie,przypadło podpisanemu Krakowskiemu Komitetowi w udziale zajęcie się organizacyą wycieczek z obszarów plebiscytowych do Polski,a nadto zaopiekowanie się tą młodzieżą ze Spisza i Orawy,która przybyła na studja uniwersytackie do Krakowa.Młodzież ta na razie trzech akademików z Orawy a jeden ze Spisza,będzie użyta w odpowiedniej chwili do propagandy w stronach ojczystych.Sprawę wycieczek należy uznać za jedną z najważniejszych,albowiem żadna inna propaganda nie będzie tak skuteczną,jak ta,którą po powrocie do domu rozwiną wysłańcy ludności plebiscytowej.-Przy współdziałaniu komitettu plebiscytowego w Nowym Targu urządzi komitet krakowski cały szereg wycieczek z Orawy i Spisza w grupach najwyżej po 50. osób.Komitet plebiscytowy ułoży klucz,według którego będzie mogła wziąść udział w wycieczce pewna liczba mieszkańców z każdej miejscowości objętej plebiscytem.Każda wycieczka zabawi w Krakowie dwa dni,trzeciego dnia zwiedzi kopalnie Wieliczkie i odjedzie do Częstochowy.Tej ostatniej pominąć nie można,albowiem,kto zna naszą lud na Spiszu i Orawie,ten wie,że pielgrzymka na Jasną Górę jest dla tej ludności szczytem marzenia.Wycieczka zatrzyma się w Częstochowie przez jeden dzień,poczem nastąpi powrót już wprost do miejsc rodzinnych.-Koszt takiej 4.dniowej wycieczki z zatem bilety kolejowe,kwatery,utrzymanie,teatr,.wyniesie na osobę Kr.500 ,zatem przy 10 wycieczkach po 50 ludzi czyli na 500 ludzi potrzebna będzie kwota.....Kr.250,000

Dalszem zadaniem Komitetu Krakowskiego jest zaopiekowanie się akademikami ze Spisza i Orawy.Komitet spełnia to zadanie w pewnej mierze już dzisiaj,lecz brak środków nie pozwala mu przyjąć tej młodzieży z taką pomocą,jakiej ona rzeczywiście potrzebuje.

Potrzebną jest odzież ,obuwie,książki,oraz subwencya pieniężna dla czterech akademików,co wymagać będzie sumy Kr. 18.000

Na czynsz z lokalu na biuro,opłatę 1 siły kancelaryjnej,obsługę,światło i opał,przybory piśmienne itp.po. trzeba kwoty.....K. 10.000

Na koszta połączone z podróżami delegatów Komite-

tu Krakowskiego do Komitetu plebiscytowego w Nowym Targu, a ewentualnie i do nadgranicznych Komitetów spisko-orawskich, na depesze, portorya itpeapreliminuje podpisany Komitet.....K. 6.000

Razem K.284.000

Powyższą sumę uważa podpisany Komitet za minimum zapotrzebowania na wykazane cele i uprasza, aby Szanowny Komitet plebiscytowy zechciał wyjednać tę sumę u Rządu w Warszawie i w ten sposób umożliwić rozpoczęcie zamierzonej akcyi w jak najbliższym czasie.

Kraków, dnia 29 października 1919 r.

Narodowy Komitet obrony Śpisza, Orawy, Czackiego a Podhala w Krakowie.

I. Z e s t a w i e n i e

wydatków Biura plebiscytowego dla Spisza i Orawy

za czas od 20.lipca 1919.do 31.października 1919.

A. Urzadzenie biura w Nowym Targu

L.b. 4.	Drukarnia NTarg, dziennik podawczy.....	K.	30.oo	
12.	Massatsch, przybory biurowe.....	"	29.70	
15.	Kółko rolnicze, detto	"	142.80	
34.	Massatsch, koperty	"	24.oo	
44.	detto przybory biurowe	"	101.20	
51.	Cyklostyl i maszyna do pisania	"	23000.oo	
67.	J. Walenta pieczątki kauczukowe	"	108.oo	
69.	Dr. W.Goetel wydatki kancelaryjne	"	48.50	
73.	Dr. Jabłoński przybory biurowe	"	94.40	K. 23578.60

B. Urzadzenie biura w Piwnicznej

46.	Tadeusz Grochowski na urządzenie .....K.		2000.oo	" 2000.oo

C. Wydatki administracyjne :

35.	Opłata pocztowa	"	-.90	
59.	detto	"	1.70	
62.	J. Zborowski, portorya i ogłoszenia...	"	220.90	
65.	Brzeski naprawa automobilu	"	300.oo	
68.	Dr.Goetel, koszta przeniesienia	"	38.oo	" 561.50

D. Płace personalu :

4.	Franciszek Babczak, pomoc pisarska....	"	100.oo	
24.	Dr. Borth za wrzesień	"	200.oo	
49.	Dr. W. Goetel od 18/10 do 18/11 a.c...		1000.oo	
60.	St. Pajerski dodatek za październik ..	"	25.oo	
61.	M. Stefańska d e t t o .	"	50.oo	
63.	Eugeniusz Machay od 18/10 - 18/11	"	1000.oo	
74.	Dr. Jabłoński detto	"	1000.oo	
76.	K. Pajerska za sprzątanie	"	30.oo	
80.	Dr. W.Goetel reszta 18/10-18/11	"	1500.oo	
83.	Jul. Zborowski za wrzesień październik	"	2000.oo	
84.	Ad. Zauchą za październik	"	500.oo	
87.	Franc. Różycki od 18/10 do 18/11	"	1000.oo	" 8405.oo

E. Koszta podróży :

2.	Ks. A. Sikora, do Krakowa	"	1000.oo	
6.	Piotr Borowy do Jeleśni	"	100.oo	
8.	Dr. W. Borth do Jeleśni	"	35.oo	
13.	Piotr Borowy do Zwardonia	"	100.oo	
14.	Eugeniusz Machay do Żywca	"	100.oo	
18.	Juliusz Zborowski do Krakowa	"	150.oo	
22.	Świerczak na Orawę	"	100.oo	
37.	L. Czech do Warszawy / do wyrachow./	"	2000.oo	
38.	L. Czech do Warszawy detto	"	2000.oo	
47.	J.Bojarski,Z.Kuczkowski i J.Kuczkowski do Lubowli, Piwnicznej i Krakowa.....	"	5430.oo	
54.	J.Tom. Dziedzic do Żywca	"	102.oo	
70.	Dr. W. Goetel do Żywca	"	167.40	
79.	Walentyn Klein ze Spisza	"	500.oo	
81.	Czopowski	"	40.oo	" 11829.40

do przeniesienia ..... K. 46374.50

z przeniesienia K. 46374.50

F. Subwencye i zasiłki :

L.b. 1.	Zuzanna Hatroger	K.	300.oo	
10.	Jan Pitoniak	"	200.oo	
11.	Ozya Michaly	"	50.oo	
19.	Jan Kozisna i zona	"	200.oo	
20.	Piotr Borowy	"	300.oo	
21.	Marya Baran	"	100.oo	
23.	Floryan Pirog	"	100.oo	
26.	Emil Orawiec wpisowe do III.kl.	"	20.oo	
27.	d e t t o książki szkolne	"	59.70	
30.	Margit Brenner	"	200.oo	
31.	Marya Keppl	"	200.oo	
33.	Jan Pitoniak	"	500.oo	
36.	Julia Berger za żołnierza polsk.	"	100.oo	
39.	Marya Leszczek d e t t o	"	100.oo	
40.	Jan Wassermann d e t t o	"	100.oo	
42.	Marya Filip d e t t o	"	100.oo	
43.	Mastalecka Salomea, Natalia Borka, Kozma Mierz, Hermina Herzki, i Zuzanna Hatroger	"	500.oo	
71.	Piotr Borowy od 18/10 do 18/11	"	800.oo	
82.	Wojciech Halszyn	"	500.oo	
85.	Książki dla akademików ze Spisza i Orawy	"	1000.oo	" 5429.70

G. Na cele agitacyjne :

5.	Jan Machay	"	30.oo	
9.	Wendel Smutek dla 16.gospodarzy	"	320.oo	
16.	Podp.Dziubek cukier dla żołnierzy.	"	100.oo	
17.	Rudolf Borke	"	100.oo	
25.	Podp.Dziubek na agit. w Trzcianie.	"	1000.oo	
28.	Kupno statuy Matki Boskiej	"	200.oo	
29.	Franciszek Soława	"	500.oo	
35.	K. Madygan	"	200.oo	
41.	Przyjęcie gości z Mor. Ostruwy	"	55.oo	
45.	" " delegacyi ze Spisza i Orawy		209.40	
48.	A.Fabian Słowik na zbier.deklaracyi		5000.oo	
50.	Kupno tytoniu dla delegacyi	"	120.oo	
52.	Józef Świerczak	"	500.oo	
53.	Mateusz Kosisak	"	200.oo	
54.	Ant. Synowiec na agit. w Trzcianie	"	300.oo	
56.	Ks.Ferd. Machay suma dyspozycyjna	"	4000.oo	
57.	Ks. J. Buroń d e t t o	"	1000.oo	
58.	Ks. Ant. Sikora d e t t o	"	1000.oo	
64.	Przyjęcie gości ze Spisza	"	172.10	
72.	d e t t o z Rozembarku	"	120.oo	
75.	Ks.F. Machay dla agitatorów	"	2000.oo	
77.	Kolacya dla gości spiskich	"	228.oo	
78.	Wojciech Sendyk agitac.w południ.Spiszu		200.oo	
86.	Knakowski,Bojarski i Słowik aresztowani przez Czechów, subwencya	"	19000.oo	
88.	Iwan Murin	"	400.oo	" 36954.50

H. Druki i odezwy :

3.	Schabenbeck, 150. fotografii	"	300.oo	
32.	Franciszek Kuja,broszury i odezwy..	"	6000.oo	
59.	Dr.W.Semkowicz,klisze do broszur	"	600.oo	
66.	L. Fass papier gazetowy	"	5544.oo	" 12444.oo

R a z e m wydatki po 31.październ.1919. K.101202.70

O g ó l n e Z e s t a w i e n i e

rachunków Biura plebiscytowego w Nowym Targu za czas

od 25.lipca 1919.do 31.października 1919.

I. Na cele urządzenia i prowadzenia Biura otrzymano :

10/7 1919. .....K. 45,826.oo

1/10."" ....." 46,934.oo

23/10."" ....." 200.000.oo K.292,760.oo

II. Wydatkowano, jak powyżej :

Na urządzenie biura w NTargu ..... K. 23,578.60

d e t t o w Piwnicznej ...." 2,000.oo

wydatki administracyjne ....." 561.50

płace personalu w NTargu ....." 8,405.oo

koszta podróży w celach agitacyi " 11,829.40

subwencye i zasiłki ....." 5,429.70

agitatorów ze Spisza i Orawy ....." 36,954.30

druki i odezwy ....." 12,444.oo ".101,202.70

Pozostaje do dyspozycyi K.191,557.30

Nowy Targ dnia 31.października 1919.

2/11 19.

L: /19.

Prezydjum Rady Ministrów

w Warszawie.

Sprawozdanie z akcji aprowizacyjnej.

W ubiegłym okresie zorganizowano niestety dotąd częściowo dopiero ogniska aprowizacji wzdłuż granicy Spisza i Orawy. Za centra aprowizacji obrano Ujsoły, Rajczę, Sidzinę, Spytkowice, Odrowąż, Nowy Targ, Bukowinę, Krościenko, Piwniczną. W przyszłości możliwe, że się jeszcze dobierze inne punkta, na razie te są wystarczające. Tok czynności aprowizacyjnych szczególniej w Ujsołach, Rajczy, Sidzinie jest dopiero w zaczątku a to z tej przyczyny, że w miejscowościach tych przeważnie dotąd nie udało się ustanowić kogoś, któryby nie tylko czuwał nad całą akcją plebiscytową, ale i dawał pełną gwarancję, że powierzone mu towary zostaną należycie użyte, tudzież że za nie nasz komitet otrzyma zwrot pieniędzy. -Z chwilą bowiem kiedy kredytu udzielono nam pod osobistą odpowiedzialnością P. Starosty Bednarskiego musimy czuwać nad całością kapitału, a komitety miejscowe nie mają poprostu za co kupić towarów. Najtrudniej przedstawia się ta sprawa w powiecie żywieckim, gdzie poza P. Długoszem nie mamy nikogo kompletnie. Drugą trudność w tej akcji stanowi to, że bezwarunkowo musimy się przynajmniej częścią zająć aprowizacją przynajmniej granicznych miejscowości, szczególniej w powiecie żywieckim, gdzie panuje nędza ostatnia, a styka się on wzdłuż prawie całej granicy z kresami objętymi plebiscytem, tak na Śląsku jak i Orawie. -Smutna rzecz, ale w powiecie tamtejszym widocznie

brak jest wszelkiej inicjatywy pod tym względem tak ze strony miarodajnych czynników, jak i obywatelstwa a dla nas to sprawia wielkie k trudności tak na odległość tą sprawą się zajmować, tembardziej, że ma udzielony nam kredyt nie wystarczy, aby płacić firmom za rzeczy ściśle plebiscytowe i jeszcze udzielać kredytu nie tylko poszczególnym ogniskom handlu plebiscytowego, ale jeszcze i przy aprowizacji powiatu.- Jednak inicjatywa w tym kierunku musi wyjść od nas i działać spiesznie Mamy nadzieję, że w przyszłym sprawozdaniu będziemy mogli powiedzieć, że trudności osobowo techniczne zostaną usunięte, a może częściowo i finansowe i że już w niedługim czasie wszystkie punkta będą działać zupełnie sprawnie. Sądzimy też, że Rząd nam kredyt znacznie rozszerzy. Do utykania rzeczonej akcyi przyczynia się w pierwszym rzędzie i to, że z towarów obiecanych i przydzielonych przez Ministerstwo aprowizacji dotąd nie otrzymaliśmy z wyjątkiem soli literalnie nic, spodziewamy się, że wszystko jest w drodze i czekamy cierpliwie.-Przy tej sposobności wspominamy, że bardzo wskazaną rzeczą byłoby, aby mąka szła wprost do nas, omijając Kraków, gdyż boimy się, aby tam ją na plebiscyt nie użyto wobec ciężkiej obecnie sytuacji.-Ministerstwo skarbu już nadesłało przydział tytoniu i ten możemy pobierać.-

Wobec takiego stanu rzeczy rozdzielamy sól i naftę, po którą się garną całe rzesze tak ze Spisza jak i Orawy. Rozdzielamy po kilka litrów agitując naturalnie przy tem słowem i pismem, rzadziej wydajemy na gminy beczki całe.-Dziennie w samym Nowym Targu przychodzi ludzi do 200. najmniej. Akcję tą naftową będziemy jednak musieli znowu wstrzymać o ile nie zostanie przydzielona nafta dla powiatu./Za wrzesień, październik dostał powiat cały 280 q. nafty, co już się wyczerpało/. Zadziwia nas że dla Kezmarku, potrafił się jakiś żyd wystarać o 12 beczek nafty z firmy Stawiarski. Zwrócił się do nas o pozwolenie przewozu, Starosta odmówił kategorycznie po naradzie z nami. Na terenach plebiscytowych wszystkie pozwolenia uzyskania przydziałów winny iść przez nasze ręce i za naszem pośrednictwem a nie przez ludzi obojętnych lub jak w tym wypadku grubo podejrzanych o czechofilstwo.-

Dziś jesteśmy na dobrej drodze uzyskania z Poznania zboża, również Związek Ziemian obiecał nam przyjść z pomocą i gdybyśmy mogli i z tej strony coś uzyskać, sprawa znacznieby się poprawiła.-
Z Ministerstwa mamy do załatwienia: Koniecznie automobil ciężarowy, ten który posiadamy na gumach używamy do jazdy osobowej, przynajmniej ze 4.wagony mąki na chleb, tudzież przyspieszenia wysyłkix-wagona 150 q.mąki pszennej białej, ryżu, skór, materji. Uzyskania chociaż pewnej ilości spirytusu rektyfikowanego i denaturowanego, aby przynajmniej było dla ludzi nam najpotrzebniejszych, koniecznie przesłać po 1 wagonie soli choćby i w kawałkach do Ujsoł i Piwnicznej.-

Kydźa poza obiecanym nam 1000 kg. przynajmniej jeszcze ze 3000-4000 kg., nawozów sztucznych w pierwszym rzędzie znali Tomasa przynajmniej 4.wagony.-

Koniecznie wydatniej aprowizować przedewszystkiem żywiecki powiat, następnie nowotarski a nareszcie sądecki.-

Referent P.Ludwik Czech dotąd niema urlopu,/gimnazjum nie otrzymało zawiadomienia/, co również szkodzi bardzo sprawie aprowizacyjnej i jej normalnemu tokowi.---

5 listopada 1919

S p r a w o z d a n i e

Głównego Komitetu plebiscytowego w Nowym Targu.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje:

I. Akcję głównego Komitetu plebiscytowego spisko-orawskiego za czas od 23 października do 3 listopada i omawia:

a/ wysłanie delegacyi ze Spisza do Warszawy i Paryża w sprawie rozszerzenia plebiscytu na dolinę Popradu,

b/ organizację i skład Biura i urzędowanie w odniesieniu do napływającej ludności Spisza i Orawy

c/ Funkcyonowanie Komitetów pogranicznych i starania o uruchomienie

d/ trudności komunikacyjne kolejowe i automobilowe

e/ dalszy program działalności

f/ tymczasowe ogólne sprawozdanie kasowe i postulaty kasowe

g/ odwiedziny uchodźców słowackich, zwolenników ks. Hlinki

W załączeniu pismo Komitetu Krakowskiego w sprawie urządzania wycieczek ze Spisza i Orawy.

II. Akcję oddziału aprowizacyjnego po dzień 2 listopada i omawia:

a/ tworzenie ogniw aprowizacyjnych na pograniczu w Ujsołach, Rajczy, Sidzinie, Spytkowicach, Odrowążu, Krościenku i Piwnicznej,

b/ trudności organizacyi aprowizacji zwłaszcza w powiecie-żywieckim, konieczność zaaprowidowania powiatów pogranicznych

c/ wyczekiwanie na nadejście obiecanych i przydzielonych przez Ministerstwo aprowizacji towarów /mąka, tytoń/

d/ rozsprzedaż tylko nafty i soli

e/ postulaty 4 wagony mąki nachleb,przyspieszenie wysyłki 150 q-mąki pszennej,ryżu,skór,materyi,potrzebę wysłania po 1 wagonie soli do Ujsoł i Piwnicznej,nadto mydła 30-40 q,nawozów sztucznych żuzli 4 wagony i t.d.

1.załącznik artykuł Piasta Nr.44

III. Akcję Biura prasowego za czas od 6 października do 2 listopada i omawia:

a/ skład Biura

b/ zakres działalności

c/ uposażenie Biura

d/ działalność dotychczasową w zakresie wydawania pism,broszur,odezw artykułów i t.d.

Załączniki: dotychczas wydane odezwy i broszury,oraz numery okazowe"Gazety Podhalańskiej" w ilości łącznej.

W ślad za tem sprawozdaniem ogólnem z poszczególnych działów pracy głównego Komitetu plebiscytowego,nastąpią dalsze,szczegółowsze i obszerniejsze w odstępach tygodniowych celem utrzymania ewidencyi i kontaktu pracy.

W interesie pomyślnego wyniku plebiscytu upraszamy o wpłynięcie na jak najrychlejsze załatwienie naszych postulatów w zakresie aprowizacyjnym,finansowym i ogólnym.

78

Odpis

Starostwo w Nowym Targu.

L.27724/19. Nowy Targ, dnia 17/11 1919.

D o

wszystkich Posterunków Żandarmeryi

w

powiecie

Doszło do mej wiadomości, że handlarze /przeważnie Żydzi/ wywożą z tutejszego powiatu naftę, benzynę i świece na Spisz i Orawę, gdzie artykuły te sprzedają po cenach paskarskich.

Wzywam Posterunek, aby zwrócił baczną uwagę na ten nieprawny handel i niedopuszczał do wywozu powyższych artykułów przez żydowskich handlarzy poza granicę Państwa, o ile nie wykażą się zezwoleniem wydanem przez Komitet plebiscytowy spisko-orawski w Nowym Targu.

Zauważamy, że ludność spiska i orawska, która naftę otrzymuje z komitetu plebiscytowego w Nowym Targu, może ją swobodnie przewozić.

Kierownik Starostwa:

Hanik mp.

.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

Szanownemu Komitetowi Plebiscytowemu

Spisko-Orawskiemu

w

Nowym-Targu

do wiadomości.

Kierownik Starostwa:

Hanik

Odpis

Starostwo w Nowym Targu.

L.2772/19. Nowy Targ, dnia 17/11 1919.

D o

wszystkich Posterunków Żandarmerji

w

powiecie

Dorzęo do mej wiadomości, że handlarze /przewaźnie żydzi/ wywożą z tutejszego powiatu masło, bonczyę i świnie na Śpisz i Orawę, gdzie artykuły te sprzedają po cenach parcerskich.

Wzywam Posterunek, aby zwrócił baczną uwagę na tem nieprawy handel i niedopuszczał do wywozu powyższych artykułów przez żydowskich handlarzy poza granice Państwa, o ile mie wykaże się zezwoleniem wydanem przez Komitet plebiscytowy śpiskoorawski w Nowym Targu.

Zauważamy, że ludność śpiska i orawska, która masło otrzymuje z Komitetu plebiscytowego w Nowym Targu, może je swobodnie przewozić.

Kierownik Starostwa:

Banik wp.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

Szanownemu Komitetowi Plebiscytowemu

Śpisko-Orawskiemu

w

Nowym-Targu

---

do wiadomości.

Kierownik Starostwa:

O d p i s:

Nowy Targ dnia 15.stycznia 1920.r.Staje Kuczin Józef szeregowiec Kompanii spisko-orawskiej i oświadcza,że jego bracia są aresztowani przez Czechów przed miesiącem.Bracia jego byli wysłani na Spisz jako wywiadowcy,zdradził ich Malik Franciszek,tak donieśli ludzie ze Spisza.Malik już raz wziął 500 K.zapomogi dla internowanych Kuczinów i pieniędzy tych nie oddał,tylko jeszcze Czechom dał informację o kompanii spisko-orawskiej.Ma przyjść teraz Malik albo po naftę,albo po pieniądze a przysyłają go Czesi,bo widziała kobieta,jak był w urzędzie plebiscytowym czeskim,gdzie dostał dużo pieniędzy.Znak szczególny:brak palca wielkiego u prawej ręki.- Kuczin Józef wr.jako świadek Haza Franciszek wr.Spisał protokół L.Czech wr.----------

3. Pułk Strzelców Podhalańskich
Dowództwo 3. Komp. zap.

80

L.81.

Wykaz dezerterów i zrobionych

piechotników ze Spisza i Orawy służących czynnie w W.P. w 2 p.s.p. 14 komp, 3 p.s.p. 2 komp.
" 2. p.s.p. 3 komp., 3 p.s.p. 1. komp.

L.p.	Stopień	Imię nazwisko	Rok urodz.	Rok pobor.	Przynależny Gmina	powiat	kraj	Zawód	Ustąpienia do W.P. Dzień	M.	rok	Uwagi
1	plut.	Guhr Józef	1894	1913	Kieżmark	Spisz		rolnisarz	I	VIII	1919	zbiegł
2	st.strel	Onaja Michał	1899	1918	"	"	"	kowal	I	VIII	1919	zrobiony
3	strzelec	Zemat Michał	1900	1918	Podlechnica	Stara wieś	"	rolnik	14.VII		1919	zbiegł
4	"	Szotke Karol	1894	1915	Iglo	Spisz	"	rolnisarz	16	VII	"	"
5	"	Szaplinski Adolf	1901	/	Strzemie	Stary-Targ	Mało-polska	rolnik	26	IX	"	"
6	"	Figlar Józef	1897	1915	Kieżmark	Spisz		ślusarz	17	VII	"	"
7	"	Głód Józef	1900	/	Bukowina	Nowy-Targ	Mało-Polska	rolnik	28	VIII	"	zrobiony
8	"	Hönsel Edward	1896	1915	Kieżmark	Spisz		stolarz	1	VIII	"	"
9	"	Hönsel Karol	1900	/	"	"	"	krawiec	1	VIII	"	"
10	"	Jelen Michał	1898	1916	Golembiarz	Stare wieś	"	rolnik	1	VIII	"	zbiegł
11	"	Kurnic Alojzy	1897	1915	Niżnie Zapsy	"	"	"	1	VIII	"	zbiegł
12	"	Krajniak Aleksander	1898	1916	Kieżmark	"	"	ślusarz	17	VII	"	"
13	"	Kriedatus Franciszek	1894	1914	"	"	"	tokarz	1	VIII	"	"
14	"	Kasprati Ernest	1900	/	Kacmin	Spisz		student	1	IX	"	"
15	"	Maka Jan	1901	/	Kacmin	Stara wieś	"	rolnik	6	VIII	"	"
16	"	Mirga Jan	1896	1915	Osturnia	"	"	kowal	15	V.	"	"
17	"	Meis Eugeniusz	1901	/	Podolinie	Kieżmark	"	student	25	VII	"	"
18	"	Papson Wojciech	1896	1915	Kieżmark	"		tkacz	15	VII	"	"
19	"	Pols Wojciech	1895	1914	"	"	"	robotnik	1	VIII	"	"
20	"	Pitoniak Jan	1894	/	Niżnie Zapsy	Stara wieś	"	nauczyciel	13	VIII	"	zrobiony
21	"	Regec Jan	1897	1915	Podlechnica	"	"	rolnik	1	VIII	"	zbiegł
22	"	Riszdorfer Edmund	1898	/	Spiska-Biała		"	student	15	VIII	"	"

L.p.	Stopień	Imię i nazwisko	Rok urodz.	Rok pobytu	Przynależny Gmina	powiat	kraj	Zawód	Wstąpienia do W. P. dzień	m.	rok	Uwaga	L.p.
23	strzelec	Spyrka Andrzej	1896	1915	Kiczne Łapsy	Stara wieś	Spisz	rolnik	1	VIII	1919	zbiegł	51
24	"	Skupień Jan	1898	1917	Kieżmark	"	"	szlusarz	15	VII	"	zwolniony	52
25	"	Schmal Michał	1899	1917	"	"	"	tkacz	1	VIII	"	zbiegł	53
26	"	Schütz Karol	1897	1915	"	"	"	szewc	15	VII	"	"	54
27	"	Szczerbak Jakób	1897	1917	"	"	"	tkacz	15	VII	"	"	55
28	"	Stasina Zygmunt	1902	/	Zakopane	Nowy Targ	Małopolska	fijakier	4	IX	"	zbiegł	56
29	"	Sowa Kiryn	1901	/	Kiczne Łapsy	Stara wieś	Spisz	rolnik	4	X	"	zbiegł	57
30	"	Wojtyczko Karol	1896	1915	Kieżmark	"	"	tkacz	15	VII	"	"	58
31	"	Zapała Michał	1897	1915	Białe	Stara wieś	Spisz	rolnik	6.	X.	"	zrobiony	
32	kapral	Skibjak Michał	1898	1916	Kieżmark	"	"	szewc	15	VII	"	zbiegł	
33	"	Galik Tomas	1891	1912	Lendak	Kieżmark	"	rolnik	19	VIII	"	zbiegł	
34	"	Batori Paweł	1894	1914	Kieżmark	"	"	murarz	16	X	"	"	
35	"	Lipták Wiktor	1898	1916	Lubica	Kieżmark	"	bednarz	3	XI	"	"	
36	"	Jäckner Eugeniusz	1897	1915	Biała Spiska		"	fotograf	22.	III	"	"	
37	1. strzelec	Steppel Karol	1896	1915	Budapest		"	krawiec	17	VII	"	"	
38	"	Borke Rudolf	1892	1913	Kieżmark		"	tkacz	17	VII	"	"	
39	"	Breuer Edward	1893	1914	Igló		"	szewc	15	VII	"	"	
40	strzelec	Bielak Eugeniusz	1898	1916	Lubica		"	mlynarz	7	X	"	"	
41	"	Fabry Dezider	1902	/	"	"	"	student	16	X	"	"	
42	"	Halczyn Paweł	1896	1914	Lendak	Stara wieś	"	rolnik	12	X	"	zrobiony	
43	"	Schmaczek Andrzej	~~1901~~ 1900	~~1917~~ 1915	Lubica		"	"	8	XI	"	zbiegł	
44	"	Kijowski Kacpad	1898	1916	"	"	"	tkacz	20	X	"	"	
45	"	Kowalczyk Emil	1897	1915	"	"	"	"	20	X	"	"	
46	"	Krupjan Michał	1897	1915	"	"	"	murarz	3	VIII	"	"	
47	"	Marszałek Józef	1899	1918	Piekielnik		Orawa	rolnik	1	VIII	"	"	
48	"	Okolski Antoni	1896	1915	Żdżar	Kieżmark	Spisz	"	8	XI	"	"	
49	"	Okarmus Józef	1897	1915	Piekielnik		Orawa	"	3	VIII	"	"	
50	"	Hrgbrak Józef	1895	1915	"	"	"	"	7	VIII	"	"	

L.p.	Stopień	Imię i nazwisko	Rok		Przynależny			Zawód	Wstąpił do W. P.			Uwaga
			poboru	urodz.	gmina	powiat	kraj		dzień	m.	rok	
51	strzelec	Pocharelski Jan	1915	1896	Kieżmark	Spisz	Węgry	rolnik	2	VII	1919	zbiegł
52	"	Sopko Władysław	1916	1898	Lubica	"	"	bednarz	20	X	"	"
53	"	Sowa Józef	1916	1897	Wisnie Stara Lapsy	wieś	"	rolnik	15	VII	"	"
54	"	Tekusik Józef	1915	1899	Piekielnik	Orawa	"	"	1	VIII	"	"
55	"	Wójcik Karol	1915	1899	"	"	"	"	1	VIII	1919	zbiegł
56	"	Zondlak Jan	1916	1900	"	"	"	"	12	VII	1919	zbiegł
57	szer.	Thern Karol	1910	1889	Müll. bad	Spiska Sobota	Spisz	kucharz	7	X	"	zrobiony
58	plut	Wassermann Jan	1914	1894	Kieżmark	"	"	stolarz	2	VII	"	"

Zdano

Orawny-Podzamek, dnia 20 stycznia 1920.

Jaworski

51	Ulrich	Josef	1915	1894	Pfarrer	Hl. Kreuz	[redacted]	2	III	1919	Ehrig
52	"	Josefa	1916	1895	Lehrer	"	Neukirch	20	X	"	"
53	"	Franz	1916	1897	Kaufm.	Hl. Kreuz	"	15	VII	"	"
54	"	Heinrich	1915	1899	Fabrikbes.	Franz	"	1	VIII	"	"
55	"	Adolf	1915	1894	"	"	"	1	III	1919	Ehrig
56	"	Leonhard	X	1900	"	"	"	13	VII	1919	Ehrig
57	Hein	Franz	1910	1893	Kaufm.	Hl. Kreuz	Neukirch	7	X	"	Tambering
58	Graf	Johann	1914	1894	Fabrikant	"	Franz	2	VII	"	"

[1919]

Wykaz

składek na cele akcji plebiscytowej spisko-orawskiej.

Data złożenia	Złożone przez	Kwota K	h	
15/9 19	III. Baon 1. pułku strz. podh. Chabówka (Jest w sprawozdaniu szkolnej / dochód z dnia spisko-oraw.)	2000	–	Kr. Kr. 1938.-
31/X 19	Wydział Rady Powiatowej w Mielicze	1000	–	
5/XI 19	" " " Ropczycach	1000	–	
10/XI	" " " Lisko	500	–	
12/XI	" " " Jarosław	300	–	
18/XI	" " " Brzozów	100	–	
"	" " " Jaworów	200	–	
26/XI	" " " Nisko	2000	–	
"	" " " Grybów	200	–	
28/XI	" " " Myślenice	2000	–	
29/XI.	" " " Wadowice	1000	–	
1/12	Komitet spisko-orawski w Rabce	1500	–	
19/12	Dr. A. Milaniak Krościenko	84	60	
	" " Wadowice	2000	–	
22/XII	Wydział Rady Powiatowej Bochnia	1000	–	
27/XII	" " Tarnobrzeg	2693	–	
"	Dr. Walery Goetel dochód z odczytu w Zakopanem	1500	–	[illegible]
5/I 20	Firma Ad. Zapiórkowski w N. Targu	200	–	20 Kr.
8/I 20	Dr. Wal. Goetel	600	–	[illegible]
19/I.	P. Ruminski Dochód z Rautu	3697	–	
	Z dnia Spisko-orawskiego zebrany dochód	21,495	83 -	

21384.99
2000.-
650
24034.99

21388.19

Data złożenia	Złożone przez	Kwota K	h	
22/I	Wydział Rady powiat. Chrzanów	1000	—	
24/I	Wydział Rady Powiat. Jarosław	1340	—	
6/2	" " " Kolbuszowa	100	—	
7/3	Koło Polek Patryotek w Kielcach.	466	—	
11/26.	Składka Zakopane	21	—	
"	Towarzystwo Krajoznawcze Kielce	842		42 Kor. nie [illegible]
"	" Obrony Kresów zach. Lwów Mk 4200	6000		
1/3	ws. wydawnicy	1000	—	
2/3	Tow. Kapeluszników Myślenice 700 m. =	1000		
3/3	Józef Machay [illegible] oblig. 1000 Kor. poż. węgierskiej		—	
2/III.	P. Śmiełowski Krościenko ~~renta ze składki w [illegible]~~ 7 Mk.	10.		
5/III.	Kierownik Urzędu pocztowego. Nowy Targ. (składki)	1221	43.	120 K. nie [illegible]
6/3	Dr Kohn zbiórka	600		
10/3	Kółko rolnicze [illegible]	1700	—	
16/3	Gmina Izraelicka [illegible]	10.000 K		
22/3	" " Krościenko	1.000		
24/3	Tow. Krajoznawcze — oddział [illegible]	1000		[illegible] Zapisków

3/3 1473

21433.80

21.384.99
2000. –
650

24034.99
2586.70

21438.29
136.54
21574.83

126
100
70.70
2596.70

5840.83
5492.13
3612.70
164.
3448.70

URZĄD OKRĘGOWY SKARBOWY
w Nowym Sączu.

L. 3452/920.

Nowy Sącz, 23. lutego 1920.

Do

Wielmożnego Pana Dra Bernardiego
Starosty i Szefa administracji Ha Spisza, Orawy
w Nowym Sączu

Odnośnie do Pań. pisma z dnia 19. lutego 1920.
l. 3229. sprawach o spiesznie oświadczenie się na
przedłużenie z odpisie domieszczonie Komitetu ple-
biscytowego spisko-orawskiego z dnia 26. stycznia
1920. l. 366. ze względu na zakreślony krótki
termin do sprawozdania w tej sprawie. —

Dyrektor Okręgu skarbowego

Seyman

84

Piwo pobrane dla Plibiscytu

za 2/4.piwa Nowotarskiego.....Kr.080.
w Łopusznej za piwo wzięte....Kr.100.

Suma ~~koooo~~Kr.180.

Nowy-Targ d.27.2.1920.

WŁ. DUDZIŃSKI
Dzierżawa Browaru miejskiego
w Nowym Targu.

Zapłacono
Wł Dudz

Wł Dudz

KRAJOWE STOWARZYSZENIE
CZERWONEGO KRZYŻA
DLA RANNYCH I CHORYCH
ŻOŁNIERZY.

4 hal.

85

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

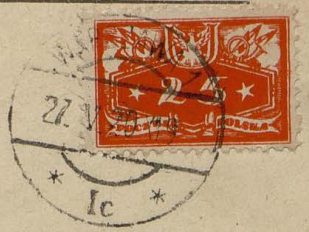

Do

Pana Dra S. Bednarskiego

w

Nowym - Targu.

№ 43725/D.8917/VI/20

Drukarnia Państwowa № 8762. 16-II 20. 20000.

Wykaz — Spisz 16

ochotniczy zdemob. pełniących służbę w straży granicznej.

1.	plut.	Gabor	Stefan	z Golembargu.
2.	"	Pitoniak	Walenty	" N. Lapsz.
3.	st. strz.	Rzepiszczak	Stan.	" " "
4.	" "	Duda	Jakób	" Niedzicy
5.	" "	Maciołek	Wojciech	" Kaligowicc
6.	strzelec	Skorupa	Michał	" Lehnicy
7.	"	Fijas	Izydor	" " (sub)
8.	"	Gromala	Piotr	" N. Lapsz
9.	"	Biruto	Jan	" Frybsia
10.	"	Zachwieja	Józef	" Jesnicy
11.	"	Gabor	Jan	" Golembargu.
12.	kapral	Regiec	Karol	" Jablenicy

Nowy Targ dnia 2 czerwca 1920.

Komendant posterunku

Żołnierze zdemobilizowani - nie należący do oddz. pogr.

1 szer.	Stanek Szymon	N. Lapsze
2. „	Pluciński Jan	Jargón
3. „	Regiec Jórek	Jabłonica
kstn.	Stárosek Jan	N. Lapsze.
5. „	Peksa Wojciech	Relów
6. „	Pryja Jan	Frybés.

DO

DEP. UZBROJRN.

Żołnierze pułkowy służby

1. [illegible]ierz. Jan Sikora
[illegible]lut. Józef Zgama
" Józef Galuska
4 " Andrzej Długopolski
5. " Karol Machay
6 " Karol Kozicka
7 " Eugeniusz Wiercioch
8 " Franciszek Olczak
9 Kapr. Stefan Machay
10. " Jan Jonniak
11 " Wendel Szarka
12 N. Jan Symala
13. " Jan Miśkowicz
14 " Serafin Zubrzycki
15. " Antoni Bulowski
16 " Józef Kowalczyk
17. " Ignacy Maliczek
18. str. Antoni Gałek
19. " Jan Barnosz
20 " Ignacy Bugajski
21 " Jan Biok
22 " Karol Czaja Wincenty
23 " Ignacy Czaja
24. " Karol Czaja
25. " Karol Cicon
26 " Antoni Dziubek
27. " Jan Dziubek
28 " Alojzy Dziubek
29. " Jan Faculak
30 " Józef Gagalok
31 " Jan Gzadla
32 " Wendel Harkabuz
33. " Józef Holica
34 " Wendel Jabłonski
35. " Wincenty Jagodka
36. str. Jan Kasz
37 str. Jan Kasz Andrzej
38 " Józef Kasjak
39. " Jan Kobylak
40 Jan Kobylak st.
41. " Wojciech Kukuc
42. " Michał Kuczkowicz
43. " Karol Ledwoń
44 " Ignacy Lipowski
45. " Karol Lisowyt
46. " Ignacy Lysiak
47. " August Maliczek
48. " Józef Machay
49. " Jan Machay
50. " Franciszek Naciastor
51. " Jan Okarmus
52 " Antoni Pierog
53. " Jan Pierog
54 " Rudolf Jadciak
55. " Antoni Rys
56. " Jan Rzepecz
57. " Karol Rzepecz
58. " Jan Sandrzyk
59. " Jan Sandrzyk Ad
60. " Stefan Sandrzyk
61. " Jan Stasiak
62. " Józef Stasiak
63. " Józef Sewerski
64. " Karol Speclagek
65. " Karol Tomala
66. " Jan Tkoh
67. " Ignacy Zubrzycki
68. " Marcin Zukek
69. " Karol Zubrzycki
70. " Jan Ziolko
71. " Franciszek Zbacek
72. " Ignacy Zbacek
73. " Antoni Paw
74. " Franciszek Pirczak
75. " Jan Pawliak
76 " Jan Kozak
77. " Józef Lenard.

78. str. Ignacy Gogolak regenty.
79. " Franciszek Stasiak
80. " Józef Ubarek
81. " Franciszek Jagodka
82. " Ignacy Mudral
83. " Ignacy Rafocz
84 " Jan Garniak
85. " Paweł Szarka
86. " Jan Imyj
87. " Józef Trojaniak
88. " Józef Ziolka
89. " Andrzej Dziubek
90. " Jan Bosisty
91. " Jan Szwierba
92. " Jan Buoń
93. " Jan Naciosta
94. " Ignacy Zurek
95. " Józef Szarka
96 " Jan Wojt.
97 " Jan Wyrwa.

Foblonka 11. VI. 920 ks. J. C. Zimná

88

BANK KRAJOWY

KRÓLESTWA GALICYI i LODOMERYI Z WIELKIEM KSIĘSTWEM KRAKOWSKIEM

FILIA W KRAKOWIE.

Adres na telegramy:
BANK KRAJOWY, KRAKÓW

TELEFONU Nr. 223 i 2543.

L. 29.186/R. W Krakowie, dnia 3.lipca 1920.

Główny Komitet Plebiscytowy Spisko-Orawski,

NOWY TARG.

Z polecenia tut.oddziału Warszawskiego Banku handlowego zwględnie Komitetu plebiscytowego ziemi radomskiej, przekazaliśmy do Powiatowej Kasy oszczędności, tam, do wypłaty WPanom:

Mk 50.000.-

na fundusz bursy Sp.Or., o czem uprzejmie zawiadamiamy.

Z poważaniem

BANK KRAJOWY KRÓLESTW. GALICYI I LODOMERYI I [illegible] FILIA W KRAKOWIE

Per Pow.Kasa oszcz.Nowy Targ,

Mk 50.000.-

GŁÓWNY KOMITET PLEBISCYTOWY SPISKO-ORAWSKI W NOWYM TARGU
L. p: 3186/20 załącz:
Wpłynęło dnia 7 lipca 1920

Poseł Dr Bolmarski

Nr. 182/T. 3.Lipca 1920 r.

Główny Komitet Plebiscytowy Śpisko-Orawski.

NOWY TARG.

Z polecenia tut. oddziału Towarzystwa Banku handlowego
go uwydatnia Komitetu plebiscytowego niemi radosnemi,
przekazanemi mu pomiędzy innemi oczekuje, tam do wypła-
ty Wpłaconą:

Mk 50.000.-

na fundusz bitwy Sp.Or. o czem uprzejmie

zawiadamiamy.

Z poważaniem

Per Pow. Kres. ośrod. Nowy Targ.

Mk 50.000.-

89

70,000 Mk. Depozyt W. Dr Jumu Bednarskiego w kasie głównej.

Nisko 1/12 1920 Alfred Kadzin[?]

Gnuschke[?]

90

Pobrano na wypłatę Zgajewskim za [illegible]
po 8400 m = 58.800

21/III 921.

[illegible signature]

38/m wypł do l. 2245
Wyd. pal. = 4240 Mk.

Miejsce urodzenia .....

Posiadacz przepustki jest wolny od chorób zakaźnych .....

Ważność przepustki do .....

Nowy Targ, *dnia* ..... *1920.*

Kierownik Starostwa:

Komis. Graniczna Polsko-czeska
dla Śląska i Orawy.
BIURO TECHNICZNE.

Zakopane 10 maja 1921

9-1

Do
Starostwa Spisko-Orawskiego
w Nowym Targu

Uprzejmie

Niniejszem upoważniam por. Zwolińskiego Kierown. Technicznego Kom. Granicznej na Śląsku i Orawie – do odbioru maszyny do pisania „Continental" przeznaczonej dla Komisji Granicznej w Zakopanem.

Dr Walery Goetel

P. Jurop Kkoluy

Hardijo

Komisja Graniczna Polsko-czeska
dla Spisza i Orawy.
BIURO TECHNICZNE.

Zakopane 18 maja 1921
92

Pokwitowanie

Niniejszem potwierdzam odbiór 1 maszyny do pisania marki „Continental" którą otrzymałem ze Starostwa Spisko orawskiego w Nowym Targu dla Komisji Granicznej Spisko Orawskiej w Zakopanem — w dniu dzisiejszym.

Upoważnienie do odbioru maszyny polecił Dr. Goetla na moje nazwisko wydane — załączam przy niniejszem; do odbioru maszyny ze Starostwa Sp. Or. upoważniony jest ordynans biurowy Kom. Granicznej Berga. ~~Waldner Rudolf~~, oddaje niniejszego.

Bachurski Franciszek *)

Do Starostwa Spisko Orawskiego
w Nowym Targu

Kierownik techniczny
Dr. Zwolińska

*) poprawił Dr. Zwolińska

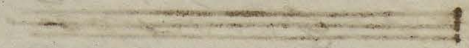

Odpis 93

Zarząd państwowy dóbr Arcyks.Karola Stefana w Żywcu. L: 4 5 8 4 / 923.
Do Zarządu lasów w Bystrej. W załatwieniu tamt.wniosku z 6.lipca 1923, L:295/23 w porozumieniu z Arcyks.Karolem Stefanem Habsburgiem przeznacza się kwotę Mkp.2,500,000.- /:dwa i pół miljona:/ tytułem udziału dóbr Żywieckich w kosztach budowy przystanku kolejowego w Bystrej ad Jordanów, którą wypłaci Zarząd na własny rachunek za potwierdzeniem do rąk uprawnionych do odbioru. Żywiec,dnia 19.lipca 1923. Kierownik: Sym m.p.L.S.-------

oxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxoxo

L: 4584/923.

Przesyła się

Starostwu Spisko-Orawskiemu

w Nowym Targu

na pismo z 25.maja 1923 L:2358/923 do wiadomości.

Żywiec,dnia 19.lipca 1923.

Z-a Kierownika

Żywiec, dnia 26 stycznia 1924.

J.Wielmożny Panie Starosto !

Z powodu oddania Kierownictwa Zarządu państwowego dóbr Komposesorjatu Orawskiego, Panu Inż.Bedrnikowi,- czuję się w obowiązku złożyć serdeczne podziękowanie J.W.Panu Staroście, za wszelką szczerą i ofiarną urzędową opiekę, i współpracę w administrowaniu i kierownictwie dobrami Komposesorjatu - które w tak ciężkich warunkach, mogłem sprawować, a to tylko dzięki chętnej i wydatnej pomocy J.W.Pana Starosty.

Niewątpię, że tak jak mnie dotychczas, tak i mojemu następcy Inż.Bedrnikowi, nieodmówi J.W.Pan Starosta, pomocy w dalszej pracy nad urzeczywistnieniem zaprowadzenia należytej gospodarki lasowej i wywiązania się z wielu zawiłych spraw,

./.

dla dobra naszej Ojczyzny.
Proszę o zachowanie mnie w życzliwej pamięci,
polecam się nadal łaskawym względom
i pozostaję zawsze

szczerze oddanym

96

Skazani

Filip Tani - szewc - Nowy Targ
Jaworski Gustaw - szewc - Zakopane
Bogusławski Stefan - urzędnik w gminie } "
Wasserman Karol - ślusarz } "
Korner Neubeker - rzeźnik Jordanów (Zakopane)
Bela Sznerder szewc - Jordanów
Wasserman Jan - student Rogoźnik,
Kisela Emil krawiec - Kraków
Kotlar Jan - rolnik } Chmielnik
Gildan Jan szewc
Doniec Jakub } Brzesko
Vlaha Karol
Klein Wiktor - ślusarz Łódź } Gorlice
Burkauser Gustaw - kowal -
Orzechowski Józef z Lubicy - skazany
pozwolenie na pobyt w Chrzanowie (karta kolejowa) 29/1 1922 r. 692.
- powrót do Lubicy -

Zalewski Kazimierz Franciszek z Iglo w więzieniu rozstrzelany przez władze słowackie.
Kulhawer Paweł - Kraków fotograf. agent
Tadeusz Kamiński - kolejarz
Karol Wasserman Zakopane ... oraz ... w ... słowackie

Vechor
Lapka z braćmi
Berger,
Krajniakowie bracia

Na bolszewickiej ... był:
Zając Józef } Kermorka
Wolak Jan
Orzechowski Józef z } Lubicy

3077

Do
Generalnej Delegatury Rządu
dla b. Galicyi
we Lwowie.

~~Krótki przebieg~~

Dnia 6. sierpnia b.r. weszło umówiony z Podkomisyą Koalicyjną w którego skład wchodziła polska policya ~~państwowa~~ nad Spiszem i Orawą i objęła posterunki, w których aż do tego czasu urzędowała żandarmerya węgierska. Na kilka godzin przed wkroczeniem naszej policyi odeszła żandarmerya czeska.

Dnia 7. sierpnia nastąpiło oddanie przez Podkomisyę przyznanych obszarów Polsce i Czechosłowacyi. Państwa Koalicyjne reprezentowali D. Pearson angielski, P. de la Forest Divonne reprezentant Francyi oraz hr. Tornelli reprezentant Włoch. —

Z Czechosłowacyi zjawili się: Ks. Blaha – delegat rządu cs. [illegible] Dr. Slawik i dr. Pitko župan z Kubina. Polskę reprezentowali dr. Walery Goetel delegat rządu i dr.

aktu orzeczenia ambasadorów w Paryżu z d. 28 lipca w sprawie ~~wyznaczenia~~ granic ustalenia granic na Spiszu i Orawie między Polską a Czechosłowacją

Jan Bednarski. Po odczytaniu ~~protokołu~~ i podpisaniu ~~tego~~ zabrał głos ks. Siwko i w dłuższem przemówieniu wygłoszonem ~~najpierw~~ częściowo w języku słowackim, następnie ~~w~~ niemieckim podziękował Komisji za trudy poniesione przy administracyi obszarów plebiscytowych, oraz za liberalność [illegible] języków

~~Następnie zabrał głos podpisany ~~nie~~ i w krótkich tylko słowach w języku niemieckim wyrażając ~~podziękowanie~~ pamiętających podziękowanie członkom Podkomisji jako reprezentantom Koalicji w imieniu ludności tych kilku zaledwie gmin przyłączonych do Rzeczypospolitej Polskiej —~~

Podpisany ~~nie mówił~~ nie kierowany innemi uczuciami i nie ~~mając wiele~~ podzielając w zupełności argumentów ks. Siwki ~~wyr~~ w krótkich słowach wyraził podziękowanie ~~tow~~ Podkomisji w imieniu ludności tych kilkunastu ~~tych kilku nowo~~ gmin które zostały przydzielone do Polski ~~a względnie~~ [illegible] się ta ludność cieszy jak to sami mogli zauważyć i uszczęśliwiona stało się że jej życzeniom stało się zadość —

die Nachricht über die Zutheilung
~~der~~ dieser städtischen Gemeinde
G. an die polnische Republik
hat die Bevölkerung
~~war~~ wird die Herren Locat
Gelegenheit haben zu constatiren,
mit größter Freude aufge-
nommen. Ich erlaube mir
auf diesem Wege den Dank
Herren als Vertreter der
Hohen Coalition im voraus
Dank auszudrücken.

99

Zgromadzone wojsko
francuskie przed budynkiem
oddało honory sztandarom
Kralicy i podczas zdejmowa-
nia ~~ze~~ z Bieckowic [zstawu] pozostałej,
~~ze ściany~~ niesionej chorą-
giew polską, w celu wy-
mierzenia jej na miejscu
sztandarów kralicyjnych
skwapliwie zaczęli się
~~od~~ domu. Po zawieszeniu
polskiego sztandaru wojsko
francuskie oddały jej
honory i wsiadło do
przygotowanych samo-
chodów. Zgromadzona
licznie ludność polska
odśpiewała hymn „Boże
coś Polskę" i rozeszła się
do domów.
~~Ogodzi~~ O godzinie czwartej
po południu tegoż dnia
przybyło wojsko polskie
ze Śremem pod komendą
porucznika Michalskiego
witane z radością przez
~~tak~~ licznie zgromadzoną
ludność Jabłonki. —

Pod Polskom!

Jaka przyszłość czeka Zubrzycę pod panowaniem Polskiem, a jaki pod Czechami

Jeżeli Bóg dopomoże, że się wyzwolimy z rąk czeskich, czeka nas los pięknej budowości. Polska jest wielka i rozciongły. Ma ona równiny i morze tylko mało gór i mało lasów. Przeto polski naród wie sobie ważyć te piękności lasów, które na Orawie się rozciongają. Zubrzycanie wy ani niewiecie jaka pięknościom świata jest wasza długa dziedzina, która się na obuch strónach rzeki aż pod samu Babiej Górze ciongnie. Taka Babia Góra jest jednom z najwięk(szej) piękności świata. Na nią z daleka przychadzą Pani się dziwać, z dalekich okolic świata. Tę piękność Polacy wiedzą ważyć, i jeszcze przed kielka rokami, przed się wziemi, że jeżeli Zubrzica będzie przynależać do Polski, uczyni się z niej prawdziwy raj, prawdziwy cud, na który przydą się ludzie z daleka cudować.

Jaki što plan wrobiła polski rząd na Zubrzycę?

Taki słuchajcie:

Rzeka będzie z obuch strón tak wysokiemi ...

Na brzegu będą wszyćkie młócki rudkami zespuszane, gdzie będzie piękna trowa rosła. Na jednem murze rzeki pójdzie elektryka, która będzie woziła gości z dalekiego świata na Babią Gorę, po drugiem murze powiedzie droga wozowa ze żelaznymi poręcami. Na środku dwóch murów popłynie woda ani źradło. Po górach po lasach pobudowane sobie piękne drewniane małe domeczki z wierzyckami, woła się ony wilami. Do tych wil na lato przyjmiecie na bywanie wielkich Panów, którzy wom bardzo dobrze będą płacić. Drzewo, które teraz tak łacno przedajecie, będzie mieć strasno cenę, tak że ci ludzie, którzy mają lasy, będą mieć strasne summy w rękach.

Ze Jabłonce będzie most, o tem sie niespytajcie, jakoż może iść elektryka bez rzyke.

Dzieci możecie lekko dać uczyć na księżów a
na profesorów, bo w Jabłonce będzie gymna-
zja, a rano dzieci z elektryka pojdą do gym-
nazyjuma. – bo to każdo godzine pojedzie.

~~Pod Babiom gorom będzie wielki piękny Dom, [illegible] to ona tyko zbierzcie, w ktorym będzie [illegible] stary szpytal przychorych.~~

~~Co się zaś tycy wszystkich górali, jest nas-
ladowne :~~

Czasi dobrze wiedzą ~~o tem naszem~~ ~~przedsięwzięciu~~, że co my Polacy chcemy, [illegible],
i przeto na rety przyśli most robić do
Jabłonki i drogę naprawiać

We wschodniej Galicyi som wielkie dwory, które
bedemy parcelować, t. j. dzielić między ludźmi
przeważnie Polakami [illegible] ta ziemia jest tak rozstawiony, ziemi wodna jako daleka na węgrach. Przeważnie górale
ze Spisza i z Orawy dostaną te ziemie bardzo
tanio.

O kilka 10 roków ~~z~~ pod Polakom z Orawy
będzie jeden z najbogatszych krajów, ~~gdzie
będzie biedy~~, gdzie lud będzie miał ~~bogatstwa~~ ~~[illegible]~~
będzie miał wykształcenie, uczoność, ale przede-
wszystkiem będzie miał Boga i kościół
w ~~[illegible]~~ ktorym mieszkanny ~~śpiewem~~ śliczny śpiew
się będzie dźwigał do nieba.:

~~Jeżeli ale [illegible] [illegible] przyjdziecie, po [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]~~ Tak, ale do
czeskich rąk przyjdziecie, ~~przyjdzie~~ nastanie
znowu arsztowanie księżów, arsztowa-
nie ludu, To wom teraz przeto nierobio,
abyście na nich głosowali. — Potem ale
tak Was pozbierajo, że będziecie
się po lasach kulać ~~a tam będziecie
śpiewać~~: a kie będziecie widzieć, że
z waszych kościołów się kurzi dym
gdzie martwych pole, to z płaczym będzie-
cie śpiewać, tak, jako śpiewali
krzescijanie polscy w ~~pod~~ Turcekiem

a tatarskim
~~państwym~~ zajęciu:

O wysłobodź [illegible] Panie
Nas biednych grzesiników
Z wiary Bizantyńskiej ~~[illegible]~~ Z tej newiary czeskiej
Na jasne zory
Na ciche wody
Na kraj wesoły
Na spokoj kreściansky
O wysłuchaj Boże
Nasze biedne modlitwy
Nas ~~biednych~~ zastrwożonych grzeszników

Tak nam dopomoc Bóg!

Czesi ~~kaplice~~ do Matki Boskiej strzelali, Księdzów czarnymi duszami ~~nazywali~~ święto kupcami nazywali, was gnobili, bydło rekwirowali, mąki bardzo mało dawali, bo to Czeska wywozili..... i mieli was ~~na~~ rękach. rekwirowali, Księdzów do areszty brali. Wszyscie wzdychali: Boże, Boże, kiebyś nas juz wyswobodził od tyich bezbożnych Czechow.

Teraz co je? Wygłoszono plebiscit. Góral dostał potęgę ~~moc~~ się wyswobodzić z mocy złego ducha. Żydoch co robi? Nie ukazuje się z rogami, jako z początku, iba ukazuje się w skórze jarniata i podaje smrecek w miedzie zamoczony, aby górala chycił do paści.

Komisarz ~~Teraz~~ Jakoż to wygląda ten smrecek?

Janeček chodzi po gminach i obiecuje góry doły, rozdawa piniądze agitatorom (ej kiebyście wy widzieli, jako ten Czechi nas podlizujom) się proboszczom i ludu, a jako? No tak: słuchajcie:

1. Bydło ustali rekwirować (jacy na chwile, a casci wójci juz gwarzo między sobom: ej kieby juz koniec było temu głosowaniu, bo bardzo źle bez mięsa.

2. Matkę Boskom (którą postrzelali), nazad postawili do spojrzenia ~~plebiscitu~~, co z nom bedzie potem, to uwidzicie.

3. ~~Księdzom~~ ~~Dają~~ U Księdzów uczynują a łagodnymi słowami i piniądzmi ich ku sobie przyciągujom. ~~Czesi~~ Wielka ~~co~~ sława tym Księdzom którzy som charakterami...!

4. Trzymują się bardzo ładnie z ludym a między sobą mówiom: ej nak jacy bedzie po głosowaniu, my im ~~dam~~ ukażeme po kościele gwizdać.

5. Mówiom Czesi, że Słovensko bedzie samostatne abyście ku Słowakom. ~~Tak jo~~ I chudacy Słowacy, chcieli mieć i oni prawo, aby mógli głosować, ale nimieli Machaya w Paryżu, ~~ale~~ Hlinka poszeł pytać, ale ~~mogo~~ chudak nic niewykonał. Słowacko je juz trupym w Czechach

Czechów

5/. Aby ukazali Czesi, że Słowacko będzie samostatnem, chcieli się na chwilę cofnąć z Jabłonki a posłali Słowaków. Ale się boli, że Słowaci ~~tez~~ ~~ot~~ się podają Polaków i wrócili się z ~~Ma~~ Trściany na Słowacko ..

Wy to niewidzicie? Czy macie oczy a uszy a rozumu. Jest miendzy Wami pare mondrych ludzi, cobyście na tych słuchali.

Jeden raz macie głosowace prawo, a nigdy więcej. Jeżeli teraz dacie się przepłacić, zatrzu[illegible] się na wieki, a wasze postępowanie będom przeklinać waszi potomkowie. Skurzicie się przeklinać sami siebie, bo te ~~piniondze~~ miliony, co ofiarowano na wasze paszi, wy będziecie wracać. Kie wyroz odgłosujecie na Czechów, nie przyjdzie więcej k Wam pan Janoček z obiecankami, który je najwienkszy potupiciel wiary, który ani potem nigdy nie pomoże ku Wam.... Z tego niszczycła może Was potem tylko sam Bog wysłobodzić.

~~Co~~ Co Wam dawnie my Polacy, to widzicie. Ime Wam bracia, w głębokiej tej istej wiarze we Wszechmogącego Boga i w tejsi istom języku. Wy ście nam bracia z tej istej chatki i kochame was przeto ~~waszi~~ i ~~bardzo~~ najniemy słownie. — Wierzymy, ~~[illegible]~~ że te wielką pokusę ~~[illegible]~~ przemożecie, a jeżeli was czeskie piniądze wabio odwróćcie ich a zaspiewajcie z nami:

Cierpi lud biedny,
Bo Czech okrutny
Pociesz o pociesz
Nowad twoj smutny
..

Po[illegible]

Komitet Orawsko-spiski (Macierz)

w Nowym Targu

Dr. Jan Bednarski prezes.

Prof. Jan T. Dziedzic i Ks. Ferd. Machay zastępcy.

Juliusz Zborowski i Kazimierz Peszkowski sekretarze

Franciszek Horak skarbnik.

Ks. Władysław Staich członek

referenci: Komisyi handlowo-ekonomicznej Ludwik Czech

" " prasowej Juliusz Zborowski, Dr. I. Dziedzic

" " zasiłkowo-opiekuńczej Kazimierz Pawłowski

" " statystyczno-kartograficznej Stanisław Wilk

" " propagandy politycznej Dr. Botth i pułk. Galica

" " organizacyjnej Jan T. Dziedzic

archiwarjusz: Juliusz Zborowski

Lokal Komitetu: Rada powiatowa I p.

Biuro Powiatowej Organizacyi narodowej w Nowym Targu.

Pełny tytuł:

Narodowy Komitet (Macierz) w Nowym Targu
Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala.

Komitet Prawsko-spiski (Maciera)

w Nowym Targu

Dr. Jan Bednarski prezes.

Prof. Jan T. Dziedzic i Ks. Ferd. Machay zastępcy.

Juliusz Zborowski i Kazimierz Peszkowski sekretarze

Franciszek Horak skarbnik.

Ks. Władysław Stanich członek

referaci Komisyi handlowo-ekonomicznej Ludwik Czech

" " prasowej Juliusz Zborowski, Dr. I. Dziedzic

" " zasiłkowo-opiekuńczej Kazimierz Pawłowski

" " statystyczno-kartograficznej Stanisław Wil

" " propagandy politycznej Dr. Botth i pułk.
Palica

" " organizacyjnej Jan T. Dziedzic

Lokal Komitetu: Rada powiatowa I p.

Biuro Powiatowej Organizacyi narodowej w Nowym Targu.

Pełny tytuł:

Narodowy Komitet (Maciera) w Nowym Targu

Obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala.

~~Od~~ pewnego czasu jesteśmy tu
świadkami dziwnych rzeczy.
Spokojne niegdyś dziedzińce
zarówno przyjeżdżają ~~cudzy~~
~~ludzie~~, żołnierze, pijani,
a nawet ~~kapitani~~, który się pro-
szeni o to wyganiają do
nas Koranie nachwalając
i wychwalając ~~Czechów~~ jako
niemieckich świętych — w
równo ciesznie zaraz mając
opalatkach najpotworniejsze
więzi. Obok męki: Żydowa
wszystkich się ~~pary~~ rozwozi
się samochodami w wielkiej
ilości nowinki gazety a
nawet ~~ni~~ dwie broszury:
książki: słowa niezwykłych
obrazach malują sto-
sunki ~~obecne~~ panujące
w zmarłych pamiętaj polsce

zał. 2 1/2

Telegram

Ze Suchej g. Dy. Komisarz rządowy

P. Wł. Bednarski do Targ.

Wczoraj wybrany Wójt gminny Suchej góry

przybędzie do D. Komisarza dziś o 3 po południu

podpis P. Podporucznik Patka.

106

Dowód doręczenia

na ______ c. k. Starostwa

w Nowym Targu z dnia ______ 191

L. ______

Imię i nazwisko	Data odbioru	Podpis odbierającego

Dać odpowiedź do Czarnego Dunajca do Komendy placu, czy nafta jest na składzie aby dostarczyć jej do [illegible]. Rzecz pilna gdyż grozi [illegible].

dor

dnia

Antos Miklós

Szepes Béla

Mandl's
Kolacz
Expo

Ungarn

(Kotler) Rötler Jano

(Rökus) Kakusz

Marya Szatkowska. zmarła. z Trocnowa –

/ osłoniona ;

– w Białym dunajcu –

Walenty ~~Rychtarczyk~~ – Bednarczyk – rychtar

Szymon Frankowicz –

Jan Gruba –

Jakub Bednarczyk –

(Uj Bela p. Friedman – bracketed beside the four names above)

~~Ks~~ Bziub Jan –

Valach Paweł

(bracketed with the two names above: Bela ~~Friedman~~ Korompay)

Świetne c. k. Starostwo!

Z początkiem lipca b. r. wniósł p. Dr. Langsam protokolarną skargę do c. k. Starostwa l. 13,340 przeciw tutejszemu aptekarzowi Emilowi Scheinowi, że tenże nie wydał leku niejakiej Reginie Beniam na recepte przez siebie zapisaną.

Leszczyc wałbrzych rachej — Barecki —

Rudolf Leszczyc
Eug. Leszczyc
Józef Tabak
Józef Żal
Michał Bajan
— Bergerhof
Leonberg Kwaśkel
Gera Jeer
Eug: Spirica

Franciski ekonom w Bolesławcu
Fischer st. kat.
" wiśniowy w Chorzowie
Leszczyc prezes

Lobbes
Oleksiak
Preis

Klein pisarz Sprotkau

Lwówek Józef
Kobaj
Gnadet. — Groeberg
Szermier

Zegr Lemarze dantek 4/6

Berger Rudolf.
rentier w garnizonie w Chorzowie
Lemarek ont. w Chorzowie.
p. Pasek Volo w Bethanie
Hora Franciszek w więzieniu
Jan Kaluza stróż w więzieniu
(Leamark)

Szmerder Wojciech - ekonom
Felisp. Antoni "
Berger Stefan Krawiec
Oleszyk Wawrzyniec Rolnik
Lucyna Marcin - józef -
Jan Tomasik Zakop. Cyt.

Niemcy Orlowy
Montelupi - Krakowie

Zakopane
Jan Tomasek Komendant
Jan Tomasek Cyrkuł
Jaworzyński Czesław
Becker Albert } za kąpielą arendarzem

Józef Holzegger emeryt. (Schwiegersohn)
10/9 przyjechał do Chorzowa

Marcjanowie Rolnik
Rolnik
przyjechał przez Krakow
w Zimie - odwiedzał pob.
w Bethanie - przyjechał
przyjechał dnia 2/10

Robert

Major

[illegible] – gospodarz –

Miarodajne [illegible].

Vechrelusk : 1/ Ignacy Baran l. około 40. gospodarz.

2/ Wendel Baran l. 40 - gosp. na Królówce.

Jabłonka : 1/ Jan S.-Maciczyk, sklepikarz, dyrektor banku –

2/ Ignacy Luraś stolarz i [illegible]

3/ Driubek Karol / garbarz [illegible] –

4/ Sikora Marya i Cecylia

5/ ~~[illegible]~~ Ignac Gajurak [illegible]

~~6/~~

Lipnica Dolna : 1/ Ignacy Fiłek l. 25 [illegible] kowal[illegible]

2/ ~~Woj [illegible]~~ Wojtaniak - młynarz z [illegible] Górny

3/ ~~[illegible]~~ [illegible]czyk / [illegible] / - gospodarz

Nowa-Biała Antoni Sołtys - sklepikarz [illegible] 117

Hanusowce Kolasaj [illegible] –

Hurne : 1/ Latyak - [illegible] –
2/ Kołyszak – sklepikarz

Orawka Janiak Marya
Kurkowicz Jan
[illegible]

Podszkle. Skrzek –
Nacigota [illegible] – [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]ca Karol

Podsarnie : Kapściak K wójt

Trzciana : [illegible] Jan gospodarz
ojciec aptekarza –
w [illegible] –

Namestów : Horni Bóbrek

Bobrów : Drzewiecki Jan ksiądz

Zubrzyca górna : Gwiżdż, wójt
[illegible] podwójci

Zubrzyca dolna : Borowiak gospodarz

~~A. B.~~

Równe p. Lwiedwik — przez 15 janów

polskich — między nazwiskami — od 37 lat — kościół Herbin katolicki

8 godziny drogi —

Stopkin

wojenny zarząd z Baonatów

8 godziny

Radom

Zubrzyckiej i Sosnowy zakupili obszar drzewny

Sut 111

Czesi w Brosce

25/1 Czesi w Szlachtowej –
26/1 " Łopusznej –
27/1 3 Czechów schwytano w Łapszance –

28/1 220 Czechów z oficerami i komendantem – rozbrojony w mundurach z nabojami – bez karabinów z Łopusz zint. Ball.

28/1. Szlachtowa 6 karab. oddano oficerom – pobito Bursę(?) wśród (?) ludności – wzięto ich do polaków. [3/] W Ochotnicy – uczestnicy – [nawet] zabito jedną z kobiet – jednego mężczyznę i chłopca ~~udokumentowali zabicie przez Czechów~~ –

28/ Internowanie ks. Mrozinka z Jabłonki ~~Zabicie~~ Skazanie żony Pawlaka i kupca N. z Jordanowa – Pawlak dostał obiecane przed internowaniem –

15/1 X. Greg. Litwin int. Ignacy Bandyk Kapias z Kadłubca internowany

Podwarnie(?)

15/ Drzewica(?) 55

Ludzanów(?)

112

28/2 w Szerawnicy walka między żandarm. a Czechami 30 ludzi — jeden Czech zabity — d[o] wsi [illegible] — Czesi się cofnęli

1/3 Przyjazd Vadé

3/3 [illegible] w [illegible] — zatrzymanie Orłowców na granicy przypadkowe — odbieranie przemytu — zatrzymano Czesi koło [illegible] wzięli do więzienia —

4/3 Przyjazd Vadé do [illegible], [illegible] Cieszyna.

5/3 Przyjęcie delegacji przez Vadé'a z Orłowy i [illegible] w [illegible] —

9/3 Ryby niszczą Czesi pod [illegible] —

8/3 o 11 tej w nocy przyszło z Czechów do [illegible] i [illegible] do więzienia 9/3 — potem [illegible] ale [illegible] zapłacili po 20 Kr. zabrali — od 14 Kr. nie [illegible] — [illegible] ryby —

~~7~~

7/3 [illegible] p. Jana [illegible] zab. [illegible]

14/3 [illegible] — Jan [illegible]

20/3

4/4 [illegible] na granicy Orłowej —

27/4 Powrót delegacji

28/4 Ks. A. Sikora

[illegible]

17/4. zdrowy i Kobylak

18/4 nie było nikogo z Ob. niedziela -

19/4 ~~Ob~~ Podoficerowie z II Brygady - [illegible] u Gorz[illegible]
i [illegible]skiego -

20/4 ~~Obr~~ nic

21/4 Święcone dla aresztantów nadesłane
z Warszawy dla 150 ludzi odbyło się
w domu żołnierza przy udziale komendanta
Galicy, [illegible], wielu oficerów, prezesa
Rapskiego, dra Bedy, radcy Wiśniow[illegible]
i Komitetu Pań —

22/4

+
Świętochowski 1) Maria Sarka 14 r. - przebita
2) Ignacy Krupa +

Sromowce niżne: Szczękowska npp.

malkowe
Podwilk - Juraś przebity bagnetem

Szlembark - nastrzelanie [illegible]

Anna Czarnej
Chyżne - powrót [illegible]

+
Jabłonka - Józef Polonowicz [illegible]
19/6 [illegible]

N Borata - zraniono
28/6

Głodówka N 30/6 zraniono [illegible]
[illegible]

Ryd. -

Horhalma Ant. Biel przebity
Hanusiak

+ Zagorzek przeniesiony [illegible] -

Chyżnie – [illegible]
[illegible] – w niedziele

115

21/4 Imienie ks. Stefana Szczygieła z Lipnicy wielkiej na [illegible] plebanii. 145.

22/4 Telegram od Gwiżdża donoszący o [illegible] Depart. z [illegible] do Warszawy — odpowiedź [illegible] Jaworek —

~~22/4~~

21/4 W [illegible] [illegible] na nowo co 2 [illegible] [illegible] z Czechami —

23/4 Jaworek pow. [illegible] [illegible] Wilka osób

24/4 Przybyli z Podwilka obywatele [illegible] Lipnic, z listami od XX, [illegible] z Orawki —

25/4 wójt z Frankowej — list do ks. Jabłońskiego —

30/4 w Białce wielka [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] rozpoczęli —

3/5 Zaczęło się zbieranie popisowych na Orawie —

7/5 Agitacya przez żołnierzy czesko-słowackich na Orawie —

KIEROWNICTWO
Administracyi Spisza i Orawy.

Dworczak z Jabłonki 28/8

został zamknięty w [illegible] [illegible]
sztuky z drugim [illegible]
[illegible] — ale uciekł.
Nie chciał się podpisać —
Jan Mucha i 30 innych
zostało wezwanych do
podpisu do Trzciany —
[illegible] — wszystkie
urzędy zostały [illegible]

[illegible] opisywali:

w Jabł~~[illegible]~~

Nasz Jan
Jabłoński Józef
Sperlagh Antoni
Grela
Piekarski

[illegible] [illegible]
ze fabryki dolnej [illegible]
nabrali 5.000 K. [illegible] 20 par
i materyje na ubranie —
w ubiegłym tygodniu —

117

22/6

Stanisław Strzelecki – Śp. Pokrzywnica

Augustyn Matysiaczyk – Śp. Włoch[illegible]

Ernest Kowalczyk – Prakowce
przy Gliwicach –

[illegible] [illegible], z [illegible] Klas[illegible]

w r. 1924 – ocalone [illegible]
we Lwowie –

KIEROWNICTWO
Administracji [illegible]

Zofia Maciak 1.50 Kr. D. Pocałuj - [illegible] - [illegible] 118

Pongraczowie - z Gliwic [illegible] 6 [illegible]

Marakowie " 5 "

27/10 Ossi postrzelili Jana Komperdę z Piekielnika gdy wracał do domu bez przepustki w odległości 30 m od domu - zmarłego [illegible] ~~w Jabłonce~~ do szpitala w Trzcianie = jest to już 4-ta ofiara [illegible] w Piekielniku

1) Brupa

2) - - z Gronowa - -

3) Teresa Kotlarz

4 - - Jan Komperda - koło 50 l.

O 2ej w nocy przybył oddział
komisarz, detektywi i
ciąg wojska. Około 1/2
godziny dobijali się do
bramy – potem przeszli
[illegible] gdy im
nikt nie otwierał.
Lichardus [illegible] otwo-
rzył wystrzałem bramę.
X. Tylka, wikary – [illegible]
[illegible] od ks.
Słonki: To co się dzieje
[illegible] zatem
[illegible] nie boję się
[illegible] przyjdzie dalej
nic, [illegible]
wszystko [illegible]
z Bogiem – [illegible]
Komisarz [illegible]
[illegible] pod

[illegible]

do odpowiedzialności —

którzy zabrali Cię do auto-

mobili i wyjechali —
nowi oficerowie

[illegible]

Ungerowi — Szurawin —

Commandantowi [illegible]

7-8 mej godziny zawiado-

mieni o [illegible]

[illegible] do [illegible]

[illegible] podobno [illegible]

o 4tej r. Unger, Podhorski

Szurawin chcieli iść do

Kancelaryi [illegible]

po [illegible] ale [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — wtedy [illegible]

patrol — i gonić ich

[illegible]

[illegible] do [illegible]

[illegible] i [illegible]

[illegible] i pojechał

do Lwowa [illegible] z pułkiem

Chorwackim 15 p. [illegible]

[illegible] do Polski —

w liczbie 800-1000

oficerów 4 [illegible]

[illegible] niemcy

i [illegible]

Ci byli jako rozbrojeni – żołnierzy, z nożami bagnety – Oficerzy powiedzieli, że z polakami bić się nie będą –

O 8mej rano w niedzielę rozpoczęła się bitka w kościele – zabili domu Jana Janeczka młodszego, ślusarza domu też i ślusarza policji, Matkowskiego bogdańskiego i wielu czechów także kobiety i dzieci i Czesi – Chcieli iść na fabrykę papieru Janeczky ale wtedy przyszło wojsko i rozpędzili i ogłosili statarium na nowo (stan oblężenia) Porozumiewali się z Węgrami, i Hyrawkami Komedianci rozwiązali Orła i katolickie sztandary, zatopili Sokoła –

Wtorek uciekli do Spiskiej Białej –

Środa cisza –

Czwartek –

121

Między [illegible] — stołeczny wybór —
z całej okręgu 40–50 — zgromadzili się raz na
miesiąc lub odczas w potrzebie — na 6 lat —

Ispan ~~[illegible] żupan ze strony rządu~~

Alispan Vizezupan ze strony samorządu przewodniczył
w obecności żupana z mianowania rządu —
drogi, szynki — ~~[illegible]~~ opiniowanie — szkoły,
gospodarka gminna —

Ispan był mianowany przez rząd — alispana
wybierali wyborcy —
Skład wyboru wchodzili w 1/2 wybrani — w 1/2
wirylizaci (najwięcej opłacający podatki.)
Gmina wymaniarna (od 48 — pisali i rządzi ~~[illegible]~~
od gruntów i czasów — tajemno —
Gmina urbarna — ci co nie mają gruntu nie mają
prawa do [illegible] —

Notatka Telefon. Wojewody Nr. 135
" w wydziale przyjęt. 114 (1247 rachunki)

~~Wyborcza~~ 2212
Telef.

l. 9182 ~~[illegible]~~

rachunki
1247

Bombas } z Oranu
Chryżewa } post.
Sandacz } –
Stanula }
Kreczótko }
Szeputko }

w dniu wypadku zarządził pomocy z komend. post. w Jangowie – na co przyszedł Kaminski i dwóch funkcjonarjuszy – ~~[illegible]~~

dnia 28/1 jest stan 12 funkcjon.
[illegible] i 6 z Oranu –

123

Józef Miodrowski l. 48 z Zapar... ...
rozstrzelany 31/5 -

Jen ... adres Alexy Rezsö
lelkész
Budapest
VIII. Mária Terézia Tér 7

Unger Cezary Głęboka 17.

22/8 ~~Homik Franc. Bratka ... 1.000 ... za ...~~

Zakład
Artwoska - ... Franc Josef ul. Królewska,
l. 65
(Zobacz)

Niewiadomski
Pomocn. Sołacz ul. Podolska
l. 4 - Tramwaj.
...

Ludności polska - autochtoni - i kolonizacja -
robotnicy polowi - fabryczni - służba.
Kolonizacja oddana - za czasów Jana Kazimierza
Z. [illegible] - rugowanie niemców -
obszary dworskie - [illegible] -
Liptów - Orawa - rugi z Orawy -
Ilość polaków - Zamieszkanie przestrzeni -
ny polskiej - oddzielenie Spisza od
Węgier i Krakowskiej - Szkoła
Podolina - -
Uświadomienie narodowe -
Rozpoczęcie pracy polskiej - -
Wynarodawianie - [illegible] - madziar.
Słow. Kościół. szkoła. urzędy - - madz.
przez szkoły wyższe - i urzędy -

Początek roboty:
1) Gazety, książki do nabożeństwa, śpiewniki,
2) Czytelnie -
3) Zorganizowanie inteligencji - wycieczki, prze[illegible]
4) Co my zrobili - [illegible]
5) Gazeta - polityka org. [illegible]
Ludowa adres - [illegible]
[illegible] przyjęcie przez [illegible] -

125

1) Historya - Wybycie Madziarów - ludności pierwotna słowiańska - gdzie wyrazy przypisuje sobie są polskiego pochodzenia -
Spiż - Orawa = ludność - autochtoni - Kolonizacya
Wdowieniec - miasta Spiskie - zabytki kultury - w ~~[illegible]~~
Lewocza - Kieżmark i td. -
Niemcy - rozpieranie tygodnie -

Uświadomienie narodowe -
Stowarzyszenie - Kościół - szkoły - szkoła-akcya:
1) Gazety - Książki - zgromadzenia -
Śpiewnik - biblioteki -
„Co my za jedni" -
Gazeta -
chłopi - inteligencya - orkiestry
Konkurencya ludności -

Ferdinand Tomczak
lubelski.
oddział policyjny

6/6 uapisano 126

Wiernej i ~~Szczyrskiej~~ ~~Wągry~~ ~~Orawa~~ Węgry - Orawa - via Chabówka

1. Zborek Jerzy - Podwilk - p. Podwilk
2. Wandelin Kapuściak - Podsarnie - p. Podwilk
3. Tokarczyk Józef - Harkabuz - p. Podwilk
4. Bukowiński Józef
5. Sizyutka Jan
6. Żabuda Michał

} Podszkle p. Podwilk

7. x. Józef Szmolka proboszcz Pekelnik p. Jabłonka
8. x. Zaciak - Hyżne p. Jabłonka -

Węgry - Spisz (Szepes) via Orawdyn

9. Agnieszka Zachwieja Rychwałd p. Szepes-Mege
10. (niedostępne) Jakub Bednarczyk Uj-Bela p. Friedman
11. Marcin Lorenowicz - Krempachy p. Friedman
12. Haber Józef - organista Also-Lapos p. Nedecz

13. Birut Jan - richtar
Durstin p. Felső-Lapos

14. Griglyak Jan -
15. Organisczak Józef -
16. Iglar Jan - richtar } Friedman
17. Nowobielski Jan (N. Kolo) } p. Friedman
18. Mlynarz Jakub }
19. Milanyak Jan

20. X. Bak - Pleban - Lipnica wielka
Orawa - via Chabówka

21. Kompangiel Franciszek -
Also-Lapos

Nowadzyn Wojciech - poczcia w Friedmanie -

od 1/7 Ignacy Futa p. Hyżne - Prawda (N.R.)
Kartka korespondencyjna -

Orawa

od 15/7 Andrzej Leśna (N.R.) Totfalu
Kowiarnia na Magurze

wst - niewapłac.

Tłómaczenie z „Árvamegyei Hirlap" z 3. Mayá 1913.

Przyjaźń polsko-węgierska w politycznem oświetleniu.

Często słyszemy to hasło: „przyjaźń polsko-węgierska" bez tego, żebyśmy się kiedy zastanowili nad tem, czy to hasło ma jaką podstawę polityczną, czy jest ono tylko pięknem, lecz pustem frazesem? Zastanawiające jest przecież to hasło już i dlatego, że się tu wspomina o wzajemnej sympatyi dwóch bardzo odrębnych narodów, zastanawiające zwłaszcza w dzisiejszym czasie, kiedy zbliżania i bratania się krewnych narodów a wzajemna nienawiść cudzych ras rządzą dzisiejszą wszechpolityką.

Żyjemy dobę narodowych obudzeń i uświadomień się. Obudzają się dziś i najmniejsze narodowości. szukają - badają swojej przeszłości, charakteru, by się samoistnie przedstawić przed światem. Jesteśmy świadkami walk o samoistność słowiańskich ras, przed naszemi oczami się starają oderwać kulturalnie od Polaków Litwini, którzy się przez długie wieki rozwijali pod kulturą polską, widzimy jak nasi krewni Finczycy pracują nad zbudowaniem własnej kultury, jaką samoistną literaturę stworzyli w ostatnim czasie nasi Słowacy, ba nawet i Rusini. Do narodowego uświadomienia doszli szczególnie Czesi, którzy przedtem rozszerzowali niemiecką kulturę, dziś zaś mają wielką literaturę, przemysł i ekonomiję narodową. Dużo podobnych, zastanowienia i uwagi godnych znaków można by tu jeszcze przytoczyć.

Lecz te ewolucye nie mogą mijać głucho. Dążenia małych narodów, czy narodowości nie w jednem razie przeciwią się interesom innych wielkich narodów, dużo razy nawet, przechodząc do przesad, grożą tym. Małe narody (narodowości) gdy się słabemi czują, zbliżają się do większych i silniejszych narodów im krewnych szukając u tych pomocy i poparcia. Tak postąpiły bałkańskie narody, tak węgierscy Rumuni, zresztą, tak postępują również i większa część Słowiańów naszej Monarchii. Z tąd potem wynika szereg zatargów, jakie się często odgrywają przed naszemi oczami (: Przykład: Montenegro :)

W schodniej i Środkowej Europie toczy się obecnie ukryta, lecz zacięta walka dwóch wielkich ras narodowych: Słowiańów i Germanów. Obie rasy liczne i potężne. Sprzeczności istniejące między temi rasami odnoszą się z czasów aż do doby wynarodowień ludów. Wędrówka ta ludów pociągła za sobą takie dyferencye równowagi narodowej, które jeszcze i teraz są

źródłem wiecznych zatargów międzynarodowych. Marzenia tarie, żeby się narody ułożyły według granic językowych, zostaną na zawsze utopią. Wielkie narody starają się tę tendencyę wywrotową przez wynarodowianie mniejszych narodowości, co się tylko w tem razie uda, a raczej uda, gdy narodowości takie nie miały ani samoistnej historye, ani własnej kultury. Lecz obecnie już i te narodowości protestują przeciw wynarodowaniu a co więcej — protestują przeciw niemu i ich silniejsze prawie narody, co wywołuje znów dużo zatargów i nienawiści.

Z takich i podobnych przyczyn powstały też w wielkiej części sprzeczności słowiańsko - germańskie. Między temi narodami jeszcze niedyś niechybnie przyjdzie do porachunków.

Patronem mniejszych słowiańskich narodów i narodowości jest naród rossyjski. Innemi słowami jedna część słowiańskich narodów dąży pod jego opiekę, druga część znów ani słyszeć się nie chce za opiekuna nawet wbrew ich woli. Taki cel go do tego prowadzi? Z kradka, bo nawet nigdy interes tych małych narodów i narodowości, lecz interes własny; cel wzmocnienia własnych sił i własnej potęgi. Ten sam cel go prowadzi, przez jakiś dołąd zawsze się stawił do ich obrony — na pozór w ich interesie — naprawdę innych, sam ich pragnie do siebie przyłączyć. Wyborny pozór do tego Panslawizm rasowy. Chce ich użyć w pierwszem rzędzie przeciw swojemu wiekuistemu wrogowi: germanowi. Skarą się złączyć słowiańskie narody, by potem wyzyć ich siłę i zwalczyć potęgę germańskich narodów.

I na środku tej wielkiej sceny osobnej stoją wrogami dojmie my: naród węgierski. I my mamy interesy, które powinne obstawać także rolę w tej wielkiej grze. Do którego obozu się przyłączymy w chwili krytycznej? Ani jeden, ani drugi nie jest nam przyjacielem, lecz oboma zaciętemi wrogami obydwa narody. Chyba według przysłowia: „inter duos litigantes ..." wypadało by nam postępować.

Ale zobaczmy, są-li już te dwa obozy skupione? W tem względzie rasa germańska jest w przewadze, gdyż naród ten mniej jest rozstrzelony, więc tworzy on niby jakąś silną Wielkopaństwo niemieckie uchodzi za najznaczniejsze mocarstwo w Europie, do którego w ostatniem czasie bardzo mocno i niemiectwo Austryi, które wynosi tylko 30% ludności austriackiej — ruch, zwany „wszechniemiecki", „alldeutsch", do wyżej znaczonego rossyjskiego podobny cel: skupienie narodu germańskiego.

Drugi wielki obóz — obóz słowiański — jeszcze mniej jest zorganizowany, skupiony. Co więc zupełnemu skupieniu tej

rasy stoją w drodze takie przeszkody, które się usunąć nigdy nie dadzą. Bo gdyby nawet wszystkie narody słowiańskie stanęły pod sztandarem rosyjskim to jeden – najmocniejszy między nimi – nigdy się tam nie przyłączy. Naród ten: na trzy strony rozebrany naród polski.

Pokim polska krew będzie na świecie Polacy nie będą mogli zapomnieć Moskalowi zbrodnie, krzywdy i upokorzenia jakie doznali ze strony tego państwa, nie będą mogli zapomnieć Sybiru i męki jakie ciérpieli tam [illegible] Polacy. Czuje to dobrze Moskal i dziś już szuka rozmaitych środków i sposobów, by Polaków jako uzyskać. Za pośredników używa do tego inne narody słowiańskie, na którą rolę najchętniej się oddali Czesi, bardzo gorliwie propagując ideę wszechsłowiańską między Polakami. Powodzenia jednak nie mają, gdyż Polacy zawsze odgadną skąd wiatr dmucha. — Do tego teraz dołożyć należy, że naród polski nie może się zbliżać, tem więcej łączyć, ani z germańskim narodem, będąc mu tem nie mniejszym wrogiem od Moskala, co więcej do tego narodu go już nie wiążą ani krewność żadna.

Widzimy z tego, że na tej ziemi oprócz nas Węgrów stoi jeszcze drugi naród który podobnie jak my, nie może się łączyć do żadnego obozu. W tej okoliczności ja widzę polityczną podstawę przyjaźni polsko-węgierskiej.

Byt i utrzymanie się narodów jest związane z wieczną walką podobnie, jak i w naturze wszystko żyje tylko przez nieustałą walkę. Epoka złotego spokoju nastać nigdy nie może, i dążenie do spokoju – jest to wspaniały rys człowieka – lecz do niego nigdy nie dojdziemy. Prawda to wygłoszona przez wielkich mędrców. Możemy więc być pewni tego że choć obecnie ~~przestało~~ minęło niebezpieczeństwo wojny, to tylko doczesnie, i po nowych przygotowaniach się, ladakiedy może nas obudzić huk armat; prawie z wyżej przytoczonych powodów i politycznych okoliczności. Spokój doczesny użyją środki do bruszenia szabli, do zawiązania otwartych i ukrytych przymierz. A w tem względzie nie może zostać ani nam Węgrom!

Gdy przypuszczymy, że w przyszłości nie armatami będą narody walczyć jeden przeciw drugiemu, lecz innemi człowieka kulturalnego godniejszemi środkami, czyto na przestworze kulturalnym, gospodarczym, czy przemysłowym, sojuszników i w tem razie będą mieć walczące stronnicy. Naszem sojusznikiem zaś według wyżnich wyjaśnień jedynie naród polski być może, jedynie na naród polski możemy liczyć. Tak my, jak i oni zostaniemy sam na sam, więc jesteśmy wskazani jeden na drugiego

4.

Naród polski zaś już nie jeden raz wyrał dowody swojej przyjaźności i przyjaźni dla nas. Świadczy o tem dzisiejsza rocznica hystoryczna naszego narodu i hystorya roku 1848-go. Żyją jeszcze w naszej pamięci wielkie zasługi Bema i Dyba i innych bohaterów polskich, którzy krew wycierała pod ziemi węgierskiej.

Choć nie jesteśmy dzieci jednej rasy, ale ponieważ mamy podobny charakter, wspólne interesy i wspólnych nieprzyjaciół, według tradycyj naszych dziadów: powinniśmy nie zawrzeć Rodzaj. –

S. Y.

Opis.

P.U. Javi się deputacja ludności gmin Trybsz z naczelnikiem Hołą naczela i prosi o wdrożenie kroków celem kontynuowania robot około budowy drogi Gronków - Trybsz - Łapsze niżne, która została im przez Rząd swego czasu przyobiecana jako droga konieczna i niezbędnie potrzebna, a z niewiadomych powodów prace zostały zastanowione. Bez tej drogi nie mogą się obyć, bo nie mają żadnego połączenia ze światem i są od niego pod względem komunikacyjnym formalnie odcięci. Kost-żelazny na Białce stoi jak na urągowisko, gdyż łączy tylko ze sobą dwa przeciwległe brzegi rzeki w czystem polu i dla celów komunikacyjnych służyć nie może bo brak drogi. Ludność śmieje się z tego mostu i gani panującego w Polsce porządki, uważając, że w tem wszystkiem musi być jakaś złośliwość, że się umyślnie most buduje w czystem polu, a drogi się nie robi; aby coś pokazać a przytem dokuczyć. Proszę bardzo o zaopiekowanie się tą sprawą i wystaranie się o to, aby droga jeszcze w tym roku była wybudowana.

. . . . . .

Starostwo spisko-orawskie w Nowym Targu, dn. 9.IV.1925.

L: 42/pr.

Budowa drogi na Spiszu Gronków-
Trybsz - Łapsze niżne. -

W o j e w ó d z t w u
/ Wydział Prezydjalny /

przedkładam z prośbą o wywarcie nacisku na miarodajne czynniki /Okr. Dyr. Robót publ.-Min. Robót publ./ celem wyasygnowania potrzebnych kredytów i spowodowania jaknajrychlejszego rozpoczęcia prac około budowy tej koniecznie potrzebnej drogi, przyczem zaznaczam, że istotnie jest to rzeczą niesłychaną, aby most gotowy z całym sumptem i okazałością wykonany z najlepszego materjału na wspaniałych betonowych przyczółkach i o solidnej żelaznej konstrukcji stał w czystem polu, tam, gdzie niema drogi. - Jest to teoretycznie rzecz biorąc dziwolągiem i nie można się dziwić, że ludność, która przedewszystkiem drogi potrzebuje łączącej ją z Polską / bo dla Spisza Nowy Targi to Polska: a komunikacji nikt z nim niema /, - nie może tego zrozumieć, w jakim celu most wybudowano, skoro drogi się nie robi. -

Muszę przytem zauważyć, że jak to już swego czasu słusznie podniesiono ze strony sfer wojskowych, projektowana droga Gronków - Trybsz - Łapsze niżne może mieć w danym wypadku nadzwyczaj doniosłe znaczenie strategiczne, byłaby to bowiem jedyna droga, łącząca centrum Spisza polskiego /Łapsze niżne/ z głównemi arterjami komunikacyjnemi i wskutek braku tej drogi - cały Spisz właściwie / z wyjątkiem gminy Jurgów, położonej na drodze do Jaworzyny i gminy Niedzica położonej przy drodze Czorsztyn - Sromowce / jest właściwie od Polski dosłownie odcięty. -

Proszę usilnie o skomunikowanie się w tej sprawie z Dowództwem Okręgu Korpusu w Krakowie, które z pewnością ze swej strony położy

o'gwie'ni nacisk na konieczność wy'obycia potrzebnych kre'ytów i przyspieszenie akcji bu'owy tej 'rogi. -

Wreszcie zaznaczam, że i ze wzgl'ów politycznych jest na'er ważnem, aby raz komunikacja mi'zy N.Targiem a interesowanemi gminami /Łapsze niżne, Trybsz / była stworzona, ponieważ jest to teren świeżo 'o Państwa przyłączony, wymagający szczególnej opieki duch'u i fizycznego wprost zespolenia z polskiem 'o'halem, - takie zaś zespolenie istotne stworzyć można tylko przez u'atwienie komunikacji 'o tej pory właściwie całkiem nieistniejącej. -

Dla ilustracji, jak już nawet miejscowa prasa sprawą tą się interesuje, pozwalam sobie załączyć wycinek z Gazety Po'halańskiej" Nr.13 z 29.marca br., poruszający sprawę stojącego w polu mostu, o którym wspomniałem, a pozbawionego 'rogi, o której bu'owę cho'zi, a której 'otychczas niema. -

Ze swej strony, jako kierownik a'ministracji powiatu nie mogę powstrzymać się o' wyrażenia gorącej wprost prośby o jaknajżyczliwsze zaopiekowanie się tą sprawą. -

S t a r o s t a:

.x. . . . . .

Odpis.

Mosty bez 'rogi. Na 'ro'ze z Gronkowa 'o Trybsza na Spiszu ktora przed trzema laty zaczęto bu'ować, wi'ac w szczerem polu stojące mosty konstrukcji zelazno'betonowej, jak'rowni z zelazny most na Białce, 'o ktorych jednak niema 'rogi Rząd Polski zamierzał w swoim czasie zbu'ować krotszą 'rogę z Nowego 'argu na Spisz i te mosty tu ufundował. Obecnie jednak Rząd się rozmyślił, i mosty stoją w polu a brak 'rogi 'o nich. - Nasi ludzie ska rozmyślają obecnie nad temi mostami, czy lepsze 'rogi bez mostow, ktorych tyle jest w powiecie, czy mosty bez 'rog, ktore tu pierwszy raz widzą na swiecie. Czyby tez wysoki Rząd nie 'obudował do tych mostow tak bar'zo tej potrzebnej 'rogi na Spisz i nie 'okonczył zaczętego tu 'zieła, by ludzie się uspokoili?

Opis.

R o z p o r z ą d z e n i e .
Rady Ministrow
z dn. ..... 1925.
o zniesieniu powiatu spisko-Orawskiego

Na zasadzie art.1 i 3 ustawy z dn.7.lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatow na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austrjacko-węgierskiej, jak rowniez dokonywania na obszarze b. dzielnicy austr.węg. zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych /Dz.Ust.R.P.Nr.64.poz.400/ zarządza się co następuje:
§:1. Znosi się powiat spisko-orawski z siedzibą Starostwa w Nowym Targu.
§:2. Obszar należący dotąd do powiatu spisko-orawskiego przyłącza się do powiatu nowotarskiego.
§:3. Kompetencje w myśl instrukcji Tymczasowej dla Starostwa spisko orawskiego z dn.15.października 1920 wydanej przez b.Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, przysługiwały dotychczas Staroście spisko-orawskiemu takze w zakresie spraw samorządowych przechodzą na Starostę nowotarskiego.
§:4. Obszar samorządowej reprezentacji powiatowej nowotarskiej pozostaje nadal bez zmiany.
§:5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w zycie z dniem 1.lipca 1925.
§: 6. Wykonanie tego rozporządzenia poruczа się Ministrowi spraw wew.

Prezes Rady Ministrow i Minister Skarbu:
Minister Spraw Wewnetrznych
Minister Sprawiedliwosci.

.....

U z a s a d n i e n i e .

Powiat spisko-orawski kreowany rozp.b.Generalnego Delegata Rządu we Lwowie, usankcjonowanem następnie ustawą z 3.XII.1920 r.o tymcz. org.władz admin. II inst. na obszarze b.Krolestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem oraz na wchodzących w skład Rzeczypospolitej Polskiej obszarach Spisza i Orawy /Dz.U.Nr.117 poz.788/ utworzony został nie tylko ze względu na obowiązujące tam odrębne ustawodawstwo węgierskie, lecz rowniez ze względów politycznych. - Celem unifikacji przepisow prawnych w powiecie spisko orawskiem z przepisami obowiązującymi w innych częściach Rzeczypospolitej Polskiej wydała Rada Ministrow szereg rozporządzeń korzystając z upowaznienia nadanego jej w art. 2. ustawy z 26.X.1921. w przedmiocie przepisów prawnych, obowiązujących na obszarze Spisza i Orawy, należącym do Rzeczypospolitej Polskiej /Dz.Ust.N.89.p.657/. Opracowany przez Ministerstwo Spraw Wewn. projekt dalszej unifikacji przepisow prawnych na Spiszu i Orawie jest jeszcze przedmiotem międzyministerjalnych korespondencji, sądząc jednak z jej przebiegu, projekt ten w niedługim czasie wejdzie pod obrady Rady Ministrow. Względy polityczne, ktore przemawiały za dalszem utrzymaniem powiatu spisko-orawskiego rowniez odpadły wskutek załatwienia między innymi sprawy Jaworzyny. - Wobec powyzszego oraz wobec przychylnego stanowiska Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie niema obecnie przeszkod przeciw zniesieniu powiatu spisko-orawskiego i wcieleniu go do sąsiedniego powiatu nowotarskiego, jako najbardziej mu odpowiadającego zarowno pod względem topograficznym jak i etnograficznym. - Zniesienie tego powiatu, liczącego zaledwie 27 wiosek z ludnoscią 22684 mieszkancow umozliwi osiągnięcie pewnych oszczędności zarowno w wydatkach personalnych jak i rzeczowych. - Wreszcie przyniesie ta korzysc, ze zatrze dotychczasowy kordon graniczny, zasymiluje ludnosc spisko-orawską z ludnoscią podhalanską i w ten sposob zwiąże ją scislej z resztą Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

Rozporządzenie Rady Ministrow
z dn. ..... 1925.
w przedmiocie rozciągnięcia na obszar Spisza i Orawy należących do Rzeczypospolitej Polskiej, mocy obowiązującej ustawy z dnia 7.lipca 1921, Dz.U.Nr.64.poz.400, w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatow na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austr.węgierskiej, jak rowniez dokonywania na obszarze b. dzielnicy austr.węg. zmian obszaru działania samorządowych reprezentacji powiatowych.

Na podstawie art.2.ust. z 26.10.1921.Dz.U.Nr.89.poz.657 w przedmiocie przepisow prawnych, obowiązujących na obszarze Spisza i Orawy należącym do Rzepzypospolitej Polskiej, zarządza się co następuje:
§.1. Moc obowiązującą ustawy z 7.lipca 1921 w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatow na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austr węgierskiej, jak rowniez dokonywania zmian na obszarze b. dzielnicy Węgierskiej, obszarow działania samorządowych reprezentacji powiato

towych /Dz.U.Nr.64.poz.400/ rozciąga się na obszar Spisza i Orawy należący do Rzeczypospolitej Polskiej.
§ 2. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrow i Minister Skarbu
Minister Spraw Wewnętrznych
Minister Sprawiedliwości.

.....

U z a s a d n i e n i e .

Na obszarze Spisza i Orawy należącym do Rzeczypospolitej Polskiej wobec wejścia w życie dopiero 23.11.1922 r. rozporządzenia Rady Ministrow z 14.IX.1922. Dz.U.R.P. Nr.90.poz.833, którym na powyższy obszar rozciągnięto moc obowiązującą ustawy z 31.VII.1919.Dz.U.Nr. 66.poz.400. w przedmiocie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, nie obowiązuje ustawa z 7.7.1921.Dz.U.Nr.64.poz.400 w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatow na obszarach b. dzielnic rosyjskiej i austr.węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b.dzielnicy austr.węg. zmian obszarow działania samorządowych reprezentacji powiatowych. -
Gdy względy polityczne, interes administracji, stosunki miejscowe oraz potrzeby mieszkancow tego obszaru wymagają zniesienia tego powiatu spisko-orawskiego, liczącego zaledwie 27 wiosek z ludnością 22684 mieszkancow i wcielenia go do powiatu nowotarskiego, do przeprowadzenia tego, okazuje się przedewszystkiem konieczność, rozciągnięcia na obszar Spisza i Orawy należący do Rzeczypospolitej Polskiej, mocy obowiązującej ustawy z 7.7.1921.Dz.U.Nr.64.poz.400.

.....

Wyciąg z ustawy z dnia 7 lipca 1921 r.
Dz.U.Rp.64/21.

art.3/ Zmiana granic powiatow na oznaczonym w art.1.obszarze b.dzielnicy austrjacko-węgierskiej pociąga za sobą odpowiednie zmiany obszarow działania samorządowych reprezentacji powiatowych. -
art.4/ Reprezentacje powiatowe, ktorych obszary działania stosownie do art.3. ulegną zmianie, winny zawrzec umowę w przedmiocie posiadania i korzystania ze stanu majątku, zakładow oraz funduszów, jak również w przedmiocie wierzytelności i długow. -
Jeżeli pomiędzy zainteresowanemi reprezentacjami porozumienie nie dojdzie do skutku, w sprawach tych rozstrzyga Tymczasowy Wydział Samorządowy. -

.....

Województwo Krakowskie - Wydział Prezydjalny. -
L: 389/Taj. Kraków, dn.3.kwietnia 1925.
W sprawie zwinięcia powiatu
spisko-orawskiego.

Do Pana Starosty spisko-orawskiego w Nowym Targu
do rąk własnych.

Przy sposobności rozpatrywania zmiany granic powiatów w Województwie krakowskiem - postanowiło Ministerstwo spraw wewnętrznych na zasadzie ustawy z 7.lipca 1921.Dz.u.p.Nr.64.poz.400 wystąpić na Radzie Ministrow z wnioskiem na zniesienie powiatu spisko-orawskiego i włączenia obszaru należącego dotychczas do tego powiatu do powiatu nowotarskiego.- Ponieważ jednak powyższa ustawa dotychczas nie obowiązuje na Spiszu i Orawie, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza wystąpic na Radę Ministrow z projektem rozporządzenia o rozciągnięciu mocy obowiązującej tej ustawy na obszar Spisza i Orawy. -
Wobec tego udzielając Panu opis projektów odnośnych rozporządzeń polecam Panu Staroście, aby zgodnie z art.4-tym wyż powołanej ustawy zażądał od wszystkich gmin powiatu spisko-orawskiego umotywowanej opinji w tej sprawie opartej na uchwałach Rad gminnych opinje te przedłożył mi do 8.tygodni wraz z należycie umotywowaną opinją własną. Do sprawozdań należy dołączyc odpisy uchwał Rad gminnych.

Za Wojewodę: Rawski w.r.

Starostwo spisko-orawskie w Nowym Targu, dn. 9.IV.1925 r.
L:49/Taj. -

Prezydjum Województwa !

Reskryptem z 3.bm.L:339/Taj. /który tu wpłynął na dniu wczorajszym/ - poleciło mi Prez.Woj. odnieść się do wszystkich gmin w powiecie celem przedłożenia opinji opartej na uchwałach Rad gminnych w sprawie zwinięcia powiatu sp.orawskiego. -

Ponieważ stylizacja tego reskryptu nasuwa mi pewne kwestje wątpliwe - a nie chciałbym w okólniku do Urzędów gminnych, który należy wydać, uczynić w tej tak ważnej sprawie może jakich błędnych wskazówek - upraszam o wyjaśnienie mi jeszcze dodatkowo, czy mam zażądać od gmin opinji w sprawie zwinięcia powiatu spisko-orawskiego i przyłączenia gmin powiatu do powiatu nowotarskiego, - czy też jedynie oświadczenia się w sprawie uregulowania w tym wypadku spraw samorządowych, - a więc, czy i o ile gminy te pragną, aby na ich obszar rozciągnięta zkx została kompetencja nowotarskiej reprezentacji powiatowej, - czy też, aby stosownie z projektem rozp.R.M. określającym zniesienie pow atu S.O. a dołączonym w opisie do reskryptu /§§ 3-4/ sprawy natury samorządowej tych gmin dotyczące załatwiane były według kompetencji przysługujących dotychczas Staroście S.O. przez Starostę powiatu nowotarskiego. -

Jest to rzeczą w tym wypadku zasadniczą, gdyż art.3 i 4 ustawy z 7.VII.1921.Dzup.64/21, na którą się reskrypt tamtejszy powołuje mówią wyłącznie o zmianach w obszarze działania reprezentacji powiatowych istniejących na terenie powiatów, których granice się zmieniają i o postępowaniu w tych wypadkach, - przyczem nie ma tam jednak mowy o wysłuchiwaniu opinji rad gminnych, a jedynie reprezentacji powiatowych, - z drugiej zaś strony wobec brzmienia tekstu projektu R.Min. o zniesieniu powiatu S.O. /§§ 3,4/ sprawa ta wydaje się już przesądzona. -

Proszę zatem o wyraźną dyrektywę, w jakim kierunku mają się gminy oświadczyć.

S t a r o s t a :

Odpis.

a)

Województwo Krakowskie Wydział Prezydjalny.

L: 380/Taj. Kraków, dn. 15.IV.1925.

Do Pana Starosty Spisko-orawskiego

w Nowym Targu

Na relację z 9.kwietnia 1925.L:49/Taj. oznajmiam Panu Staroście, że reskrypt tut. z 3.4.br.L:339/tj. nie nastręcza żadnej wątpliwości co do tego, jaką opinję winien Pan Starosta jako zastępca samorządu oraz gminy tamt. powiatu przedłożyć.
Z tekstu powołanego na wstępie reskryptu jakoteż z załączonych projektów rozporządzeń wynika bowiem niewątpliwie, że chodzi tu o opinję tak co do zniesienia powiatu spisko-orawskiego i włączenia go do nowotarskiego, jak i co do uregulowania kwestji samorządu na obszarze dotychczasowego Starostwa spisko-orawskiego, jak to zresztą wynika z §§ 2 i 3 projektu Rozporządzenia. -

Wojewoda: Kowalikowski w.r.

. . . . . .

b)

Województwo Krakowskie Wydział Prezydjalny

L: 5767/1.pr. Kraków, dn. 21.4. 1925.

Zniesienie powiatu
spisko-orawskiego.

Do Pana Starosty spisko-orawskiego

w N.Targu

Wskutek reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 16.IV.1925. Nr.A.0.1004 proszę Starostę o przyspieszenie wykonania tut. reskr. z 3. kwietnia 1925.L:338/Taj. w sprawie zniesienia powiatu sp.or. O ileby ściągnięcie i przedłożenie opinji gmin w tej sprawie wymagało dłuższego czasu, zechce Pan Starosta na razie przedłożyć tylko własną opinję, jako Kierownika samorządu, a opinje gmin w czasie późniejszym. -

Wojewoda: Kowalikowski w.r.

Starostwo Spisko-orawskie w Trzcianie, dn. 22. IV. 192[illegible]
L. 53/5.

Do P. Naczelnika gminy

w . . . .

Przy sposobności rozpatrywania zmiany granic powiatów w Województwie krak. - Zażądało Ministerstwo Spraw Wewn. na zasadzie ustawy z 7. lipca 1921. dz. u. p. Nr. 64. poz. 400. wystąpić na radzie Ministrów z wnioskiem na zniesienie powiatu spisko-orawskiego i włączenie obszaru należącego dotychczas do tego powiatu, - do powiatu nowotarskiego.

Wskutek zarządzenia Województwa polecam p. Naczelnikowi gminy, aby sprawę tę przedstawił bezzwłocznie na posiedzeniu Rady gminnej, którą w tym celu należy zwołać, i zażądał od niej oświadczenia się tak co do zniesienia powiatu spisko-orawskiego i włączenia go do nowotarskiego jak i co do uregulowania kwestji samorządu na wypadek zniesienia Starostwa spisko-orawskiego, - a mianowicie, czy na wypadek ~~[illegible]~~ włączenia tamtejszej gminy do powiatu nowotarskiego, życzyłaby sobie tamt. gmina, aby sprawy należące do własnego zakresu działania reprezentacji gminnej, a więc przedewszystkiem zarządzanie majątkiem i dobrem gminnem, czyli t. zw. sprawy samorządowe, które nadzór wykonywało dotychczas Starostwo Sp. orawskie, - przeszły na Starostwo powiatu nowotarskiego, czy też aby ważniejsze agendy wykonywać miał Wydział powiatowy nowotarski, względnie nowotarska Rada powiatowa. -

W jednym i drugim kierunku wyrażoną opinję wraz z jej należytem umotywowaniem przedłoży mi p. Naczelnik gminy w formie uchwały rady gminnej do dni 8-miu. -

Starosta:

[illegible]

136

Starostwo spisko-orawskie w Nowym Targu, dn. 27.IV.1925.

L: 49/pr.

W sprawie zniesienia
powiatu sp.or.

dj

Prezydjum Województwa !

Mając dać odpowiedź na reskrypt z 3 bm.L:339/Taj. w sprawie j.w. - muszę przedewszystkiem zaznaczyć, że w kwestji tej wypada odróżnić:
1/ względy oszczędnościowe i topograficzne, które przemawiają za zniesieniem powiatu s.o.
2/ względy polityczne, które przemawiają częściowo za jego utrzymaniem - częściowo zaś za zniesieniem.

O ile chodzi o względy poruszone sub 1/ - istotnie administrowanie dwoma skrawkami ziemi obejmującemi wszystkiego 25 wiosek byłoby może łatwiejsze, gdyby odbywało się z jednego centrum administracyjnego obejmującego Podhale, Spisz i Orawę. Ten zatem wzgląd przemawia za zniesieniem powiatu s.o.

Również o ile chodzi o względy polityczne, muszę zauważyć, że idea zespolenia ziem polskich w jedną nierozerwalną całość wymaga istotnie zniesienia dawnych granic i zjednoczenia terytorjów, które zostawały pod rządami innych organizmów państwowych przedwojennych, - w jedną całość. -

Podnieść przecież muszę, że jednak, o ile chodziło o tworzenie Województw, miarodajne czynniki kierowały się poniekąd także i względami na dawne granice dzielnicowe, z któremi się dziś pokrywają granice dawnej Kongresówki, Małopolski, Księstwa Poznańskiego i Pomorza. -

1. Tą tedy drogą dalej idąc, należałoby jednak dążyć do zachowania nadal odrębności ziem Spisza i Orawy przyłączonych do Państwa Polskiego po plebiscycie w r. 1920, a które dawniej należały do kraju Korony Węgierskiej. -

Nie są to jedynie względy wynikające z przesłanek czysto historycznych - ale także i etnologicznych, - albowiem przyłączenie do Polski ziem Spisza i Orawy jest w każdym razie sukcesem politycznym - sukcesem o tyle, że wskutek przyłączenia tych ziem do Polski expanzja nasza narodowa na południe wzmogła się do tego stopnią, że dziś już możemy myśleć o zjednoczeniu kiedyś dalszych obszarów tych ziem pod

Rus 8882

egidą państwowości polskiej, a wobec pomyślnych dotychczasowych rezultatów w tym kierunku i wobec faktu, że ziemie te zamieszkałe są przez ludność jednolitą o charakterze czysto słowiańskim zbliżonym raczej do narodowości polskiej niż do innych sąsiadujących z nią plemion - nie można przesądzać, czy expanzja ta kiedyś w przyszłości nie miałaby widoków powodzenia. -

2 Tak tedy względy etnologiczne przemawiałyby częściowo za zachowaniem odrębności ziem Spisza i Orawy w łonie organizmu państwowego polskiego, a zachowanie tej odrębności miałoby rację o tyle, że w tym wypadku zachowałaby się dotychczasowa nomenklatura, przez co akcentowałby się pierwiastek etnicznej odrębności tych ziem, czyli - wyrażając się jasno - zaakcentowane byłoby, że do Polski należą też ziemie Spisza i Orawy. - W razie zniesienia odrębności powiatu zniknąćby musiała i jego nazwa, a ze skasowaniem nazwy zaginąćby musiał symbol, określający, że i te ziemie należy do Państwa Polskiego. -

To są powody przemawiające za zachowaniem odrębności powiatu sp. orawskiego jako takiego i nadal. -

Natomiast, o ile chodzi o inne względy polityczne, - przemawiają one częściowo za zniesieniem odrębności tego powiatu, Z tych przedewszystkiem podnieść należy, że istnienie powiatu spisko-orawskiego jest niemiłem "memento" dla Rządu Rp.cz.słowackiej, z którym Rząd Polski wstąpił niedawno w stosunek ścisłego porozumienia. W istnieniu bowiem tego właśnie powiatu widzą Czesi istnienie jakoby fortecy wysuniętej ku Słowaczyźnie, z której idzie prąd asymilacyjny i która jeszcze może odegrać pewną rolę w przyszłości. O ile zatem chodziłoby o utrzymanie dobrych stosunków międzypaństwowych z Czechami, - zachowanie nadal tego powiatu nie byłoby wskazane.

Również o ile chodzi o ludność jako taką, - idea asymilacyjna przemawiałaby za zniesieniem odrębności i wcieleniem ziem Spisza i Orawy do żywego organizmu państwowości polskiej.

Nie mogę ocenić, które z powyższych względów przemawiających częściowo z a - częściowo p r z e c i w zniesieniem powiatu s.o. winny zająć stanowisko dominujące. Tem trudniej przychodzi mi dać odpowiedź, że szef administracji powiatu Starosta Dr.Jan Bednarski który ten powiat stworzył, a raczej przez przyłączenie odnośnych

Plp 8882

ziem do Polski dał możność stworzenia tego powiatu, - nie może się co do tej sprawy w tej chwili wypowiedzieć, ponieważ bawi obecnie na urlopie. -

Powołując się tedy na uprzednie oświadczenia się Jego w tej tak ważnej i zasadniczej sprawie, - proszę :

Prezydjum Województwa raczy, wziąwszy pod uwagę może powyżej zamieszczone wywody i poprzednie wypowiedzenia się w tej sprawie faktycznego kierownika administracji powiatu, - samo zadecydować jaki wniosek należałoby co do niej przedstawić instancjom wyższym.

W kwestji dotyczącej załatwiania spraw samorządowych na wypadek zniesienia powiatu i włączenia go do powiatu nowotarskiego podzielam w zupełności stanowisko zajęte przez Ministerstwo Spraw Wewn. w projekcie dołączonym do reskryptu Województwa i uważam, że powierzenie załatwiania tych spraw Wydziałowi Powiatowemu względnie Radzie Powiatowej nowotarskiej byłoby nie uzasadnione, - a to tak ze względu na dotychczasową w tym kierunku praktykę - jak i ze względu, że ziemie Spisza i Orawy nigdy w skład organizmu samorządowych małopolskich reprezentowanych w instytucji Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie nie wchodziły. -

Opienje Rad gminnych, które jeszcze nie miały czasu się wypowiedzieć, przedłożę dodatkowo. -

Starosta:

W.Z.

Rep 8882

Staro'stwo spisko-orawskie w Nowym Targu, 'n. 25.V. 1925 r.
L: 58/pr.

W sprawie zamierzonego
zniesienia powiatu Sp.Or.

Prezy'jum Wojewó'ztwa !

Powołując się na reskrypt z Pl.z.m.L:5767/1/pr. - i nawiązując 'o mego sprawoz'ania z 27.z.m.L:49/pr. w którem kwestję zamierzonego zwinię'cia powiatu Sp.Orawskiego przed'stawiłem z punktu wi'zenia interesów politycznych i ogólno-państwowych, - pozwalam sobie w załączeniu 'o'atkowo prze'łożyć opinje reprezentacji gminnych w powiecie, wyrażone co 'o powyższej sprawy w załączonych relacjach urzę'ów gminnych i 'ołączonem 'o nich ogólnem zestawieniu.

Jak z załączonych relacji Prez. Wojewó'ztwa powzięć raczy, gminy tut. powiatu oświa'czają się je'nomyślnie ze jego utrzymaniem na'al, - a motywują to rózne'i wzgle'ami, z pośró' których wybijają się na pierwszy plan kwestja osobistego bezwzgle'nego zaufania i przywiązania 'o kierownika tego Starostwa Ra'cy Dr. J. Be'narskiego, jako znającego 'okła'nie stosunki w powiecie, jego potrzeby i bolącz ki, - a przytem pracującego już o' szeregu lat na terenie tych ziem jeszcze przed przyłączeniem ich 'o Państwa polskiego. 'o'noszą m.i. /Nie'zica/. - że cho'zi im o to, aby w razie skasowania tego powiatu - nazwa jego "Spisko-Orawski", uwy'atniająca specjalny charakter tych ziem nie zaginęła. - Akcentują to, że z chwilą przyłączenia tych ziem 'o Polski zagwarantowano im stworzenie 'la nich osobnego Starostwa, które bę'zie ich sprawy załatwiało z poszanowaniem 'otych czasowych zwyczajów i urzą'zeń społecznych pozostałych jeszcze z czasów węgierskich /Orawka, Zubrzyca górna/. -

Wreszcie, że skasowanie tego Starostwa wywołać może u lu'zi niezado'olenie i rozgoryczenie /Zubrzyca górna/. -

Uważam, że te opinje wyrażone na po'stawie uchwał powziętych na posiedzeniach pełnych ra' gminnych nie powinny być 'la czynników miaro'ajnych przy powzięciu decyzji w tej tak ważnej sprawie obojętne.

- a to tembarziej, że - o ile mi wiadomo - i wydział powiatowy nowotarski jest zdania, że dla skasowania starostwa sp.orawskiego chwila odpowiednia jeszcze nie nadeszła. -

Jest moim obowiązkiem na powyższe momenta zwrócić szczególną uwagę Prezydjum Województwa, przyczem podnieść muszę, że wszelkie oświadczenia moje w tej sprawie mogą dać tylko zupełnie niewyczerpujący i powierzchowny obraz sytuacji, który należycie oświetlić i przedstawić mógłby jedynie szef tego starostwa i kierownik powiatu bawiący obecnie na urlopie Dr.J.Bednarski. -

Z powyższego względu i z uwagi na nieprzeciętnej miary zasługi położone przez Niego dla spetryfikowania i utrwalenia tego stanu posiadania na ziemiach spisko-orawskich, jaki dzięki jego osobistym wysiłkom i działaniom zaistniał, proszę o możliwe odroczenie sprawy definitywnego załatwienia kwestji projektowanego zniesienia tego powiatu aż do czasu, kiedy p.t. rosta Dr.Jan Bednarski powróci z urlopu i będzie się mógł osobiście w tej sprawie wypowiedzieć. -

starosta:

Rkps 8882.

Z e s t a w i e n i e

opinii reprezentacji gminnych wyrażonych na podstawie uchwał powziętych przez rady gminne w powiecie Sp.Or.w sprawie projektowanego zniesienia Starostwa Sp.Or.

S p i s z

Czarna gora.-Gmina sprzeciwia się zniesieniu Starostwa S.O.-na wypadek jego zniesienia oświadcza się za przekazaniem agend samorządowych Starostwa Spisko.Or.Starostwu Nowotarskiemu.-

Dursztyn.-Za utrzymaniem Starostwa S.O.-na wypadek zniesienia go za przekazaniem agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Frydman .-Za utrzymaniem Starostwa S.O.-na wypadek zniesienia go za przekazaniem agend samorządowych Starostwu nowotarskiemu.-

Jurgów.- Za utrzymaniem Starostwa S.O.z tem umotywowaniem,że ludność przyzwyczajona jest do ustaw węgierskich,które jeszcze na Spiszu obowiązują,-i że w Starostwie znajdują należytą poradę prawną i informacje w sprawie ustaw obowiązujących w Państwie Polskim.-
Na wypadek zniesienia Starostwa oświadcza się za przekazaniem jego agend w zakresie samorządowym Starostwu nowotarskiemu.-

Kacwin.- Za pozostawieniem Starostwa-nie życzą sobie żadnych zmian.
Na wypadek zniesienia Starostwa oświadczają się za przekazaniem jego agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Krempachy.-Proszą o zatrzymanie Starostwa S.O.-na wypadek jego zniesienia proszą o traktowanie ich pod każdym względem/a więc i co do spraw samorządowych/na równi z ludnością powiatu nowotarskiego

Lapsze niżne .-Proszą o pozostawienie Starostwa S.O.-na wypadek zaś jego zniesienia o przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Lapsze wyżne.-

Proszą o pozostawienie Starostwa S.O. motywując.to tem, że im jest dogodniej z osobnem Starostwem. Nie życzą sobie żadnych zmian.

Lapszanka.Za utrzymaniem nadal Starostwa S.O.-na wypadek zaś jego zniesienia o przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Nowa Biała.- Proszą o utrzymanie Starostwa S.O.ponieważ starostwo to rozumie ich odrębny sposób wyrażania się.-Na wypadek zniesienia

życzą sobie przekazania agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Niedzica.-Proszą o utrzymanie Starostwa S.O.,jak długo urzęduje i zechce urzędować Starosta Bednarski,który zna najlepiej stosunki lokalne,położył wielkie zasługi w czasie plebiscytu i do którego mają pełne zaufanie.-Na wypadek zniesienia tego starostwa,proszą ze względu na znaczną odległość do Nowego Targu o utrzymanie Ekspozytury na Spiszu z rozszerzonym zakresem działania i przekazanie agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Rzepiska.-Proszą o zatrzymanie Starostwa S.O.motywując to wielkiem zaufaniem,jakie mają do kierownika Starostwa p.Radcy Bednarskiego.-Na wypadek zniesienia Starostwa S.O. proszą o przekazanie jego agend samorządowych reprezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Trybsz.-Podają się wszystkim zarządzeniom władz wyższych.-

O r a w a

Chyżne.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.O.ze względu na jego znajomość stosunków lokalnych ustawodawstwa węgierskiego i skuteczną działalność dla dobra Sp.polskiej.-

Bukowina Podszkle.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.O.dla dobra kraju i gminy,która jest biedną i żadnych dochodów nie posiada.-

Harkabuz.-Proszą o pozostawienie Starostwa S.O.,nie życzą sobie żadnych zmian,-ponieważ jest im dobrze z tem starostwem.-

Jabłonka.-Za pozostawieniem starostwa S.O.-

Lipnica wielka .-Za pozostawieniem Starostwa S.O.-

Lipnica mała.- Za pozostawieniem starostwa S.O.-

Orawka.-Prosi i żąda utrzymania nadal starostwa S.O.,powołując się na przyrzeczenia i zobowiązania dane w tym kierunku ludności ze strony czynników miarodajnych w czasie plebiscytu.-

Piekielnik.-Za utrzymaniem starostwa S.O.

Podsarnie.- Za utrzymanie starostwa S.O.

Podwilk.- Za utrzymanie starostwa S.O.,-na wypadek zaś jego zniesienia za przekazeniem agend samorządowych reperezentacji powiatowej nowotarskiej.-

Zubrzyca górna.-Przeciw przyłączeniu/o/powiatu nowotarskiego-za utrzymaniem starostwa S.O. z silnem zaakceptowaniem tego,że w czasie ple-

biscytu ze strony miarodajnych czynników obiecano im i zagwarantowano na wieczne czasy osobne Starostwo dla załatwiania tych wszystkich spraw,które wynikły i opierają się na dawniejszym ustroju i ustawodawstwie węgierskiem.-

Zubrzyca dolna.-Za utrzymaniem Starostwa S.O.jednak z siedzibą w Jabłonce przyczem podnoszą zbyt wielką odległość od Nowego Targu /33 km/ i sprzeciwiają się przyłączeniu do powiatu nowotarskiego.-

Rkp 8182

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27.czerwca br. Dz.U.R. Nr.63 zarządzone zostało zniesienie Starostwa spisko-orawskiego z równoczesnem włączeniem gmin wchodzących w jego skład do powiatu nowotarskiego, z przekazaniem czynności Starostwa sp.or. Starostwu w Nowym Targu.

Najważniejszym powodem dla którego zostały zmiany powyższe zarządzone były przedewszystkiem nader niekorzystne warunki topograficzne. Powiat bowiem składał się z dwóch luźnych części rozdzielonych dużem klinem powiatu nowotarskiego - wskutek czego siedziba Starostwa znajdowała się w miejscowości położonej poza obrębem ziem Spisza i Orawy. Dalszym powodem była mała ilość gmin z niewielką liczbą mieszkańców.

Jeżeli mimo tych braków ze skrawków Spisza i Orawy stworzono jednostkę samodzielną administracyjną - to motywem głównym był wzgląd na dobro ludności świeżo przydzielonej do Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższy wzgląd, oraz chęć stworzenia dla nowych obywateli jak najdalej idących udogodnień sprawił, że Rząd zgodził się na wypracowany przeze mnie projekt w całości tj. na utworzenie obok Starostwa jeszcze dwóch Ekspozytur, a to w Łapszach Niżnych dla Spisza i w Jabłonce dla Orawy. -

Z podobnemi urządzeniami administracyjnemi nie spotykamy się poza Starostwem sp.orawskiem nigdzie na całym obszarze ziem polskich co jest najlepszym dowodem przychylności i opieki, jaką Rząd polski starał się otoczyć ludność Spisza i Orawy. - Tu zaznaczam, że mimo zniesienia Starostwa sp.orawskiego - Ekspozytury te nadal będą jak dotąd z tym samym zakresem działania funkcjonować.

Powołany przez Rząd na kierownika administracji starałem się przedewszystkiem, ażeby ludności ułatwić nowe warunki życiowe, jakie dla niej zaistniały, - załagodzić wszelkie tarcia i nieporozumienia i otoczyć ją opieką pod każdym względem, a ponadto pozyskać jej zaufanie, zjednać sobie przywiązanie nie tylko do siebie, ale i do nowej ich Ojczyzny.

Tu nie mogę pominąć milczeniem, że w toku urzędowania nie obeszło się niestety bez zajść i wydarzeń, które w wysokim stopniu utrudniały spełnianie mego zadania. - Były chwile - w których niepowołane i dążące do zamącenia spokoju czynniki wyzys-

jąc tymczasowość sytuacji politycznej, starały się podkopać zaufanie do władz u ludności wytwarzając nieprzychylny nastrój dla Państwa Polskiego. W głównej mierze przyczyniły się do tego też przez dłuższy czas nieuporządkowane stosunki na granicy, chwiejność i tymczasowość wydanych przez czynniki międzynarodowe zarządzeń i nastrój ciągłego wyczekiwania jakichś zmian, jaki się na tej podstawie wytworzył.

Obecnie, gdy przeciągająca się w nieskończoność sprawa ustalenia granic została wreszcie ukończoną, a praca nad wprowadzeniem w życie jednolitego ustawodawstwa i praworządności w każdej dziedzinie -wiele postąpiła, ustąpiły już i te ujemne przejawy w usposobieniu ludności o których wyżej wspomniałem, a wzrosło zaufanie do władz i opieki, jaką roztacza rząd nad nowymi obywatelami, - co ku wielkiemu memu zadowoleniu stwierdzam. -

Dziś, - gdy mi przychodzi żegnać się z ludnością - i powiatem, poczuwam się do obowiązku podziękowania tym, którzy w okresie mego urzędowania zachowali się lojalnie względem Rządu i popierali moje usiłowania i zamierzenia. -

Składając urzędowanie w ręce P. Radcy Aleksandra Strzelbickiego, wytrawnego administratora, jestem głęboko przekonany, że działalność jego na tym posterunku przynieść może tylko pożytek i korzyść dla ludności i powiatu, - wobec czego należy zatem z całą ufnością zwracać się do Niego we wszystkich sprawach.

s t a r o s t a :

Rkp 8882

P r o t o k ó ł

spisany z powodu likwidacji Starostwa spisko-orawskiego przeprowadzonej w myśl reskryptu Prezydjum Województwa Krakowskiego z 3.VII. 1925 r.L:11166/pr.

Obecni: Dr. Jan Sedmerski, starosta S.O.
Aleksander Strzelbicki, starosta nowotarski.

Przedmiotem oddania i odebrania urzędowania były następujące działy:

A/. Dział Prezydjalny :

1/ Akta prezydjalne z lat 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, i 1925 w osobnych fascykułach i dziennik podawczy prezydjalny z tychże lat doprowadzony do L:80/pr/1925.
2/ Akta tajne z lat 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, i 1925 w osobnych fascykułach i dziennik podawczy z tych lat doprowadzony do L: 73/T/25
3/ Akta personalne urzędników Starostwa S.O. w osobnej okładce.
4/ Akta mobilizacyjne Starostwa S.O. z lat j.w. wraz z dziennikiem podawczym doprowadzonym do L: 234/Mob. oraz pakietem obwieszczeń mobilizacyjnych i kopertami zawierającemi przesyłki mob. według gmin i posterunków pp. /spisano osobny protokół/.
5/ Akta delimitacyjne w osobnym konwolucie.
6/ Akta o sytuacji w powiecie również osobno zebrane.
7/ Akta dotyczące spraw repatracji, wydalenia cudzoziemców, obywatelstwa i optantów również w osobnym konwolucie.
8/ Akta i wykazy dotyczące funduszów powiatowych samorządowych /na wydatki złączone z wykonywaniem nadzoru nad samorządem gminnym, - książeczka P.K.O.Nr. 10743 i funduszu drogowego książeczka Pow.Kasy Oszcz.Nr. 10705.- /Stan ad 1/ 24733 zł.80 gr. - ad 2/1302 zł.37 g./
9/ Akta wyborów sejmowych z r.1922.
10/ Akta dotyczące cenzury czasopism, inwigilacji poufnej, etc. z kluczem szyfrowem, instrukcja o użyciu wojska na wypadek rozruchów itd. - w osobnej okładce.
11/ Duplikaty kluczów od kas ogniotrwałych znajdujących się w urzędach gminnych w powiecie.

B/ Akta wchodzące w skład registratury

głównej, ewidencje, wykazy i księgi biurowe.

a/ Akta w fascykułach: roczniki:

1919	-	od L: 407 - 822	1 fascykuł
1920	-	od L: 823 do L:1000	4 fascykuły
1921	-	od L: 1 do L: 9257	10 fascykułów
1922	-	od L: 1 do L:8281	9 fascykułów
1923	-	od L: 1 do L:9840	10 fascykułów
1924	-	od L: 1 do L:9535	10 fascykułów
1925	-	od L: 1 do L:6817	6 fascykułów
		Razem	50 fascykułów

b/ osobno:

1/ Akta spisu ludności z r. 1921.

2/ Akta kom. komisji zasiłkowej z r.1921.

3/ Akta byłego nadzoru leśnego na Spiszu /według dołączonego wykazu/

4/ Statuty gminne i preliminarze budżetowe węgierskie z Orawy.

c/ Konwoluty :

1/ Gminne /wybory, lustracje, budżety/

2/ Podatkowe /Zarządzenia ogólne/

3/ Podatki do podatków

4/ Kościelne,

5/ Lasowe

6/ Polowania,

7/ Rybołostwo,

8/ Rekrutacja,

9/ Danina lasowa,

10/ Kompossesorjat orawski

11/ Grunta państwowe,

12/ Utrzymanie dróg i mostów,

13/ Ochrona granicy,

14/ Przemytnictwo,

15/ Lichwa żywnościowa.

d/ Akta do powtórzenia i reprodukowania w osobnych okładkach.

e/ Akta niezałatwione w osobnej okładce,

f/ Normalja /duplikaty okólników Wojewódzkich/ w osobnej okładce,

g/ Księgi pomocnicze,

1/ Dziennik podawczy od r.1919 - 1925.

2/ Indeks od r. 1919 - 1925.

3/ Rejestr poświadczeń i aktów uznania obywatelstwa,
4/ Rejestr Stowarzyszeńix na zasadzie ustawy z r.1867,
5/ Wykaz przemysłów gosp.czynk.
6/ Rejestra przemysłowe :
a/ rejestr przemysłu wolnego
b/ " " rękodzielniczego
c/ " " koncesjon.
d/ indeks do powyższych rejestrów
7/ Rejestr karny 1 tom od 1.8.920 - 31.12.923.
" " 2 " od 1.1.924 - 2.12.924.
" " 3 " od 1.1.925 - 28. 7.925.
8/ Prowizoryczna księga wodna,
9/ Księga metrykalna ślubów cywilnych
10/ Ewidencja polowań,
11/ Wykaz rewirów rybackich,
12/ Ewidencja udzielonych zezwoleń na ustawianie kotłów parowych,
13/ Spis akuszerek,
14/ Wykaz udzielonych zezwoleń na wywóz drzewa z powiatu,
15/ Ewidencja wyciągu z listy B/.
16/ Wykazy osób przekraczających granicę polską z r.1921,922,923, 924, i 1925.
17/ Ewidencja wydanych przepustek i legitymacji tatrzańskich,
18/ Gospod.plany lasowe z Orawy /według dołączonego wykazu/
19/ Dokumenta do księgi wodnej z Orawy / według dołączonego wykazu/
20/ Księgi metrykalne węgierskie z Orawy /urodzin,małżeństw i śmierci/ według dołączonego wykazu.
21/ Księga rachunków bieżących Starostwa Nr.7.
22/ Zapiski ryczałtu kanc.
23/ Wyciągi kontowe P.K.O. od 922 do 1925 r.
24/ Księgi obrotu czekowego Starostwa.
25/ Wykaz wydanych poświadczeń ze służby wojskowej.

C/ Inwentarz Starostwa S.O.

zgodnie z oryginalnym spisem inwentarzowym który oddano i odebrano.

D/ Druki i materjały pisarskie

/ według osobnego wykazu, który dołącza się/.

E/ Kasowość

Oddano i odebrano:

a/ Księgę rachunku bież. Starostwa ze stanem R.192 zł.44 gr.

b/ Księgę depozytów rzeczowych złożonych w Kasie Starbowej w N.Targu

c/ Książeczki pow.Kasy Oszcz. w N.Targu na złożone czynsze dzierżawne za wydzierżawione prawo polowania, rybołostwa, etc. Nr.10847, na kwotę 15 zł., 10567 - 20 zł., 10773 - 895.000 Mk., 10859 - 61 zł 40 g 10880 - 1800 Mk., 10486 - 85.000 Mk., 10648 - 80.000 Mk. 10648 - 9 zł. 10835 - 520 Mk., 10879 - 90.000 Mk., 10809 - 59.000 Mk., 10528 - 59000 Mk. 10588 - X1085 Mk. 10466 - 21.225 Mk., 10601 - 4.000 Mk. 10890 - 70 zł., 10685 - 10.000 Mk., 10589 - 4500 Mk., 10905 - 1300 Zł., 10845 - 5.800 Mk., 10826 - 100.000 Mk., 10846 - 3800 Mk., 10882 - 80 zł.85 gr. 10861 - 708 zł.84 gr., 2224 - 6.500 Mk., 11037 - 15 zł., 11038 - 18 zł. 10990 - 100 Zł., 10986 - 2.zł., 10586 - 5650 Mk.

d/ Książeczki funduszu ubogich gmin spiskich na ogólną sumę 415 zł.70 g i 58.000 Mkp. - tudzież takie same książeczki gmin Orawskich na ogólną kwotę 904 zł. 18 gr. i 238.600 Mk.

Stan konta czekowego Starostwa spisko-orawskiego w P.K.O. w Krakowie 683 Zł.

Stan rydzałtu kancelaryjnego Starostwa S.-O. w niedoborze 72 zł.

Na tem protokół zakończono i podpisano.

Nowy Targ, dnia 30.VII.1925.

Oddałem : Odebrałem :

Zabieram głos jako delegat Województwa i Starostwa N.T. Stajesz przed nami z kartą świetnej Twej przeszłości - to tryumf Twej pracy - to dni prawdziwej chwały. Obudza się chwila wspomnień - to świadectwo żywej prawdy, która zostaje Twoją aureolą -

Śledzimy co dałeś w Twej pracy twórczej społeczeństwu, a więc lat kilkadziesiąt spędziłeś jako lekarz powiatowy i zarazem wybraniec narodu do Sejmu gal. Z pogodnej Twej myśli wyrosła Bursa, Gimnazjum i Szpital. Wiemy dobrze, że nieraz wzrok znojny topiłeś w przestrzeni czarnych chmur - nim wielkie dzieła te wyrosły. -

Gdy hasła tryumfu polskiego oręża rozjaśniły i obudziły Polskę - Tyś w pochodzie Jej chwały znalazł się - pochyliłeś umęczoną już pracą głowę przed czarem tej pięknej chwili i objąłeś zaszczytne stanowisko pierwszego polskiego Starosty Podhala.

Tyś w historji tego obudzenia Narodu, odegrał wybitną rolę i stanąłeś w gronie jego wskrzesicieli.

Spisz i Orawa z Twem nazwiskiem po wieki zostaną złączone - nie dziw - że dziś wszędy tam smutek - gdy opuszczasz ster nad nimi. One najdroższe i wierne zawsze siostrzyce Twoje - miej pewność, że nigdy nie zejdą z zakreślonego im toru.

Od siebie chcę złożyć życzenia, Kochaj dalej to, co stworzyłeś, będziesz wzorem i przykładem życia, w którem nie ginie prawość, honor i cnota.

3)

Pięć lat ~~przeszło~~ dobiega od czasu objęcia przezemnie administracji Spisza i Orawy. Wprawdzie ~~administracyjnie~~ ~~byłem~~ tytularnie administratorem obu rozpoczęło się o wiele wcześniej – gdyż w roku 1918 – .. a uczyniła to przecie Pol. Komisja Likwidacyjna urzędująca w Krakowie – ~~ale de~~ fakt ale było to tylko tytuł – gdyż właściwy przydział części Spisza i Orawy dostałem o wiele później gdyż dopiero w roku 1920 dnia .. ..

Nadmieniam powyższe w imieniu Rządu Polskiego odebrałem od Komisji Koalicyjnej urzędującej w Jabłonce części górnej Orawy oraz skrawek Spisza – z których to części ~~składa się~~ powstało później ~~powstające~~ starostwo spisko-orawskie – jako administrator wystąpiłem także z projektem na zebraniu ... pod przewodnictwem delegata Komisji Płk. Dr. Kazimierza Gołęckiego w obecności reprezentantów wszystkich ~~[illegible]~~ dzisiejszych administracji gminnych stworzenia osobnej jednostki administracyjnej a to ze względu na ~~charakter~~ ~~swoje~~ odrębne właściwości przydzielonych ziem i odrębny sposób administrowania. V ~~[illegible]~~ [illegible] ~~Sposób~~ powstało starostwo spisko-orawskie z siedzibą w Nowym Targu oraz ekspozyturami na Spiszu i Orawie – rzecz nowa nieznana dotąd ani w b. Monarchii austr.-węg. – ani też w ogóle na ziemiach polskich.

V Projekt ~~ten~~ ~~wraz [illegible]~~ przedstawiony przezemnie w całości został przyjęty w t.

Więc lat dobiega od chwili przyłącze-
nia do Polski części Spisza i
Górnej Orawy, które odtąd
~~należały~~ wchodziły w skład
Korony św. Stefana i granice
narzucone nam przez Radę amba-
sadorów zostały tak nieszczęśliwie
poprowadzone, że po zamknięciu
zostało ~~dziesiątki~~ tysięcy
ludności rdzennie polskiej
a ponadto i ~~miasteczka~~ [illegible] w których
rozpadowały się urzędy i zakłady
od których ludność wszystka się
uważać do załatwienia swoich
interesów i potrzeb. Zostały
do Polski przydzielone ~~pustkowie~~.
~~niewielkie części tak Spisza jak~~
~~Orawy. Z ludnością~~ o ludności
Za Spiszu tylko .... ~~miejsc~~
wioseki o ludności ..
oraz na Orawie .. o ludności .

Ze względu na odrębne wsi
warunki ~~[illegible]~~ tych ziem,
obowiązujące ~~[illegible]~~ tam ustawy
urzędnicza administracyjne ~~[illegible]~~
rząd polski ~~[illegible]~~ się kieru-
jąc się wyłącznie dobrem ludności
przyjął w całości projekt wniosku
zawczasu, którym był podpisany i utwo-
rzył z ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
osobny powiat [illegible]
pod nazwą starostwo spisko-
orawskiego z siedzibą w [illegible]
a ekspozyturą starostwa w Jabłonce
dla Orawy a w Łapszach Niżnich
dla Spisza. Nadzorowano [illegible]

Lat pięć i dni dwa – minęło od chwili kiedy zapadła uchwała Rady ambasadorów przyznająca Polsce z II zaboru ~~część~~ skrawek Spisza i północną część Orawy.

[illegible] wprowadzanie tejże ziem

Pozostała natomiast kwestja jak urządzić administracyjnie małych drobnych okrawków stanowiących z sobą całość rozdzielonych nadto szerokim klinem powiatu nowotarskiego. Najprostszą rzeczą było przyłączenie ich do powiatu nowotarskiego.

Tak jednak nie stało – względy decydujące odegrały tu ważne ~~inne~~ względy, które spowodowały utworzenie z tych okrawków osobnej jednostki administracyjnej. Powstało tedy starostwo spisko-orawskie z siedzibą w Nowymtargu i ekspozyturami w Łapszach Niżnich dla Spisza a Jabłonce dla Orawy.

Powstał w ten sposób twór administracyjny jakiego drugiego nie znajdzie tak ze względu na siedzibę starostwa, która była poza powiatem ~~[illegible]~~ jak również ze względu na nieznane dotychczas w Polsce instytucje ekspozytur.

Motywem głównym i rozstrzygającym jakim się kierowano był wzgląd na dobro ludności świeżo do Polski przydzielonej, której rząd

podatki zachowując jak
największą opiekę przy
stworzeniu stałej pomyślniejszej
zagadnień a które przez pozostawienie
dotychczasowego ustawodawstwa
(węgierskiego).
Radość była moja wielka,
kiedy projekt powyższy, ~~który~~
poprzednio wypracowany
był przez reprezentantów
wszystkich ministerstw pod
przewodnictwem Delegata
Namiestnictwa na zebraniu
d. 27/8. jednomyślnie przyjęty.
natomiast nie uważałem się
wcale, gdy mi niespodziewa-
nie powierzono administrację
tego powiatu, gdyż nie ufałem
przymiotom, ~~a~~ [illegible]
zadaniu, a gdy przytem względem
wyraziłem ~~nie~~ wątpliwości,
wtedy w odpowiedzi ~~natychmiast zaraz~~
podtrzymywał zwrot Delegata
Dr. K. G. „Robić tylko — co
Pan uważa za stosowne i potrzebne,
ja wszystko zatwierdzę": —
Wyposażony w tak daleko idące nawet zbytnie
pełnomocnictwa, których więcej
wyglądu na wielką odpowiedzialność,
~~przyjąłem~~ przyjąłem na siebie
te obowiązki w chęci utrzymania
nadal bezpośredniej łączności z ludem
śląskim i dawny i ~~za~~
w tej myśli, że będę jego rzecznikiem
wobec władz centralnych.

149

Zakończywszy tę rzecz zabrałem
się do spełnienia mego zadania
które jak się okazało nie
było wcale łatwem.
Wypadło mi bowiem budować
od fundamentów. Przedewszystkiem
musiałem szukać lokale na
pomieszczenie biur starostwa
jakoteż różnych ekspozytur – co podówczas
jeszcze nie było łatwą rzeczą.
Trzeba było te lokale urządzić
~~i wyposażyć w umeblowanie~~
i zaopatrzyć w potrzebne
meble, ~~utworzyć~~ zespół
urzędniczy. Także
Sama admi~~nistracja~~ także
~~nastręczała~~ wiele trudności.
Było tak: ~~ob~~ ~~porozumiewano~~
[illegible] nie stosowania ustawo-
dawstwa węgierskiego. o ile nie
zostały uchwalone ustawy obo-
wiązujące całą Polskę –
~~Ust~~ Orzeczenia na byłej tych zaś
w języku ostatnim były trudno-
ponadto na przyłączonem
terytorium nie został ani
jeden ~~urzędnik~~ z dotychczasowych
urzędników węgierskich –
którzy byli oddalani do [illegible] –
zmienionych warunkach.

2) Nastrój ludności.
Ludność - jak to Panom wiadomo
mało uświadomiona pod względem
narodowym, była ~~niezadowolona~~
z nowego losu - ~~co pochodziło~~ z tego
że się warszawskie gazetki odłączone [?]
od reszty, w której ~~nie znała~~ i z którą
i z księży więzy pokrewieństwa,
oraz oddzielona granicą od nie-
~~dzielnicy~~ [illegible] niemieckiej, gdzie była
przyzwyczajona ~~często~~ chodzić do
urzędów i na targi - ~~Nie była lepsza~~.
~~zadowolona~~ z ~~mało~~ Granica
~~zadowolona~~ z. ~~mogła~~ ~~mało~~ Granica
ta nadto była nieszczęśliwie popro-
wadzona, bo ~~która~~ albo przecinała
wsi ~~wsi~~ na połowę, jak to było
w Zispurcy wsi ~~na~~ brawie - lub
odcinała ludność od głównego
źródła jej zarobków, co znów
miało ujemne na sprawę

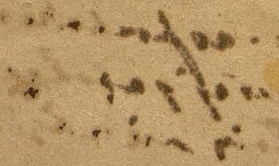

151

Dziesięć lat i dni 3. upłynęło — od chwili, kiedy na podstawie decyzji Rady Ambasadorów zostały przydzielone do Polski północna część Orawy i część Spisza. Zachodziła wtedy kwestja, jaką wprowadzić administrację ~~tych~~ na tych drobnych ~~skrawkach~~ skrawkach nie stanowiących całości a rozdzielonych [illegible] klinem powiatu nowotarskiego. Najprostszą rzeczą było wcielenie ~~bez~~ pośrednie do odpowiedniego powiatu. Zwyciężyły jednak i inne względy — i stanęło na decyzji o utworzeniu z tych skrawków odrębnej jednostki administracyjnej ~~powiatu~~ ~~Nowotarskiego~~ powiatu Spisko-Orawskiego z siedzibą w Nowymtargu i z ekspozyturami po Łapszach Niżnich dla Spisza i Jabłonce dla Orawy. Był to twór administracyjny, jakiego drugiego w Polsce nie było, tak ze względu na siedzibę starostwa, która była poza powiatem — jak również ze względu na istniejące ekspozytury. Pozostawiono nadto ludności dotychczasowe ustawodawstwo węgierskie, jakiemu dotąd podlegała. Motywem głównym i jedynym, jakim się tu kierowano, był wzgląd na odrębność ~~tej~~ ludności świeżo do Polski przyłączonej, którą nasz Polska chciała otoczyć jak największą opieką ~~[illegible]~~. — ~~Tutaj~~ Co do mnie — to ucieszyłem się, gdy pomyślany projekt wypracowany przeze mnie został przez władze polskie w całości

Kiedy starostwo

która była poza powiatem

przyjęty — mniej jednak byłem
zadowol. gdy mi powierzono
administrację tego powiatu,
gdy ~~nie ufałem~~ [illegible] zadowolony
był z powodu zadania, a
gdy pod tym względem wyczerpałem
wszelkie możliwości — w tej akcji
zrobiono słowa wypowiedziane
przez delegata Namiestnictwa
dra Kar. Gołeckiego: „Robić
Pan — ~~co chce~~, co Pan uważa
za potrzebne i konieczne — a ja
wszystko zatwierdzę".
Wyposażony ~~[illegible]~~ tak daleko
idącemi pełnomocnictwami i ma-
jąc to przeświadczenie, że dana
mi będzie nawet sposobność do bez-
pośredniej urzędowej styczności
z ludem i nie będę tego ~~urzędo-~~
wym zetknięciem wobec
niego wyzyskał — zabrałem
się tego zadania, które jak
się później okazało nie było
~~[illegible]~~ takiem, jak ~~[illegible]~~ wydawało
~~[illegible]~~. ~~Trzeba było~~
budować od fundamentów
starostwo, dla którego ~~trzeba~~
było znaleźć lokale urzędnicze
i zaopatrzyć w potrzebne
meble — ~~[illegible]~~ i to nie
tylko dla głównego urzędu
ale i dla ekspozytur — dobrać
także personel urzędniczy itd.
Sama administracja także
nastręczała wiele bardzo wielkich
trudności — jeżeli się zważy,
że miałem się obznajmić

urzędy węgierskie – Których nawet w języku dostępnym rządowych nie można było dostać – że ponadto, iż z terytoriów przyłączonych nie został ani jeden z dotychczasowych urzędników węgierskich –

Co się tyczy ludności to ~~tak~~ jak ~~wiadomo~~ ~~wsie. albo~~ była mało uświadomiona pod względem narodowym – bałamucona ciągle przez jednostki nieodpowiedzialne, a co najważniejsze niezadowolona z nowego losu z powodu nieszczęśliwie poprowadzonej granicy: która albo przecinała wieś na połowę, jak to było w Łapszy wielkiej, albo odcinała ludność od głównego źródła jej zarobków, jak to znów miało miejsce na Spiszu. To też ciągle wyczekiwała zmiany swego losu i nie odnosiła się przychylnie do naszych porządków. Tem bardziej, że mieli agitatorów, którzy utrzymywali ją w przekonaniu, że wróci z powrotem do Czechosłowacji. – ~~Ale~~ działały budząco także inne czynniki polskie jak straż graniczna, źle ubrana. Źle opłacana, zawsze wyciągająca ręce po chleb a nawet dopuszczająca się kradzieży nawet [illegible] mienia – Policja państwowa także dużo pozostawiała do życzenia –

ponadto dewaluacja marki polskiej – gdy przestawiono [?] Koronę czeską [?] – miasto znacznie dolegało [?] – wymiar sprawiedliwości wobec z początku uwzględniano [?] także wielce – Zdarzały się dopiero ogromne, gdy na mojem nalegania [illegible] wszystkie [?] przydzielono do nowego stanu [?] i gdy na czele Sądu Okręgowego stanął obecny ~~Kierownik~~ Okręgowy [?] p. Krawczyński [?]

wydzielono w Krośnie

Obecnie stosunki ~~po [illegible]~~ ~~granicy z [illegible] pod [illegible]~~ zmieniły się na lepsze – gdyż ludność zgodziła się już ze swojem losem i odnosi się przychylnie do wszystkich zarządzeń. Datuje się ta zmiana od czasu ustalenia granicy i ~~wprowadzenia~~ ~~złotego~~ ~~[illegible]~~ i ~~[illegible]~~

Ze sposobu podania mi przez pisma niektórego jestem zadowolony, nie mam sposobności ~~[illegible]~~ na wyrażenie Ci mego podziękowania ~~[illegible]~~. ~~[illegible]~~ ale sprawy ~~[illegible]~~ poruszonej w niem nie traktował ściśle urzędowo — potrzebę to ~~mógł~~ ktoś inny na Twem miejscu z pewnością uczynić. ~~[illegible]~~

Z wyrażeniem mego

Na wstępie przesyłam Ci wyrazy podziękowania, że pisma mego nie traktowałeś ściśle urzędowo, potrzebę to ktoś inny na Twem miejscu z pewnością uczynić, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] ze sposobu [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ jestem Ci również wdzięczny, że ~~[illegible]~~ sprawę tę w ten sposób rozstrzygnął. Tu muszę także wyznać, że ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ w oczach pisarza ~~[illegible]~~ tego niebacznego kroku i gdyby było można to bym zupełnie cofnął niniejsze [...]ymo — ale było to, jak po[...] [...]anie. Zrodził o ono [...] [...]ej chwili, ,, szczerze [...] [...] przychodzę a [...] wstępie [...] [...]nio przyjemności [...]iczyłe

Miałem na celu nie tylko
zyskanie wody [illegible]
dla utrzymania spokoju
ale i ~~[illegible]~~ zajęcie
Sprawa i Orany. ~~A~~kontentowały
się wraz — 1. obo [illegible]
[illegible] i [illegible]
[illegible] na [illegible]
[illegible]. Tyfusowo [illegible]
[illegible]. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
[illegible], [illegible] Francuzów
[illegible] [illegible] — w [illegible]
na Orany i Sprawie — a [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] — [illegible]
w Kermanku nie w [illegible] —
jednym [illegible] T. K. Z., była
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] nie [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
p. [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
że nie mogę [illegible]
[illegible] ponieważ jako
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
na [illegible] [illegible] —
[illegible] nie
[illegible] — gdzie [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] aż dwadzieścia
[illegible] w [illegible]
[illegible]
[illegible]

mianowany przez delegata
Ks. Bieniawskiego,
Sapiehę i Bosaka, które
były już na owczas listy
w rękach wszystkich — a także
zostałem wyznaczony expatryo-
wany — bo to się równa to
kłutowi biskupa w
podobna infulaciami !!
~~Gdy~~ Po upływie pewnego
czasu ~~wróciłem~~
przybyłam znów do brzegu
ojczystego na [illegible]
[illegible] — bez-
[illegible] wygnania.
Ale nie

Ta okoliczność przyczyniła
mi na pamięć przyjęcia
na wschód, podczas przechodzi-
łem w ostatnich latach rządów
zaborczych a także ~~za~~
już i za czasów rządów
polskich

Jak Ci może wiadomo — w
czasie wojny światowej w roku
1916 ~~był~~ zostałem w drodze
służbowej przeniesiony z
[illegible] do Kołomyi — Urzędem
się tam pokrzywdzony, gdzie
nie poczuwałem się do żadnej
winy ani zaniedbań — a
przeniesienie spowodował
namiestnik Collard — tenże
który dwanaście miesięcy
przedtem nie miał dla mnie
dość pochwały — nazywając
mnie specjalistą od rozwiązania
[illegible] — ~~za~~ pracował w [illegible]
uważał za osobistą obrazę, że
~~[illegible]~~ [illegible] lekarza
itd. ~~[illegible]~~ Tak postępował
mnie [illegible] — ~~[illegible]~~
~~[illegible] [illegible] [illegible]~~
ale ~~[illegible]~~ — bo
[illegible] nie [illegible] pokrzywdzony —
[illegible] z J. K. [illegible]
(p. [illegible]) [illegible] generała
namiestnika — [illegible]

Wybuch wojny przewrotu —
który przewidywałem i do
którego pomału przygotowałem
[illegible] na cele organizacyi
które sobie mając [illegible]
przygotowałem [illegible]
władzę w powiecie [illegible]
[illegible] — [illegible] zostałem
przez [illegible] [illegible]
[illegible] Komisarz
bez [illegible]
[illegible] strony [illegible]
[illegible]
[illegible]

155

Ponieważ wszelka
władza, podobna jest do
maszyny – Maszyna wtedy
dobrze funkcjonuje, kiedy
pojedyncze kółka, trybiki,
śruby, śrubki, są w należytym
porządku. Na [illegible]
[illegible] – Podobnie [illegible]
[illegible] starostwem –
trzeba je i należycie trzeba
~~[illegible]~~ regulować – To samo
odbywa się co [illegible]
[illegible] potrzebny [illegible]
jest [illegible]
gdy się nie [illegible] – to
[illegible] się w maszynie
[illegible] – [illegible]
bezpieczny

Kraków, d. 7.15.1920 r.
Przypominam Panom, że [illegible]
[illegible] nam oddawano nie
na podstawie [illegible]

Także [illegible]
~~[illegible] było starostw~~
~~[illegible]~~ od [illegible] się [illegible]
[illegible] starostwo S. O. [illegible]
[illegible] – [illegible]
[illegible] powody że te zosta-
ły usunięte i zastąpione
innemi – maszyna
[illegible] była, jak się na
[illegible] – ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] funkcjo-
[illegible] funkcjonować
[illegible]

Wśród wielkiej [illegible] świato-
[illegible] pomiędzy
[illegible]
[illegible], nastanowiła się
[illegible] nie tylko [illegible]
[illegible] potrzeby [illegible]
[illegible] tak też i [illegible] się
[illegible] Europę w ten spo-
sób, by do przyszłości zapo-
biedz [illegible]
[illegible] ludności i barba-
[illegible] krajów
[illegible]
do [illegible] stałego
[illegible] pokoju [illegible]
[illegible]
[illegible] Stanów Zjedno-
czonych Ameryki. ~~[illegible]~~
[illegible], że jedną
~~[illegible]~~ [illegible] wojny światowej było
[illegible] Polski [illegible]
[illegible] przed 150 blisko
[illegible] jako też w
[illegible] punktach między
[illegible] 13 punktach między
innemi [illegible] Polski [illegible]
[illegible]
[illegible] ludności o swojem
samostanowieniu [illegible]
[illegible] – [illegible] ~~[illegible]~~ wy-
[illegible] ma być samodzielną
[illegible] do [illegible]
[illegible] w którym
[illegible] państwo [illegible]
[illegible] plebiscyt
w ten sposób [illegible]
w którym o losie [illegible]
[illegible] ludności [illegible]
[illegible] – [illegible] będą
[illegible] niezależnie
[illegible] co do przy-
należności państwowej

Cz. panowie.

Zebraliśmy się tu – lub pozwoliłem sobie panów na dziś zaprosić, aby was przedewszystkiem uwiadomić z tego miejsca [illegible], że rozporządzeniem ~~[illegible]~~ Rady Min. z d. [illegible] stowarzyszenie tutejsze t. z. Sp. o. zostało zniesione z równoczesnem przydzieleniem [illegible] tegoż w całości do państwa nowo-tworzącego. Szanowni Panowie! Nie mając ani czasu – abym szczegółowo kreślił historję ~~wojny~~ ~~[illegible]~~ ~~obszernie~~ tych ~~[illegible]~~ należących do [illegible] państwa – do ~~[illegible]~~ ~~[illegible] – [illegible] taky~~ ~~[illegible] następstwem wielkiej wojny.~~ Państwo nasze jest tworem i następstwem wielkiej wojny, która zmieniła całkiem kartę Europy. Państwa stare i potężne rozpadają się na części składowe – dawniej monarchiczny zamieniają się na cały szereg republik z urządzeniami demokratycznemi. ~~[illegible]~~ – Zmartwychwstaje i Polska, owa męczennica narodów, na której przed 150 laty dopuścili się ohydnego rozbioru ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ i przez ten długi okres czasu dokładali wszelkich starań, aby ludności tej wydrzeć jej mowę, aby ją pozbawić wiary, aby wynarodowić jej dzieci, i aby w ogóle zatrzeć wszelki ślad ~~[illegible]~~ odrębności narodowej. Co się zresztą dzisiaj [illegible] [illegible] narodu nie udało, i ostatecznie nie doczekał się, ~~[illegible]~~ ten męczeński naród [illegible] sprawiedliwości. Powstała Polska z martwych – wielka od gór Tatr i Beskidów aż po morze Bałtyckie – ale, jakkolwiek w swojej [illegible] granice [illegible] przez mocarstwa, to musiała sama sobie je sama wywalczyć i

o szkodliwości tych czynników
ale tu rolę odegrała ~~zarówno~~ [illegible]
nieznajomość terenu admi-
nistrowanego ~~[illegible]~~ – jak również
przeciągająca się sprawa
rozgraniczenia ostatecznego ~~[illegible]~~:
płaszczyzny demarkacyjnej ~~[illegible]~~
a ponadto sprawy walutowe –
przez co ludność ponosiła milio-
nowe straty – tak tu, jak w kraju
nagranicznym –

~~Wspominając te sprawy ... przeszłość~~
~~... do września 1920~~
~~p. woj. [illegible] –~~

~~[illegible]~~ Możemy jednak
wspomnieć choć w krótkich słowach
o początkach naszego urzędowania. Otóż
w pierwszych dniach listopada zrzuciła
Orawa swe jarzmo niewoli. Rodzi
się ... samorzutnie ... także
utworzona została władza [illegible]
wolności a wkrótce uchwaliła przy-
łączenie się do Macierzy Polskiej –
Wybrała Radę Narodową, że tymczasem
żywioły nieobliczalne, [illegible]
że teraz, gdy wszystko wolno – ~~[illegible]~~
zaczęli tu robić porachunki z [illegible]
[illegible] które [illegible] zagrażając [illegible]
żydami. Wykorzystali w tym wszyscy
oponenci [illegible] – którzy wówczas
autorytet Rady Narod. i niedo-
[illegible] do dalszych [illegible]
[illegible] z Nowego [illegible]
[illegible] stacjonujących w Chyżnem
[illegible] był pierwszy krok
[illegible]
do przyłączenia Or. do P. W tym czasie [illegible]
przez P.K.L. mianowany Admini-
strator [illegible]
[illegible] gdy [illegible]
[illegible] –
[illegible] in partibus [illegible] –

Mierzyła tę przestrzeń [illegible] – który [illegible]
[illegible] funkcjonowało. Czy to jest na
[illegible] utrzymanie [illegible] Przeszłość [illegible].
Jest raz a czy to w r. 1919 [illegible]
był [illegible] – a to z względów
partyjno-politycznych. Już [illegible] na
[illegible] – W tym czasie [illegible]
widocznie, że [illegible]
[illegible], że zamiast [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible], w kraju
bo ma z [illegible] – podobne do [illegible]
[illegible] – przeto [illegible]
[illegible] –

Sz. S. –

~~[illegible]~~ Zebranie Drużynie
pora bieżącym i [illegible] – miało na
celu spędzenie kilku chwil wspólnie
~~[illegible] pod~~ i zjedzenie ostatniej
wieczerzy – zanim rozjedziemy się
i rozproszymy ~~[illegible] stronę~~.
każdy w swoją ~~stronę~~ wyznaczoną
nie poza wszystkie światła.
~~[illegible]~~ Panowie! Z dniem ... przestaje
istnieć objekt – ~~przy [illegible]~~
administracyjny – przy którym
~~[illegible]~~ wypadło nam wspólnie
pracować aż do obecnej chwili. –
~~[illegible] [illegible]~~. Objekt ~~[illegible]~~ Miał on
~~ona~~ krótki żywot – bo zaledwie
lat 5 – ~~[illegible]~~ mimo to krótki ten okres
czasu ~~był~~ obfitował w doniosłe
wypadki ~~[illegible]~~ i administracja ~~[illegible]~~
nie należała do łatwych – jeżeli się
weźmie pod uwagę ustawy, które tu
~~[illegible]~~ wypadło stosować, co nastręcza
niemało trudności, jak
również i nastrój ludności świeżo
przyłączonej do Polski. Jeżeli
były kłopoty trudności w administro-
waniu ~~[illegible]~~ stanowczym sposobem – o ...
to o których wyżej ~~[illegible]~~ wzmianka – to
od razu z powodu wypadków na
Spiszu powstałych wskutek agitacji
zagranicznej – to były one także z
powodu nieodpowiedniego doboru
~~[illegible]~~ materyału ludzkiego używanego
[illegible] do strzeżenia granicy, czy do
~~[illegible]~~ utrzymania porządku, ~~[illegible]~~
którzy to nie tylko nie
przyczyniali się do osiągnięcia zamierzonego ~~[illegible]~~
celu, jaki sobie założono przy tworzeniu
odrębnej jednostki administracyjnej
~~ale~~ ale ~~[illegible]~~ wprost niweczyli
to co już w tym kierunku zrobiono.
Temu ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ [illegible] twardo [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~
zaliczałem, zanim [illegible]
[illegible] [illegible] i [illegible]
[illegible] przekonać

dziś dopiero z listu Stasia dowie-
działem się o operacjach w jakich
się znajdowałeś, a z których Chwała
Bogu – obronną ręką wyszedłeś i
masz niebezpieczeństwo za
sobą, ale mam także nadzieję
~~[illegible]~~
że po cierpliwem wyczekiwaniu
się pozbędziesz się także
i swoich dotychczasowych do-
legliwości. Nie wiem co było
powodem operacyi – przypuszczam
że były nią ~~[illegible]~~ po
wrzodach okrągłych żołądka –
w takim razie doznasz odrazu
wielkiej ulgi i rozpoczniesz
nową erę w swem życiu.
Ja sobie robię tu wyrzuty, że
w niewiedzy mej porę wygada-
Tem do Ciebie list i to pisa-
~~ny w tonie [illegible]~~ niepotrzebnie nie odpowiadają-
~~[illegible]~~ sytuacyi, w jakiej się znaj-
dowałeś. Wybacz mi tedy – bo
„nie wiedziałem – co czynię"
dziś dobrze.
Ja mogę ~~[illegible] lepiej~~ – Przypuszczam
że mógłbym mieć o wiele
lepiej, gdyby ~~[illegible]~~
~~[illegible] nie [illegible]~~ [illegible] zachwiane i brak
[illegible], tego najważniejszego
[illegible] [illegible]. Ale
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pamiętam [illegible] [illegible] panowały
lat, to o tym [illegible] [illegible]
już na dobre [illegible].

12

Każda wojna ma to do siebie, że powoduje nie w jednym kierunku zmianę pojęć ~~przy~~ już ustalonych i uważałoby się niewzruszalnych – ~~nie tylko o ludziach ale i o żyjących stworzeniach, i przedmio-tach, [illegible] i [illegible] martwych.~~ a to nie tylko w odniesieniu do ludzi ale także do ~~przedmiotów~~ i innych stworzeń żyjących i ~~martwych~~ – z których większość i zalety swoje przyję w pełnej mierze w czasie wojny. – ~~Wojna wywoła~~ od~~krywa talenty i uzdolnienia [illegible]~~

doniosłe zapoczątkowanie pozostało
w skutku zaczątkowym i na żądanie
bardzo licznego grona osób, które
wyraziło ~~żądanie~~ życzenie, by w tej
ważnej chwili zarazem nad wyraz
smutnej zebrać się i omówić
sprawę nadzwyczaj doniosłą dla
całego społeczeństwa Polskiego.
Domyślicie się już doskonale wszyscy,
mam tu na myśli ~~wojnę~~ ws. polaków, jaką
nam wydał rząd pruski – a jeszcze
~~wojnę~~ na śmierć ~~i~~ życie.

Chyba przecież, nie mogąc zniszczyć
polaków zapomocą Komisyi Koloniza-
cyjnej i uchwalonych w swoim czasie
milionów na wykupno ziemi
z rąk polaków – obmyślił drakoński
projekt ustawy, mającej na celu
wydrzeć nam nie tylko język – lecz
i wywłaszczyć nas z ziemi – ~~na~~ z tej
ziemi, na której polegają od dziadów
i pradziadów – bo od tysiąca lat.

160

znakomity projekt ustawy -
mającej na celu wydrzeć nam
i język polski i zagwarantować
z ziemi naszej odziedziczonej od tysią-
cy lat! Tak to nam się dzieje
Wszakże między nami Kanclerzem
i [illegible] - a pruskimi prowo-
grafami - które są [illegible]
gorsze od [illegible] niż moskie-
wska nahajka
bo prusak stworzył sobie ustawę na mocy której może polaków wywłaszczyć z ziemi, czego nie zrobił przez [illegible]
~~[illegible]~~ Projekty do ustaw przedłożo-
ne parlamentowi w Berlinie
gdyby przeszły do skutku - zadała-
by nam takiej klęski, i takiej
rany nie doznaliśmy od
czasu rozczłonkowania naszej
ojczyzny gdyż Trzy miliony polaków
pozostawiony [illegible] bez [illegible] wspól.
o tej zebranej ~~[illegible]~~

niczego krzywnego nie spo-
łeczeństwo polskie odczuło
całą grozę niebezpieczeństwa
Rozgrzały się protesty przeciw
temu międzynarodowemu i nieuzna-
niu w dziejach barbarzyństwu.
Zaczęły wnosić protest
prezes koła polskiego w Wiedniu
Dr. Głąbiński. ~~Nastąpił i dalej~~
głosu jego nie został odosobnio-
ny, gdyż poczynały się protesty
od wszystkich narodowości ro-
wieńskich, czeskich,
chorwatów i słoweńców,
skandynawów, włoskich
rosyjskich, Żydów a nawet
rumunów włochów. Izba posłów była
widownią wspaniałej scena-
cji jakiej dni owe dotąd oni
inny parlament dotąd nie ~~przeżył~~.
bez świadkiem

Tutejszy

Zakątek nasz ~~zwany~~ podhalańskiej rzeczypospolitej

Podhalem zwany ~~odosobniony~~ szczycić się może

tem, że od dawien dawna wysyłał liczne

rzesze młodzieży do zakładów naukowych

celem dalszego ~~kszt~~ kształcenia a to mimo znacznej

odległości tegoż od środowisk

naukowych i mimo trudności

komunikacyjnych. a tutejsza szkoła [illegible]

Z początku ~~kierowała się~~ uczęszczała młodzież ~~[illegible]~~

do szkoły XX. Pijarów w Podolińcu

a gdy szkoła ta wskutek przeprowadzo-

nej w niej reformy, stała się dla

niej niedostępną, skierowała się

przeważnie do ~~[illegible]~~ zakładów

krakowskich. Otrzymanie studyów w gimnazjum w Krakowie,

połączone było ze znacznymi kosztami -

wskutek czego młodzież przeważnie niezamożna

~~[illegible]~~ znalazła się w warunkach dla siebie niepomyślnych wśród

w porach okolicznościach.

zaniedbania, mimo wy-
siłków, które gdyby wszystkich
~~tak~~ jednomyślnie — inaczej
by nasz kraj wyglądał. Nam
nie wolno być lekkomyślny-
mi, nie wolno nam
lekceważyć naszych o-
bowiązków — bo smutna
przyznać nas wielka —
że działalność naszego
jubilata spotkała się z
przychylną naszą oceną
bo ma zawdzięczamy ~~tylko~~
samemu
przedewszystkiem temu,
że zna obowiązki swego
zawodu i obowiązki te
należycie spełnia —
~~Bodaj takich ludzie~~
Takich ludzi nasz kraj
potrzebuje — bodaj się
tacy na kamieniach
rodzili — Wznoszę
zdrowie P. Zdar —

ale wierzymy im, że się tak dzieje

W ostatnich czasach podnieśli kra-
kowscy rzeźnicy głośne skargi,
że sztuki bydła dostarczane im
przez centralę obrotu bydłem
mają z reguły ~~n~~ o wiele mniej wie-
lko uwidocznionem jest na
przysyłanym certyfikacie, jaki
wraz ze sztuką dotyczącą dostają,
i że różnica ta na wadze dochodzi
nieraz nawet 100 kilogramów.
Może panowie rzeźnicy nieco
przesadzają ~~ale to przecież takie stary~~
~~narzekający~~! Każdy bowiem prawie dziś na-
rzeka za coś i to oddawna —
~~[illegible]~~ Przegadała tedy kolej i
narzekali. A którzy dotychczas
~~byli~~ nabierali do kolei uprzywilejo-
wanej i niejedni interesy robili.
W dzisiejszych czasach każdy towar
który otrzyma podróż długo postą
się koleją z reguły traci na wadze,
o ile w całości nie ginie. Zatem
wysyłka pod adresem naftą mimo,
że przybywa, ... gdzieś ~~tytoń~~
herbata, ginie ubranie i buty.
a nawet ~~[illegible]~~ tytoń — a ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Jeżeli taki los spotyka towar
martwy — to cóż dziwnego,
że dzieje się to samo i z żywem,
jakiem jest bydło — które
na wadze tracić musi a to
ze względu na sposób, w jaki
centrala obrotu bydłem tem
„bydełkiem" obraca. —
~~[illegible]~~ Bydełko bowiem od chwili
zmiany właściciela, brane
jest z reguły na ścisłą
dyetę wojenną — wolno
mu się tylko patrzeć
na zieloną murawę

lub kopdziarowa stojące
przy drodze, gdzie ~~niezbła-~~
~~gana się~~ bat nieubłaga-
nych koniuszów lub innych
zgonników nie pozwala
mu niczego po drodze
zaczerpnąć! Wszystko
~~odczuwa to~~ wyłącznie i bez[illegible]
głośno skarży się na swoją
niedolę – i opiekę jej centrali
i czasami nawet dezerteruje
z szeregów – ale nie na długo.
Często aż nazbyt szybko jesteśmy
świadkami przepędzania stada
bydła przez miasto, które
wyłącznie samem nie potrzyć mieszka-
ńców – domagając się
podania mu wody – ale
bezskutecznie – Rzeźnicy
bowiem sami twierdzą, że
bydło ~~przez~~ przez 48 godzin
~~pozost~~ pozbawiona wystarczy
ta strawa, którą jeszcze
w domu dostało – w
~~warunkach mojej innych~~ wszakże
czasach zaś takich, jakie obecnie
przeżywamy, termin ten może
być przedłużony – ~~tem bardziej~~
~~ze~~ bo i bydło powinno
odczuć ogólną niedolę –
a zresztą wie ono wprost
na skutek operacyi, a przed
operacyą zaszczycającą ~~przy~~
chorym nie pozwala się
do syta najeść – ~~Ta zatem~~
~~leży przy~~ ~~czego~~ Ta zatem leży
wyjaśnienie ubytku na wadze
a także zaradzić.

Nieco o świni.

Tocząca się wojna wstrząsnęła nie-
w jednym kierunku na ziemię
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ istoty żyjące ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ poprzez
a zdawałoby się zniewieściałych
groźnych rzeczach i stworzeniach.
I tak ~~[illegible]~~ do niedawna bę-
jeszcze będąca świnia zwana nie-
szczęsnem stworzeniem zwolenna racyi
o czem się nawet nie mówi w to-
warzystwie – a ~~[illegible]~~ owy boc
najwięcej pogardzana ze
wszystkich stworzeń" – którego
nie wymieniano się nawet
po ojcowsku w przyzwoitem
towarzystwie bez dodatku
„za pozwoleniem" ~~[illegible]~~ lub „z prze-
proszeniem" –
Byliśmy także świadkami, jak
z początku wojny wraz z [illegible]
~~[illegible]~~ na wniosek pewnego ~~[illegible]~~
referenta od zielonego stolika
z biura spraw [illegible]
wydano kiedyś nagłady
temu stworzeniu pod pozorem
że pomaga chłopom [illegible]
dać rozpaczy – Jak rzekli;
~~[illegible]~~ zrobili – bez
grubo zbłądzili – wyż [illegible]
świnie prawie [illegible]-
ce posiadające na sobie
zupełny brak [illegible]. a
[illegible] i [illegible] ~~tam~~
[illegible] chyba ~~na~~ malowane w
obrazkach – i [illegible] w ogólności
do wspomnienia –

nic też dziwnego - że ~~była~~ bardzo
wrażona być - bardzo —
I ~~[illegible]~~ imponowane ~~[illegible]~~
~~zniszczenie~~ odegrywa ona
rolę w krajach północnych -
i gdy by kultura szła od
północy a nie od południa
~~[illegible]~~ (południowego) - to by
świat nie oglądał takiego
despekt. —

Sen Sam

Skrzak gorejący ciągle tu... kwitowe,
i kwilnice będzie, Ta.. Ta. Ta... [illegible]
[illegible]

167

sposobu postępowania mało
twierdzone - wobec czego nie
jeden amatorzy [illegible] bywa
~~nie~~ im odstępywany - bo
się umieją przymilić ~~się~~ obydwom
tak sprytnie [illegible] i [illegible]
~~[illegible]~~ i małżonkom [illegible] względy
swą spokojnością i potulnością
~~a nawet~~ tak schlebianiem i
i obietnicami, których
znakomitej większej ~~nie~~
mogą nigdy dotrzymać.
Rolę też odgrywają rolny-
czej przez dziedziczących -
których im wypłacała do posiedze-
nia w spiżarni i nagromadzenia
na sobie zadatku ...
~~[illegible]~~ Wprawdzie też z [illegible]
bardzo wygodne i mimo nie
zaktórowane - ~~dopóki~~ ale
tylko do czasu - ~~dopóki~~
~~nie ich nakłada~~ kiedy odkryć ~~nie~~
~~[illegible]~~ [illegible]
~~odkryje~~ ~~[illegible]~~ i [illegible]
nego ich roli, jaką odgry-
wają, i ~~gdzie~~ w ten sposób tak,
który jako i [illegible] odwracają
się od nich z pogardą
a [illegible] oddaje się pod
[illegible] - ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ do tego chwili [illegible] ~~[illegible]~~
jednakże [illegible] i [illegible] ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
układa się im życie ~~[illegible]~~
zadkiem przyjemnie i bez
trosk ~~[illegible]~~ czego
i bez [illegible] ~~[illegible]~~
sowodom obok innych [illegible]
całkiem dobrą ~~się~~ zarazem
wygląd i zwłaszcza [illegible]
a to wszystko dlatego, że
nie ~~[illegible]~~ daremnie i ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ czy nie mogli odegrać roli
czyto [illegible] czy [illegible]. [illegible]

Władzki w rodzie
Sobuski opowiadają ale
swojem - równe pospolicie
z tyranii - tak nie
owiec tu na razie chodzi -
wcale nie mam też
na myśli tych fizycznych
[illegible] - nie mam
też pomiaru ani
[illegible] ich spowiedzi
ani też owoc jak to miał alle-
[illegible] w szczególności
dobrego humoru
i p. Wojciech Dziedużycki
który
rozpoczął wczoraj
swój toast do Jeni-
stawy: Szanowne Panie, Sza-
nowni Panowie i Ty Kocha-
ny .... i t. d. -
Natomiast chcę tu pomówić
o
o pewnych osobni-
kach niestety bardzo licznych,
którzy odgrywają w ówczesnej
tę samą rolę co których w
świecie odrzędolatym - Nigdy
nie mają oni swojej woli -
ani wyrobionego zdania - lecz zresztą
i nie obchodzą - a jeśli mają - to go nie wyjawiają
podzielają zdanie tych, z którymi
mówią lub obcują -
i tak pochodzi
mają owe zdanie - i jeśli go
w ogólności mają tyle razy
na dzień ile razy się im
spodobuje nadawcy - i to
z razu mają tem dar
przystosowania się do
zdania większości -
przypadkowej
i jeśli [illegible] ich zmusi do
wypowiedzenia swego zdania

a ~~bez zawsze się ogładają~~
co zarzucają niektórzy
ręcznie. stycza
~~Idą~~ tkwią ~~Ida~~ tak to mówię na
wodzie – a między prawem wodzie –
między tem nie można na niej
liczyć jakiś pojęciowy stanowisko
wobec pewnych kwestyj – mimo
ofiarności i przyznania ~~[illegible]~~
jeżeli ~~mogą~~ wybór przygo-
towania – to zawsze i ~~[illegible]~~ gło-
szają za zmianą odnawia-
cym –
~~jeżeli weszło w towarzystwo katolicy~~ świeccy
~~którzy katolikami~~ – a
~~Ja~~ Są to oportuniści – bez-
partyjni pod względem polityczym.
lub przerzucający się ~~z jednego~~
~~do drugiego~~ z jednego obozu do dru-
giego – ~~[illegible] zależy mi~~ tylko
~~[illegible]~~ Tonom Pan
będzie raz objaśniał wywody
~~p~~ narodowego – to znów
~~s~~ stopniowego lub Gabrielskiego
mi objaśniali –

(bezpartyjny pod względem polityczny
bezpartyjny – lub wielopartyjny
indyferentny pod względem
[illegible] – [illegible]
[illegible] =
Takiego ludzi [illegible] dość dużo
bardzo dużo –
~~[illegible]~~

Budynek Sokoła wzniesiony przed kilku laty w Nowogródku jak się dowiadujemy, przestał już być własnością Towarzystwa Sokół — Znamienną jest rzeczą, że likwidacja ta ~~dobrowolna~~ ~~przez~~ nie wywołała żadnego oburzenia ani ~~w Towarzystwie~~ wśród członków, ani nawet ani w szerszych kołach ludności naszego ~~miasta~~.

~~[illegible]~~

Jak łatwo przyszło Towarzystwo w posiadanie swego „gniazda” tak łatwo się go wyzbyło — mimo, że miało wszelkie warunki utrzymania go w swem posiadaniu. ~~Z obowiązku~~ Notujemy ten fakt z obowiązku kronikarskiego bez wchodzenia w bliższe szczegóły – dodajemy tylko uwagę [illegible] Związek Sokoli nie powinien się ograniczać do wydawania rozkazów ~~w~~ w sprawie ćwiczeń, powinien mądrością i oszczędnością złotą - lecz powinien mieć organ do kontrolowania gospodarki poszczególnych ~~Towarzystw~~ gniazd celem zapobiegania podobnym katastrofom jakie nasze Towarzystwo spotkało.

1911 171

Ignacy Gajniak

Sztukmistrz nad sztukmistrzami.

Jakie zdolności w naszym ludzie drzemią – niektóre jednak zalegają – nie wyzyskane – o tem na przykład może nam świadczyć Ignacy Gajniak z Jabłonki na Orawie. Urodzony przedstawiciel [illegible] ~~od~~ w Jabłonce ukończył zaledwie wiejską szkółkę. ~~Mimo odznaczającej~~ ~~zdolności nie~~ a ~~to z powodu ubóstwa rodziców~~. Już w młodocianym wieku okazywał wielkie zdolności, jednak z powodu ubóstwa rodziców nie mógł się dalej kształcić. Został tedy na roli ^[od najwięcej?] Jednak nie porzucił ~~[illegible]~~ ~~najmniej [illegible] wolnych [illegible]~~ nad sobą. ~~[illegible]~~. Jako rzemieślnik [illegible] to samo [illegible] budował się [illegible]; za kółka, maszynki, zegarki [illegible] w szafy. [illegible] robił i z [illegible], które nie [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~nad~~ [illegible] [illegible] jak ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] kolka [illegible] – nie było zegarka, który [illegible] nie znając nut [illegible] – wykończonych organów i fisharmonij [illegible] przyrządu – wykonanie – ~~[illegible]~~ z wszystkiemi drobiazgami własnoręcznie – [illegible] Nabywszy przypadkowo aparat fotograficzny nauczył się sam sztuki fotografowania. – Podobizna ~~jego~~ [illegible] jego także jego robotę. [illegible] ~~na~~ ^[w Jabłonce] Orawie [illegible] domowa – które jakiekolwiek [illegible] [illegible] przy robocie. Gajniaka [illegible] – [illegible] naprawiać [illegible] zegarki – [illegible] nie mogli dać rady. Zegarów i zegarków z bliska i z daleka fachowcy nie mogli [illegible] do naprawy u ~~[illegible]~~ przysłanych ~~[illegible]~~ do naprawy u [illegible]. ~~[illegible]~~ Najwięcej ~~[illegible]~~ obecnie może było [illegible] ~~[illegible]~~ „perpetuum mobile" nad czem w wolnych [illegible] jego zaprzątał. [illegible] ~~nam~~ także model [illegible] godzinach pracując [illegible] w tym celu maszyny. [illegible] [illegible] nas do [illegible] [illegible] – [illegible] – na [illegible] fisharmonia [illegible] – [illegible] i [illegible] gdzie były [illegible] różne [illegible] także wiele [illegible] – [illegible] w chacie jego [illegible]. [illegible] i [illegible] – co świadczy o jego talentem [illegible]

Kamień ~~[illegible]~~, [illegible] i [illegible].

Gajowiak jest w sile wieku – gdyż liczy zaledwie lat 43 – jest całą duszą polakiem – i jedną z najpopularniejszych osobistości na Orawie. Jest przytem skromny – pracowity i żyje porządnie ze swego [illegible] – gospodarstwo zaś prowadzi jego [illegible] matrianka.

wpisano 11/II 1911

Codziennie pościć?

Nic dobrego i nic wesołego. Dziś się zwrócić – wszędzie słychać jedną piosenkę na temat wzrastającej drożyzny. ~~Drożeją~~ Drożeją nie tylko artykuły żywności, odzieżowe, ale ~~[illegible]~~ i [illegible] i pokarmu duchowego.

Na czele tych artykułów w pierwszym szeregu ~~[illegible]~~ biegnie wyprzedzającej na drożyźnie nie kto inny jak nasz Kochany Ill. Kurjerek Codzienny, ~~bez którego~~, ~~[illegible]~~ ~~wielu których~~ ~~nie tak~~ który jest ~~[illegible] dla wielu, [illegible] morfina~~ lub ~~kokaina dla~~ odgrywa tę samą rolę u licznych zwolenników, co morfina lub kokaina u oddających się nałogowi [illegible] nadziei. Że jest Kurjerek tych używek. Że jest Kurjerek nadzwyczajnie drogi, to ~~[illegible] nas~~ na dowód tego twierdzenia powołuję się na I. [illegible] burmistrza Tarnowa ~~[illegible]~~ ~~Kurjerka~~ 257 który w numerze ~~[illegible]~~ 257 podaje, że ~~nam~~ za roczny ~~[illegible]~~, że człowiek ze swą kamienicą nie może sobie nawet jednego numeru Kurjerka kupić!

OD 21/4. DO 25/4. 1919 . . . . E, F, G, H,

OD 26/4. DO 30/4. 1919 . . . . I, J, K, L,

OD 1/5. DO 5/5. 1919 . . . . Ł, M, N, O,

OD 6/5. DO 10/5. 1919 . . . . P, R, . .

OD 11/5. DO 15/5. 1919 . . . . S, T, U,

OD 16/5. 1919 WSZYSCY INNI.

Inwalidzi zgłaszający się do rejestracyi mają przedłożyć następujące dokumenta:

1) Wszystkie znajdujące się w ich posiadaniu dokumenta wojskowe.
2) Metrykę chrztu lub urodzin względnie wyciąg metrykalny.
3) Żonaci mają nadto przedłożyć:
   a) metrykę ślubu, względnie wyciąg,
   b) metrykę chrztu lub urodzin dzieci względnie odnośne wyciągi.

PAST mp.
Generał podporucznik
Szef Generalnej Ekspozytury
Sekcyi Opieki Min. Spr. Wojsk.
w Krakowie.

Zaraz razem ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ chórem kroczy
~~[illegible] „Czas"~~
~~[illegible]~~ pętli ~~[illegible]~~
ocierając ~~[illegible]~~ pot z czoła
Skowronek „Czas". uściśnia
jego róża poranna warszawskie
powiewnie iść a naprzemian
~~[illegible]~~ zamykając pochód
z którego Podhalanka

OGŁOSZENIE.

Rozporządzeniem z dnia 7 lutego 1919 Dziennik Rozkazów Wojskowych Nr. 17/585 z dnia 1 lutego 1919 Ministerstwo Spraw Wojskowych ujednostajniło tymczasowo, aż do ostatecznego uregulowania przez Sejm polski sprawę zaopatrzenia inwalidów w całem państwie polskiem.

Na podstawie wyżej cytowanego rozporządzenia obejmuje Państwo polskie z dniem 15 kwietnia 1919 r. również wypłatę zasiłków (pensyi) inwalidzkich inwalidom zamieszkałym na obszarze byłej monarchii austryacko-węgierskiej, a to w Galicyi, Śląsku cieszyńskim, Orawie i Spiszu.

Prawo do korzystania z tych zasiłków mają wszyscy inwalidzi-żołnierze do Państwa polskiego przynależni, na obszarze wyżej wymienionych ziem zamieszkali, którzy wskutek lub w czasie służby wojskowej utracili zupełną lub częściową zdolność do swego zawodu względnie do pracy wogóle.

Celem objęcia opieki nad inwalidami na tych obszarach Państwa polskiego, które wchodziły w skład byłej monarchii austryacko-węgierskiej, została utworzona W KRAKOWIE GENERALNA EKSPOZYTURA SEKCYI MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH, A W WADOWICACH, NOWYM SĄCZU, TARNOWIE, RZESZOWIE, SANOKU, JAROSŁAWIU, PRZEMYŚLU I CIESZYNIE PODLEGAJĄCE JEJ EKSP. OKRĘGOWE SEKCYI OPIEKI M. S. W.

WZYWA SIĘ WIĘC WSZYSTKICH INWALIDÓW DO PAŃSTWA POLSKIEGO NALE

Zmienne koleje wojny przeniosły podpisanego ze wschodu na zachodnie kresy naszego kraju, gdzie z miejsca [illegible] położonej na granicy Bukowiny do Czarnego Dunajca leżącego na granicy orawskiej.

Czarny Dunajec rozłożył się nad brzegami rzeczki tego samego nazwiska, wśród zieleni drzew na rozległej równinie, z której rozpościera się wspaniały widok na niebotyczne Tatry oraz południowo-wschodnie stoki Babiej Góry.

Zabudowania przeważnie drewniane są to domki niskie, góralskie, [illegible] budowane. Niektóre jednak i murowanych zwłaszcza w środkowej części miasteczka przy rynku. Tu mieszczą się wszystkie urzędy, szkoła, lecz tutejsi już [illegible] małomiasteczkowe, jedynie są wyjątkiem [illegible]. Budynek rządowy, będący ozdobą tej miejscowości, zbudowany przy drodze do Węgier ~~Piekielnika~~ — [illegible] obu geometrów [illegible] prostą dla [illegible], jest jedynym ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ wyjątkiem [illegible] na całem [illegible], gdzie ~~[illegible]~~ poza tem nie ma w tym powiecie ani jednego metra gościńca rządowego! — Poprzednio, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ gdy [illegible] się w rynku ~~[illegible]~~, ~~obok~~ obok [illegible] i ~~[illegible]~~ w ~~[illegible]~~ [illegible] na [illegible] w [illegible] budynku [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] nagle [illegible] mi [illegible], że [illegible] w razie ~~[illegible]~~ [illegible] ogień [illegible] się [illegible] —

~~[illegible]~~

Zwierzenia

~~Zeznanie~~ p. Zawodu Papiera —

po przeglądnięciu w [illegible] —

Mówią, że ~~w wojsku~~ gdy się do wojska dostarczy butów z papierowemi podeszwami; lub płaszcze z podszewką papierową to nie tylko odrzucają, ale i liferantów do aresztu wsadzają. — a u mnie wzięło dwóch synów — choć komisji zwracano uwagę, że to Papierowi — ~~brzmią to Komisja~~:

~~Zawód~~: Tamtych byłoby do Constatacji posłali — mówi Zawód

~~Napół~~: Co mają konstatować — i odrzucić Papier. To przecież zaraz widać, że są ~~[illegible]~~ do mnie podobni!

Ta fatyga opłaciła się dobrze – gdyż
niezręczne przyrządzenia się wyprzedziła, ale
~~po~~ zamiana było jeszcze z ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ zbywające artykuły okre-
ślić. ~~[illegible]~~
O tej manipulacji dowiedziały się
jednak władze i tu rozpoczęła się
innej wcale dość ładnej opowieści,
[illegible], jak nawodzeniem dodając
naleciał w zwyczajnie do ~~najbliższej~~
sztaba [illegible] i ~~[illegible]~~
~~[illegible] w myśl~~ której wyprowa-
dział ~~[illegible]~~ sądownie, że który
ma ~~[illegible]~~ 7 [illegible] i gdy nie
jest 6 [illegible] to i tak jedna,
nie zostanie. Tym [illegible]
skorzystał się tą zasadą, dał
co mógł –

3–10

Podsłuchane na bruku nowolipskim –

Widzisz tych tam dwóch wojaków
mówi jedna sklepówka do drugiej –
to papierowi –
Jak to papierowi? – co mówisz? – takie
~~mówisz~~ rzeczy! —— ——

~~Widzisz tych tam~~

Podsłuchane na bruku nowolipskim.

~~Widzisz tych tego wojaka papierowy!~~
~~Salcia do Łajci – to papierowy.~~
~~Co ty mówisz?~~

~~Salcia~~: ~~widzisz~~ – tych tam dwóch przechodzących wojaków? to papierowi!

Łajcia: Cóż ty mówisz? Jak to papierowi!?

Salcia: No! przecie to ~~de~~ [illegible] synowie od Dawida Papiera – magazynu ~~[illegible]~~ w Rynku towarów gotowych ubrań!

Łajcia: I do wojska takich też bierze?

Salcia: ~~[illegible]~~ A tak! jeszcze do tego do służby frontowej!

Łajcia: No to jest zaprawdę rycerskiego podboju —

Urywki z listów.

... Czy nam tam co jest – mój
~~Kochany~~ najmilejszy Jasieńku –
~~za~~pytuje matka ~~moja~~ ~~w liście~~ listownie
~~do~~ swego syna ~~który~~ pod małego strzelca
rozpatrzony – ten daleko po za Krajem –
Na to odpisuje syn –
Najdroższa Matko!
.... ~~Co się tyczy~~ Jedzenia – pono
jest dość – tylko nam
Turki potracili –

i ~~powołania~~ choroby i innych
i powołania reszty urzędników wszystkimi
do czynnej służby, pozostał
się ze szczupłego personalu
tylko jeden podurzędnik
pełniący równocześnie służbę
wojskową. Dlatego też sprawa
ukonstytuowania się nowej
rady stała się piekącą, gdyż
Radziborna stara rada nie
mogła prawnie skutecznie
urzędować. Wreszcie chwila
sposobna wreszcie nadeszła.
~~ayg~~ z jednym wyjątkiem było
powierzyć ~~dobre urzędowanie~~
~~Księdzu Prałatowi Krawczyńskiemu~~
~~Dziekanowi~~ który godność prezesa
w ręce Ks. Krawczyńskiego — ~~gdy~~
~~jednak który jednak postanowił~~
~~oświadczył przyjąć~~ Gdy
~~...~~ jednak co jednak nie
składało się pomyśli zebranych, gdyż
Ks. Krawczyński oświadczył, że
wyboru bezwarunkowo z
ważnych powodów przyjąć nie
może. Wobec tego dokonano
~~wyboru~~

1917 179

#

Dnia 28. Kwietnia odbyły się wybory
nowo... Rady Powiatowej. Prezesem wybrany Jerzy Urusiński właściciel ~~dóbr~~ Goronina, ~~jego~~ zastępcą
prezesa . . . J. K. ~~burmistrz~~
~~miasta~~ znany przemysłowiec, burmistrz
miasta Sanoka. ~~Członkami~~
Jako wydziałowi weszli:

J

~~Wybór to pol~~ Jak wiadomo obecna
Rada powiatowa została prawomocnie
wybrana jeszcze w roku . . .
nie mogła się jednak ukonstytuo-
wać ponieważ wybrany ~~...~~ na
Prezydium nie uzyskało zatwier-
dzenia — Urzędowała tedy do
obecnej chwili stara Rada
wybrana jeszcze w roku . . .
Z końcem ubiegłego roku dotychczaso-
wy prezes starej Rady Dr Chraniec
opuszczając tutejszą okolicę złożył
godność prezesa ~~starej rady~~ a
ponieważ wiceprezes przed tem
jeszcze umarł przeto ~~...~~
i stara rada przestała de facto
istnieć. Aby jednak sprawy
powiatu nie doznały uszczerbku
zebrali się pozostali członkowie
st. rady i wybrali swym ~~tymcza~~
sowym przewodniczącym ~~byłego~~
Ks. Prałata Dziekana Krawczyńskiego
byłego długoletniego ~~swego~~ prezesa,
który przy pomocy pozostałych
członków wydziału uporządkował
i ~~doro~~ sprawy powiatu, które
nastąpiły w największym nieładzie —
~~jako ... obecnej chwili ...~~
~~jeszcze~~ ~~raz~~ na co się złożyły różne
okoliczności a między innemi
i brak personalu — Z powodu
~~powołania~~ śmierci ~~wszystkim~~ jednych

180

Tu nadmienić wypada
że obecna rada wybrana
została prawomocnie
jeszcze 24. maja 1913 roku
nie mogła się jednak dotych-
czas ukonstytuować, po-
nieważ wybrane podwójnie
przez tamtych, oraz ponownie
2. grudnia 1913 w osobie
Dra Chramca jako prezesa
i Józefa Kapelskiego jako
zastępcy prezesa nie uzyska-
ło zatwierdze-
nia. Urzędowała tedy
odtąd stara Rada, wybrana
jeszcze w roku 1905.
do końca ubiegłego roku
wykonywanej przez której
Rady [illegible] którym
był Dr Chramiec opuszczając
[illegible] powiat złożył
godność prezesa a również
wiceprezes przedtem
jeszcze umarł. przeto
stara rada de facto
przestała istnieć —
dorać do tego należy, że
w międzyczasie [illegible] perso-
nalu urzędniczego [illegible]
rady powiatowej
wskutek [illegible] po-
wołania do służby wojsko-
wej [illegible] tylko jedna
siła w osobie
jednego podurzędnika.

Z dziejów ~~Powiatowej~~ Rady Powiatowej w Nowym Targu.

Jak od dawnego czasu ~~(powiatowej)~~ ~~powiaty~~ zapanowały w nowotarskiej Radzie Powiatowej ~~nadzwyczaj opłakane stosunki~~ niezdrowe stosunki. ~~Ale~~ Obecna rada urzęduje już od r. 1907 czyli przez 10 lat. Wybrana została wprawdzie w r. 1913 nowa rada, ale ta nie mogła się ukonstytuować ponieważ na nowo wybrany ~~dotychczasowy~~ przewodniczący ~~dotychczasowy~~ Dr. Andrzej Chramiec nie został przez władze centralne w owym ~~urzędzie~~ charakterze zatwierdzonym. ~~Bo obecny~~ ~~Dotąd~~ ~~dotąd jeszcze~~ urzędował on jednak ~~pełną~~ przez

~~W tem~~ Nowo zawiązane Towarzystwo
Rozwój, o którego powołaniu pisaliśmy
już i wiele sobie po nim obiecywa-
liśmy dotąd nie daje znaku życia
przeciwnie dochodzą nas wieści, że
bliższem jest rozwiązania —
Sprawa oświetlenia Zakopanego
została posunięta naprzód. Gmina
bowiem udała się na ten cel o otrzy-
manie wydatnej subwencji, więc przy
dobrem poprowadzeniu sprawy
udać się jej może i mamy nadzieję
doprowadzić dzieło rozpoczęte
za staraniem starosty Grodzickiego
~~do skutku~~, jakkolwiek koszta
takiego zakładu w obecnych czasach
będą znacznie większe niż przed
wojną, a co za tem idzie i światło
również nie będzie tanie. Obecnie
Namiestnictwo wyszło ~~Towarzy~~
~~się~~ pertraktuje z właścicielami
~~maszynowych~~ instalacji elektrycznych
celem nabycia potrzebnych
przewodów ~~etc.~~ i innych przyborów.
~~których w dzisiejszych czasach~~
~~jest~~ a ~~tem~~ Trudności są wprawdzie
niemałe, ale przy dobrych chęciach
i wytrwałości — ~~można~~ na-
~~dać~~ wreszcie zwiemy ~~uda się~~
mamy uda się dzieło to doprowa-
dzić do końca, a ~~przestaniemy~~
~~gonić~~ a tem samem usuniemy
wieczną bolączkę, jakiem było
dotąd zatrzymanie jeszcze
oświetlenie Zakopanego —
Sprawa oświetlenia Zakopanego to rzecz nie
nowa — ciągnie się już bowiem
~~od blisko~~ od blisko dwudziestu
lat, a jeżeli kwestya ta dotąd
nie została rozwiązana, to
tylko dzięki ~~tem~~ niejasnym
stosunkom Zakopanego —
~~których~~ Lecz lepiej nie ~~..~~ odgrze-
bywać tej sprawy, gdy mamy
[illegible]

Nowa Rada wybrana 24. maja 1913 —

1/ Wybór Prezesa 24/5.

2/ 2/12 1913 r.

I. Wybór st. Rady – odbył się w r. 1905

zaczęła urzędować

ukonst. w r. 1907 26/3 —

w Łodzi Urzanówki —

Chramiec 12/4 1912

Zdun umarł w r. 1906

[illegible]
K.B.K.

1) Wincenty Szymborski – prez. obw. dworsk. } Zakopane
2) Dr. Andrzej Chramiec – prezes Rady Pow. }
3) Tomasz Buda
4) J. T. Dziedzic } N. Targ
5) Dr. Bednarski }
6.) Józef Rajski – burmistrz N. Targu –

Kazimierz Pankowski sekret. Rady Pow.
Michał Wygoda – sędzia
Stanisław Wilk – konduktor drogowy –
Pawłowski – sędzia pow.
Zgorski Aleksander – dyrekt. Skarbowości
Dr. Feill Naczelnik Sądu – Cz. Dunajec
Mroczek Michał Urz. Skarbowego
Ks. Mirek – katecheta szkół ludowych

185

[illegible] 22/1 1920.

Wysokie Ministerstwo!

~~[illegible] polityki na wschodzie [illegible]~~

~~[illegible]~~ Nadwraz polityka mego [illegible] na wschodzie a mianowicie w państwie Ottomańskiem niejednokrotnie ~~[illegible]~~ [illegible] pomagało Polaków zwłaszcza [illegible], że budynki ~~w~~ ~~[illegible]~~ w Konstantynopolu na dzielnicy Pera zajmowane ~~[illegible]~~ przez ambasadę rosyjską ~~[illegible]~~ pierwotnie były własnością Polski, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ która ~~[illegible]~~ [illegible] ze wszystkich mocarstw europejskich miała [illegible] Rezydencję nad [illegible] Bogiem. Z uwagi ~~[illegible]~~ że obecny czas uważam za najodpowiedniejszy do rewindykowania zabranych na niej Polsce niesprawiedliwie tej własności, ośmielam się zwrócić uwagę Wysokiego Ministerstwa na ten przedmiot, celem [illegible] ewentualnie [illegible] kroków.

Z szacunkiem

Dr A. [illegible]

Do

Prezydjum

Ministerstwa Spraw

Zagranicznych

w Warszawie

Dr Bednarski

w sprawie ~~budzy~~ re-

windykowania nieruchomości

budynków ~~na~~ w

~~[illegible]~~ zajętych

przez ambasadę

[illegible] w Krakowskiem

[illegible] —

Ks. Arcybiskup Józef Bilczewski

ur. w r. 1860 umarł 20/3 1923.

W dniu 20. marca b. r. umarł we Lwowie Ks. Józef Bilczewski arcybiskup lwowski i metropolita r. katolicki. Osierocona dyecezja ~~ale~~ poniosła przez śmierć jego jak niemniej i cała ~~Polska~~ społeczeństwo polskie niepowetowaną stratę. Zmarły bowiem położył wiekopomne zasługi nie tylko jako duszpasterz ale i jako polak, a to ~~broniąc~~ w obronie nie tylko Kościoła r. k. ale i ludu polskiego, któremu groziło wynarodowienie równocześnie z zmianą obrządku.

Ks. Bilczewski ujrzał światło dzienne w r. 1860 w Wilamowicach wiosce powiatu bialskiego. Gimnazjum ukończył w Wadowicach, seminaryum zaś duchowne w Krakowie. ~~Wyświęcony~~ Otrzymawszy święcenia kapłańskie w r. 1884 z polecenia ś. p. Kardynała Dunajewskiego udaje się do Rzymu ~~celem~~ dalszego kształcenia się. Tu gorliwie oddaje się studyom, z których owocem były prace naukowe ogłoszone drukiem, a które ~~zyskały~~ zjednały mu rozgłos i utorowały drogę do otrzymania katedry na wydziale teologicznym we Lwowie. Z tą chwilą rozpoczyna się nowy okres działalności Księdza Bilczewskiego.

ści urzędowych

..... c. k. .....

miesiąc *19*

W celu

Z drukarni E. Winiarza.

ł w miejscu siedziby

..... *19*

Na tem stanowisku, które objął po poprzedniem uzyskaniu doktoratu św. teologii w r. 1889, oddaje się cały wychowaniu młodzieży poświęcającej się stanu duchownemu, a zarazem pracuje dalej naukowo, wydając drukiem dzieła, które mu zjednały rozgłośne imię i otworzyły wrota do najwyższego przybytku nauki tj. do krakowskiej Akademii Umiejętności, która go członkiem mianowała swym korespondującym członkiem. W roku 1900 ~~zostaje powołanym na zaszczytne stanowisko Rektora Uniwersytetu lwowskiego~~ sprawuje zaszczytny urząd Rektora ~~Uni~~ Wszechnicy Lwowskiej. W tym roku kończy się jego owocna działalność profesorska, gdyż zostaje powołany na stolicę arcybiskupią osieroconą przez śmierć ś.p. arcb. Bilczewskiego(?) Lwowskiego.

Rozpoczyna się nowy okres działalności ś.p. Bilczewskiego, w której [...] Społeczeństwu przyniosła niezmierne korzyści a zmarłemu zapewniła imię najlepszego syna ojczyzny.

Wykaz czynn

.....

w ..... *r*

Dnia	Wyjeżdżał do

W innych dniach miesiąca urzędo

..... *dnia* .....

Sprawdziłem i potwierdzam:

C. k. Starosta:

189

liczne prace naukowe, które mu zjednały rozgłos i utorowały drogę do otrzymania katedry na wydziale teologicznym uniwersytetu lwowskiego. Stanowisko to objął w r. 1889 po uzyskaniu ~~dok~~ poprzednio doktoratu św. teologii i piastował je do roku 1901 wychowując sobie zastęp młodych księży z zapałem pracujących dalej naukowo. W roku 1900 piastował Bilczewski godność rektora Uniwersytetu lwowskiego. W tym roku następuje chwila przełomowa w życiu ks. Bilczewskiego, gdyż zostaje on mianowany na stolicę arcybiskupią lwowską, z którą to chwilą ~~z profesora~~ rozpoczyna się nowy okres działalności księdza Bilczewskiego. Na stanowisku tem oddaje on nie tylko Kościołowi ale i sprawie narodowej nieoce-

028

rzec

1923	KWIECIEŃ				1923	
Niedz.	Ponied.	Wtorek	Środa	Czwart.	Piątek	Sobota
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

oda	Czwartek	Piątek	Sobota
	1	2	3
7	8	9	10

„RONEO - POWIELACZ"

daje z jednego pisanego na wosku oryginału do 5000 doskonałych odbitek.

190

Obok zarzewiska Ks. Andrzeja Hlinki, znanego zresztą już z dawniejszych czasów jako ~~[illegible]~~ niezachwianego obrońcy słowaczczyzny i ciasnej katolickiej wyznaniowości, zjawia się na widowni światowej druga postać kapłana słowackiego – który w tej przełomowej chwili dziejów narodu słowackiego zaczyna odgrywać pewną rolę, ~~[illegible]~~ która aczkolwiek ~~jest~~ niezupełnie przejrzysta, przejść może do historii –

~~[illegible]~~ Charakter Ks. Hlinki czysty, jak łza – a zasługi oddane przez niego słowaczyźnie będą złotemi czcionkami wypisane na kartach ~~historii~~ tego nieszczęśliwego narodu. Miał ~~to~~ on nawet odwagę wystąpić śmiało i ~~[illegible]~~ w obronie swego ~~[illegible]~~ uciśnionego narodu ~~[illegible]~~ co w ostateczności ~~[illegible]~~ przypłacił utratą wolności osobistej: ~~[illegible]~~ a to ~~[illegible]~~ po raz pierwszy ~~[illegible]~~ za czasów rządów madziarskich ~~[illegible]~~ po raz drugi za czasów rządów braci czechów –

~~Mógł on wypowiedzieć [illegible] osadnie~~
~~przy swych zdolnościach [illegible]~~
~~oraz Obok ks. Klinski~~ przy
boku ks. Klinski widzimy
stojącego, ~~[illegible]~~
pewien poczet ~~ludzi~~ którzy
wyznających te same co i on
zasady – i dzielący z nim
~~ten sam~~ podobny los.
~~Tego~~ W przeciwnym obozie
o wręcz przeciwnym charakterze
wystawiają się postacie
zachowanych, które ani żywej
ani narodowości ~~wcale nie~~ ~~[illegible]~~
~~Kresce, którą znała.~~
kapłańskiej – nie poczuwają
należycie. Wśród licznej
gromady których ludzi
uwydatnia się ~~[illegible]~~
~~owo postać ks. [illegible]~~
Kapłan którego imię jest
Marjanus Blecha. O nim
dotąd świat nie wiele wiedział.
Był ~~Ładobie przecież przy Koszycach~~,
~~ta~~ chyba tyle, że pod jego
nadzorem wychowywały się
dzieci ks. Kamazaskiego z
Lubowli – (~~[illegible]~~) Czy ze strony
ks. Kamazaskiego ~~bez niczego~~
~~[illegible] bez ten zdolności~~
była niezgodliwa myśl powie-
rzenia mu tego zadania
nie chcemy w to wchodzić –
~~[illegible] tylko ten [illegible]~~
~~[illegible]~~
tego jednak nie możemy
pominąć, że w owczas
~~[illegible]~~ zawsze chyba nie
zrzekł [illegible] przyjść
siebie polakiem

rozumu nieprzeszkadzało być
równocześnie żarliwym
przyjacielem madziarów –
Od roku zaś blizko jest
przyjacielem czechów – ~~według~~
którzy w nim znaleźli podatne
narzędzie do swoich celów
w zaolziańskich szczebli zamia-
rów. Nie kto inny – tylko ón
zaprzedał w Pradze czechom
szanowany jako jej rzekomo
legalny przedstawiciel i
czatująca ~~wo~~ wobec koalicji.
gdyż prawdziwych ~~pięciogłow~~
stawników ~~ich~~ czeczeń sam
niedopuszczeli ~~tak~~ swego narodu zaś czechów
w nagrodę ~~rata~~ z rozkazu otrzymał za-
rząd ~~Kapitułą~~ biskupstwa
spiskiego – który go zro-
bili swym głównym korzeniem
przyczyniającym się plebiscyto
~~W.B.E.~~ ~~kas~~ ~~w~~ ten sposób
przebrały ~~wielka~~ u baranią
którą uzyskali go na
agitację przeciw polakom
nadspisz i orawy! dla
bałamucenia swych owieczek
by ich zagnać potem na
podwórko czechów.
Hoić że Kleho! Nie tędy
droga

Teraz powiecie wszakże sierotki
I pędzę życie tułacze
Czegóż mam płakać?
Za kim i po kim 2
Kiedy nikt po mnie nie płacze
[illegible] oczy bo tylko [illegible] rana
Mnie w obcą [illegible] ręką
Krzyż i żywego dawnego pana
Wszystko pamiątki [illegible] 5

193

Copia.

Q. F. F. F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS

AUGUSTISSIMI IMPERATORIS AC REGIS

FRANCISCI JOSEPHI I.

NOS

JOSEPHUS ŁEPKOWSKI

Dr. Phil., c. r. Professor Archaeologiae p. o.,

Universitatis Jagellonicae Cracoviensis h. t. Rector magnificus,

LEO BLUMENSTOK

Med. Dr., c. r. Professor p. o. Medicinae forensis et publicae,

Ordinis Medicorum h. t. Decanus,

et

LUDOVICUS TEICHMANN

Med. Dr., caes. austr. Ordinis Francisci Josephi Eques, Anatomiae descript. c. r. Professor p. o.,

Promotor rite constitutus,

in

VIRUM CLARISSIMUM

JOANNEM BEDNARSKI

oriundum Bystra in Galicia,

postquam examinibus legitimis cum doctrinam, tum facultatem artis medicae probavit,

DOCTORIS MEDICINAE UNIVERSAE

nomen et honores potestatemque artem tam medicam chirurgicamque quam ophthalmicam atque obstetriciam exercendi contulimus, in eiusque rei fidem hasce litteras Universitatis sigillo sanciendas curavimus.

Datum Cracoviae die duodecima mensis Julii anno millesimo octingentesimo octogesimo sexto.

Josephus Łepkowski. **Leo Blumenstok.** **Ludovicus Teichmann.**

Unius autographo suo, typis quoque impresso, et tymbro 1 fl proviso, copiam hanc verbotenus concordari testor.

Cracoviae, die 12. Julii 1886.

Joannes Hanak

offic. Univ. Jagell. & Quaestor.

Cracoviae, Typis Universitatis Jagellonicae. 1886.

I

194

Urząd podatkowy i depozytów sądowych
w Jordanowie.
Wpisano d. 27. LIP. 1919
L. dz. 1114

K O N T R A K T K U P N A - S P R Z E D A Ż Y

w dniu dzisiejszym pomiędzy Anielą Plutówną włościanką w Bystrej ad Jordanów zamieszkałą,- jako sprzedającą z jednej,- a W.P.Dr.Janem Bednarskim lekarzem powiatowym w Nowym Targu zamieszkałym - jako kupującym z drugiej strony - następującej treści:

I.- Wedle księgi gruntowej dla gminy katastralnej Bystra w Sądzie powiatowym w Jordanowie prowadzonej - wpisanem jest prawo własności 3/16 części realności lwh 33,- 3/32 części realności lwh 35,- 1/4 z 11/48 części realności lwh 251,- wreszcie 1/4 z 1/6 części realności lwh 252 - tejże księgi objętej - wpisanem jest na rzecz małol.Anieli Plutównej,- a to na zasadzie dekretu dziedzictwa Sądu powiatowego w Jordanowie z dnia 4 czerwca 1914 r.l.cz. A 315/13.-

Wedle aktów Sądu powiatowego w Jordanowie l.cz.A 315/13 Aniela Plutówna urodzona dnia 10 sierpnia 1894 - jest już własnowolna jako pełnoletnia i do działań prawnych zdolna.-

II.- Na tej więc podstawie Aniela Plutówna sprzedaje niniejszem wszystkie swoje powyżej wymienione części realności - tak jak je sama posiada i używa,oraz posiadać i używać ma

prawo - nic dla siebie nie wyłączając, ani nie zastrzegając - wujowi swemu W.P.Drowi Janowi Bednarskiemu - na jego wyłączną i nieograniczoną własność.-

III.- Tytułem ceny kupna sprzedaży ustanawiają strony kontraktujące obopólnie zgodnie umówioną kwotę trzy tysiące /3.000/ koron,- którą kupujący sprzedającej przed podpisaniem tego kontraktu w całości gotówką wypłacił,- a sprzedająca Aniela Plutówna z odbioru tej całej ceny kupna sprzedaży w kwocie 3.000 k - kupującego niniejszem per contractum kwituje.-

IV.- Oddanie w posiadanie kupującemu sprzedanych niniejszym kontraktem nieruchomości - następuje symbolicznie przez podpisanie i wręczenie tego aktu - fizyczne zaś oddanie rzeczywistego posiadania nastąpi na miejscu w Bystrej - na każde żądanie W.P.kupującego - przez obejście i wskazanie granic.-

V.- Nieruchomości kontraktem tym objęte sprzedane zostają w stanie zupełnie wolnym od jakichkolwiek długów, lub ciężarów hipotecznych - za co sprzedająca W.P.kupującemu wyraźnie zaręcza.-

VI.- Prawo pobierania dochodów - jak z drugiej strony obowiązek ponoszenia wszelkich ciężarów, opłat i danin publicznych z własnością i posiadaniem sprzedanych nieruchomości połączone - należy do dnia podpisania tego kontraktu do sprzedającej,- a od dnia tego przechodzi na kupującego.-

VII.- Strony kontraktujące zrzekają się prawa zaczepiania ważności tej umowy z powodu błędu, lub pokrzywdzenia ponad połowę wartości.-

VIII.- Nieruchomości kontraktem tym objęte stanowią część

drębnego gospodarstwa włościańskiego,- wobec czego przy wymiarze należytości przenośnej przysługiwać będą ulgi ustawowe.-

IX.- Wszelkie koszta tego kontraktu,- stemple,- koszta intabulacyi,- jak również należytość od przeniesienia prawa własności - ponosi kupujący W.P.Dr Jan Bednarski.-

X.- Sprzedająca Aniela Pluta zezwala niniejszem,- aby na zasadzie tego kontraktu - prawo własności 3/16 części realności lwh 33,- 3/32 części realności lwh 35,- 1/4 z 11/48 części realności lwh 251,- i 1/4 z 1/6 części realności lwh 252 ks.gr.gm.kat.Bystra objętych - w jej miejsce na rzecz Dra Jana Bednarskiego zaintabulowanem zostało.-

Akt ten głośno i dosłownie odczytany - strony za zgodny z ich rzeczywistą wolą uznają,- przyjmują i w dowód tego własnoręcznie podpisują.-

Nowy Targ dnia 10. lipca 1919.-

Aniela Plutówna

Dr Jan Bednarski

L. Rep. 3675.

16h 16h 34h 34h

Stwierdzam, że osobiście mi znani P.P. Aniela Plutówna, włościanka z Bystrej nad Jordanów i wnijej Dr Jan Bednarski, starszy lekarz powiatowy z Nowym Targu zamieszkały, kontrahenci wobec mnie własnoręcznie podpisali: _____

Nowy Targ, dnia dziesiątego (10) lipca tysiąc dziewięćsetnastego (1919) roku. _____

Franciszek Horak

Notaryusz

POLSKA FRANCISZEK HORAK NOTARYUSZ W NOWYM TARGU.

Dozwolone tus. uchwałą z dnia 31. lipca 1919 l. Tab. 623/19.

wpisy wykonano w ks. gr. gm. kat. Bystra. –

Urząd ksiąg gruntowych

Jordanów, dnia 20. czerwca 1921.

Zawora

obdarowany

Józef Pluta, syn Stanisława [illegible]

we wsi Bystrej g. Jordanów

[illegible] 2 – 3

[illegible] Pluta [illegible]

[illegible] [illegible]

z Jordanowa.

196

Dr. A. SPŁAWIŃSKI
ADWOKAT
W JORDANOWIE.

SĄD POW. w JORDANOWIE
Pod. 31. LIPCA 1919.
zgodz. ..... pot. .....
Egz. ..... wal. ..... zał. .....

_ _ Hipoteczne gm. Bystra. _ _ _

Świetny Sąd powiatowy

w Jordanowie

Dr. Jan Bednarski starszy lekarz powiatowy
w Nowym Targu

za uwiadomieniem

1. Anieli Plutówney w Bystrej
2. urzędu podatkowego w Jordanowie
3. urzędu ewidencji katastru podatku gruntowego
   w Jordanowie

o wpis prawa własności 3/16 części realności lwh. 33, - 3/32 części realności lwh.35, 1/4 z 11/48 części realności lwh. 251 i 1/4 z 1/6 części realności lwh. 252 ks.gr.gm.kat.Bystra objętych. -

pojedynczo
2 załączniki / 1 or./
4 napisy.

Tab. 623/19

Podpisany uprasza o wydanie następującej

_U_ C _H_ W _A_ Ł _Y_ _

Na podstawie kontraktu kupna sprzedaży z daty Nowy Targ dnia 10 lipca 1919 r. notarjalnie do L.r. 3675 legalizowanego zezwala się na wpis prawa własności 3/16 części realności lwh.33 3/32 części realności lwh. 35, 1/4 z 11/48 części realności lwh. 251 i 1/4 z 1/6 części realności lwh. 252 ks.gr.gm.kat. Bystra objętych - w miejsce Anieli Pluta na rzecz Dr. Jana Bednarskiego. -

Sąd powiatowy Oddział I.

Jordanów dnia 31 lipca 1919

Do akt.
Należycie wygotowanie potwierdza
kierownik kancelarii

Nc.I.371/13

W sprawie podziału spółek roli Wirtelówka dolna w Bystrej a wszczególności realności lwh.251. ks.gr. m. kat.Bystra ustala się na podstawie przeprowadzonych w drodze komisji sądowej oraz planu podziału następujący podział współwłasnych realności :

Wchodzące w skład realności lwh.251 ks.gr.Bystra pgrt.dzieli się następująca : 3999 na 3999/1 do 3999/11,4000 na 4000/1 do 4000/3,4001 na 4001/1 do 4001/3,4002 na 4002/1 do 4002/7,4004 na 4004/1 na 1 4004/2, 4005 na 4005/1 i 4005/2,4006 na 4006/1 do 4006/3,4007 na 4007/1 do 400/76,4010 na 4010/1 do 4010/12,4011 na 4011/1 i 4011/2,4013 na 4013/1 do 4013/3,4015 na 4015/1 i 4015/2,4016 na 4016/1 do 4016/4,4017 na 4017/1 i 4017/2,4019 na 4019/1 i 4019/2,4021 na 4021/1 i 4021/4,4022 na 4022/1 do 4022/15,4024 na 4024/1 do 4024/3,4026 na 4026/1 do 4026/7 4027 na 4027/1 do 4027/3,4028 na 4028/1 do 4028/10,4030 na 4030/1 do 4030/5,4031 na 4031/1 do 4031/4,4043 na 4043/1 do 4043/4,4044 na 4044/1 do 4044/12,4045 na 4045/1 do 4045/7,4046 na 4046/1 do 4046/3,4047 na 4047/1 do 4047/4,4048 na 4048/1 do 4048/13,4049 na 4049/1 do 4049/3, 4050 ,4051,4052 na 4052/1 i 4052/2,4053 na 4053/1 i 4053/2,4055 na 4055/1 do 4055/3,4056 na 4056/1 do 4056/3,4057 na 4057/1 do 4057/3, 4058 na 4058/1 do 4058/6,4059 na 4059/1 do 4059/3,4060 na 4060/1 do 4060/3,4061 na 4061/1 do 4061/13,4062 na 4062/1 do 4062/5,4063 na 4063/1 do 4063/6,4064na 4064/1 do 4064/11,4065 na 4065/1 do 4065/3,4066 na 4066/1 do 4066/138 i 4066/140 do 4066/147,4067 na 4067/1 do 4067/10, 4068 na 4068/1 do 4068/12,4153 na 4153/1 do 4153/7,4186 na 4186/1 do 4186/5,4187 na 4187/1 do 4187/3,4188/2 na 4188/2 do 4188/32,4198 na 4198/1 do 4198/20,4199 na 4199/1 do 4199/5,4200 na 4200/1 do 4200/8, 4201 na 4201/1 do 4201/39,4203 na 4203/1 do 4203/9,4204 na 4204/1 do 4204/3,4205 na 4205/1 do 4205/8,4206 na 4206/1 do 4206/9,4207 na 4207/1 do 4207/7,4208 na 4208/1 do 4208/3,Parcele 4003,4012,4018,4020,4023, 4025,4029,4032,4033,4034,4035,4036,4037,4038,4039,4040,4041,4054,4178, 4197,4202,nie uległy podziałowi.-

Wchodzące w skład realności lwh.33 ks.gr.Bystra pgrt.dzieli się na następujące parcele :

5209 na 5209/1 do 5209/2,5210 na 5210/1 do 5210/6,5213 na 5213/1 do 5213/7,-Inne parcele należące do tej realności nie uległy podziałowi .- Z parcel powyższych oraz tych, które po działowi nie uległy przydziela się na wyłączną własność .-

I. Józefowi Wirtlowi w 2/4,Ludwice z Wirtlów Dziechciowskiej i Wincentemu Dziechciowskiemu po 1/4 części,-3999/4 z pow.83a 6m2,3999/7 z pow. 22a 75m2,4000/3 z pow.3a 69m2,4001/3 z pow.1a 14m2,4002/4 z pow.14a 86m2,4005/2 z pow.9a 41m2,4007/5 z pow.3a 82m2,4010/11 z pow.30a 5m2, 4017/1 z pow.4a 69m2,4018 z pow.4a 10m2,4019/1 z pow.4a 96m2,4021/4 z pow.6a 70m2,4022/5 z pow.34a 23m2,4022/14 z pow.9a 94m2,4026/2 z pow. 6a 60m2,4028/5 z pow.18a 50m2,4030/4 z pow.14a 30m2,4031/3 z pow.7a 94m2, 4031/4 z pow.2a 61m2,4032 z pow.83m2,4033 z pow.1a 73m2,4038 z pow.3a 20m2,4039 z pow.6a 29m2,4040 z pow.5a 07m2,4041 z pow.1a 20m2,4042 z pow 1a 83m2,4043/1 z pow.2a 22m2,4043/3 z pow.1a 72m2,4043/4 zpow.99m2, 4044/6 z pow.8a 50m2,4044/11 z pow.8a 81m2,4044/12 z pow.3a 67m2,4045/6 z pow.2a 65m2,4046/1 z pow.11a 83m2,4046/3 z pow.38a 54m2,4047/1 zpow 7a 82m2,4047/2 z pow.7a 81m2,4048/1 z pow.1a 20m2,4048/8 z pow.50m2, 4048/12 z pow.1a 99m2,4049/1 z pow.3a 63m2,4052/2 z pow.3a 92m2,4053/1 z pow.6a 69m2,4053/2 z pow.1a 01m2,4054 z pow.5a 72m2,4057/1 zpow.3a 34m2,4058/5 z pow.3a 07m2,4058/6 z pow.1a 38m2,4061/9 z pow.6a 53m2, 4061/13 z pow.16a 02m2,4062/4 z pow.2a 14m2,4063/5 z pow.9a 06m2,4064/3 z pow.7a 88m2,4064/9 z pow.13a 55m2,4065/1 z pow.6a 16m2,4066/2 z pow. 37a 50m2,4066/6 z pow.29a 30m2,4066/16 z pow.90a 53m2,4066/26 z pow.24a 07m2,4066/31 z pow.14a 71m2,4066/36 z pow.13a 83m2,4066/43 z pow.47a55m2 4066/38 z pow.6lm2,4066/50 z pow.14a 94m2,4066/60 z pow.31a 84m2,4066/64 z pow.1la 33a 81m2,4066/66 z pow.55a 90m2,4066/75 z pow.2a 32m2, 4066/77 z pow.6m2,4066/91 z pow.95a 73m2,4066/97 z pow.5a 52m2,4066/98 z pow.42m2,4066/123 z pow.71m2,4066/124 z pow.12a 89m2,4066/132 z pow. 5a 15m2,4066/135 z pow.3a 00m2,4066/136 z pow.4a 64m2,4067/1 z pow. 10a 03m2,4153/1 z pow.5a 06m2,4153/5 z pow.1a 32m2,4187/3 z pow.2a 25m2, 4188/2 z pow.34 14m2,4188/8 z pow.9a 31m2,4188/17 z pow.7a 00m2,4188/25 z pow.13a 52m2,4198/8 z pow.78m2,4198/9 z pow.61m2,4198/11 z pow.13a 00m 4199/1 z pow.5a 67m2,4199/5 z pow.58m2,4200/3 z pow.7a 20m2,4200/5 z pow

1a 33m2,4201/9 z pow.74a 52m2,4201/18 z pow.26a 18m2,4201/21 z pow.5a 07m2,4203/2 z pow.6a 49m2,4204/1 z pow.2a 17m2,4204/3 z pow.60m2,4205/1 z pow.5a 22m2,4205/2 z pow.2a 38m2,4206/1 z pow.73m2,4206/5 z pow.2a 29m2,4206/8 z pow.5a 06m ,4207/5 z pow.10a 79m2,5210/1 z pow.2a 93m2, 5213/1 z pow.3a 34m2,5213/3 z pow.5lm2, Razem 12 ha 76 ar 04m2.-

Janowi Jurowatemu,Annie Marjannie z Hyć ów Jurowatej po połowie:

II.3999/5 z pow.10a 50m2,3999/11 z pow.12a 21m2,4002/1 z pow.1a 96m2, 4010/3 z pow.22a 56m2,4011/2 z pow.2a 98m2,4022/4 z pow.81a 00m2,4022/12 z pow.8a 67m2,4024/1 z pow.67m2,4027/1 z pow.2a 15m2,4028/5 z pow.9a 54m2,4034 z pow.2a 45m2,4035 z pow.4a 21m2,4036 z pow.17a 73m2,4037 z pow 1a 44m2,4044/3 z pow.6a 34m2,4044/6 z pow.5lm2,4048/11 z pow.7a 30m2, 4045/4 z pow.1a 34m2,4060/3 z pow.11a 67m2,4061/7 z pow.2a 68m2,4061/8 z pow.15a 28m2,4061/12 z pow.17a 21m2,4062/1 z pow.1a 19m2,4062/5 z pow. 2a 23m2,4063/3 z pow.86m2,4063/6 z pow.1a 43m2,4064/2 z pow.6a 64m2, 4064/8 z pow.71m2,4064/10 zpow.27m2,4064/11 z pow.48m2,4066/3 z pow. 8a 39m2,4066/7 z pow.26a 50m2,4066/17 z pow.33a 00m2,4066/23 z pow.70a 45m2,4066/28 z pow.5a 18m2,4066/69 z pow.9a 01m2,4066/74 z pow.18a 49m2,4066/93 z pow.53a 40m2,4066/99 z pow.1a 62m2,.-4066/101 z pow.12m2, 4066/112 z pow.5a 98m2,4066/129 z pow.6a 42m2,4066/131 z pow.8a 88m2, 4066/142 z pow.36a 34m2,4067/4 z pow.16a 78m2,4067/8 z pow.8a 80m2, 4067/9 z pow.4a 31m2,4068/4 z pow.1a 05m2,4068/6 z pow.1a 84m2,4068/8 z pow.1a 06m2,4153/6 z pow.3a 78m2,4187/2 z pow.6a 12m2,4188/4 z pow. 9a 30m2,4188/13 z pow.3a 92m2,4188/24 z pow.3a 61m2,4188/27 z pow.1a 52m2,4190/17 z pow.29m2,4199/2 z pow.1a 68m2,4200/1 z pow.3a 67m2,4200/7 z pow.1a 87m2,4201/5 z pow.21a 59m2,4201/11 z pow.9a 67m2,4201/24 z pow. 3a 69m2,4201/38 z pow.16a 38m2,4203/1 z pow.1a 10m2,4205/4 z pow.3a 85m2,4205/6 z pow.2a 68m2,4206/4 z pow.1a 64m2,4207/1 z pow.1a 16m2, 4208/2 z pow.2a 37m2,Razem : 6 ha 81 a 43m2.-

Stanisławowi Jurowatemu synowi Józefa i Wiktorji z Wróblów Jurowatej po połowie

III.3999/6 z pow.10a 73m2,3999/10 z pow.12a 27m2,4002/2 z pow.3a 03m2, 4010/2 z pow.10a 14m2,4010/4 z pow.8a 45m2,4020 z pow.8a 96m2,4021/1 z pow.17a 12m2,4021/8 z pow.9a 07m2,4022/1 z pow.21a 62m2,4022/11 z pow.

9a 09m2,4019/2 z pow.61m2,4024/2 z pow.3a 28m2,4027/2 z pow.4a 23m2,
4028/7 z pow.7a 07m2,4030/1 z pow.23m2,4031/1 z pow.1a 60m2,4044/2 z pow
4a 12m2,4044/9 zpow.2a 25m2,4045/3 z pow.1a 9&m2,4048/3 z pow.85m2,
4048/7 z pow.21m2,4048/10 z pow.4a 87m2,4051 z pow.5a 93m2,4059/2 z pow.
2a 19m2,4060/2 z pow.15a 25m2,4061/3 z pow.12a 13m2,4061/4 z pow.2a 80m2
4061/11 z pow.7a 66m2,4062/3 z pow-1a 59m2,4063/2 z pow.4a 99m214064/1
z pow.3a 23m2,4064/7 z pow.96m2,4066/4 z pow.11a 5&m2,4066/9 z pow.24a
15m2,4066/18 z pow.31a 9&m2,4066/29 z pow.1a 9&m2,4066/33 z pow.15a 05m2
4066/40 z pow.1a 42m2,4066/48 z pow.22a 78m2,4066/58 z pow.9a 42m2,
4066/73 z pow.16a 55m2,4066/80 zpow.5a 01m2,4066/92 z pow.54a 82m2,
4066/113 z pow.3a 07m2,4066/120 z pow.9a 30m2,4066/130 z pow.5a 03m2,
4066/144 z pow.1a 16m2,4066/44 z pow.48a 68m2,4066/63 z pow.79a 04m2,
4067/3 z pow.13a 88m2,4068/3 z pow.50m2,4186/5 z pow.3a 24m2,4187/1
z pow.3a 82m2,4188/5 z pow.5a 69m2,4188/10 z pow.2a 89m2,4188/16 z pow.
3a 75m2,4188/28 z pow.1a 56m2,4198/15 z pow.10m2,4198/16 z pow.19m2,
4198/18 z pow.70m2,4200/8 z pow.1a 93m2,4201/6 z pow.25a 40m2,4201/10
z pow.19a 89m2,4201/12 z pow.5a 78m2,4201/22 z pow.7a 65m2,4201/26 z pow
1a 94m2,4201/37 z pow.35m2,4203/6 z pow.2a 16m2,4205/5 z pow.3a 16m2,
4206/9 z pow.1a 31m2,4207/3 z pow.1a 58m2,4207/6 z pow.6m2,4208/1 z pow
1a 61m2,5213/6 z pow.41m2,4028/15 z pow.1a 16m2, Razem 6 ha 52 ar 63m2.-
Józefowi Wróblowi i Teklі Wróblowej po połowie :
IV.3999/9 z pow.21a 30m2,4002/6 z pow.22a 35m2,4004/2 z pow.15a 62m2,
4010/1 z pow.30a 62m2,4011/1 z pow.5a 51m2,4012 z pow.11a 11m2,4013/1
z pow.30a 47m2,4013/3 z pow.3a 34m2,4015/2 z pow.86m2,4016/3 z pow.79m2,
4022/6 z pow.44a 53m2,4032/9 z pow.9a 04m2,4024/3 z pow.40m2,4026/4
z pow.7a 56m2,4028/4 z pow.9a 20m2,4030/2 z pow.1a 93m2,4044/1 z pow.
3a 19m2,4044/10 z pow.6a 31m2,4045/2 z pow.5a 58m2,4048/9 z pow.xxx56m2,
4055/1 z pow.7a 69m2,4061/6 z pow.5a 35m2,4064/4 z pow.1a 70m2,4065/2
z pow.4a 51m2,4066/10 z pow.22a 94m2,4066/19 z pow.29a 68m2,4066/34
z pow-38a 81m2,4066/39 z pow.38m2,4066/41 z pow.21a 94m2,4066/55 z pow.
7a 29m2,4066/76 z pow.15m2,4066/88 z pow.27m2,4066/89 z pow.13m2,4066/96
z pow.18a 34m2,4066/102 z pow.90m2,4066/108 z pow.1a 23m2,4066/109 z pow

la 20m2,4066/111 z pow.91m2,4066/118 z pow.6a 97m2,4066/126 z pow.5a 64m2,4066/133 z pow.3a 99m2,4066/145 z pow.49m2,4067/10 z pow.3a 80m2, 4068/12 z pow.1a 92m2,4153/3 z pow.1a 30m2,4178 z pow.11a 29m2,4186/4 z pow.4a 62m2,4188/6 z pow.2a 50m2,4188/12 z pow.3a 40m2,4188/19 z pow 1a 05m2,4188/22 z pow.3a 68m2,4189/29 z pow.3a 10m2,4197 z pow.7a 49m2, 4198/3 z pow.18a 14m2,4198/4 z pow.39a 73m2,4198/6 z pow.31a 67m2, 4198/7 z pow.29a 95m2,4198/14 z pow.17m2,4199/4 z pow.13m2,4200/2 z pow.2a 18m2,4201/2 z pow.12a 22m2,4201/8 z pow.28a 61m2,4201/13 z pow 12a 08m2,4201/15 z pow.3a 81m2,4201/20 z pow.87m2,4201/28 z pow.1m2, 4201/31 z pow.74m2,4205/3 z pow.7a 78m2,4205/7 z pow.2a 52m2,4205/8 z pow.74m2,4206/6 z pow.3a 47m2,4207/2 z pow.1a 45m2,5209/1 z pow.5a 23m2,5210/6 z pow.74m2,5213/5 z pow. 1a 57m2, Razem 6 ha 60a 36 m2.

Wawrzyńcowi Włodzimierzowi w całości :

V.3999/2 z pow.8a 78m2,4021/3 z pow. 34m2,4022/2 z pow.19a 72m2,4023/10 z pow.2a 37m2,4026/5 z pow.3a 54m2,4028/3 z pow.2a 37m2,4045/1 z pow. 53m2,4047/2 z pow.42m2,4048/6 z pow.6a 82m2,4055/2 z pow.4a 12m2, 4061/5 z pow.18m2,4063/12 z pow.6a 73m2,4066/146 z pow.1a 14m2,4066/20 z pow.11a 5m2,4066/26 zpow.8a 47m2,4066/47 z pow.11a 81m2,4066/62 z pow.21a 49m2,4066/87 z pow.3a 22m2,4066/127 z pow.1a 88m2,4066/133 z pow.1a 11m2,4068/7 z pow.7a 21m2,4068/11 z pow.3a 00m2,4153/4 z pow 40m2,4188/3 z pow.1a 18m2,4188/3 z pow.2a 11m2,4188/13 z pow.96m2, 4190/21 z pow.7m2,4196/26 z pow.1a 68m2,4198/30 z pow.64m2,4198/5 z pow.4a 82m2,4198/20 z pow.9a 10m2,4201/27 z pow.58m2,4201/33 z pow 3a 69m2,4201/34 z pow.1a 63m2,4201/35 z pow.6a 42m2,4203/4 z pow.35m2. Razem 1 ha 61 a 10 m2.

Annie z Płatów Matyasiakowej Stefanji i małoletniemu Józefowi Płata i Drowi Janowi Semaraskiemu po 1/4 części.-

WWx
xxxx VI.3999/1 z pow.17a 80m2,3999/6 z pow.18a 30m2,4000/1 z pow. 3a 64m2,4001/1 z pow.6a 62m2,4002/3 z pow.7a 36m2,4002/5 z pow.7a 84m2 4004/1 z pow.13a 12m2.4005/1 z pow.9a 76m2,4006/1 z pow.7a 80m2,4006/3 z pow.8a 87m2,4007/1 z pow.43m2,4007/3 z pow.1a 48m2,4007/4 z pow. 2a 27m2,4007/6 z pow.36m2,4010/5 z pow.32a 33m2,4010/7 z pow.17a 62m2.

4010/8 z pow.85m2,-4010/9 z pow.3a 20m2,-4010/10 z pow.7a 50m2,-4016/1 z pow.1a 81m2,-4016/4 z pow.19m2,4017/2 z pow.70m2,4022/7 z pow 6a 16m2,4022/8 z pow.41a 90m2,4022/13 z pow.15a 45m2,4023 z pow.5a 50m2,4026/1 z pow.1a 06m2,4026/3 z pow.14a 84m2,4026/7 z pow.37a 62m2 4027/3 z pow.45m2,4028/1 z pow.18a 81m2,4028/8 z pow.1a 46m2,4028/9 z pow.33 m2,4029 z pow.3a 70m2,4045/7 z pow.16m2,4048/4 z pow.20a 15m2,4055/3 z pow.1a 80m2,4056/3 z pow.2a 31m2,4058/2 z pow.9a 29m2, 4060/1 z pow.9a 37m2,4061/10 z pow.1a 49m2,4065/3 z pow.3a 21m2,4066/1 z pow.41a 13m2,4066/5 z pow.23a 51m2,4066/8 z pow.41m2,4066/14 z pow 52a 88m2,4066/22 z pow.31a 49m2,4066/27 z pow.27a 97m2,4066/30 z pow 14a 13m2,4066/37 z pow.29a 75m2,4066/45 z pow.24a 90m2,4066/49 z pow 23a 93m2,4066/54 z pow.19a 62m2,4066/56 z pow.5a 49m2,4066/57 z pow 1a 41m2,4066/62 z pow.62a 15m2,4066/70 z pow.5a 74m2,4066/71 z pow 20m2,4066/72 z pow.16a 38m2,4066/81 z pow.2a 65m2,4066/83 z pow 1a 45m2,4066/94 z pow.77a 61m2,4066/100 z pow.1a 05m2,4066/103 z pow55m2 4066/104 z pow.24m2,4066/106 z pow.10a 58m2,4066/107 z pow.1ha 01a 11m2,,4066/119 z pow.8a 94m2,4066/121 z pow.3a 00m2,4066/122 z pow 1a 94m2,4066/134 z pow.20a 51m2,4066/141 z pow.54m2,4067/ z pow.6a 82m2 4068/1 z pow.10a 60m2,4068/10 z pow.14m2,4153/2 z pow.2a 71m2,4153/7 z pow.53m2,4186/1 z pow.9a 99m2,4188/7 z pow.5a 36m2,4188/11 z pow. 4a 96m2,4188/15 z pow.6a 98m2,4188/20 z pow.2a 10m2,4188/23 z pow. 2a 48m2,4188/32 z pow.5a 75m2,4198/2 z pow.22a 53m2,4198/13 z pow.53m2 4198/19 z pow.12a 73m2,4201/1 z pow.13a 42m2,4201/4 z pow.27a 26m2, 4201/14 z pow.8a 65m2,4201/16 z pow.5a 26m2,4201/17 z pow.29a 29m2, 4201/23 z pow.6a 68m2,4201/25 z pow.3a 21m2,4202 z pow.6a 83m2,4203/3 z pow.4a 92m2,4203/5 z pow.2a 95m2,4204/2 z pow.24m2,4206/7 z pow. 10a 24m2,4207/4 z pow.6a 42m2,4208/3 z pow.4a 22m2,5210/3 z pow.1a 18m2,5210/4 z pow.4a 16m2,5207/7 z pow.7a 12m2,4066 /xxx 147 z pow. 49m2,Razem 12 ha 19a 18m2.-

Romanowi Matyasikowi synowi Błażeja I Annie z Plutów Matyasikowej po połowie :

VII.4030/3 z pow.2a 29m2,4044/4 z pow.5a 33m2,4048/2 z pow.1a 46m2,

4048/13 z pow.40m2,4049/3 z pow.9a 07m2,4050 z pow.4a 06m2,4056/1 z pow.1a 99m2,4057/2 z pow.42a 96m2,4058/1 z pow.1a 53m2,4064/5 z pow 58m2,4066/24 z pow.19a 49m2,4066/32 z pow.13a 13m2,4066/48 z pow.47a 29m2,4066/61 z pow.27m2,4066/67 z pow.20a 93m2,4066/69 z pow.1a 78m2, 4066/82 z pow.35a 80m2,4066/86 z pow.3a 65m2,4066/125 z pow.9a 46m2, 4066/128 z pow.3a 12m2,4186/2 z pow.4a 53m2,4188/9 z pow.3a 74m2, 4188/31 z pow.1a 89m2,4201/37 z pow.68m2,4206/2 z pow.89m2,4206/3 z pow.1a 02m2,5213/4 z pow.1a 16m2,4066/65 z pow.97a 06m2,Razem 3 ha 25a 58m2,.-

Stanisławowi Plucie synowi Józefa w całości :

VIII. 3999/3 z pow.16a 61m2,4000/2 z pow.3a 14m2,4001/2 z pow.1a 81m2 4002/7 z pow.12a 86m2,4003 z pow.21a 94m2,4032/3 z pow.14a 04m2,4026/6 z pow.5a 34m2,4028/2 z pow.7a 08m2,4028/10 z pow.3a 98m2,4052/1 z pow 3a 92m2,4057/3 z pow.82m2,4058/2 z pow.3a 99m2,4059/1 z pow.1a 14m2, 4061/1 z pow.1a 16m2,4066/13 z pow.14a 91m2,4066/15 z pow.67m2,4066/95 z pow.2a 3m2,4066/21 z pow.16a 43m2,4066/35 z pow.7a 28m2,4066/53 z pow.13a 23m2,4066/63 z pow.27a 08m2,4066/79 z pow.18a 74m2,4066/114 z pow.59m2,4066/116 z pow.6a 9dm2,4066/137 z pow.88m2,4067/3 z pow. 89m2,4068/9 z pow.3a 69m2,4188/18 z pow.5a 55m2,4198/1 z pow.1a 51m2, 4201/7 z pow.20a 24m2,4203/7 z pow.1a 87m2,4203/9 z pow.3a 76m2,~~razem~~ Razem 2 ha 42a 50m2.-

IX.Józefowi Wirtlowi w 96/768,Lucjuce z Wirtlów Dziechciowskiej i Wincentemu Dziechciowskiemu po 24/768 części Annie Pluta,małol.Stefanji i Józefowi Plutom i Dr.Janowi Besmurskiemu po 45/768 - Annie Matwasik w 24/768 - Romanowi Matwasikowi w 24/768- Stanisławowi Plucie w 36/768- Janowi Jurowatemu w 48/768- Annie Marjannie Jurowatej w 48/768- Józefowi Wróblowi i Tekli Wróblowej po 60/768- Wawrzyńcowi Kołoszlejszykowi w 24/768 - i Stanisławowi Jurowatemu i Wiktorji z Wróblów Jurowatej po 36/768 części.

4006/2 z pow.1a 17m2,4007/2 z pow.80m2,4010/6 z pow.54m2,4010/12 z pow 1a 59m2,4013/2 z pow.4a 13m2,4030/5 z pow.20m2,4031/2 z pow.2a 99m2 4031/5 z pow.20m2,4043/2 z pow.1a 58m2,4045/5 z pow.3a 17m2,4044/7 z p

2a 98m2,4045/5 z pow.3a 44m2,4046/2 z pow.3a 34m2,4047/3 z pow.2a 14m2 4048/5 z pow.3a 98m2,4049/2 z pow.1a 22m2,4056/2 z pow.41m2,4058/4 z p 1a 03m2,4059/3 z pow.12m2,4061/2 z pow.6a 78m2,4062/2 z pow.69m2,4063/1 z pow.2a 21m2,4064/6 z pow.3a 77m2,4066/11 z pow.17a 08m2,4066/46 z pp 9a 64m2,4066/51 z pow.12a 42m2,4066/68 z pow.82m2,4066/78 z pow.1a 16 m2,4066/84 z pow.51m2,4066/90 z pow.5a 18m2,4066/105 z pow.3a 22m2, 4066/110 z pow.1a 65m2,4066/115 z pow.73m2,4066/117 z pow.3a 07m2, 4066/140 z pow.1a 00m2,4066/143 z pow.15a 22m2,4015/1 z pow.94m2,4016 /2 z pow.1a 59m2,4067/2 z pow.4a 90m2,4067/7 z pow.95m2,4068/2 z pow. 1a 31m2,4068/5 z pow.2a 25m2,4198/10 z pow.3a 93m2,4198/12 z pow.71m2, 4199/3 z pow.2a 59m2,4200/4 z pow.14a 13m2,4201/3 z pow.29m2,4201/29 z pow.5a 73m2,4201/30 z pow.3a 13m2,4201/32 z pow.4a 45m2,4201/36 z pp 4a 88m2,4203/8 z pow.79m2,5209/3 z pow.38m2,5210/2 z pow.4a 13m2, 5210/5 z pow.1a 37m2,5213/1 z pow.2a 84m2,5211 z pow.12a 34m2,5214 z pow.17a 59m2,4063/4 7 z pow.26m2,4200/6 z pow.15a 70m2,4201/19 z pow. 34a 16m2,4198/1 z pow.4a 75m2, i parcele 4063/4,4200/6,4201/9,4225, 4026/8.-

Ustanowione a wyszczególnione w protokole z dnia 2 kwietnia 1914 Ncl. 171/13 służebności gruntowe pozostają w mocy.-

U z a s a d n i e n i e.

Wedle Księgi gruntowej za właścicieli realności Lwh.251 gm.Bystra są zaintabulowani Józef Wojtusiak i Rozalja Wojtusiak po 8/192,Wawrzyniec Kołoździejczyk w 6/192,-Jan Jurowaty i Marjanna Anna 2 ga Mion Jurowata po 6/192,Stanisław Jurowaty w 6/192,-Stanisław Pluta w 6/192 Roman Matyasik w 6/192,-Anna Matyasikowa w 17/192,-Józef Wirtel w 24/-192,-małol.Stefanja Plutowa,Józef Pluta,Dr.Jan Bednarski po 11/192, Ludwika Dziechciowska i Wincenty Dziechciowski po 12/192,Józef Wróbel i Tekla Wróblowa po 12/192,Wiktorja Jurowata w 6/192 częściach,Zaś za właścicieli realności Lwh.33 Roman Matyasik Anna z Plutów Matyasikowa po 2/16 części,Dr, Jan Bednarski,Stefanja Pluta,Anna z Plutów Matyasikowa i małol. Józef Pluta po 3/16 części.-Józef Wojtusiak pował że tak on jak i śp.Rozalja Wojtusiakowa nie mają żadnego udziału w re

alności lwh. 251, więc dlatego im gruntu nie przyznano. Współwłaściciele realności lwh. 33 zgodzili się na podział pgrt. 5209, 5210, 5213, więc dlatego te parcele włączono także do działu.-

W toku działu jakoteż po podziale zaszły zmiany odnośnie do spółwłaścicieli, więc w niniejszej uchwale wymieniono obecnych właścicieli : posiadaczy współwłasnych realności względnie wydzielonych już gruntó

Po prawomocności niniejszej uchwały nastąpi z urzędu intabulacja praw własności na rzecz poszczególnych właścicieli.-

Sąd powiatowy Oddział II.

Jordanów dnia 3 listopada 1921

Dr Jurd
Należyte wygotowanie potwierdza
kierownik kancelaryi:

Pietrzyn

Ltab. 871/22

Na podstawie ks. uchwały z dnia 23 listopada 1921 No. L. 871/13 oraz planu podziału dozwala się i zarządza:

I. podziału wchodzących w skład realności lwh. 251, ks.gr.gm. Bystra na rzecz Józefa Wojtusiaka i Rozalji Wojtusiak po 8/192, Wawrzyńca Kołodziejczyka w 16/192, Jana Jurowatego i Marjanny Anny z im. Jurowatej po 6/192 Stanisława Jurowatego w 6/192, Stanisława Pluty w 8/192, Romana Matyasika w 6/192, Anny Matyasik w 17/192, Józefa Wirtla w 24/192, Józefa Pluty, Dra. Jana Bednarskiego po 11/192, Stefanji z Plutów Rapaczowej i Awita Rapacza po 11/384, Ludwiki Dziechciowskiej i Wincentego Dziechciowskiego po 12/192, Józefa Wróbla i Tekli Wróblowej po 12/192, Wiktorji Jurowatej w 6/192 części zaintabulowanej, parcel grt. na następujące parcele: 3999 na 3999/1 do 3999/11, 4000 na 4000/1 do 4000/3, 4001 na 4001/1/2/3, 4002 na 4002/1, do 4002/7, 4004 na 4004/1/2, 4005 na 4005/1/2, 4006 na 4006/1 do 4006/3, 4007 na 4007/1 do 4001/6, 4010 na 4010/1 do 4010/12, 4011 na 4011/1/2, 4013/1/2/3, 4015 na 4015/1/2, 4016 na 4016/1/2/3/4, 4017 na 4017/1/2, 4019 na 4019/1/2, 4021 na 4021/1/2/3/4, 4022 na 4022/1 do 4022/15, 4024 na 4024/1/2/3, 4026 na 4026/1 do 4026/7, 4027 na 4027/1/2/3 4028 na 4028/1 do 4028/10, 4030 na 4030/1 do 4030/5, 4031 na 4031/1 do 4031/4, 4043 na 4043/1 do 4043/4, 4044 na 4044/1 do 4044/12, 4045 na 4045/1 do 4045/7, 4046 na 4046/1/2/3, 4047 na 4047/1/2/3/4, 4048 na 4048/1 do 4048/13, 4049 na 4049/1/2/3, 4052 na 4052/1/2, 4053 na 4053/1/2, 4055 na 4055/1/2/3, 4056 na 4056/1/2/3, 4057 na 4057/1/2/3, 4058 na 4058/1 do4058/6 4059 na 4059/1/2/3, 4060 na 4060/1/2/3, 4061 na 4061/1 do 4061/13, 4062, na 4062/1 do 4062/5, 4063 na 4063/6, 4064 na 4064/1 do 4064/11, 4065 na 4065/1 4064/2/3, 4066 na 4066/138,i 4066/140 do 4066/147, 4067 na 4067/1 do 4067/ 4068 na 4068/1 do 4068/12, 4153 na 4153/1 do 4153/7, 4186 na 4186/1 do 4186 4187 na 4187/1/2/3, 4188/2 na 4188/2 do 4188/32, 4198 na 4198/1 do 4198/20, 4199 na 4199/1 do 4199/5, 4200 na 4200/1 do 4200/8, 4201 na 4201/1 do 4201/ 4203 na 4203/1 do 4203/9, 4204 na 4204/1/2/3, 4205 na 4205/1 do 4205/8,4206 na 4206/1 do 4206/9, 4207/1 do 4207/7, 4208 na 4208/1/2/3.-

II. podział wchodzących w skład realności lwh. 33 ks.grt. gm. kat. Bystra na rzecz Romana Matyasika i Anny z Plutów Matyasikowej po 8/16, Dra Jana Bednarskiego, Anny z Plutów Matyasikowej, i małol: Józefa Pluty po 3/16.- Stefanji z Plutów Rapaczowej i Awita Rapacza po 3/32 wł. snej parcel grt. 5209, na 5209/1/2, 5210 na 5210/1 do 5210/6, 5213/1 do 5213/7.

III, Wydzielenie z realności pod I.II. wymienionych następujących parc, a 1/. 3999/4/7, 4000/3, 4001/3, 4002/4, 4005/2, 4007/5, 4010/11, 4017/1,4018, 4019/1, 4021/4, 4022/5/14, [illegible], 4026/2, 4028/5, 4030/4, 4031/3/4, 4032 4033, 4038, 4039, 4040, 4041, 4042, 4043/1/3/4, 4044/6/11/12, 4048/6,4046/1 4047/1/2, 4048/1/8/12, 4049/1, 4052/2, 4053/1/2, 4054, 4057/1, 4058/5/6,. 4061/9/13, 4062/4, 4063/5, 4064/2/9, 4065/1, 4066/2/6/16/26/31/36/38/43/50 4066/60/64/66/75/77/91/97/98/123/124/132/135/136, 4067/1, 4153/1/5, 4187/3, 4188/2/8/17/25, 4198/8/9/11, 4199/1/5, 4200/3/5, 4201/9/18/21, 4203/2, - 4204/1/3, 4205/1/2, 4206/1/5/8, 4207/5, 5210/1, 5213/1/3 i dopisania tych parcel do realności lwh. 34 ks. grt. gm. Bystra, Józefa Wirtla w 2/4, Ludwiki z Wirtlów Dziechciowskiej, Wincentego Dziechciowskiego 1/4 części własnej w stanie wolnym od ciężarów lwh. 33. i 251 gm. Bystra obciążających

2/. 3999/5/11, 4002/1, 4010/3, 4011/2, 4022/4/12, 4024/1, 4027/1, 4028/6 4034, 4035, 4036, 4037, 4044/3/8, 4048/11, 4045/4, 4060/3, 4061/7/8/12, 4062/1/5, 4063/3/6, 4064/2/8/10/11, 4066/5/7/17/23/28/59/74/92/99/101/112, 4064/129/131/.- 4066/142.- 4067/4/8/9, 4068/4/6/8, 4153/6, 4187/2, 4188/4 4188/13/24/27, 4198/17, 4199/2, 4200/1/7, 4201/5/11/24/38, 4203/1, 4205/4/(4206/4, 4207/1, 4208/2, utworzenie z tych parcel nowego ciała hipotecznego lwh. 618 gm Bystra i wpisz prawa własności tegoż bez przeniesienia ciężarów realności lwh. 33 i 251 gm Bastra obciążających na rzecz Jana Jurowatego syna Józefa i Anny Marjanny z im z Hyćków Jurowatej po połowie.

3/. 3999/6/10, 4002/2, 4010/2/4, 4020, 4021/1/2, 4022/1/11, 4019/2, 4024/1 4027/2, 4028/7, 4030/1, 4031/1, 4044/2/9, 4045/3, 4048/3/7/10, 4051,4059/2 4060/2, 4061/3, 4061/4/11, 4062/3, 4063/2, 4064/1/7, 4066/4/9/18/29/33/40, 4066/48/58/73/80/92/113/120/130/144/44/63, 4067/3, 4068/3, 4186/5, 4187/1 4188/5/10/16/22, 4198/15, 4198/16/18, 4200/6, 4201/8/10/12/22/26/37, 4203/(4205/5, 4206/9, 4207/3/6, 4208/1, 5213/6, 4022/15 i utworzenie z tych parcel nowego ciała hipotecznego lwh. 619 ks. grt. gm. Bystra i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh.33. 251 gm Bystra obciążających na rzecz Stanisława Jurowatego syna Józefa i Wiktorji z Wróblów Jurowatej po. połowie.

4/. 3999/9, 4002/6, 4004/2, 4010/1, 4011/1, 4012/ 4013/1/3, 4015/2,4016/3 4022/6/9, 4024/3, 4026/4, 4028/4, 4030/2, 4044/10, 4045/2, 4048/9,4055/1 4061/6, 4064/4, 4065/2, 4066/10/19/34/39/41/56/76/88/89/96/102/108/109/111 4066/118/126/133/145, 4067/10, 4068/12, 4153/3, 4178, 4186/4, 4188/6/12/19 4188/22/29, 4197, 4198/3/4/6/7/14, 4199/4, 4200/2, 4201/2/8/13/15/20/28/31

4205/3/7/8, 4206/6, 4207/1 z lwh. 33 pgrt. lkat. 5209/1, 5206/6,5213/5 i dopisania tych parcel w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. 33 i 251 gm Bystra obciążając-ch do realności lwh. 86 ks. grt. gm. Bystra Józefa Wróbla i Tekli ze Stecow Wróblowej po połowie własnej.

5/. 3999/2, 4021/3, 4022//2/10, 4026/5, 4028/3, 4045/1, 4047/4, 4048/6, 4055/2, 4061/5, 4066/12/146/20/25/47/52/87/127/138, 4068/7/11, 4153/4,- 4186/3, 4188/2, 4188/14/21/26/30, 4198/5/20, 4201/27/33/34/35, 4203/4,- utworzenie z tych parcel nowego ciała hip. L. 620 gm. Bystra i intabulację prawa własności tegoż na rzecz Wawrzyńca Kołodziejczaka w całości.

6/. 3999/1/2, 4000/1, 4002/3/5, 4004/1, 4005/1, 4006/1/3, 4007/1/3/4/6, 4001/1, 4010/5/7/8/9/10, 4016/1/4, 4017/1, 4022/7/8/13, 4025, 4026/1/3/7, 4027/3, 4028/1/8/9, 4029, 4045/7, 4048/4, 4055/5, 4056/3, 4058/2, 4060/1, 4061/10, 4065/3, 4066/1/5/8/14/22/27/30/37/45/49/54/55/57/62/70/71/72/81, 4066/88/94/100/103/104/106/107/109/121/122/134/141, 4067/5, 4068/1/10,. 4153/2/7, 4186/1, 4188/7/11/15/20/23/32, 4198/2/13/19, 4201/1/4/14/16/17. 4201/23/25, 4202, 4203/3/5,4204/2, 4206/4, 4027/4, 4208/3, 4210/3/4, - 4207/7, 4066/147, utworzenie z tych parcel nowego ciała hipot. L. 621 gm. Bystra i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. 33 i 251 gm Bystra obciążających, na rzecz Anny z Flutów Matyasikowej, małżol: Józefy Fluty i Dra. Jana Bednarskiego po 2/8 części, zaś Stefanji z Flutów Rapaczowej i Awita Rapacza po 1/8 części,-

7/. 4030/3, 4044/4,4048/2/13. 4049/3, 4050, 4056/1, 4057/2,4058/1, 4064/5, 4066/24/32/42/61/67/69/82/86/125/128, 4186/2, 4188/9/31, 4201/29, 4206/2/3 5213/4, 4066/35, utworzenie z tych parcel nowego ciała hip. L. 622 gm Bystra i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. 33 i 251 gm Bystra obciążających, na rzecz Romana Matyasika syna Błażeja i Anny z Flutów Matyasikowej po połowie,

8/. 3999/3, 4000/2, 4001/2, 4003/2/7, 4003, 4028/3, 4026/6, 4028/2/10,- 4052/1, 4057/3, 4058/3, 4059/1, 4061/1, 4066/13/15/95/21/35/53/65/79/114, 4066/116/137,- 4067/6, 4068/9, 4188/18, 4198/1, 4201/7, 4203/7/9, utworzenie z tych parcel nowego ciałahipot. lwh. 623 gm. Bystra i intabulację prawa własności tegoż w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. 33 i 251 gm. Bystra obciążających na rzecz Stanisława Pluty syna Józefa w całości.

IV. wyłączenie z realności lwh. 33 gm. Bystra pgrt. lk. 5209/2, 5210/2/5, 5211, 5214 i dopisania tych parcel w stanie wolnym od ciężarów realności lwh. 33 gm. Bystra obciążających do realności lwh. 251, gm. Bystra w miejsce dotychczasowych właścicieli na rzecz Józefa Wirtla w 96/768, Ludwiki z Wirtlów Dziechciowskiej i Wincentego Dziechciowskiego po 48/768, Anny z Wirtlów Matyasikowej małżol Józefa Plury oraz Dra. Jana Bednarskiego po 45/768, zaś Stefanji z Flutów Rapczowej, i Awita Rapacza po 45/1536, Anny z Flutów Matyasikowej w 24/768, Anny Marjanny 2 im. Jurowatej w 48/768, Romana Matyasika w 24/768, Stanisława Pluty 36/768, Jana Jurowatego w48/768 Józefa Wróbla i Tekli Wróblowej po 60/768, Wawrzyńca Kołodziejczyka w2/768 Stanisława Jurowatego oraz Wiktorji z Wróblów Jurowatej po 36/768 części.

Sąd powiatowy Oddział II.

Jordanów dnia 14 listopada 1922.

Dr. ANTONI WŁADYSŁAW BARTZ
Należycie wygotowanie potwier...
kierownik kancelarji

Richter

203

Izba skarbowa Kraków

Urząd skarbowy

Gmina

Miejscowość

Wzór Nr. 18.
do par. 3. rozp. VI. Min. sk.

L. 16877/24

ZAWIADOMIENIE

o wysokości pierwszej raty podatku majątkowego.

(obliczenie prowizoryczne)

Imię i nazwisko płatnika (firma) Dr. Jan Bednarski

W myśl art. 31, 32 ustawy o podatku majątkowym z dnia 11. sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94. poz. 747) oraz na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 366) pierwszą ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Ogólna wartość majątku		Stopień majątku	Stopa procentowa	Wysokość podatku według skali art. 9.		I. rata podatku majątkowego w wysokości $^1/_6$ części kwoty z przedziałki 5.	
w markach	Równowartość we fr. złot.			fr.	ct.	fr.	ct.
1	2	3	4	5		6	
	5.524		1.4	77	34	12	89

Powyższą ratę podatku należy zapłacić w kasie skarbowej w NOWY TARG albo bezpośrednio albo przez Pocztową Kasę Oszczędności w czasie od 10. czerwca do 10. lipca 1924 r. pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z kosztami egzekucji i odsetkami za zwłokę.

Od powyższego obliczenia pierwszej raty podatku majątkowego można wnieść odwołanie do podpisanej władzy podatkowej w terminie 14. dni od dnia doręczenia tegoż zawiadomienia. Wniesione odwołanie nie wstrzymuje obowiązku zapłacenia podatku w przepisanym terminie.

Spóźnione odwołanie nie będzie rozpatrywane.

NOWY TARG dnia 5/6 1924

~~Izba skarbowa~~ — ~~Urząd~~ — Inspektorat skarbowy.

L. S.

Późniewska

Dnia 4/7 1924 ark 77
kapitano - 12 zł 89 gr
słownie dwanaście złotych
89 groszy

204

Izba skarbowa .....

Urząd (Inspektorat) skarbowy Nowy Targ

Gmina Nowy Targ

L. 343/24

Zawiadomienie

o wysokości drugiej raty, prowizorycznie wymierzonego podatku majątkowego

Płatnik: Dr. Bednarski Jan

Nowy Targ

ulica Szkolna Nr domu .....

Na zasadzie postanowień Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56 poz. 565); w związku z Rozporządzeniem z dnia 14 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 366), drugą ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Podatek ustalony przy wymiarze pierwszej raty		Pierwsza rata podatku majątkowego ustalona prawomocnie w wysokości $^1/_6$ części kwoty z kolumny 1.		Druga rata podatku majątkowego w wysokości podwójnej kwoty z kolumny 1.	
złotych	gr.	złotych	gr.	złotych	gr.
1		2		3	
77	34	12	89	25	78

Kwotę z kolumny 3 należy uiścić w kasie skarbowej w Nowym Targu albo bezpośrednio, albo przez Pocztową Kasę Oszczędności w dwóch równych ratach, a to pierwsza w kwocie 12 zł. 89 gr. w czasie od 10 września do 10 października 1924 r., drugą zaś w tej samej wysokości w czasie od 10 listopada do 10 grudnia 1924 r. pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z kosztami egzekucji i odsetkami za zwłokę.

O ile druga rata (kolumna 3) łącznie z wpłatami uskutecznionemi tytułem zaliczek i pierwszej raty przewyższa kwotę wykazaną w kolumnie 1., obowiązek płatnika ogranicza się do wyrównania różnicy jaka zachodzi między kwotą uwidocznioną w kolumnie 1, a sumą wpłat uskutecznionych dotychczas.

Od powyższego zawiadomienia nie ma odwołania.

Nowy Targ dnia 10/9 1924 r.

Izba skarbowa. *Urząd.* *Inspektorat skarbowy.*

zapłacono 9/ko 1924
akt. — 263 — 25.78 gr.
tj. dwadzieścia pięć 25/78 gr.

[illegible] [illegible]

205

Izba skarbowa .....

Urząd (Inspektorat) skarbowy .....

Gmina .....

Miejscowość .....

ZAWIADOMIENIE № 8.

o wysokości trzeciej raty prowizorycznie obliczonego podatku majątkowego.

Imię i nazwisko płatnika (firma) Ks. Jan Bednarski

starosta spiski - oravski w .....

ulica Szkolna № domu .....

Na zasadzie art. art. 31 i 32 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o podatku majątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 746) w związku z Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 366) oraz Rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 kwietnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41 poz. 284) trzecią ratę podatku majątkowego ustalono w sposób następujący:

Przypis trzeciej raty w wysokości $^1/_6$ prowizorycznego podatku		Obniżenie przypisu trzeciej raty w myśl § 2 rozporządzenia Ministra Sk. z dnia 17 IV 1925 roku		Ostateczna kwota przypisu trzeciej raty	
zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1		2		3	
12	89			12	89

Kwotę z kolumny 3 należy zapłacić w Kasie Skarbowej w ..... albo bezpośrednio, albo przez Pocztową Kasę Oszczędności (konto P. K. O. Nr. .....) **w czerwcu 1925 r.** pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z karami za zwłokę i kosztami egzekucyjnemi, określonemi w ustawie z dnia 31 lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 73 poz. 721).

Od powyższego zawiadomienia niema odwołania.

..... dnia 11 maja 1925 r.

Izba Skarbowa—Urząd ..... Inspektorat skarbowy.

Cen – 175

Kwotę: zł 189

t. j. dwanaście zł 89 gr

zapłacono, dnia 12/6 1925

[signature]

206

L. 213

KWIT

na 8 *zł.* 32 *gr. (słownie)* .....

.....

które p. Bednarski Jan

podatek miejski lokatorski za 925

do Kasy miejskiej uiścił.

N. Targ, dnia 17/VI 25

MAGISTRAT
Król. woln. miasta
Nowego Targu

207

Władza wymirowana
Magistratu
w Nowym-Targu

Nr.kol.ks.bierczej. 213

Nakaz płatniczy

na miejski podatek od lokali na r.1925, wymierzony od lokali zajmowanych w nieruchomości Nr. 8 położonej przy ul. Srkulny

przez Dr. Bernarskiego Jana

Ustalona wart. czynsz. za 1914 r. zł.	gr.	za zajmowane ubikację mieszk.	przem.	kwota wymierzonego podatku za r.1925 zł.	gr.	Uwaga
277	20	4		8	32	Wymierzony podatek należy wpłacić do Kasy-Magistratu do dnia 30.listopada 1925.

Przeciw powyższemu wymiarowi przysługa płatnikowi prawo wniesienia rekursu do miejskiej Władzy wymiarowej w N.Targu do dni 14 licząc od dnia doręczenia nakazu.

N.Targ dnia 20/X.1925.

Burmistrz

30 : 1908 16

208

Mowa na śmierć nieodżałowanej pamięci

Tadeusza Bednarskiego

zgasłego w 18 r. życia, dnia 28. stycznia 1908 r. w Krakowie

— . —

O śmierci straszna! nieubłagana! O ty która swą okrutną, zimną prawicą zgniatasz najcudniejsze kwiaty życia! Oto znowu przed wszechwładnem twem obliczem stoimy, my młodzi pełni życia i rwiący się do niego i musimy ci złożyć straszną, bolesną ofiarę, ofiarę którąś nam wydarła przemocą okrutna! Śmierci, przed którą karnie schylają głowy mocarze świata! Myśmy myśleli że tobie na młode życie targnąć się nie wolno a ty sztywna i zimna stanęłaś wśród naszych szeregów i wzięłaś największą ofiarę — najlepszą cząstkę wybrałaś! Ów straszny, grom przerażenia z pogodnego nieba runął i wstrząsnął naszemi sercami do głębi. Jak piorunem rażeni jesteśmy wszyscy! Bo oto gimnazyum nasze straciło najukochańszego i najlepszego kolegę! Współuczniowie jego stracili najdroższego nietylko kolegę, lecz osobistego przyjaciela! Ów bratem nie kolegą był naszym! O długo-długo rozpacz miotać będzie sercami naszemi, nim się uspokoimy, nim oswoimy z tą straszną bolesną rzeczywistością! Dziś jesteśmy tylko przerażeni! — Oburzeni na strasznego wroga młodości, na śmierć okrutną, która nam zabrała Ciebie! Pogrążeni w tym nieukojonym żalu, nie jesteśmy nawet w stanie zdać sobie sprawy z tego, czem strata ta jest dla nas.

Widzimy tylko, że jedno miejsce wśród nas jest puste, że jedna ławka w sali szkolnej jest wolną, widzimy ze zgrozą, że jednego wśród nas brakło, brakło już na zawsze! Wiemy tylko tyle, że spotkał nas cios straszny, żeśmy wszyscy stracili coś bardzo drogiego i ukochanego! Widzimy, że ten wyłom wśród nas uczyniony jest wielki! bardzo wielki! A bo też wiel. kim było serce już nie kolegi, ale najdroższego brata naszego! A tej pustki nic nam nie zdoła zapełnić, nie zdoła zastąpić. Ku niemu były zwrócone oczy nasze — on serca nasze swem wielkim ogarnął sercem! Lecz próżne żale i płacze! Stało się! Wobec tej trumny, która kryje tak drogie dla nas zwłoki, musimy korzyć, schylić czoła, musimy powtórzyć te wielkie słowa, które nie z tego świata, słowa, których po raz pierwszy nie człowiek lecz Bóg użył „Bądź wola Twoja ... Wszak nie śmierć lecz Bóg rządzi światem! On najsprawiedliwszy! Zabrał go z pośród nas i powiedział „dosyć". Dosyć było czasu próby, dosyć pracy na tej ziemi! Tyle mu Bóg przeznaczył — On wszystko sumiennie wypełnił! A Bóg powiedział „Pójdź za mną" i w nagrodę zabrał go do Siebie, gdyż uznał, że nagroda już mu się należy! A nam nic nie pozostawił? Owszem! Bóg pozostawił nam po tym zmarłym przykład wielki do naśladowania! Tym większy i trwalszy że Ten, który nim przyświecał w pamięci naszej pozostanie na zawsze!

I mnie przypadło dzisiaj to smutne pożegnanie Ciebie w imieniu młodzieży, w imieniu Twoich współuczni i przyjaciół! Pożegnać mam Ciebie na zawsze!

I jakichże słów mam na to użyć? Czy zwyczajem staro-

żytnych „Niech ci ziemia będzie lekką." O nie! to za mało! Wieczne odpoczywanie racz mu dać Panie!
A Ty nie zapomnij o nas! Pamiętaj przed Tronem Najwyższego o nas, tak, jak na ziemi pamiętałeś!
Wyroś nam łaskę, byśmy ukoić się mogli w tym strasznym żalu po tej nieodżałowanej stracie!
A światłość wiekuista niech mu świeci na wieki. ——

W Krakowie d. 30 stycznia 1908 r.

Stefan Haraska
uczeń VII kl.
Gimnazyum św. Jacka

27 II 1908

210

Mowa wygłoszona na pogrzebie Janusza Bednarskiego.

Uciałem sobie z błysków słońca
Wysnuć złotą nić,
Po czarach śnić do końca
Po czarach śnić ...
Ale słońca zatopiły
Blask swój za gór cieśń,
Została mi pieśń mogiły ...
Została mi pieśń ...

Jak śpiewał niedawno o sobie ś. p. Janusz i nie zawiodło go przeczucie żałoby. Myśmy myśleli że teraz właśnie skrzydła rozwinie orzeł do lotu szerszego. Niestety, burza śmierci podcięła, wytarmała skrzydła i orzeł śmiały padł martwy na ziemię. Duch jego jasny poszedł za bratem do lepszej ojczyzny. Jak odeszła dusza Jego czysta, niewinna do braci Aniołów, a z nią razem zniknęła ostatnia na =

dzieja nieszczęśliwych rodziców. Pozostała tylko pustka nie do zapełnienia, ból i żal nieukojony. Na nasze życie rzuciła ta śmierć cień, którego już nic nie rozproszy, dopóki się znów nie spotkamy. Utraciliśmy bowiem skarb drogi, bo przyjaciela i brata. Śp. p. Janusz był nie tylko najlepszym i najzdolniejszym uczniem, ale i najzacniejszym kolegą. Miał serce szlachetne i szerokie, był żywem przykazaniem miłości. Nie gardził nikim, nie poniżał, ale podnosił i uszlachetniał swoją przyjaźnią. Był tem słońcem, bez którego ciążyły bezwiednie serca wszystkich, ogniskiem, które skupiało w sobie nasze uczucia i dążenia. On żył wśród nas apostołem Piękna i Dobra. — Potęgą swego uczucia, swą wieszczą siłą porywał nas i uno-

sił ku niebu. Z tej wysokości pokazywał nam we właściwem świetle ideały narodu i całej ludzkości, wytyczał drogę, którą mamy kroczyć do ich zdobycia. Wierzył gorąco w Boga, w wysokie posłannictwo Kościoła i narodu, umiał nas dla tej idei natchnąć i pozyskać. To też ani na chwilę nie zwątpił o zwycięstwie Dobra nad Złem. Marzyliśmy, że pojdziem za jego przewodem w bój życia, w obronie prawdy i szczęścia ludów. Ale Bóg inaczej zrządził. Zostaliśmy bez wodza, bez wieszcza i pieśni a walka nas czeka straszna i święta. Smutno nam, ale nie rozpaczajmy; niemasz już wprawdzie hetmana i pieśniarza, ale rozkaz jego niezłomiony, spełnijmy go święcie, a wodzem go kochajmy się wzajem.

nię, kochajmy to, co on ukochał, a za-
płacim mu godnie za jego miłość
serdeczną i cześć okażemy jego pa-
mięci. Służmy bożdy dobrej sprawie
wiernie do końca, a wynagrodzim
choć w części tę stratę, jaką ojczy-
zna przedwczesna jego śmiercią przy-
niosła. —
Pokój di bracie, a nam moc i wy-
trwanie.

W Krakowie, d. 27/II 1908 r.

Mowę tę wygłosił jeden z uczniów kolegów ś. p. Janusza.
Gimnazyum św. Jacka.

KRAJOWY PATRONAT
[illegible] przemysłu

212

L.P. 1544.

D o

Komitetów mężów zaufania krajowego

Patronatu przemysłowego

Niektóre Komitety mężów zaufania zwróciły się do Patronatu w sprawie obesłania „Zjazdu przemysłowego" który ma odbyć się z końcem września w Krakowie, krajowy Patronat przemysłowy wyjaśnia, że powyższy zjazd zwołany został z inicyatywy Komitetu Zjazdu, jako zobranie osób interesujących się rozwojem przemysłu w Galicyi dla przedyskutowania i omówienia spraw gospodarczych na podstawie zgłoszonych referatów. Zjazd ten nie posiada jednak zupełnie oficyalnego charakteru reprezentacyi przemysłowców galicyjskich względnie instytucyi przemysłowych i udział w nim może wziąć każda osoba zaproszona przez Komitet Zjazdu. Dlatego więc Komitety mężów zaufania jako organizacye nie mogą być reprezentowane przez delegatów na tym Zjeździe natomiast mogą członkowie Komitetu względnie osoby poza nim stojące brać udział w Zjeździe we własnem imieniu. Z tego też powodu ani Patronat ani Komitety nie będą pokrywały kosztów ewentualnego udziału w Zjeździe członków Komitetu. Z drugiej jednak strony krajowy Patronat przem. uznaje pożyteczność takich zjazdów, które przez wymianę myśli mog. spowodować żywsze zainteresowanie się sprawami gospodarczymi. Zwołany zaś obecnie Zjazd przez dobór referentów i prawdopodobne liczne obesłanie niewątpliwie będzie miał wybitny i korzystny wpływ na tok spraw gospodarczych. Tem przekonaniem powodowany udzielił też Patronat Komitetowi organizacyjnemu Zjazdu adresów Komitetów mężów zaufania w celu rozesłania odpowiednich zaproszeń.

Przy tej sposobności Patronat zaznacza, że zamiarem jego jest zwołanie w najbliższej przyszłości Zjazdu Komitetów mężów zaufania z całego kraju, którego zadaniem byłoby omó-

wienie dotychczasowej działalności Komitetów i wytyczenie kierunków jej na przyszłość a równocześnie przedyskutowanie obecnego stanu wytwórczości krajowej w poszczególnych okręgach i akcyi prowadzonej nad odbudową zniszczonych przez wojnę przedsiębiorstw. Komitety mężów zaufania zechcą więc już obecnie wziąć powyższą sprawę zjazdu pod rozwagę, przygotowywać odpowiednie materyały do sprawozdań oraz zgłosić do Patronatu ewentualne referaty na Zjazd.-

Dyrektor Patronatu:

Wł. Leitgeb.

213

KRAJOWY PATRONAT
RĘKODZIEŁ I DROBNEGO PRZEMYSŁU

L: 375/E.P.

Lwów, dnia 6. grudnia 1917

Szanowny
Komitet Mężów Zaufania Krajowego Patronatu
rękodzieł i drobnego przemysłu
w/
Nowym Targu

Załączając okólnik w sprawie mającego się odbyć w styczniu kursu dla członków Zarządu i pracowników Kas rękodzielniczych wyrażamy niepłonną nadzieję, że Szanowny Komitet Mężów Zaufania dołoży skutecznych starań, aby we wskazanym terminie wpłynęły do Krajowego Patronatu zgłoszenia uzdolnionych i ożywionych chęcią ideowej pracy kandydatów z okręgu objętego działalnością Komitetu.

Jakkolwiek bowiem kredyt rękodzielniczy nie jest zorganizowany w powiecie ani w Kasie rękodzielniczej, ani w oddziale kredytu rękodzielniczego przy którejkolwiek z już istniejących instytucyi pieniężnych, to jednak żywotne i swoiste potrzeby kredytu rękodzielniczego do takiej odrębnej organizacyi, niewątpliwie doprowadzą zwłaszcza po wojnie. A wówczas teoretyczne i praktyczne przygotowanie miejscowych działaczy i pracowników w danym zakresie może ułatwić założenie i zapewnić prawidłowe prowadzenie instytucyi.-

ZA DYREKTORA

214

KPAJOWY PATRONAT
RĘKODZIEŁ I DROBNEGO PRZEMYSŁU.

Lwów, dnia 6. grudnia 1917.

L. 375/E. P.

OGŁOSZENIE.

KRAJOWY PATRONAT RĘKODZIEŁ I DROBNEGO PRZEMYSŁU

urządza w Krakowie

w czasie od 14. do 18. stycznia 1918.

KURS INFORMACYJNY DLA CZŁONKÓW ZARZĄDÓW KAS RĘKODZIELNICZYCH

oraz w czasie od 19. stycznia do 15. lutego 1918.

KURS DLA FUNKCYONARYUSZY KAS RĘKODZIELNICZYCH.

Na kursie informacyjnym dla członków Zarządów będą wykładane wiadomości z zakresu historyi rozwoju idei współdzielczej, ustawodawstwa oraz administracyi wewnętrznej w Kasach.

Na kursie dla funkcyonaryuszy będzie wykładana przedewszystkiem buchalterya i korespondencya kasowa oraz wiadomości z ustawodawstwa i ogólnych zasad gospodarki w instytucyach pieniężnych.

Na kursie dla Członków Zarządów będą mogli wziąć udział w pierwszym rzędzie Członkowie Dyrekcyi i Rad Nadzorczych Kas rękodzielniczych, a w miarę wolnych miejsc także inni Członkowie Kas. Inne osoby będą mogły być tylko o tyle przyjęte, o ile są rękodzielnikami, a w ich miejscu zamieszkania niema na razie Kasy.

Kandydaci, wpisani na kurs funkcyonaryuszy będą obowiązani wziąć udział także w wykładach na Kursie dla Członków Zarządu.

Na kurs dla funkcyonaryuszy Kas będą mogły być przyjęte osoby w wieku przynajmniej 18 lat, posiadające ukończone przynajmniej 3 klasy szkoły wydziałowej lub niższą szkołę średnią — przedewszystkiem te, które już są w Kasach rękodzielniczych zatrudnione, potem, te, które przez Dyrekcye Kas będą polecone. Oczywiście Członkowie Dyrekcyi Kas mają również prawo uczestniczenia na kursie.

Po ukończeniu kursu funkcyonaryuszy odbędzie się ścisły egzamin uczestników, poczem zostaną im wydane świadectwa.

Koszty utrzymania w Krakowie przez czas pobytu na kursie mają uczestnicy ponosić zasadniczo, z własnych funduszów. Otrzymają oni tylko zwrot kosztów podróży z miejsca zamieszkania do Krakowa i napowrót, oraz w miarę potrzeby skromny zasiłek. Krajowy Patronat dołoży starań, by dla uczestników mogły być urządzone wspólne objady i kolacye, oraz by uczestnicy mogli znaleźć pomieszkanie w domach prywatnych — jednakże tak w jedym jak i w drugim wypadku nie przyjmuje na się żadnych zobowiązań ani żadnej odpowiedzialności w razie bezskuteczności zabiegów.

Zgłoszenia na kurs dla Członków Zarządów, adresowane do Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu: Lwów, ul. Mickiewicza 5. mają wnosić:

a) Członkowie Dyrekcyi lub Rad Nadzorczych — wprost;

b) inni Człokowie Kas rękodzielniczych — na ręce Dyrekcyi odnośnej Kasy;

c) osoby, w których miejscu zamieszkania nie ma Kasy rękodzielniczej — na ręce miejscowego (powiatowego) Komitetu mężów Zaufania Krajowego Patronatu Przemysłowego

Zgłoszenia na kurs dla funkcyonaryuszy, wystosowane również do Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu należy z reguły wnosić:

a) tam, gdzie istnieje Kasa rękodzielnicza — na ręce Dyrekcyi tej Kasy,

b) tam, gdzie taka Kasa na razie nie istnieje — na ręce miejscowego Komitetu Mężów Zaufania Krajowego Patronatu Przemysłowego.

Do zgłoszenia na kurs funkcyonaryuszy, które powinno być własnoręcznie napisane, należy dołączyć: *a)* metrykę chrztu, *b)* świadectwo szkolne, *c)* ewentualne świadactwo z praktyki w Kasie rękodzielniczej lub pokrewnej instytucyi kredytowej.

Ostateczny termin zgłoszeń na obydwa kursy ustanawia się do 31. grudnia b. r.

Najpóźniej do 8. stycznia 1918. otrzymają kandydaci zawiadomienie o przyjęciu wraz z programem wykładów oraz ewentualne dalsze wskazówki i objaśnienia.

Dr. Schoennett
Dyrektor Patronatu.

Kraków — Druk W. L. Anczyca i Spółki. — Nakładem Krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

KRAJOWY PATRONAT
RĘKODZIEŁ i DROBNEGO PRZEMYSŁU
WE LWOWIE.

215

L.P. 1731. Lwów, dn. 7.XII.1917.

D o

Komitetów mężów zaufania kraj.Patronatu
przemysłowego

Wobec licznych zażaleń, że c i k. Komenda Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa w Krakowie zakładając lub rozszerzając w licznych miejscowościach naszego kraju warsztaty rejonowe, nieuwzględnia przytem interesów rękodzielników i drobnych przemysłowców i stwarza dla nich groźną kunkurencyę, c.k. Centrala odbudowy Sekcya III. pismem z dn. 17.XI.b.r. L.2435/B.III. zawiadomiła Patronat, że wedle jej dochodzań zażalenia te okazały się nieuzasadnione.

Równocześnie jednak oznajmiła c.k. Centrala odbudowy, że c i k. Komenda Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa w każdym konkretnym, uwzględnienia godnym wypadku gotowa jest w porozumieniu ze zagrożonym konkurencyą rękodzielnikom stępić ostrze tej konkurencyi przez ułożenie kompromisowego cennika robót. Wszelkie konkretne wypadki zagrożenia interesów rękodzielników i drobnych przemysłowców przez warsztaty rejonowe należy podawać do wiadomości c i k. Komendy Ekspozytur gospodarczych c.k. Namiestnictwa ewentualnie przez krajowy Patronat przemysłowy - Lwów - Mickiewicza 5.-

Dyrektor Patronatu:

Schoenmetz

Lwów, dn. 7.II.1914.

Do

Centrali Spółek Rolniczych

Przemyślenie.

Wobec licznych zapytań, co z t.zw. Komorą Towarową Kasyerską o.z. Zamiestnictwa w Krakowie rozciągnie ten terytorium swej działalności w Liczbie mieszkańców zamiast wynoszącej dotychczas przynajmniej interesów rzeczywistych i drobnych przemysłowców i właścicieli ziemskich, o.z. Centrala odbudowy Galicyi III. Lwów z dn. 17.XI.b.r. L.2405/13.III. zawiadamia Państwo, że wobec tej okoliczności zmuszony się zmianę niniejszego.

Terytorium jednak swej t.zw. Centrala odbudowy, to o i z. Komora Kasyerska o.z. Zamiestnictwo w Krakowie dla tymczasowy, zwolnienie wydziału Lwów pozostaje na dotychczasowych granicach swej działalności.

Wobec tego Komora Kasyerska o.z. Zamiestnictwo w Krakowie zostaje nadal dla Liczby mieszkańców wynoszącej dotychczas rzeczywistych i drobnych przemysłowców i właścicieli ziemskich, o.z. Centrala odbudowy Galicyi III. Lwów z dn. 17.XI.b.r. L.2405/13.III. zawiadamia Państwo, że wobec tej okoliczności zmuszony się zmianę niniejszego.

Terytorium jednak swej t.zw. Centrala odbudowy, to o i z. Komora Kasyerska o.z. Zamiestnictwo w Krakowie dla tymczasowy, zwolnienie wydziału Lwów pozostaje na dotychczasowych granicach swej działalności.

Dyrekcya Centrali:

216

Ekspozytura krajowego Patronatu
rękodzieł i drobnego przemysłu
w Krakowie.

L. E. P. 13. Kraków, dnia 10 Stycznia 1919 r.

Deklaracya przystąpienia.

Do

Komitetu mężów zaufania
krajowego Patronatu przemysłowego
na czele Przewodniczącego
Wana Dra Józefa Bednarskiego, adwokata

w Wornym Targu

Celem zawiązania Kasy zapomogowej w tamtejszej miejscowości Ekspozytura krajowego Patronatu przemysłowego prosiła w załączeniu:

1) 3 niewypełnione egzemplarze statutu i jeden egzemplarz wypełniony, jako wzór
2) książeczki członkowskie
3) deklaracye
4) wzór zgromadzenia założycielskiego

Równocześnie zawiadamia się, że deklaracye udzieli Ekspozytura bezpłatnie, zaś książeczki członkowskie kosztują po 20 h.

O przebiegu akcyi przygotowawczej, dołączając statuta uchwalone i protokół z odbytego zgromadzenia założycielskiego, należy Ekspozyturę zawiadomić.

Z Ekspozytury Patronatu.

L. p. rejestru członków .....

Deklaracya przystąpienia.

Oświadczam niniejszem, że przystępuję na członka do stowarzyszenia zarobkowo-gospodarczego pod firmą:

i deklaruję ..... (.....) *udział*..... *po* ..... *K to jest łączną kwotę* ..... *K oraz przyjmuję statutem określoną porękę. Również oświadczam, że poddaję się w zupełności postanowieniom dokładnie mi znanego statutu, jakoteż wszelkim uchwałom i zarządzeniom Dyrekcyi i Rady Nadzorczej prawomocnie powziętym lub w przyszłości powziąć się mającym.*

W..... *dnia* .....

Imię i nazwisko: .....

Zawód: .....

Mieszkanie: .....

Przyjęty na członka uchwałą Dyrekcyi
z dnia .....

(stampilia — podpisy:)

P r o t o k ó ł

z odbytego dnia..... w lokalu.....
w.....powiatu.....Zgromadzenia za-
łożycielskiego w sprawie zorganizowania tamże Szwalni związ-
kowej jako stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręcz-
ką

.....

Zwołane na dziś przez Komitet mężów zaufania krajowego Patro
natu przemysłowego Zgromadzenie w sprawie utworzenia w .....
....., Szwalni Związkowej „ jako stowarzyszenia z ograni
czoną poręką otwiera.....o godz.....popo-
i przedstawia obecnym cel zgromadzenia:

Skonstatowawszy że na Zgromadzenie przybyło.....
osób na ..... zaproszonych podaje tymczasowy przewo-
dniczący Zgromadzenia następujący porządek obrad:

1) zagajenie i wybór przewodniczącego Zgromadzenia
2) omówienie potrzeby zawiązania Szwalni związkowej i zasad tejże organizacyi,
3) odczytanie i uchwalenie statutu Szwalni, jako spółki udziałowej oraz tejże firmy,
4) podpisanie deklaracyi i przystąpienie do spółki i składanie wstępnego oraz saliczek na udziały,
5) wybór Rady nadzorczej spółki,
6) wybór członka Dyrekcyi spółki
7) wnioski.

Po oznajmieniu tem przystąpiono do porządku dziennego.

./.

1). Zgromadzenie wybiera przewodniczącym (ą) Zgromadzenia p.....
który (a) wybór przyjmuje obejmuje przewodnictwo powołując na sekretarza zgromadzenia p.....
do p.2)
.....
przedstawia wyczerpujące zadanie i korzyści mającej się utworzyć „ Szwalni Związkowej „ której założenie ułatwił znacznie kurs kroju i szycia utworzony przez krajowy Patronat rękodzieł i przemysłu i nadmienia , że z jednej strony ma dać sposobność do zarobkom siłom ukwalifikowanym z drugiej zaś strony przez wyrób taniej odzieży dla szerszych kół ludności usuwać z handlu towar zagraniczny. Po tem przemówieniu wywiązała się dyskusya , w której zabierali głos.pp.....
.....
.....
.....
poczem Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie , iż zachodzi potrzeba zawiązania w ..... „ Szwalni Związkowej „ jako stowarzyszenie udziałowe , zarejestrowane z ograniczoną por.
do p.3)
.....
przedstawił szczegółowo postanowienia projektu statutu utworzyć się mającej „ Szwalni Związkowej „ ułożonego w porozumieniu z .....
Po przeprowadzeniu dyskusyi , w której zabierali głos pp.
.....
.....
zgromadzeni uchwalają jednogłośnie przedstawiony statut jako obowiązujący. Według statutu firma stowarzyszenia ma brzmieć „ Szwalnia Związkowa „ stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.w.....Udział ma wynosić .....K. Poręka jednokrotna. Spółka ma zostawać pod opieką i kontrolą krajowego Patronatu rękodzieł i przemysłu w Wydziale krajowym

do p.4)

Przewodniczący wzywa obecnych, by zgłaszali swe przystąpienie do Stowarzyszenia na podstawie uchwalonego statutu i podpisywali odnośnie deklaracye przystąpienia.

Po podpisaniu przez obecnych deklaracyi i przystąpienia do spółki stwierdza i ogłasza przewodniczący , że do zawiązanego właśnie Stowarzyszenia przystąpiło.....członków którzy według osobnej listy zdeklarowali..... udziałów na łączną kwotę.....Na poczet udziałów wpisowego złożono kwotę.....K. którą wziął w przechowanie p.....
.....

Przed przystąpieniem do punktu 5) porządku dziennego oznajmia przewodniczący , iż w mających się odbyć wyborach Zarządu Stowarzyszenia mogą w myśl postanowień ustawy i uchwalonego statutu wziąć udział tylko te osoby , które złożyły deklaracyę przystąpienia tj. tylko członkowie spółki.

Zarazem zwraca uwagę przewodniczący , że w myśl postanowienia statutu głosuje się przez podniesienie rąk, żeżeli innego wniosku nie przedstawi. Gdy to nie nastąpiło zarządza przewodniczący głosowanie na ..... członków Rady nadzorczej i.....zastępców , przez podniesienie rąk.

do p.5)

Na wniosek.....
wybrani zostali jednogłośnie do Rady Nadzorczej pp.....
.....w.....
.....w.....
.....w.....
.....w.....
.....w.....
oraz zastępcy.....
.....

Wszyscy wybrani oświadczyli że wybór przyjmują.

Rada Nadzorcza ukonstytuowała się, wybierając przewodniczocym

p.....

do p.6.)

Na propozycyę Rady nadzorczej wybrani zostali jednogłośnie (głosowano równie2 przez podniesienie rąk) do Dyrekcyi pp.

.....w.....

.....w.....

oraz zastępca.....

wszyscy wybrani członkowie Dyrekcyi i tychże zastępcy oświad czyli , że wybór do Dyrekcyi przyjmują

do p.7.)

.....

.....

.....

Gdy nikt więcej głosu nie zażądał ani żadnych wniosków nie przedstawił uznaje przewodniczący porządek dzienny za wy czerpany i zamyka obrady o godzinie.....popołudniu.

.....dnia ....

Sekretarz: Zgromadzenia:

Przewodniczący: Zgromadzenia:

Niżej podpisani członkowie Dyrekcyi i Rady nadzorczej „ Szwalni Związkowej „ stwierdzamy , że powyższy protokół zn odbytego dnia dzisiejszego Zgromadzenia założycielskiego spółki jest w całej osnowie zgodny z faktycznym wynikiem obrad i uchwałami Zgromadzenia.-

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Do
DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH
w
K R A K O W I E.

221

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.

L:600/3-III ex 1923.

Kraków, dnia 3 lipca 1923
Sprawa przystanku kol.w Bystrej.

Do
Z w i e r z c h n o ś c i g m i n n e j
w
S i d z i n i e.
ad Jordanów

na ręce WP.Bednarskiego Dyrektora Gimnazjum św.Jacka
w
K r a k o w i e.

Odnośnie do odbytej w ostanim czasie konferencji D.K.P. zawiadamia ,że sprawę urzadzenia przystanku przedłóży ponownie M.K.Ź. w Warszawie do decyzji, jeśli strona interesowana a więc Zwierzchnośc gminna złoży oświadczenie, że zgadza się z góry na ogólne warunki urządzenia przystanków osobowych na linjach kol. państw.

Główne postanowienia tych warunków są następujące:

1/ Strona interesowana ponosi nie tylko koszta założenia które orjentacyjnie dziś obliczone wynoszą około 40 miljonów Mkp. ale także wydatki na utrzymanie, na rozszerzenie tego przystanku w razie potrzeby, lub przeprowadzenie jakichkolwiek zmian uznanych w przyszłości przez Zarząd kolejowy za konieczne.-

2/ Budynki wykonane, wykupione grunta pod przystanek staja się własnością Zarządu kolejowego.-

3/ Wszelkie roboty mają być wykonane podług typów obowiązujacych na kolejach państwowych.-

4/ Strona interesowana zrzeka się wszelkich odszkodowań za szkody wyniknąć mogące wskutek istnienia i ruchu kolejowego/głównie przez pożar:/

5/ Koszta budowy w pełnej kwocie płaci strona interesowana Zarządowi kolejowemu po zatwierdzeniu projektu budowy, przed rozpoczęciem budowy.-

6/ Normowanie postoju pociągów zależy tylko od decyzji D.K.P.

./.

7/ M.K.Ź.może znieść przystanek każdej chwili jeżeli

a/ frekwencja byłaby za małą.

b/ gdyby zatrzymywanie pociągów ze względów ruchowych było niemożliwe,

c/ gdyby strony interesowane nie dopełniły przyjętych na siebie warunków.-

Przedmiotowe oświadczenie zechce zatem Zwierzchność gminna przesłać D.K.P.podpisując we formie,dla gminy przepisanej załączona kopię niniejszego listu z dopiskiem:

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:
PRACHTEL m.p. "

"Na powyższe warunki zgadzamy się bez zastrzeżeń." :

Ministerstwo projekt
będzie przedłożony,
gdy gmina zgodzi się
na porozumienie
warunki i pod-
pisze umowę de-
finitywną.

Odpis.

Do DYREKCJI KOLEI PAŃSTWOWYCH
w KRAKOWIE

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.
L: 600/3-III ex 1923.
Kraków, dn. 3.lipca 1923.
Sprawa przystanku kol.w Bystrej.

Do
ZWIERZCHNOŚCI gminnej
w Sidzinie
ad Jordanów.
na ręce WP.Bednarskiego Dyrektora Gimnazjum Św.Jacka
w Krakowie

Odnośnie do odbytej w ostatnim czasie konferencji D.K.P. zawiadamiam, że sprawę urządzenia przystanku przedłoży ponownie M.K.Ź. w Warszawie do decyzji, jeżeli strona interesowana a więc Zwierzchność gminna złoży oświadczenie, że zgadza się z góry na ogólne warunki urządzenia przystanków osobowych na linjach kol.państw.
Główne postanowienia tych warunków są następujące:
1/ Strona interesowana ponosi nie tylko koszta założenia które orjentacyjnie dziś obliczone wynoszą około 40 miljonów Mkp. ale także wydatki na utrzymanie, na rozszerzenie tego przystanku w razie potrzeby lub przeprowadzenia jakichkolwiek zmian uznanych w przyszłości przez Zarząd Kolejowy za konieczne.
2/ Budynki wykonane, wykupione grunta pod przystanek stają się własnością Zarządu kolejowego.
3/ Wszelkie roboty mają być wykonane podług typów obowiązujących na kolejach państwowych.
4/ Strona interesowana zrzeka się wszelkich odszkodowań za szkody wyniknąć mogące wskutek istnienia i ruchu kolejowego /głównie przez pożar/. -
5/ Koszta budowy w pełnej kwocie płaci strona interesowana Zarządowi kolejowemu po zatwierdzeniu projektu budowy, przed rozpoczęciem budowy.
6/ Normowanie postoju pociągów zależy tylko od decyzji D.K.P.
7/ M.K.Ź. może znieść przystanej każdej chwili jeżeli
a/ frekwencja byłaby za małą,
b/ gdyby zatrzymywanie pociągów ze względów ruchowych było niemożliwe
c/ gdyby strony interesowane nie dopełniły przyjętych na siebie warunków. -

Przedmiotowe oświadczenie zechce zatem Zwierzchność gminna przesłać D.K.P. podpisując we formie dla gmin przepisanej załączoną kopję niniejszego listu z dopiskiem:

Prezes Dyrekcji Kolei Państwowych:
PRECHTEL m.p.

" Na powyższe warunki zgadzamy się bez zastrzeżeń."

223

1911 r

O c h r o n a T a t r.

Żywotność założonego przed 40 blisko laty Towarzystwa Tatrzańskiego w ostatnich czasach potęguje się ustawicznie. Przyczyniło się poniekąd do tego zmiana statutu, przewidująca tworzenie się w Tow. Tatrz. "sekcyi fachowych" dla rozwinięcia specyalnej działalności, dążącej do skuteczniejszego osiągnięcia jednego z celów Towarzystwa.

Taternictwo zawdzięcza olbrzymi swój rozwój w ostatnich latach w znacznej mierze Sekcyi Turystycznej. Sekcya Narciarska objęła zakres turystyki zimowej. Przed półtora rokiem założona Sekcya Przyrodnicza zaznaczyła chlubnie swe istnienie przez założenie w Zakopanem rzetelnej stacyi meteorologicznej oraz przez badania nad przyrodą Tatr i popularyzacyą tych badań. Przed paru miesiącami grono miłośników Podhala zorganizowało Sekcyę Ludoznawczą, potrzebną bardzo ze względu na nagłe zmiany, jakim ulegają okolicę podgórskie pod wpływem napływu szablonu kultury nizinnej oraz wychodźtwa w obce kraje.

W dniu 11 lutego odbyło się w Zakopanem zebranie organizacyjne piątej z kolei sekcyi: podjęła ona za cel swój ten punkt statutu Tow. Tatrz. w którym jest mowa o ochronie rzadszych zwierząt i roślin tatrzańskich, rozszerzając zakres swej działalności na pieczę nad zachowaniem krajobrazu tatrzańskiego w najszerszem znaczeniu tego słowa, t.j. zarówno z punktu widzenia naukowego jak i estetycznego.

Stąd nazwa "Sekcya Ochrony Tatr".

Udostępnienie Tatr sprawiło, że coraz znaczniejsze zastępy "gości" przeciągają przez góry, niosąc ze sobą bezmyślność i beztroskę w używaniu swobody. Pod pozorami kultury tai się nieraz dzikie barbarzyństwo. Legowiska koczownicze, pełne papierów, skorup, odpadków, blaszanek z konserw, szkliwa z butelek i.t.d. przypominają miejskie śmietniki. "Szanujcie ciszę i majestat gór" - to słowa Karłowicza przebrzmiewają niesłyszane. Nieustanny hałas odstrasza kozice w głąb lasów węgierskich. Łamanie limb na pamiątkę, masowe zrywanie szarotek i tym podobne przekroczenia w stosunku do przyrody rywalizować mogą ze szkodnictwem w zakresie wytworów pracy ludzkiej np. z paleniem schronisk dla rozrywki, niszczeniem ścieżek przez rzucanie gałęzów po zboczach, deptaniem młodych sadzonek i.t.p., objawami rodzimego niedbalstwa, niszczycielstwa lub też zgoła łupiestwa. A cóż mówić o góralach, o strzelcach z atawistycznym instynktem myśliwskim, o kopaczach świstaków dla cudotwórczego sadła, o juhasikach, ogałacających całe zbocza wapienne z kocich łapek i gwoździków dla paru szóstek?

Z roku na rok zmieniają się Tatry. Nie jedna im jeszcze grozi katastrofa, dziś już niszcząca bezpowrotnie piękną przyrodę krajów zachodnich, choćby naprykład reklamierstwo, zanieczyszczające krajobraz alpejski. Najwyższy już czas podjąć odpowiedzialność wobec pokoleń przyszłych za los krajobrazu tatrzańskiego, będącego jednym z najcenniejszych zabytków naturalnej szaty ziemi ojczystej. Środkiem do tego jest: organizacya ludzi dobrej woli. W zakresie konserwatorstwa sztuki w kraju naszym

coraz to sąchać o nowem zwycięstwie poczucia piękna nad panoszącą się tendetą, w zakresie ochrony piękności przyrody również coraz to bardziej skupiają się szeregi walczące. "Człowiek, kochający Tatry, powinien zacierać za sobą ślady stóp".

Szkic programu działalności Sekcyi Ochrony Tatr obejmuje: organizowanie obywatelskiej straży górskiej celem opieki nad rzadszemi roślinami i zwierzętami tatrzeńskiemi, oraz celem przeciwdziałania niewłaściwemu zachowywaniu się człowieka w górach, wpływanie na czynniki miarodajne w myśl zasady zachowania o ile możności pierwotnego charakteru gór, wpływanie w tym duchu na opinię publiczną przez odpowiednie odezwy, wydawnictwa, odczyty, wystawy, wycieczki itp., utrzymywanie odpowiedniego księgozbioru, nawiązywanie i utrzymywanie stosunków z towarzystwami o pokrewnym zakresie działania w kraju i zagranicą.

Zebranie odbyło się w sali szkoły dla przemysłu drzewnego dzięki uprzejmości dyrektora p. Barabasza, przy udziale przeszło 30 uczestników. Mandaty, mianujące delegatów, nadesłali instytucye: Oddział Tow. Tatrz., Oddział Podbiegorski Tow. Tatrz./2 delegatów/, organizacyi lub Turystyczny we Lwowie. Prof. J.G. Pawlikowski i dr. Muski przysłali usprawiedliwienie swej nieobecności. Życzenia listowne i telegraficzne nadesłali: prof. S. Ponikło, Oddział Czarnohorski Tow. Tatrz. w Kołomyi, Związek Towarzystw upiększenia kraju, Redakcya krak. miesięcznika artystycznego, Tow. Krajoznawcze w Warszawie, Redakcya "Ziemi", Lwowskie akademickie koło przyrodników, Galicyjskie Tow. ochrony zwierząt, Krakowskie Tow. opieki nad zwierzętami, zaś prof. M. Raciborski i dr. J. Wilkosz nadesłali dłuższe listy z cennemi informacyami.

Po zagajeniu zebrania przez p. Garuskiego został wygłoszony referat p. T. Korniłowicza, po którym nastąpiła zasadnicza dyskusya o celach i zakresie działania Towarzystwa, poczem uchwalono zorganizować Sekcyę i przedyskutowano projekt statutu.

Do tymczasowego zarządu Sekcyi wybrani zostali: J.G. Pawlikowski, jako przewodniczący, p. Limanowski, jako zastępca przewodniczącego, pp. Zaruski, T. Korniłowicz, S. Chomornicki, Bogusław, Kaczyński, G. Kaleński, J. Diehl, jako członkowie zarządu, pp. A. Lityński i T. Skoczylas, jako zastępcy. Do komisyi kontrolującej wybrano: hr. W. Zamoyskiego, p. K. Likorowicza i p. B. Piłsudskiego.

Członkiem Sekcyi może być każdy członek Tow. Tatrz., opłacający na cele Sekcyi rocznie 1 K./członek zwyczajny/, 10 K./członek wspierający/, lub jednorazowo 100 K./członek założyciel/.

Pożądanem jest współdziałanie wszystkich przyjaciół Tatr.

Adres tymczasowego zarządu Sekcyi Ochrony Tatr Tow. Tatrz.:

Dworzec Towarzystwa Tatrzańskiego w Zakopanem.

224

Poznań, data stempla pocztowego.

Praemissis Praemittendis!

Mniej więcej przed dwoma miesiącami pozwoliliśmy sobie nadesłać do łaskawego użytku

1 egz. **„Naprzód czy wstecz“,**

całokształt wyniku ostatnich wyborów do parlamentu z r. 1912-go oraz ustroju polskich władz wyborczych w zaborze pruskim.

Z nadesłanego wykazu „głosów prasy“ wynika, iż dzieło to, niezbędne dla członków władz wyborczych, a pożądane dla każdego inteligentnego pracownika na niwie rodzimej, przyjęte zostało przez ogół z uznaniem.

Przypuszczając, iż WPan — WKsiądz Dobr. postanowił dzieło wcielić do Swej biblioteki, pozwolimy sobie dla wygody pobrać zaliczkę pocztową

około 1 czerwca — M. 6 — netto — bez dopłaty portoryum,

jeżeli do tego czasu nie otrzymamy ekwiwalentu przekazem lub jeżeli WPan — WKsiądz Dobr. — dzieła nie raczy nam zwrócić pod opaską, przyczem naturalnie wyłożone porto 20 fen. zwrócimy odwrotnie w znaczkach pocztowych.

Prosząc uprzejmie o łaskawe, życzliwe przyjęcie do wiadomości niniejszego awizu, piszemy

z głębokim szacunkiem

Zdzisław Rzepecki i Sp.

Tow. z o. p.

Drucksache.

POSEN O
29.7.12 8-9 N
1

W Pan

POSEN O
29.7.12 3-9 N
1

Jan Bednarski

Nowy Targ

Galizien

franko.

1913

S T A T U T

Stowarzyszenia strzeleckiego pod nazwą " Drużyna Podhalańska im. Andrusikiewicza "
w
CHOCHOŁOWIE

I.

NAZWA, SIEDZIBA I ZADANIA TOWARZYSTWA

§ 1. Towarzystwo ma nazwę: Stow. strzeleckie " Drużyna Podhalańska im Andrusikiewicza " w Chochołowie.

§ 2. Siedzibą Towarzystwa jest Chochołów.

§ 3. Zadaniem Towarzystwa jest pielęgnowanie ćwiczeń sportowych i gimnastycznych i wyrabianie za pomocą nich w członkach Towarzystwa ducha męskiej dzielności, karności i łączności.

§ 4. Towarzystwo spełnia to zadanie:

a/ Organizowanie dla swych członków nauki strzelania do celu, szermierki, musztry, jazdy konnej, pływania, wioślarstwa, jazdy na kole.

b/ Urządzaniem wspólnych obchodów, wycieczek, zabaw towarzyskich, odczytów, i koncertów.

c/ Utrzymywaniem lokalu, czytelni i biblioteki.

II.

CZŁONKOWIE, ICH OBOWIĄZKI I PRAWA

§ 5. Członkiem Towarzystwa może być każdy, czci nieposzlakowanej, kto zgłaszając przystąpienie do Towarzystwa, podpisze oświadczenie, że poddaje się statutowi i regulaminowi i kogo Wydział przyjmie jednogłośnie na pisemne przedstawienie sześciu członków Towarzystwa. Od uchwały Wydziału niema odwołania. Odmawiając przyjęcia do Towarzystwa, Wydział motywów nie podaje.

§ 6. Członkowie opłacają wpisowe i miesięczną wkładkę w kwocie, unormowanej przez Wydział, oraz składają za udział w wycieczkach ćwiczeniach i korzystanie z przyborów i zbiorów Towarzystwa opłaty, przez Wydział ustanowione.

§ 7. Członkowie mają prawo :

a/ Brać udział w ćwiczeniach, korzystać z przyrządów i przyborów Towarzystwa :

b/ Korzystać z biblioteki i czytelni Towarzystwa :
c/ Uczestniczyć w Walnych Zgromadzeniach Towarzystwa z prawem przemawiania, czynienia wniosków, nie inaczej jednak, jak zgodnie z §.12 g.głosowania, wyboru i wybieralności:
d/ Wnosić do Wydziału życzenia i zażalenia na piśmie ,
c/ Korzystać ze wszystkiego, co im Towarzystwo nastręcza w statutowem spełnianiu swego zadania.

§.8. Członkiem Towarzystwa przestaje się być wskutek:

a/ Wystąpienia-
b/ Wykreślenia :
c/ Wykluczenia :

Występujący winien zgłosić pisemnie swoje wystąpienie u Wydziału i uiścić wkładki po koniec kwartału, w ciągu którego występuje. Wykreślonym przez Wydział może być członek, który z opłatami ustanowionemi zalega, mimo trzykrotnego wezwania w ciągu trzech miesięcy.Kto z Towarzystwa wystąpił, lub został wykreślony, a napowrót wstępuje, winien uiścić wpisowe, zaległe wkładki i opłaty. Wykluczenie następuje z powodu czynu niehonorowego, naruszenia statutu, lub regulaminu i działania na szkodę Towarzystwa. Wykluczenie może nastąpić za wyrokiem Sądu Towarzystwa bez odwołania.

III.

FUNDUSZ TOWARZYSTWA.

§ 9. Fundusze Towarzystwa powstają z darów, subwencyi, wkładek członków. wpisowych,opłat za udział w ćwiczeniach i wycieczkach dochodu z urządzanych odczytów,koncertów, zabaw itd.

IV

ZARZĄD TOWARZYSTWA

§ 10. Sprawami Towarzystwa zarządza Walne Zgromadzenie i Wydział.
§ 11. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje Wydział raz do roku w ostatnim kwartale kalendarzowym.Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w razie potrzeby. Walne Zgromadzenie będzie zwołane ogłoszeniami w lokalnościach Towarzystwa, z podaniem porządku obrad, przynajmniej na tydzień przed terminem.
§ 12. Do zakresu czynności Walnego Zgromadzenia należy:
a/ Załatwiać sprawozdania z czynności Wydziału i rocznych rachunków.
b/ Zmieniać statut.

c/ Wybierać na przeciąg jednego roku Wydział Towarzystwa, złożony w pięciu członków.

d/ Wybierać trzech członków Sądu Towarzystwa na przeciąg jednego roku:

e/ Wybierać Komisyę Rewizyjną z trzech członków na przeciąg jednego roku :

f/ Uchwalać regulamin swych obrad :

g/ Załatwiać wnioski Wydziału i te wnioski członków, które najmniej na trzy dni przed Walnem Zgromadzeniem zostały wniesione na pośmie do Wydziału z podpisami najmniej jednej trzeciej ogólnej liczby członków Towarzystwa :

h/ Postanawiać rozwiązania Towarzystwa i rozporządzać w tym wypadku całym jego majątkiem.

§ 13.Do ważności uchwał Walnego Zgromadzenia potrzeba obecności większości członków. Jeżeli w oznaczonym czasie nie zbierze się powyższy komplef, tedy najpóźniej w miesiąc odbędzie się drugie Walne Zgromadzenie, którego uchwały będą obowiązywały bez względu na ilość uczestników.

§ 14. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów. W razie równośni głosów rozstrzyga Prezes Towarzystwa, który zresztą na Walnem Zgromadzeniu nie głosuje.

Uchwały o zmianie statutu lub rozwiązaniu Towarzystwa mogą zapaść tylko większością 2/3 obecnych członków Towarzystwa.

§ 15.Wydział wybierany na przeciąg jednego roku przez Walne Zgromadzenie , składa się z pięciu członków.

§ 16. Wydział wybiera z pośród siebie prezesa Towarzystwa, wiceprezesa, skarbnika, gospodarza, i sekretarza.

§ 17.Posiedzenia Wydziału odbywają się,ilekroć potrzeba ich zajdzie, nie rzadziej jednak jak raz na miesiąc.Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.W razie równości głosów rozstrzyga zdanie, do którego przychylił się Prezes. Do ważności uchwał potrzebną jest obecność większości członków Wydziału.

§ 18.W zakres działania Wydziału wchodzi.

a/ Przyjmowanie członków, ich skreślanie oddawanie pod Sąd Towarzystwa i zawieszanie w prawach, aż do ukończenia sądowego postępowania :

b/ Normowanie wysokości wpisowego i wkładek.

c/Układanie opłat za udział w ćwiczeniach, wycieczkach i tp.i korzystanie ze zbiorów i przyborów Towarzystwa-

d/Układanie regulaminu dla urządzanych ćwiczeń, wycieczek,zebrań odczytów,oraz regulaminu własnych obrad i czynności:

e/ Zarządzanie sprawami, funduszami i lokalnościami Towarzystw.

f/ Wykonywanie postanowień § 4 niniejszego statutu co do środków, jakimi Towarzystwo do spełnienia zadań swoich zmierza.

g/ Zwoływanie Walnych Zgromadzeń, przygotowanie ich porządku dziennego i wykonywanie ich uchwał.

h/ Przyjmowanie i oddalanie wszystkich płatnych funkcyonaryuszy Towarzystwa.

§ 19. Wydział ma prawo usunąć ze swego grona członków nieczynnych i innych w ich miejsce kooptować.

V. REPREZENTACYA TOWARZYSTWA

§ 20. Prezes Towarzystwa, względnie zastępca tegoż reprezentuje Towarzystwo na zewnątrz i podpisuje wychodzące od Towarzystwa pisma i obwieszczenia.

VI. SĄD TOWARZYSTWA

§ 21. Sąd składa się z trzech członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie na jeden rok.

§ 22. Sąd Towarzystwa działa na wezwanie Wydziału Towarzystwa-

a/ W razie wniosku na wykluczenie członka Towarzystwa-

b/ W razie sporów, wynikających ze stosunków Towarzystwa między Towarzystwem, a członkami. między członkami Towarzystwa.

Uchylenie się członka Towarzystwa od poddania się Sądowi pociąga za sobą wyrok, wykluczający z Towarzystwa.

§ 23. Sąd przeprowadza wszystkie sprawy na podstawie regulaminu, przez zeń uchwalonego.

§ 24. Sąd uzupełnia się w razie potrzeby przez kooptacyę. Do ważności uchwał potrzebny komplet Sądu-trzech członków. Uchwały Sądu, od których niema odwołania, zapadają większością głosów.

§25 Każdy członek Towarzystwa, zawezwany przed Sąd tegoż Towarzystwa może być przez uchwałę Wydziału w swych prawach zawieszony.

VII. KOMISYA REWIZYJNA

§ 26. Komisya rewizyjna składa się z trzech członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na rok jeden.

§ 27. Komisya Rewizyjna sprawdza stan Kasy Towarzystwa, ilekroć uzna to za potrzebne, sprawdza jego księgi kasowe i rachunkowe i przedkłada Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie z odpowiedniemi wnioskami.

VIII. ROZWIĄZANIE TOWARZYSTWA

§ 28. W razie rozwiązania Towarzystwa w inny sposób, niż uchwałą Walnego Zgromadzenia, majątkiem Towarzystwa rozporządza ostatni Wydział Towarzystwa, przekazując go Towarzystwu o pokrewnych zasadach.

IX. ZAWIĄZANIE TOWARZYSTWA

§ 29. Towarzystwo zawiązuje się na Walnem Zgromadzeniu, zwołanem przez inicyatorów za pomocą pisemnych zaproszeń.

§ 30. Do chwili normalnego zawiązania się Towarzystwa, przygotowawcz

Zasady Związku międzypartyjnego.

§ 1. Stronnictwa i zrzeszenia polityczne:

a/ Polskie Stronnictwo Ludowe.

b/ Narodowa Demokracya

b/ Organizacya Zjednoczenie Narodowe,

Stojąc na podstawie uchwały Koła Sejmowego z dn. 28 Maja 1917 r. postanowiły porozumiewać się stale i działać łącznie, w celu ujednostajnienia środków zmierzających do osiągnięcia państwowej Niepodległości zjednoczonej Polski i w tym celu tworzą wspólną reprezentacyę pod nazwą: Związek międzypartyjny.

§ 2. Nie uważając się za Przedstawicielstwo całego Narodu ani za Rząd Narodowy, a uznając za zasadę, że decyzya w sprawach odnoszących się do przyszłości całej Polski, może być powzięta tylko za porozumieniem z innemi dzielnicami, Związek międzypartyjny dąży do współdziałania z wszystkiemi polskiemi stronnictwami i zrzeszeniami politycznemi, a przedewszystkiem z ich zespołami stojącymi bez zastrzeżeń na gruncie uchwały Koła Sejmowego.

§ 3. Stronnictwa należące do Związku międzypartyjnego występują w sprawach zasadniczych polityki polskiej na zewnątrz wspólnie, w sprawach zaś interesów odrębnych objętych programami stronnictw zachowują pełną autonomię, dążąc jednakże do uzgodnienia swojej taktyki politycznej ze zasadami Związku międzypartyjnego. W razie wątpliwości, czy daną sprawę uznać za zasadniczą, czy też nie zasadniczą, rozstrzyga otem Związek międzypartyjny w pełnym swym składzie po odniesieniu się do Stronnictw.

§ 4. Stosunek Związku międzypartyjnego do własnego społeczeństwa jest bezpośredni, a do rządu austryjackiego za pośrednictwem przedstawicielstwa parlamentarnego stronnictw tworzących Związek międzypartyjny.

2 sierpnia 1914 – Komisya wyjechała zabrała się z Kalinowe

Wykaz

gospodarzy z gminy Uherce zapłatyńskie, powiat Sambor, którzy oddali w sierpniu 1914 r. dla celów wojskowych konie i wozy, przy Komisyi w Kalinowie. —

Liczba porządkowa	Imiona i nazwiska właścicieli oddanych koni i wozów dla celów wojskowych:	Nazwa gminy:	Oddano sztuk:	Otrzymano za to: K.	h.	Przedstawiało wartość: K.	h.	Uwagi:
1.	Jan Łopusiewicz (syn Jana)	Uherce zapł.	2 konie	80	–	490	–	
2.	Michał Baheryez	"	1 wóz	40	–	160	–	
3.	Jędrzej Ochowicz	"	1 koń 1 wóz	100	–	200 120	– –	
4.	Jan Bałdys	"	1 koń	50	–	200	–	
5.	Jan Śliwka	"	2 konie 1 wóz	140	–	800 160	– –	
6.	Józef Rekryt	"	2 konie 1 wóz	150	–	500 120	– –	
7.	Marcin Anklewicz	"	1 koń	50	–	300	–	
8.	Barbara Magońska	"	1 koń 1 wóz	100	–	280 140	– –	
9.	Antoni Rekryt	"	2 konie 1 wóz	150	–	660 170	– –	
10.	Rozalia Rekryt	"	1 koń 1 wóz	100	–	300 120	– –	
11.	Jan Mindiałek	"	1 koń	50	–	300	–	
12.	Jan Ochowicz	"	1 koń 1 wóz	80	–	280 140	– –	
13.	Józef Bac	"	1 koń	40	–	200	–	
14.	Senko Bac	"	1 koń	50	–	320	–	
15.	Michał Kowalkowski	"	1 koń 1 wóz	100	–	300 130	– –	
16.	Maryja Mikulicz	"	1 koń	60	–	300	–	
17.	Iwan Kiruniak	"	1 koń 1 wóz	110	–	200 120	– –	
18.	Sebastyan Woch	"	2 konie	100	–	500	–	
19.	Jan Łopusiewicz	"	1 wóz	50	–	140	–	
20.	Jan Baheryez (furman).	"	1 koń 1 wóz	120	–	300 200	– –	
21.	Jan Baheryez	"	1 koń	60	–	500	–	

II Wyjście z [illegible]:

I. Sprawa polska wystąpiła jako międzynarodowa i stanęła na porządku dziennym europejskich zabiegów dyplomatycznych skutkiem pierwszego od wieku konfliktu zbrojnego między Niemcami a Rosyą. W tym konflikcie, który przybrawszy rozmiary wojny światowej, podzielił prawie cały świat na 2 wrogie obozy, interes Polski wymaga pokonania Niemiec, a to z następujących powodów: a) najżywotniejsze interesa Niemiec nakazują im ujarzmienie i wynarodowienie etnograficznie polskich ziem Polski (wyj. Śląsk, Królewiec, Wrocław) – stoją zatem z interesem polskim w jaskrawej sprzeczności; b) tylko w razie pokonania Niemiec może nastąpić zjednoczenie ziem etnograficznie polskich, tworzące podstawę siły, a więc i samodzielności narodu; c) w razie pokonania Niemiec decyzya o losie Polski leżałaby w rękach nie tylko Rosyi, będącej mocarstwem rozbiorowem, lecz także Anglii, Francyi i Włoch, których interesa nie wymagają ujarzmienia Polski, lecz przeciwnie, zwłaszcza o ile chodzi o Anglię i Włochy, utworzenia z niej Państwa niepodległego i silnego.

II. Uświadomiwszy sobie ten stan rzeczy, ogromna większość narodu polskiego pragnie zwycięstwa mocarstw czwóroporozumienia, co znalazło swój wyraz w publicznych oświadczeniach członków politycznych Koła Polskiego, w zachowaniu się tegoż Kr. K. P. po dokonanem okupowaniu go przez moc. centralne, w konsekwentnem milczeniu społ. polskiego w zaborze pruskim, w rezerwie, którą sobie narzucili kierownicy polityki narodowej zaboru austryackiego i w działaniu polityków polskich na terenie tak państw czwóroporozumienia jak i państw neutralnych.

W przyszłości winny działaniu polityków polskich przyświecać następujące zasady:

a) W granicach poza sferą mocarstw centralnych winna polityka polska dążyć do uzyskania jeszcze w czasie wojny rozwiązania sprawy polskiej przez mocarstwa czwóroporozumienia w ten sposób, by dane zostały gwarancye utworzenia po wojnie samoistnego państwa polskiego, posiadającego granice takie, któreby mu zapewniły żywotność i siłę i mającego za pomocą aktu międzynarodowego zapewnione trwałe militarne i ekonomiczne oparcie o państwa czwóroporozumienia.

Obok tego powinni oni dążyć do podtrzymywania dobrych stosunków polsko-rosyjskich a to: a) celem utrwalenia zajętego przez Rosyę stanowiska przeciwniemieckiego b) celem zabezpieczenia się przed tendencyą niemiecką oddalenia Król. P. od Rosyi, tendencyą, której realizacya groziłaby najsilniej w razie powrotu złych stosunków pomiędzy Polską a Rosyą c) celem ułatwienia polityki polskiej wśród państw czwóroporozumienia.

2). W zaborach pruskim i austryackim winni politycy polscy utrzymywać stosunki z rządami i nie angażować się w niczem przeciw obcym państwom, tak, by mogli mieć wpływ na zapewnienie tak tym ~~[illegible]~~ zaborom, jak i ich krajom w ciągu wojny okupowanym jaknajlepszego traktowania pod względem narodowym i ekonomicznym oraz by mogli stanowić czynniki reprezentujące interesy polskie na wypadek czy to zwycięstwa państw centralnych czyteż dalszego trwania ich rządów na ziemiach polskich. Natomiast, nie powinni bezwarunkowo łączyć się z NKN., który znajduje się w rękach ludzi o małej narodowej wartości i podporządkowuje sprawę polską interesom austryackim. Powinni również o ile możności wstrzymywać się od publicznych oświadczeń na rzecz państw centralnych, licząc się a) ze sprzecznością, zachodzącą pomiędzy takiemi oświadczeniami a ogólnym kierunkiem polityki polskiej, b) z ujemnym wpływem tego rodzaju oświadczeń na usposobienie społeczeństwa polskiego, tak w obu zaborach, jak zwłaszcza w krajach okupowanych; c) ze skutkami, które może wywołać złe wrażenie sprawiane takiemi oświadczeniami w państwach czwóroporozumienia.

3). Na teryt. okupowanych. Winni politycy polscy starać się osiągnąć od państw okupujących, jaknajwiększą sumę zdobyczy narodowych, samorządnych i ekonomicznych zachowując jednak w stosunku do nich jaknajściślejszą rezerwę i nie angażując się w niczem przeciw państwom 4-ra. Celem ułatwienia takiego stanowiska nie powinni dopuścić do utworzenia się jawnej, ogólnej organizacyi w rodzaju np. R. Narodowej.

4). Na terenie państw neutralnych winni politycy polscy prowadzić 2 akcye: jedną opowiadającą się po stronie państw 4-ra, drugą ze względów taktycznych neutralną. Pierwsza powinna za pomocą kroków tak dyplomatycznych jak publicystycznych wyjaśnić istotę polityki polskiej, walczyć z wrogiemi jej wpływami i oddziałać na stanowisko w sprawie polskiej państw, znajdujących się poza sferą mocarstw centralnych, a to w ścisłem porozumieniu z politykami polskimi, pracującymi w państwach czwóroporozumienia. Druga powinna w ścisłem skoordynowaniu z pierwszą powinna polegać a) na niesieniu pomocy krajowi b) w utrzymywaniu stosunków między krajem a zagranicą c) w wszechstronnem a objektywnem informowaniu o sprawach polskich.

Deutsche Verwaltung
Grodno

Tgb.-Nr. E. 444

Grodno 1/8 1916

An den Herrn Stadthauptmann
Grodno

Auf einen von dem Herrn
Oberbefehlshaber der 12.
Armee ausgesprochenen
Wunsch ersuche ich unter
Bezugnahme auf meine
Verfügung vom 29. IV. 1916
Z. 6106 zu veranlassen
dass die Mädchen ange-
legentlich werden, die deutschen
Offiziere u. Beamten
sowie einheimische Personen
durch Knixen zu grüßen.
Der Chef der deutschen
Verwaltung Grodno
I. V. Siegert

Por 936
Bdz

232

Praes: 21.456

V N / 18

Spis normaliów

Grupa : 14.

Poddział : a/

Treść : O zwalczaniu lichwy w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania.

B a r d z o p i l n e

Do

Sądu powiatowego

na ręce Pana Naczelnika / Kierownika /

w

I. Jak to już zaznaczyłem w reskrypcie z dnia 26. listopada 1918. Praes: 21.097, wdrożyła Polska Komisya Likwidacyjna akcyę, mającą na celu wytępienie lichwy w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania. Lichwa ta, rozplenia-jąc się z biegiem lat wojennych , przybrała w ostatnich czasach rozmiary wprost potworne. Niebywała dotąd drożyzna wszystkich artykułów niezbędnych dla życia tylko częściowo stosunkami wojennymi może być usprawiedliwiona. W przeważającej części jest ona dziełem zbrodniczych jednostek , wyzutych z wszelkich uczuć społecznych, które odejmują głodnemu chleb od ust i tuczą się nędzą bliźnich. W nędzę popadły całe klasy społeczeństwa,- w pierwszym zaś rzędzie ludzie o stałych ściśle ograniczonych dochodach,- niedożywiana ludność staje się ofiarą chorób, karleje skutkiem nich całe młode pokolenie , bandytyzm sukurs znajduje u zgłodniałych rzesz, coraz trudniej w karbach społecznych utrzymać wzburzone

./.

tłumy,- lichwiarza nie ta niedola ogółu nie wzrusza, lichwiarz - paskarz gromadzi w tych strasznych warunkach i ukrywa artykuły żywności, by ich cenę podbijać, do zawrotnej nieraz wysokości, ssać nieprawe zyski i gromadzić majątek , kupiony hańbą własną a nieszczęściem mas.

Jeżeli się rozważy rozmiar groźnych skutków, które w dzisiejszych warunkach zbrodnicza działalność lichwiarzy wywołuje, jeżeli się doniosłość przestępnych czynów lichwiarzy rozpatrzy pod kątem interesu społecznego , trudno nie przyznać, że lichwa, zwłaszcza lichwa żywnościowa, zaliczona być dzisiaj powinna do kategory' przestępstw na najsurowsze potępienie i najsurowszą karę zasługujących. Wszakżeż niektóre przestępstwa , karane wśród normalnych warunków stosunkowo lżej, pociągają za sobą kary najsurowsze w warunkach niezwykłych , gdy dla masowej represyi wprowadzenia sądów doraźnych koniecznem się okazuje. Słuszną tedy jest rzeczą , by lichwa żywnościowa, występująca masowo i to w czasach nienormalnych, gdy jej skutki ogólną nędzę i fizyczny upadek ludności sprowadzają a zamęt w społeczeństwie szerzą, pojmowana i tępiona była jako niezwykle dla społeczeństwa groźne przestępstwo.

Tępienie lichwy żywnościowej w ubiegłych latach wojennych było aż do chwili rozpadu monarchii austryackiej z przyczyn ogólnie znanych zadaniem trudnem. Nie dopisywał aparat rządowy butwiejącego już państwa, które samo egzystencyę swą płaceniem lichwiarskich zobowiązań przedłużać się starało i do skutecznej represyi przeciw lichwie faktycznie nie było zdolne.

Dzisiaj , gdy wynik światowej wojny kres obcym rządom u nas położył, stosunki na tem polu muszą się radykalnie zmienić. Podjąć trzeba walkę z lichwą wszystki-

./.

mi środkami, jakimi państwo rozporządza, walkę , która usunięciem tego społecznego raka skończyć się powinna.

Represya musi być bezwzględna i nieubłagana . Wymaga jej interes zagrożonego w swym bycie ogółu ludności , domaga się jej dobrze pojęta polityka kryminalna.

II. Taką walkę z lichwą podjęła Polska Komisya Likwidacyjna. Wśród czynników , które tę walkę przeprowadzić mają przypada sądownictwu w udziale najdonioślejsze zadanie. Ku sądownictwu zwraca się dzisiaj wzrok społeczeństwa. Od sądownictwa oczekuje społeczeństwo pomocy. licząc na to, że ją z tej strony w całej pełni otrzyma.

Byłoby może rzeczą zbyteczną , gdybym tu podkreślał, że zaufanie, jakie nasz stan sędziowski u ogółu sobie zaskarbił, pozostałe nienaruszone. Bez szwanku dla swej dobrej sławy przetrwał ten stan cały wojenny czas, nie uległ niezdrowym jego wpływom.

Świadomość tego faktu daje mi też przekonanie, że sędziowie nasi pokładanego w nich zaufania nie zawiodą że powierzone sobie zadanie należycie pojmą i że się z niego jako dobrzy obywatele kraju wywiążą.

Obowiązujące dotychczas ustawowe przepisy dają sądom dostateczne środki do intenzywnego zwalczania lichwy w obrocie artykułów codziennego zapotrzebowania. Chodziłoby tylko o to, by przepisy te były należycie i bezwzględnie , z jasnem zrozumieniem ich celu stosowane. Ewentualne rozporządzenia Polskiej Komisyi Likwidacyjnej, któreby przepisy te uzupełnić miały, będą sądom do wiadomości i zastosowania podane. Uważam jednak za rzecz konieczną zwrócić uwagę sądów, że nowy kurs co do tępienia lichwy musi się zaznaczyć także w formalnem traktowaniu spraw pod pojęcie rzeczonej lichwy podpadających. Sprawy te należy mianowicie traktować jako szczególnie ważne i najpilniejsze.

Obok spraw, podlegających zaprowadzonemu właśnie postępowaniu deraźnemu, które z natury rzeczy bezzwłocznie muszą być przeprowadzone, a które zresztę sądzone być mają w osobnych na ten cel złożonych senatach powinny być sprawy o lichwę wysunięte na pierwszy plan po przed wszystkie inne czy to karne, czy cywilne agendy. Ważność, czy nagłość tych innych spraw nie może szybkiemu przeprowadzaniu spraw o lichwę żadnej czynić ujmy.

Reskryptem z dnia 30. listopada 1918. Praes: 21.179. zarządziłem utworzenie w trybunałach I. instancyi osobnych senatów dla sądzenia spraw o lichwę, powołując do składu tych senatów wypróbowane siły sędziowskie a nadto powierzenie śledztw i dochodzeń w tych sprawach osobnym sędziom śledczym. Otóż sędziowie, do załatwiania tych spraw wyznaczeni, uważać powinni ten dział agendy za swoje najważniejsze i najpilniejsze zadanie. Jeżeli sprawy o lichwę sędziom tym dawać będą pełne zatrudnienie, należy ich od wszelkich innych czynności uwolnić, tak, ażeby się temu swemu najważniejszemu zadaniu całkowicie poświęcić mogli. Wobec powrotu ze służby wojskowej dużej ilości sędziów zaprowadzenie takiego porządku rzeczy, nie powinnoby nastręczać poważniejszych trudności.

O ileby trudności jakie w tym względzie przecież powstawać miały, zarządzę w poszczególnych przypadkach przydzielanie do sądów kolegialnych sędziów z tych sądów powiatowych, gdzie obecnie personal jest pełny.

Całe postępowanie w przeciętnych trybunalskich sprawach o lichwę, licząc od wpłynięcia sprawy do sędziego śledczego aż do wydania wyroku, nie powinno z reguły przekraczać okresu jednego miesiąca. Nadprokuratorya Państwa wyda ze swej strony zarządzenia, które urzeczywistnienie tego postulatu umożliwią. Możliwe będzie takie szybkie traktowanie spraw o lichwę, jeżeli sędzia śledczy ograniczy się do ustalenia najważniejszych, dla sprawy decydujących okoliczności faktycznych, unikając wszelkiej rozwlekłości i nie rozpraszając śledztwa

./.

przez dociekanie szczegółów mniej ważnych, obecnie tylko znaczenie mających. Jeżeli sędzia śledczy postępować będzie z należytem zrozumieniem celu swej działalności w teraźniejszych , całkiem wyjątkowych warunkach, jeżeli się oderwie od szablonu, wedle którego śledztwa zwyczajne bywają przeprowadzane a prokurator państwa nie będzie żądał niepotrzebnych uzupełnień śledztwa,czy dochodzeń , pozostawiając wykończenie rzeczy do samej rozprawy i jeżeli wreszcie senat orzekający także skoncentruje swoją uwagę na fakty najważniejsze , unikając zbytecznych odroczeń, to wyrok będzie mógł być wydany szybko. Szybkie wydanie wyroku zaś i to wyroku , który winnego skaże na zasłużoną surową karę , to warunki, bez których o skutecznej represyi przeciw rozwielmożnionej lichwie żywnościowej myśleć nie można. Ogół musi widzieć, że sąd naprawdę tępi lichwę. Lichwiarze muszą widzieć sprawność wymiaru sprawiedliwości i odczuć grozę przepisów , które ustawodawca dla wytępienia lichwy wydał. Brak stanowczości , wszelkie wahanie się, pociągnie za sobą ten skutek, iż dotychczasowe opłakane stosunki pozostaną nadal bez zmiany , mimo jasnych a surowych przepisów ustawy, mimo usiłowań czynników, które radykalną zmianę tych stosunków wywołać się starają.
Pragnąłbym, ażeby sędziowie uprzytomnili sobie, że potrzeba odstraszenia , która wedle teoryi prawa jest jednym z momentów uzasadniających władzę karzącą państwa powinna w dzisiejszych wyjątkowych stosunkach znaleść odbicie do lichwy żywnościowej najpełniejszy swój wyraz. Potrzeba ta jest zródłem przepisów o postępowaniu doraźnem , potrzeba ta rodzi też dzisiaj konieczność wyjątkowego sposobu traktowania spraw o lichwę. Sędziowie którzy tę potrzebę należycie rozumieją, nie będą też

./.

mieli wątpliwości, że wedle niej stosowane być powinny odnośnie do lichwy wszystkie przepisy ustawy, które w ostatecznym swym celu do represyi przeciw przestępstwu zmierzają a więc także przepisy prawa formalnego, wśród nich zaś także przepisy o areszcie śledczym.

III. Pragnąc, ażeby w podobny sposób traktowane były sprawy o lichwę także przez sądy powiatowe i to zarówno w zakresie spraw judykaturze tych sądów podlegających / przekroczenia/, jak i co do śledzw i dochodzeń o lichwę, które się w sądach powiatowych toczą, zarządzam, ażeby wszystkie te sprawy a więc przekroczenia lichwy , jak i śledztwa i dochodzenia o zbrodnię lub występek lichwy, / sprawy rejestru Z / powierzone zostały w każdym sądzie powiatowym jednemu , specyalnie dla tych spraw wyznaczonemu sędziemu. Sprawy te mają być oddane w ręce energicznych, wypróbowanych sędziów, którzy charakterem swym i stanowczością dają zupełną rękojmię, że zadanie bezwzględnego tępienia lichwy należycie pojmują. Sędziowie ci powinni się przy załatwieniu tych spraw kierować zasadami wyżej w ustępie II. wyłuszczonemi. Uważam za wskazane podkreślić tu z całym naciskiem, że odnośnie do spraw o przekroczenie lichwy odraczanie rozpraw / a raczej ponawianie ich/ w celu uzupełnienia stanu faktycznego może mieć miejsce tylko w wyjątkowych wypadkach. Rozprawa powinna się kończyć z reguły na jednym terminie. Jeżeli sprawa jest obszerniejsza powinno wystarczyć przygotowanie jej drogą krótkich, także na jednym terminie przeprowadzonych dochodzeń, któreby na tyle rzecz wyczerpały, iżby na najbliższe dni potem wyznaczona rozprawa na jednym terminie skończyć się mogła.

Prezydya sądów kolegialnych I. instancyi / Kierownictwo sądu krajowego karnego - odnośnie do sądu powiatowego karnego/ zechcą mi odwrotną pocztą wymienić tych sędziów pełniących służbę w sądach powiatowych, którzyby się do załatwiania

235

spraw karnych o lichwę szczególnie nadawali. Powierzenie tych spraw poszczególnym sędziom zastrzegam swojej decyzyi, którą bezzwłocznie po przedłożeniu propozycyj powezmę.

IV. Dla rozciągnięcia kontroli nad tem, czy sprawy o lichwę traktowane są z zaleconą szybkością i energią zarządzam, ażeby Prezydya sądów kolegialnych I. instancyi oraz sądy powiatowe przedkładały mi z początkiem każdego kalendarzowego miesiąca bez sprawozdań wykazy załatwionych w ciągu poprzedniego miesiąca, oraz
1/. toczących się jeszcze spraw o lichwę wedle załączonego wzoru 1/

Wykazy te mają sądy powiatowe przedkładać w 2 egzemplarzach a to jeden przełożonemu Prezydyum I. instancyi / sąd powiatowy karny w Krakowie Kierownictwu sądu krajowego karnego w Krakowie/, drugi zaś bezpośrednio tutejszemu Prezydyum. Egzemplarze wykazów przedkładane Prezydyom I. instancyi / Kierownictwu sądu krajowego karnego / służyć mają tymże Prezydyom / Kierownictwu sądu krajowego karnego / dla rozciągnięcia ze swej strony kontroli nad tokiem spraw o lichwę. Kontrolę tę zachcą Prezydya I. instancyi/ Kierownictwo sądu krajowego karnego / wykonywać jak najściślej. Podobną kontrolę winni roztoczyć także Panowie Naczelnicy i Kierownicy sądów powiatowych nad tokiem spraw o lichwę w podwładnych im sądach.

V. Jednolitość sposobu traktowania spraw o lichwę wymaga, ażeby zarówno sądzenie spraw trybunalskich , jak i orzekanie w sprawach odwoławczych co do przekroczeń poruczone zostało tym samym sędziom. Dlatego zarządzam, ażeby senaty orzekające dla spraw o lichwę, utworzone po myśli tutejszego reskryptu z dnia 30 listopada 1918 Praes: 21179, objęły także orzecznictwo co do odwołań i zażaleń w sprawach o przekroczenie lichwy.

VI. Zwalczanie lichwy przez sądy nie byłoby wszechstronne, gdyby do akcyi tej nie przyłożyli się we własnym zakresie działania także sędziowie wykonywujący juryzdykcyę w sprawach cywilnych. Sędziemu procesowemu a czasem także i sędziemu niespornemu nasuwają się niejednokrotnie sprawy, których podkładem jest lichwa. Otóż obowiązkiem jest sędziego cywilnego w wypadkach

takich udzielić akta sprawy prokuratoryi państwa do przejrzenia lub też - o ile tok sprawy cywilnej nie miałby doznać przerwy po myśli §. 191 pc. - uczynić prokuratoryi państwa odrębne doniesienie na podstawie aktów a to po myśli §. 84 pk.

Panowie Prezydenci i Panowie Naczelnicy sądów zechcą przy przeglądaniu aktów w wykonywaniu nadzoru służbowego baczną na to zwracać uwagę, czy zarządzenie powyższe ściśle bywa wykonywane.

VII. O każdym wypadku zasądzenia za lichwę mają sądy kolegialne I.instancyi i powiatowe donosić bezpośrednio Wydziałowi sprawiedliwości P.K.L. celem peryodycznego ogłaszania tych zasądzeń w pismach publicznych. Doniesienie takie, ujęte w krótką formę, ma podawać imię, nazwisko, zatrudnienie i miejsce zamieszkania zasądzonego, przepisy ustawy / paragrafy / - odnoszące się do osądzonego przestępstwa i jak najzwięźlejsze / jednem krótkiem zdaniem/- określenie czynu karygodnego pod względem faktycznym / np. " za sprzedawanie chleba po cenach wygórowanych " - " za ukrywanie zapasów herbaty w celu podbijania cen" itp./, wreszcie sygnaturę aktów.

VIII. Akcya, którą P.K.L. wdrożyła w celu wytępienia lichwy, nie ma się ograniczać do planowego działania organów wymiaru sprawiedliwości. Poruszono także myśl powołania szerszych sfer społeczeństwa do współudziału w tępieniu lichwy i popierania w tym względzie działalności władz sądowych. Myśl ta znalazła już swój konkretny wyraz w utworzeniu w Krakowie Centralnego Komitetu obywatelskiego dla zwalczania lichwy. P.K.L. zaznacza, iż celem ujednostajnienia akcyi byłoby konieczne powołać do życia podobne komitety obywatelskie także w siedzibie każdego z sądów obwodowych.

Do ich zorganizowania nadawałyby się zdaniem P.K.L. najlepiej Prezydya sądów obwodowych. Do komitetów należałoby powołać poważne osobistości zamieszkałe w siedzibie sądu lub jego okręgu. Ilość członków nie podlegałaby ograniczeniu, a zorganizowanemu komitetowi służyłoby prawo kooptacyi. Do Prezydyum sądu ob-

236

wodowego należałaby jedynie inicyatywa w zorganisowaniu komitetu, od tej chwili zaś działałby on samodzielnie w zupełnej niezawisłości od władz sądowych, prokuratorskich i administracyjnych. Rzeczone komitety miałyby być potworzone wedle zasad przedstawionych w załączonym pod 2/. zarysie organizacyi.

2/.

Myśl, ażeby do zwalczania lichwy powołać także interesowane sfery społeczne, spotkać się musi u ogółu ludności z prawdziwem uznaniem.

Sądzę jednak, że sieć wspomnianych komitetów obywatelskich pokryć powinna cały kraj, że mianowicie komitety te powinny być zorganizowane nie tylko w siedzibach sądów kolegialnych I. instancyi, ale także w siedzibach wszystkich sądów powiatowych. Komitety powiatowe powinny-by utrzymywać ścisłą łączność z komitetami obwodowemi w sposób taki, w jaki te ostatnie komitety mają wedle zarysu organizacyi utrzymywać łączność z centralnym komitetem przy P.K.L. w Krakowie.

Dlatego proszę ażeby Panowie Prezydenci sądów kolegialnych I. instancyi nie ograniczyli się do powołania do życia komitetów obywatelskich w siedzibach sądów kolegialnych, ale dali inicyatywę do tworzenia podobnych komitetów w siedzibach sądów powiatowych a mianowicie czy to przez osobiste zajęcie się organizacyą tych powiatowych komitetów, co byłoby rzeczą bardzo pożądaną, czy też przez przekazanie tej ostatniej akcyi osobom ze wszechmiar na zaufanie zasługującym, w siedzibie sądu powiatowego zamieszkałym, w pierwszym zaś rzędzie energicznym z obywatelskich uczuć znanym naczelnikom i kierownikom sądów powiatowych. Wybór osób, którymby zorganizowanie powiatowych komitetów powierzyć się miało, pozostawiam uznaniu Panów Prezydentów, zaznaczam jednak, że o ileby gdzieś podobna organizacya samorzutnie już powstała, należałoby organizacyę tę jako powiatowy komitet uznać i jej samej dalsze rozbudowanie organizacyi pozostawić.

Proszę też Panów Prezydentów, ażeby tworzeniem rzeczonych

obywatelskich komitetów serdecznie zająć się zechcieli. Trudy dla tegq szlachetnego celu poniesione opłaci Im sowicie uznanie społeczeństwa. Niech temu społeczeństwu odrazu w oczy rzuci się różnica między dotychczasowymi opłakanymi stosunkami na tem polu, pod dawnym ,obcym rządem, a nowym porządkiem rzeczy w wolnej ojczyźnie.

Oczekuję, że Panowie Prezydenci złożą mi sprawozdania o zakładaniu obywatelskich komitetów w najbliższym czasie.

Okólnik niniejszy wydaję do wszystkich Prezydyów sądów kolegialnych I.instancyi, do Kierownictwa sądu krajowego karnego i do wszystkich sądów powiatowych miejskich i wiejskich bezpośrednio. Odbitki tego okólnika, które w potrzebnej ilości załączam, należy rozdzielić między wszystkich sędziów bez względu na to w jakim dziale sądownictwa pracują.

Prezydyum sądu krajowego wyższego.

Kraków, dnia 2 grudnia 1918.

Wolter

Z A R Y S O R G A N I Z A C Y I.

Celem tępienia lichwy zawiązują podpisani: Komitet dla zwalczania lichwy w .....

I. Siedzibą Komitetu jest miasto ....., a działalność jego rozciąga się na cały obwód sądowy.-

II. Celem Komitetu jest wszechstronna i bezwzględna walka z lichwą , paskarstwem i wszelkiego rodzaju wyzyskiem.
Do celu tego zdążać będzie Komitet wszystkimi możliwymi sposobami, uwzględniając każdą inicyatywę zewnątrzną i swoich członków, a w szczególności przez : wykonywanie jak najdalej idącej kontroli nad obrotem środkami spożywczymi i artykułami codziennego użytku, donoszenie władzom o nadużyciach, dostarczanie materyału dowodowego władom karnym sądowym i administaracyjnym, współdziałanie ze wszystkimi czynnikami państwowymi i autonomicznymi, powołanymi, do ochrony społeczeństwa przed lichwiarskim wyzyskiem, propagowanie walki z lichwą za pomocą prasy, odczytów wieców, organizowanie jej w całym obwodzie, utrzymywanie w ewidencyi wszystkich wyroków i zarządzeń władz w sprawie o lichwę, konsygnowanie notorycznych lichwiarzy, śledzenie ich lichwiarskich interesów, nieuczciwie zdobytych majątków, ukrytych magazynów, utrzymywanie łączności z innymi komitetami walczącymi przy z lichwą, a przedewszystkiem także z Centralnym Komitetem przy P.L.K. w Krakowie.
Walka ma być prowadzoną bezwzględnie i w jak najszerszych rozmiarach.

III. Reprezentantem Komitetu jest wybrany przez członków Przewodniczący lub jego zastępca, Pisma wychodzące od Komitetu podpisuje Przewodniczący i jeden z członków.

IV. W łonie Komitetu istnieją cztery grupy:
1/ K o n s u m c y j n a, która zajmuje się lichwą artykułami żywnościowymi. Tutaj należą produkty rolne, młynarstwo, piekarnie, przemysł gospodni. rzeźnictwo, masarstwo, handel bydłem, targi itd.

2/ T o w a r o w a, do której należą wszystkie artykuły użytku codziennego, jak odzież, obuwie, opał, światło, itp.

3/ P r a w n i c z a, która załatwiać będzie wszystkie sprawy prawne. Do grupy tej należy wnoszenie podań do sądów, Prokuratoryi , władz przemysłowych i innych, udzielanie porad prawnych ewentualnie także prowadzenie procesów cywilnych w sprawach lichwy, bezpłatne zastępowanie poszkodowanych w postępowaniu karnem, względnie dokładanie starań, aby poszkodowani lichwą, o ile możności bez kosztów, mogli dochodzić praw swoich przeciw lichwiarzom.

4/ O r g a n i z a c y j n a, która zajmie się organizacyą walki z lichwą w całym obwodzie, będzie zakładać komitety lokalne, utrzymywać stały kontakt z Centralnym Komitetem w Krakowie i załatwiać wszystko, co nie należy do zakresu działania grup innych.

V. W każdej grupie powołani będą specyalni referenci do poszczególnych gałęzi lichwy. Wszyscy referenci obowiązani będą zdawać sprawę ze swoich czynności na posiedzeniu pełnego Komitetu.

VI. Komitet odbywa peryodycznie stałe posiedzenia pełne, w razie potrzeby zwoływane będą nadzwyczajne posiedzenia. Uchwały zapadają większością głosów.

VII. Komitet w razie potrzeby uchwali specyalne instrukcye dla poszczególnych grup lub referentów.-

VIII. Celem ujednostajnienia akcyi będzie Komitet obwodowy przesyłał sprawozdania ze swoich czynności Komitetowi Centralnemu w Krakowie.

dnia grudnia 1918.

Sąd . . . . . . w . . . .

Wykaz
spraw o lichwę w obrocie artykułami niezbędnego zapotrzebowania

za miesiąc . . . . 191.

Liczba bieżąca (wzgl. liczby dla spraw Kr. Z. a wzgl. dla spraw U.)	Sygnatura sprawy (Kr. Z. U.)	Dzień wpłynięcia	Imię i nazwisko głównego obwinionego	Areszt tymczasowy ewent. śledczy od	Dla spraw trybunalskich (Kr. Z.)			Rozprawa odbyła się w dniu (dniach)	Wyrok wydany dnia ewent. sprawa zawieszona wzgl. wycofana	Usprawiedliwienie dlaczego sprawa jeszcze nie osądzona, jeżeli od wpłynięcia sprawy upłynęło więcej niż 6 tygodni
					Akta uchwalono Prokuratorowi Państwa dnia	Akt oskarżenia wydany dnia	Akt oskarżenia prawomocny dnia			

Liczba czynności.....

Obwieszczenie.

W sprawie.....

w.....

przeciw.....

w.....

o.....

wyznaczono audyencyę do **przysięgi wyjawienia,** którą.....

.....

złożyć ma, na dzień.....godz.....p.....połudn.....,

w tym sądzie, biuro Nr.....

Audyencya ta odbywa się jawnie.

C. k. sąd powiatowy w.....

Oddział....., dnia .....

Powiat Stara Wieś 240

Wykaz

mieszkańców, ilości bydła rogatego owiec nasienia i maszyn rolniczych z kwietnia 1918.

do tego doliczyć 2000 żołnierzy którzy powrócili z wojska –

	Gminy	Ludność		Razem	Stan bydła				Obsiewy								Młócarnie	
		mężczyzn	kobiet		konie	bydło	owce	świnie	pszenica	żyto	jęczmień	owies	ziemniaki	Inne	Pole nie obsiane	Suma	parowe	motorowe
					sztuk				jednostka 3200 m² = ultra-joch.									
1	Szepesófalu	502	660	1162	125	366	247	102	6.9	41.2	146.2	486.1	187.6	39.1	1066.5	1967.6		1
2	Alsólechnicz	80	101	181	36	75	86	30	3.6	12.5	41.1	63.3	34.8	12.–	23.5	190.8		
3	Lechnicz	192	244	436	51	208	304	46		9.7	76.4	233.8	65.9	71.–	414.8	871.6		
4	Hóka	64	65	129	35	141	252	35	·	2.7	66.1	142.1	30.6	16.7	79.–	337.2		
5	Tarhegy	40	67	107	5	38	50	14	·	3.–	24.8	37.8	24.1	9.6	20.4	119.7		
6	Almajor	39	65	104	13	44	34	27	1.–	5.6	28.6	42.–	16.5	13.5	22.4	129.6		
7	Hanusfalu	157	238	395	49	287	262	110	-	-	83.4	387.–	85.5	39.–	413.7	1002.6		
8	Szepesmátyásfalu	289	366	655	83	421	301	109	·	5.8	163.9	387.5	139.1	-	854.4	1551.6		
9	Rétyó	124	182	306	35	237	283	27	-	-	43.5	218.7	37.5	4.7	433.2	736.6		
10	Hági	71	86	157	31	156	269	39	-	-	34.–	145.–	17.7	6.7	257	470.4		
11	Tavas	84	112	196	5	166	424	28	-	-	37.6	149.6	39.5	-	448.8	675.5		
12	Gibely	54	78	132	18	122	344	44	-	-	35.1	164.7	38.2	-	192.7	430.7		
13	Nedecz	415	578	993	106	423	536	72	-	34.9	210.7	471.1	270.–	-	-	986.7		
14	Alsólápos	218	317	535	100	238	605	62	-	17.3	180.–	437.5	142.6	-	-	767.4		
15	Felsőlápos	261	315	576	109	307	639	70	-	15.1	157.5	540.5	201.–	-	-	914.1		
16	Kislápos	115	152	267	14	239	406	38	-	-	56.3	205.8	79.4	-	-	371.5		
17	Nagyhársas	327	487	874	18	442	527	79	-	3.7	249.3	870.–	447.2	239.3	217.5	1827.0		
18	Erdős	159	189	348	16	270	616	70	-	3.2	55.9	244.5	110.2	1.5	399.2	834.5		
19	Helivágása	231	296	527	30	329	697	128	1.–	6.–	102.5	288.2	111.3	30.–	680.5	1219.5		
20	Nagymajor	171	260	431	18	353	366	90	-	1.7	120.6	308.9	103.7	81.3	295.4	908.6		
21	Kristályfalu	212	235	447	26	369	616	85	0.3	57.–	307.5	896.4	584.4	431.1	170.3	2787.0		
22	Kaczvin	252	386	638	149	357	735	158	0.3	0.3	226.5	539.5	690.5	-	668.5	2125.6		
23	Kisfrankvágása	151	204	355	14	296	292	71	0.2	0.3	58.7	335.–	284.5	-	574.1	1253.4		
24	Nagyfrankvágása	140	156	296	19	278	674	47	-	-	35.5	261.–	139.5	-	183.7	619.7		
25	Osztornya	495	709	1204	10	833	2182	111	0.3	4.7	128.–	1234.5	682.5	-	1117.5	3167.5		
26	Frigyesvágása	451	578	1029	173	615	378	107	5.6	36.7	232.5	749.4	198.–	146.3	1002.–	2370.5	1	
27	Bélakorompa	253	355	608	110	547	11	56	-	22.4	213.5	529.3	129.5	167.8	192.7	1255.2		
28	Szybela	267	312	579	47	401	443	43	-	31.7	87.6	394.3	148.5	66.6	86.6	1515.3		
29	Dercsény	84	100	184	36	163	574	11	-	5.5	61.–	146.9	43.5	53.–	244.4	554.6		
30	Ujterebes	235	281	516	99	356	573	86	-	16.5	145.–	534.–	37.–	95.–	-	827.5		
31	Feketebércz	269	332	601	75	399	719	80	-	-	63.–	462.–	88.–	6.5	-	619.5		
32	Répásfalu	139	197	336	26	268	392	26	-	-	53.–	502.–	53.–	14.5	-	622.5		
33	Szepesgyörke	232	363	595	92	520	579	56	-	-	25.–	234.–	98.–	9.–	-	366.–		
	ogólna suma	6773	9066	15839	1773	10304	14874	2157	19.02	337.5	3676.3	12456.7	5350.3	1554.2	11008.7	34396.9	1	1

Zoz

Powiat NOWY TARG.

WYKAZ

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
1	Bańska		82		34				213		31
2	Biała Woda	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3	Białka				387				77		
4	Biały Dunajec	24	213		40	1	23	1	432	108	2
5	Brzegi		2		99				48		
6	Bukowina		87		17		[illegible]		275		12
7	Chabówka	77				3	2	25	197		26
8	Chochołów		5		163				770		
9	Ciche		1		37						
10	Czarna Woda	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
11	Czarny Dunajec	2			206		67	98	332		45
12	Czorsztyn	16			1			6	53		
13	Dębno								109		65
14	Długopole	7			43		1		168		
15	Dział				115				77		
16	Dzianisz				221				310	2	
17	Gliczarów		2		49				165	1	

Drukarnia I. Borka w Nowym Targu, filia Zakopane 15. 4. 911.

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
18	Groń				190				105		
19	Gronków				214				101		4
20	Grywałd				55		167	2			10
21	Hałuszowa						39		18		
22	Harklowa				123				79		1
23	Huba				3				56		
24	Jaworki							5			
25	Klikuszowa	2			260		7	4	9		2
26	Kluszkowce	3					2	8	249		
27	Knurów				83				76		
28	Kościeliska	3	23		76		9	4	281	7	3
29	Krauszów	1	12		14				119		7
30	Krościenko	7			249		91	106	13	2	191
31	Krośnica						6	5	150		3
32	a) Lasek	16			219	1			43		3
	b) Trute	–	–	–	–	–	–	–	–	–	—
33	Leśnica				100				191		1
34	Ludzimierz	8	36		58			4	143		86
35	Łopuszna	7			25			3	242		26
36	Maniowy				16			17	524		4
37	Maruszyna				58				231		236

L. porz.	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
38	Międzyczerwienne				3				428		
39	Mizerna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	Morawczyna			1	172				1		3
41	Murzasichle	6	168						49		1
42	Niwa	20			10			4	71		
43	Nowy Targ	311	3		154	2	2	508	1238	9	706
44	Obidowa				190						
45	Ochotnica górna				669			2	48		~~205~~ 1
	Ochotnica dolna				385		20	18	266		205
46	Odrowąż	1			92		3	~~330~~	330		
47	Ostrowsko				82			7	148		
48	Pieniążkowice				58				176		
49	a) Podczerwone	5			146		8		169		
	b) Koniówka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50	Ponice				13				136		194
51	Poronin	8	209		36		147		39	4	4
52	Pyzówka				71				55		
53	Ratułów				11				200		110
54	Rdzawka				12						
55	Rogożnik	15	3		28		132		34		1
56	Rokiciny	12			3	7			256		

L. porz	Gmina	III	IV	V	VII	VIII	X	XII	XIII	XIV	XV
57	a) Sieniawa	14			6		8		404		12
	b) i Bielanka										
58	Skrzypne				1				204		15
59	Sromowce niżne				2		70		1		168
60	Sromowce wyżne				1		6		58		110
61	Stare Bystre				113		14	1	492		
62	Szaflary	9			166			10	162		75
63	Szczawnica niżna				187		8	19	66		12
64	Szczawnica wyżna				174		165	84	129		43
65	Szlachtowa						35	2			14
66	Szlembark				128			7	7		2
67	Tylka				99		3				1
68	Tylmanowa				364		4	11	88	1	117
69	Waksmund				115				185		12
70	Witów				220			3	209		2
71	Wróblówka				48		5	2	205		
72	Zakopane	304	1700	3	280	7	67	81	52	27	37
73	Zaluczne				89				125		
74	Zaskale	3			18				99		
75	Zubsuche	4	81		73		2		705		5
	Razem	885	2627	4	7374	21	1113	1047	12691	161	2609

Warszawa dnia 21/IX. 1923

Wielce Szanowny Panie Doktorze!

Korzystając z łaskawie mi danego przyrzeczenia poparcia mojej sprawy otrzymania pożyczki na odbudowę Lecznicy w Tatrzańskiej uprze- jmie donoszę, że dnia 20/IX wniosłem prośbę do Państwowego Banku Odbudowy w Stolicy, którego dyrektorem jest p. Dr Marjański.

Podanie umotywowałem planami, oceną komisji dla rejestracji szkód, a kosztorys opiewa na 250.000 złp, bo mi generalna dyrekcja odbudowy w Zakopanem kazała kosztorys zrobić w złp.

Według nowego planu odbudowy uchwalonego przez sejm, ma rząd ściągnąć około 300 mil. złp daniny, która ma pójść całkowicie na odbudowę w formie pożyczek bezprocentowych długoterminowych, których wysokość wynosi 80% kosztorysu.

Rozchodzi się więc o to, by Szanowny Pan Doktor był łaskaw poprosić p. dyrektora Marjańskiego o łaskawe dobre zaopiniowanie mojej prośby, która następnie będzie odesłana do Warszawy, gdzie ja mając znajomości będę mógł sprawę forsować.

Sądzę, że gdyby sprawa została załatwiona przed 1/I 1924, mógłbym w zimie r. 1924 przystąpić do zakupna materjałów, w jesieni miałbym pod dachem budynki, a w lipcu 1925 mógłbym zaprosić Sz.go Pana o łaskawe wzięcie udziału w akcie poświęcenia. Lecznica stanie z murów, z centralnem ogrzewaniem, elektryką, a będzie otwarta przez cały rok, bo przeznaczam ją dla piersiowo chorych. Byłem w dolinie Prądnika przed kilku dniami i przekonałem się, że ma wielką przyszłość, bo Warszawiacy są zupełnie nią zachwyceni, [illegible].

Za jakich 2-3 lat nie będzie znać zniszczenia wojennego, bo ludzie bardzo budują.

Moje powodzenie dobre, dłubię w zębach, ale równocześnie myślę o ra-imem.

Załączając ukłony od żony pozostaję z wyrazami poważania

Dr Romuald Żurakowski
ul. Kredytowa 5/2.

AUSCHWITZ
MAUTHAUSEN
GUSEN